

Tisztelt Olvasó!

Barkóczi István, Tóth György, Kovács István, Bányai Zoltán, Kiss László, Kovács F. László, Derczó István és Tóth László – illusztris névsor. Azon cégtulajdonosoké és cégvezetőké, akik az elmúlt években olyan kiemelkedőt alkottak a maguk területén, amivel kiérdemelték a TOP 100 Gazdasági Díjat. Hogy eme kiváló üzletemberek és gazdasági szakemberek után én kaptam meg az elismerést 2018-ban, hatalmas megtiszteltetés.

Bár nem a díjakért dolgozunk, mindig jó érzés a visszaigazolás. Ugyanakkor egy elismerés soha nem egyetlen emberé, hanem a mellette állók, azaz egy kiváló csapat munkájának dicsérete is. Nekem a Miskolc Autó kollektívája adja ezt a háttérrel, nekik köszönhető, hogy fiatal céggként olyan eredményeket tudunk felmutatni, ami méltóvá tett arra, hogy nagy múltú vállalatok tulajdonosai és vezetői nyomdokán nekem ítéljék a TOP 100 Gazdasági Díjat.

Egy elismerés kiváló referencia, esetünkben – populáris céggként – nagyon jó marketingeszköz is egyben. Mert hiába tudjuk mi magunkról, hogy sokat dolgozunk, ezzel a díjjal a nagyközönség számára is bizonyítani tudjuk. Ennek segítségével magunkra irányíthatjuk a figyelmet, és tovább erősíthetjük meglévő és leendő ügyfeleinkben a bizalmat. Ugyanakkor kötelez is minket – többek között arra, hogy a szolgáltatásunk minősége is lekövesse azt a nagymértékű fejlődést, amit az elmúlt 5 évben véghezvittünk. Nálunk ugyanis kulcsfontosságú a vevők elégedettsége. A díj arra ösztönöz minket, hogy még magasabb színvonalon végezzük munkánkat.

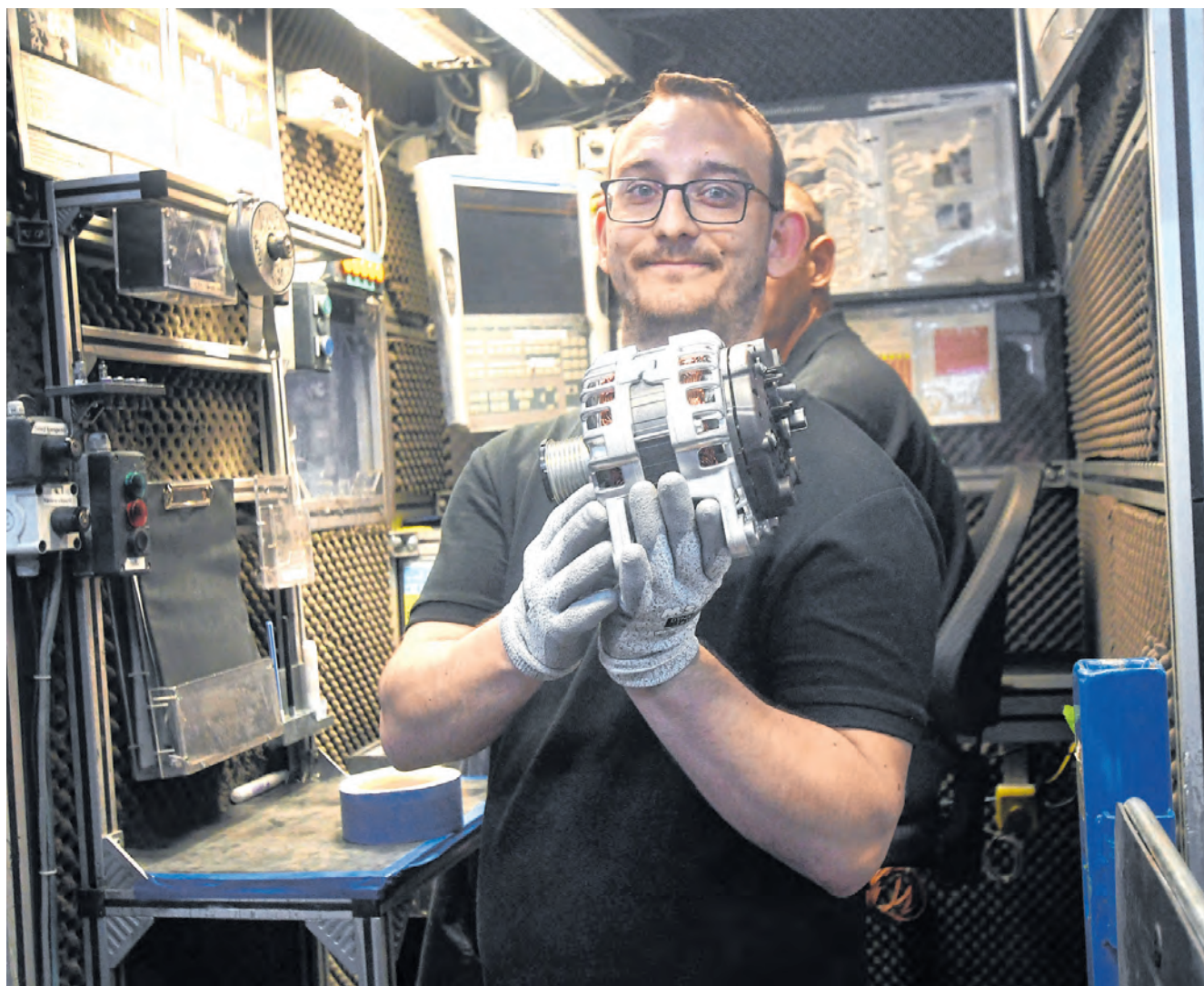
A gazdasági környezet pedig arra motivál minket, hogy a megkezdett úton haladjunk tovább. Tavaly megnyitottuk a BMW és MINI márkakereskedésünket, és azóta már egy újabb beruházást is megvalósítottunk, hiszen néhány hete vettük birtokba az új 800 négyzetméteres műhelycsarnokunkat. Ez is hűen tükrözi, hogy folyamatos a növekedésünk, aminek értékét az emeli igazán, hogy egy hagyományosan ipari megyében visszük ezt véghez, ahol már az jelentős siker, hogy szolgáltatóként, egy több márkát forgalmazó autóházként be tudtunk kerülni a megyei TOP 100-ba. Oda, ahol vegyipari óriások, autóipari világcégek és beszállítók, valamint egyéb gyártók viszik a prímet hosszú ideje.

A mi sikerünk záloga ügyfeleink elégedettsége, ezért is szurkolunk, hogy a megyei TOP 100 – és persze az utánuk következő többi vállalkozás is – évről évre egyre jobban teljesítsen, hogy megyénk elfoglalja méltó helyét az ország gazdaságában. Ha ezek a cégek – beleértve magunkat is – jó eredményeket érnek el, egyre magasabb béreket tudnak adni dolgozóiknak. Az egyre magasabb bérek pedig elégedettséget szülnék, ami megállíthatja és megfordíthatja az elvándorlási tendenciát. Ez létfontosságú számunkra, ugyanis a jó szakemberekre nagy szükség van a megyében is.

Bízom hát benne, hogy a következő években is kiváló eredményekről, az országos átlagot elérő, vagy azt meghaladó fejlődésről és folyamatosan emelkedő foglalkoztatottságról számolhat be a megyei TOP 100 kiadvány! Egyben megragadom az alkalmat, hogy sok sikert kívánjak a TOP 100 Gazdasági Díj következő jelöltjeinek és a díjazottaknak.

Sándor Attila,
2018 TOP 100 Gazdasági díjasa,
a Miskolc Autó Csoport tulajdonosa

Az ipar a legnagyobb foglalkoztató

A gépiparban, a fémfeldolgozásban és a vegyiparban dolgoznak a legtöbben

A működő adóalanyok száma 2018 során 1,2 százalékkal gyarapodott megyénkben, így év végén megközelítette a 81 ezret. A gazdálkodási formákat tekintve évek óta tartó szerkezeti változás figyelhető meg. A gazdasági társaságok száma csökkent, míg az egyéni vállalkozók száma folyamatosan gyarapodott. Az adószámos magánszemélyek száma stagnált.

Nyilvántartásunkban 25 616 darab működő gazdasági szervezet szerepelt, 2,1 százalékkal kevesebb az egy évvel korábbinál, vagyis a megszűnt vállalkozások száma (1332 darab) meghaladta

a tevékenységüket újonnan kezdőket (1015 darab). A gazdasági szervezetek – és ezen belül is a társas vállalkozások – számának csökkenéséhez hozzájárult egyrészt a szigorodó cégszabályozás és annak következetes betartása, másrészt a kényszer- és fiktív vállalkozások folyamatos kiszűrése. Ennek hatására a gazdasági szervezetek működő adóalanyokon belüli részaránya a hat évvel ezelőtti 36 százalékról 31,6 százalékra mérséklődött.

A gazdasági szervezetek legnagyobb csoportját (68,5 százalék) a profitorientált társas vállalkozások (zömében jogi személyek) alkották, egynegyedük (26,1 százalék) nonprofit társaság (ala-

pítványok, sport- és egyéb egyesületek, társasházak, nonprofit társaságok), 5,5 százalékuk költségvetési szerv és egyéb gazdálkodó.

Országos összesítésben a gazdálkodó szervezetek száma 2018-ban már 0,6 százalékkal emelkedett, az egyéb gazdálkodók számának bővüléseként, mivel a társas vállalkozások száma ebben a megközelítésben is 1,1 százalékos visszaesést mutatott az előző év végi állapothoz képest.

Az egyszerűsített adózási módok bevezetésével párhuzamosan az adóadminisztrációs terhek csökkenésének hatása leginkább az egyéni vállalkozók

számának növekedésében mutatkozik meg. A kisadózó vállalkozások tételes adójának (továbbiakban: kata) 2013. évi bevezetése és a szabályozásban időközben végrehajtott kedvező változtatások új és egyre nagyobb lendületet adtak a magánszemélyeknek vállalkozások indításához. Nyilvántartásaink szerint 2018 végén 23 134 fő végezte tevékenységét egyéni vállalkozóként, ami 6,4 százalékos növekedést jelentett az előző évhez képest. Ezzel a működő adóalanyokon belüli arányuk 28,6 százalékot ért el, ami hat év alatt 3,6 százalékpontos bővülést jelentett. **(Lásd: 2. grafika a következő oldalpáron)**

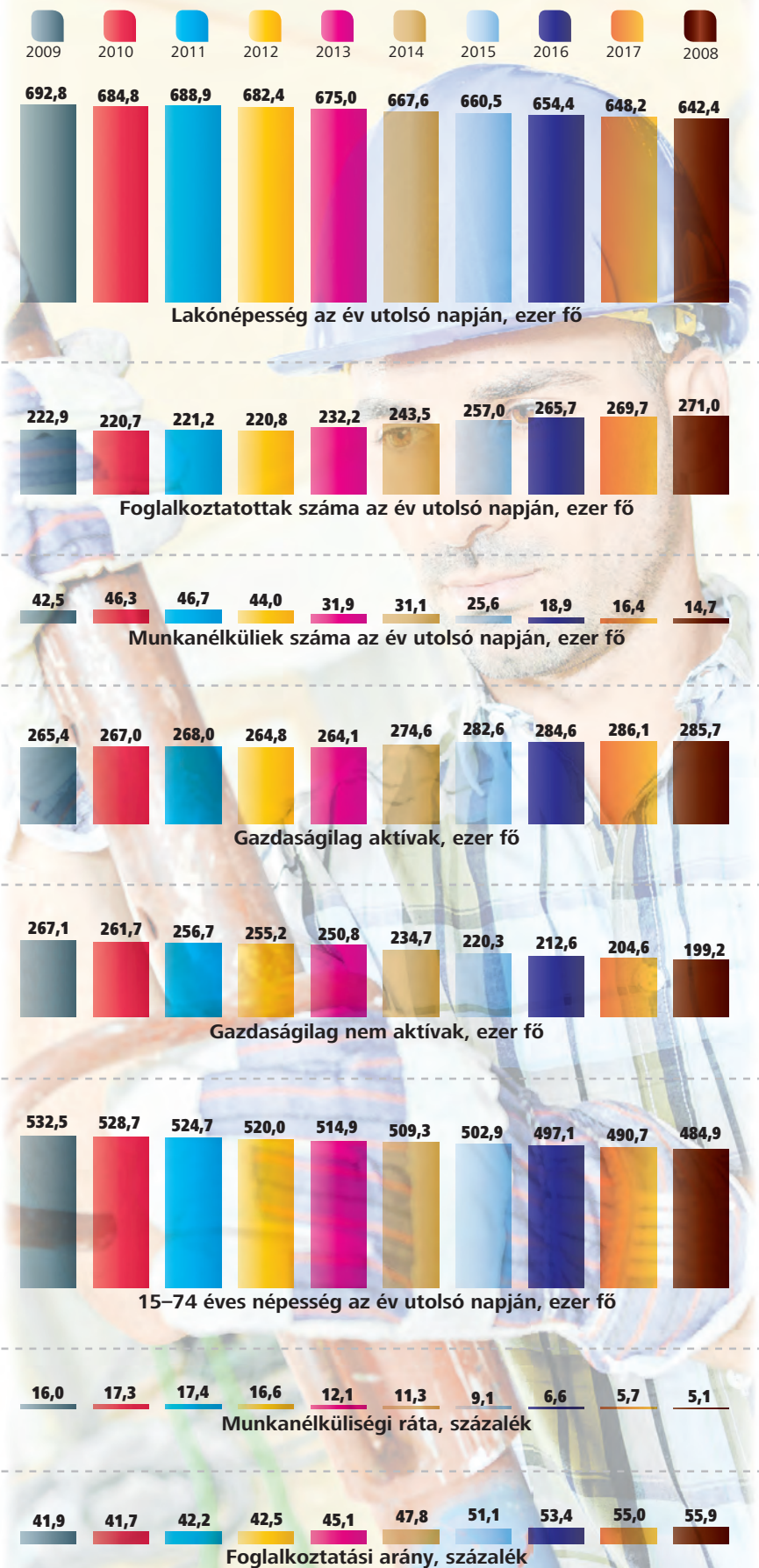
A munkavégzés jellege szerint képzett csoportok legtöbbszörél bővülés tapasztalható. A főfoglalkozásúaknál figyelhető meg a legnagyobb mértékű növekedés, 13,1 százalékos. Ennél jóval szerényebb, 2,0 százalékos növekedés ment végbe a nyugdíj mellett kiegészítő tevékenységként vállalkozók számában, és mindössze 0,7 százalékkal bővült a mellékállásban vállalkozók száma.

Ezek a létszámmozgások a belső arányokat lényegesen nem befolyásolták. Évről évre közel azonos, 40-40 százalék körüli arányt képviselnek a főfoglalkozásúak és a heti 36 órát elérő munkaviszony mellett vállalkozók. Az egyik évben az egyik, másik évben a másik csoport került az élre. 2018-ban a főfoglalkozásúak voltak a legtöbben. A nyugdíjasok aránya 13 százalék körüli. Az egyéb jogviszonyokban tevékenységet folytatók együttesen is csak 3,8 százalékát alkották az egyéni vállalkozóknak (oktatási intézményben nappali tagozatos hallgatóként vagy heti 36 órát el nem érő munkaviszony mellett, illetve társas vállalkozási tagság mellett egyéni vállalkozói tevékenységet is folytatók).

Az adószámú magánszemélyek, akik jellemzően mezőgazdasági őstermelők, ingatlan-bérbeadók, fizető vendéglátók, illetve szellemi szabadfoglalkozásúak, nem tekinthetők vállalkozóknak, de az adószám kiváltásához kötött tevékenységük miatt adóalanyként nyilvántartjuk őket.

1. GRAFIKA

A foglalkoztatási mutatók Borsod-Abaúj-Zemplén megyében

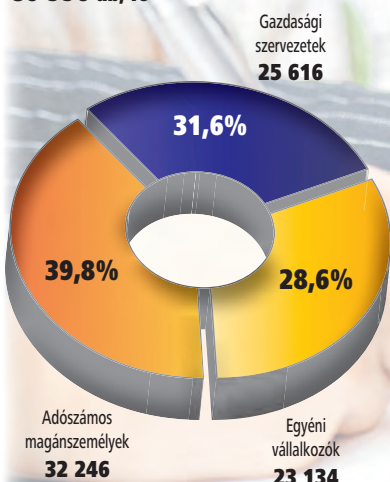

2. GRAFIKA

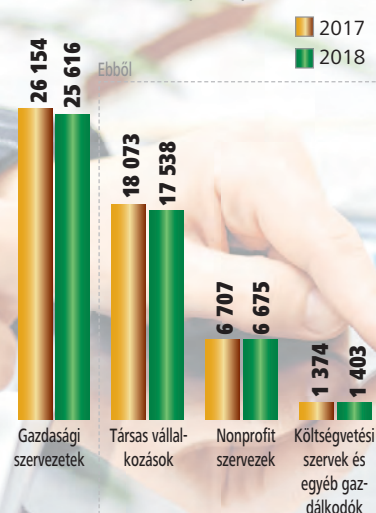
A gazdaság szereplői a megyében

Működő adóalanyok száma 2018 végén:

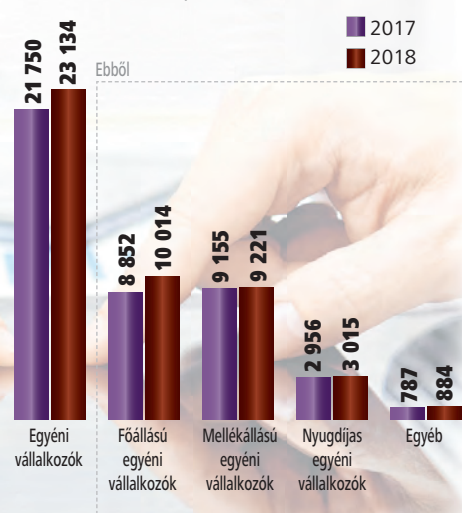
80 996 db, fő

A gazdasági szervezetek számának alakulása (darab)

Az egyéni vállalkozók számának alakulása, darab

Grafika: Észak-Magyarország, Forrás: NAV

A hatályos jogszabályok alapján gazdasági tevékenységükből származó jövedelmeikről az egyéni vállalkozók és gazdálkodó szervezetek többféle módon adhatnak számot. A gazdálkodó szervezetek legjellemzőbben a társaságiadó-törvény, az egyéni vállalkozók

pedig a személyijövedelemadó-törvény szabályai szerint számolnak el. Emellett egyre nagyobb teret nyer a 2013-tól hatályos kisadózó vállalkozások tételes adója és a kisvállalati adó (továbbiakban: kiva) szabályainak alkalmazása. Az előbbivel egyéni és társas vállalkozások egyaránt élhetnek, az utóbbit csak társas vállalkozások választhatják. E két újabb adónem bevezetésével a mikro- és kisvállalkozások számára kínáltak a törvényhozók egyszerűbb elszámolási lehetőséget. Kiszorulóban van viszont a 2003-ban bevezetett, s utoljára 2018-ban választható egyszerűsített vállalkozói adó (eva).

(Lásd: 3. grafika)

A kisadózó vállalkozások tételes adója az egyéni vállalkozók körében a legnépszerűbb, ennek köszönhetően 2018 végén 45,8 százalékuk (10 595 fő) már kata-alany volt, ami a 2013-as kezdő évhez viszonyítva az adónemet választók triplázódását jelenti. Eközben az eva-alanyok aránya folyamatosan fogy, 2018 végén 0,6 százalék (150 fő) tartozott ide. A kata erősödésével az szja-alanyok aránya

is évről évre mérséklődik, 2018 végén az egyéni vállalkozóknak alig több mint öt tizede (12 539 fő) tartozott ebbe a csoportba.

A kezdetben mikro- és kisvállalkozások számára alternatívaként szolgáló lehetőségekkel a gazdálkodó szervezetek közül viszonylag kevesen éltek, annak ellenére, hogy a kiva választhatóságát 2017-től már a középvállalkozások számára is lehetővé tette a jogszabály. Megyénkben a mintegy 14 ezer mikro- és kisvállalkozás közül 2018 végéig 892 adózó élt a kata és 871 adózó a kiva választásának lehetőségével. Számuk az utóbbi két évben ugrásszerűen emelkedett, ennek ellenére arányaikban még nem jelentősek. A gazdálkodó szervezeteknek csupán 3,4 százaléka a kata- és 3,5 százaléka a kiva-alany. A 80,3 százalékot (19 743 darabot) kitevő legnépesebb tábor továbbra is a társaságiadó-alanyok alkotják. A fennmaradó mintegy 13 százaléknyi (3697 darab) csoportba a költségvetési szervek és a zömében egyszeres könyvvitelt vezető nonprofit szervezetek tartoznak.

MEGJEGYZÉS

KSH-kiadványokban szereplő mutatók:

Bruttó hazai termék (GDP): az ágazatok által létrehozott kibocsátás (termelési érték) és a termelés során felhasznált termékek, szolgáltatások értékének (folyó-termelő felhasználás) különbsége. A bruttó hozzáadott érték kiszámításakor a kibocsátást alapon, a folyó termelőfelhasználást pedig piaci beszerzési áron értékeljük.

Munkanélküliségi ráta: a munkanélküliek – a tárgyév január 1-jei gazdaságilag aktív 15-74 éves – népesség százalékában.

Foglalkoztatási arány: a foglalkoztatottak 15-74 éves népességben belüli aránya.

Aktivitási arány: foglalkoztatottak és munkanélküliek együttes száma a 15-74 éves népesség százalékában.

Az adórendszer és az adóbevételek alakulása

Az adópolitikai intézkedések közepontjában évek óta a gazdaságössz-tönzés áll. A fogyasztás folyamatos növekedését a magas foglalkoztatás és a béremelések tették lehetővé. A jövedelem típusú adókról a hangsúly a fogyasztási típusú adókra tevődött át. Ebbe a koncepcióba illett bele a szociális hozzájárulási adó 2,5 százalékpontos és a kisvállalati adó 1 százalékpontos csökkentése is. A gazdasági növekedés az adóbevételekre is kedvező hatást gyakorolt.

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei illetékességű társas és egyéni vállalkozások, költségvetési szervek, egyéb gazdálkodók és magánszemélyek 2018-ban 28,7 milliárd forinttal, azaz 7,1 százalékkal több, összesen 432,9 milliárd forint adó-, járulék-, illeték- és vámbefizetést teljesítettek. Ez az előző évhez hasonlóan 3 százalékat jelentett az országos bevételeknek.

A NAV által kezelt támogatások összege 19,2 milliárd forint volt, 4,3 milliárd forinttal több az előző évinél. Az

1. TÁBLÁZAT
Megyei adóbevételek

Megnevezés	2017, millió Ft	2018, millió Ft	Index 2018/2017
Személyi jövedelemadó	66 907	75 814	113,3%
Szoc.ho+járulékok+EHO+szaképpzési hozzájárulás	183 076	193 620	105,8%
Tao+eva+kata+kiva	23 271	15 090	64,8%
Nettó belföldi áfa	74 489	84 455	113,4%
Áfa-befizetés	157 314	183 784	116,8%
Áfa-kiutalás	-82 825	-99 329	119,9%
Vám- és jövedéki bevételek	33 583	40 337	120,1%
Illetékek és egyéb adók	22 874	23 592	103,1%
NAV által kezelt bevételek összesen	404 200	432 908	107,1%
Kiutalt támogatások	-14 883	-19 172	128,8%
NAV által kezelt adóbevételek és támogatások egyenlege	389 317	413 736	106,3%

egyik legnagyobb tétele a szociálpolitikai menetdíj-támogatás, 8,2 milliárd forinttal és az államilag kiemelt beruházások egyedi támogatása 10,9 milliárd forinttal.

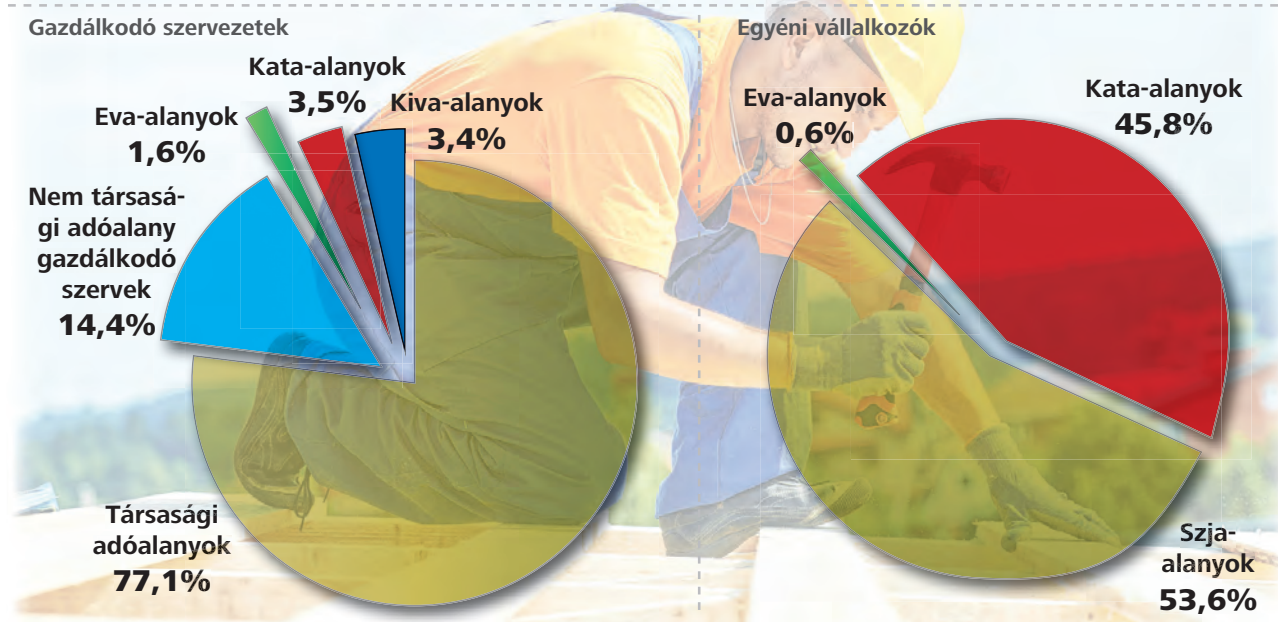
(Lásd: 1. táblázat)

A belső fogyasztás bővülésével mind az értékesítések, mind a beszerzések az előző évit jóval meghaladták. 2018 folyamán az adóalanyok az általános forgalmi adóra (áfa) 183,8 milliárd

forintot fizettek be, a bevallásokban szerepeltetett kiutalási igényeik alapján 99,3 milliárd forint kiutalást teljesített számukra a NAV, így a belföldi áfa egyenlege 84,4 milliárd forintot képezett. A befizetések 16,8 százalékkal, a kiutalások pedig 19,9 százalékkal emelkedtek a bázisidőszakhoz képest. A nettó áfa adóbevételeken belüli aránya ezek hatására 1,1 százalékpontos erősödéssel 19,5 százalékra növekedett.

3. GRAFIKA

A gazdaság szereplőinek megoszlása a vállalkozási jövedelmek elszámolási módja szerint 2018-ban

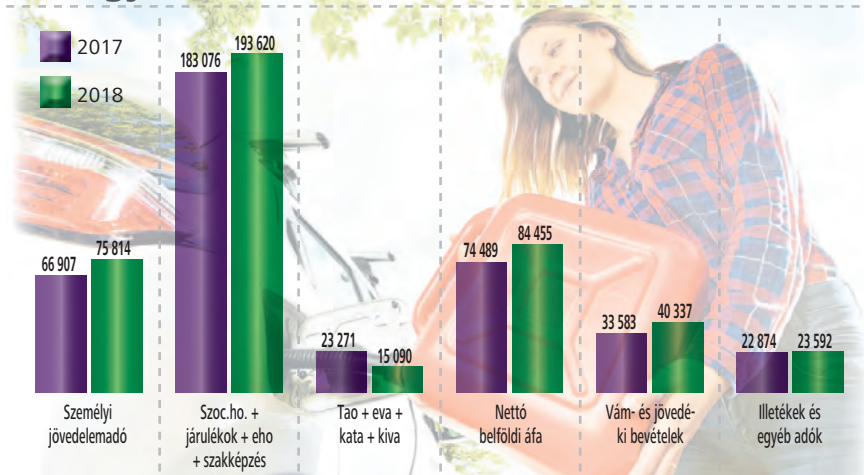
Grafika: Észak-Magyarország. Forrás: NAV

A kiutalások tárgyevi alakulását befolyásolta a megbízható adózók gyorsított áfa kiutalására vonatkozó jogszabályi változás, ami főként az év elején eredményezett jelentős kiutalást. A gépiparnak és a vegyiparnak köszönhetően továbbra is intenzív külkereskedelemnek lehettünk tanúi, azzal együtt, hogy a gépiparban domináló némely cég országhatáron kívüli piaci forgalma elmaradt a bázisidőszakitól. A belföldi forgalom is valamennyi ágazatban bővült. Legkiemelkedőbbben az építőiparban, a vendéglátásban és a fémfeldolgozás ágazatokban.

A megyei adóbevételek legnagyobb hányadát a foglalkoztatáshoz kapcsolódó adó- és járulékbevételek képezték. Az üzleti szférában az érdekegyeztető fórum által megkötött bérmegállapodás, a költségvetési szektorban pedig a különböző életpálya-modellek béremeléseinek hatására emelkedtek a bérek. Emellett dinamikus ütemben növekedtek a nem rendszeres juttatások, melyek együttesen a személyi jövedelemadó (szja) bevételek 16,0 százalékos növekedését eredményezték. Ezzel a befizetett szja 82 milliárd forintra emelkedett. A különböző szja-kedvezmények növekedése miatt az előző évi adóelszámolás alapján a magánszemélyeknek 14 százalékkal

4. GRAFIKA

A kiemelt adónemekből befolyt bevétel a megyében, millió forint

Grafika: Észak-Magyarország, Forrás: NAV

több, 6,2 milliárd forint visszaigénylésük keletkezett. A jövedelmek gyarapodása nagyobb volt, mint a visszaigénylések növekedése, ezért az adó nem 75,8 milliárd forintos egyenlege 13,3 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit.

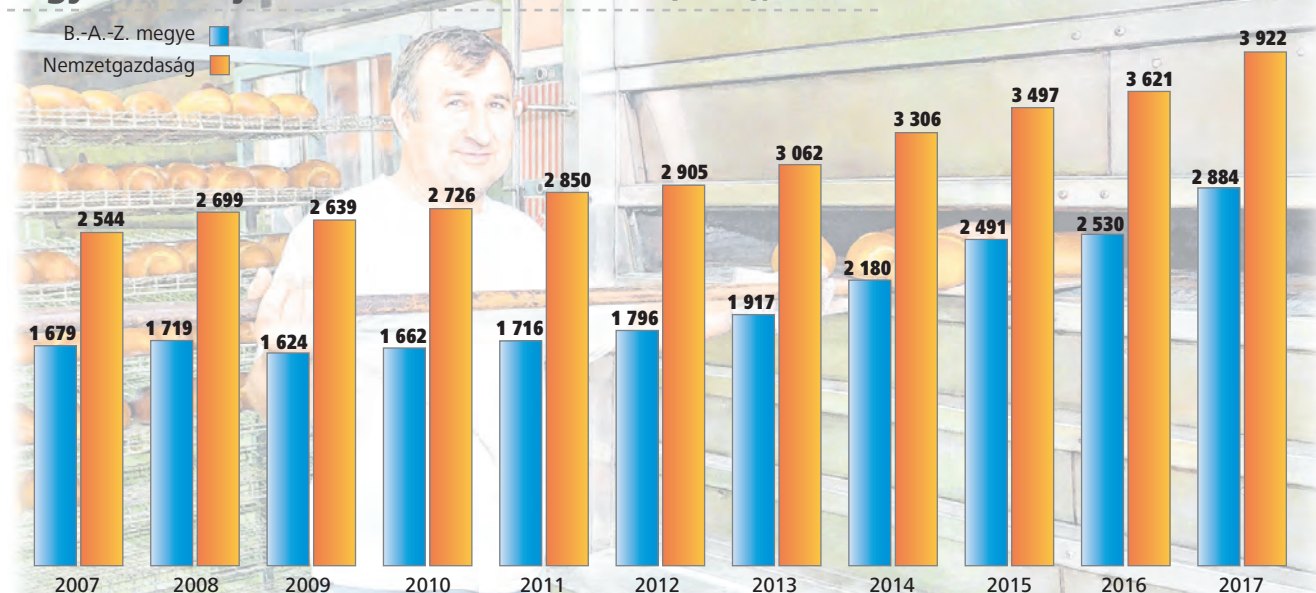
A béremelések hatására a szociális hozzájárulási adó és a járulékok alap-

ja is mind a versenyszférában, mind a költségvetési szférában kedvezően alakult. Így annak ellenére, hogy a szociális hozzájárulási adó mértéke 22-ről 19,5 százalékra mérséklődött, az adóbevételek összességében 5,6 százalékkal emelkedtek.

A szociális hozzájárulási adó mértékével párhuzamosan az egészségügyi

5. GRAFIKA

Egy lakosra jutó bruttó hazai termék (GDP), ezer Ft/fő/év

Grafika: Észak-Magyarország, Forrás: KSH

hozzájárulás mértéke is csökkent 2018-ban. A munkáltatók által a munkavállalók megtartására, illetve megszerzésére rugalmasan alkalmazható cafetéria juttatások előző évhez mért jelentős növekedésének hatására az egészségügyi hozzájárulás megyei bevétele 6 milliárd forintot ért el, 4,2 százalékkal többet, mint 2017-ben.

Társasági adó adónemre az előző évinél 5,5 százalékkal kevesebb, 23,7 milliárd forint befizetés folyt be. A megfizetett társasági adó, adóelőleg meghatározott részére tett felajánlások eredményeként – a kedvezményezettek részére – teljesített kiutalások miatt az adónem nettó egyenlege 8,1 milliárd forintra apadt. A kedvezményezett célra történő felajánlás legnagyobb nyertesei 2018-ban is a látványcsapat-sportok voltak. Az előadó- és a filmművészet az összes felajánlott összegnek alig 1 százalékát kapta együttesen.

Az egyszerűbb adóadminisztrációt igénylő adónemeknél végbement 2017. évi kedvező változások 2018-ban is éreztették hatásukat. A kata bevételi értékhatárát duplájára emelték, s ez 2017-ben 45 százalékos, 2018-ban pedig további közel 30 százalékos adóalany-szám növekedést eredményezett. A létszám-bővülés az adóbevételekben is növekedést generált, hiszen az a 2017. évi 3,6 milliárd forintról 4,6 milliárd forintra (27 százalékkal) emelkedett. A kisvállalati adó (kiva) választhatóság feltételeinek 2017. évi kiszélesítése és az adóalap meghatározásának változásai szintén sokakat „csábított át” a társasági adó hatálya alól. Az adózási környezetben

bekövetkezett változásokra többen már azonnal reagáltak, az adózók egy része azonban „kivárt” egy évet, és 2018 elejétől váltott kisvállalati adóra. A bővülő adózási kör növekvő adóbevétel eredményezett. A 2017. évi 0,7 milliárd forint után 2018-ban 60 százalékkal több, 1,2 milliárd forint bevétel folyt be az adónemre.

A központi költségvetés bevételét a vámok és jövedéki adók 40,3 milliárd forinttal gyarapították, ez 20,1 százalékkal több a tavalyinál. Az országos 9,3 százalékos növekedési ütemet meghaladó megyei bővülést a dohánygyártmányok adójának törvényi rendelkezésen alapuló elszámolási rendszer

módosulása okozta, mely megyék közötti átcsoportosítást eredményezett. A bevételek több mint a felét a jövedéki termékek (dohánygyártmány, üzemanyag, a földgáz-, szénenergia termékek, és az egyéb termékek) utáni befizetések képezték, egynegyedét az import és dohány áfa, egyötödét pedig az úgynevezett „zöld adók”, mint a környezetvédelmi termékadó és a környezetterhelési díj.

Az egyéb adókból, illetékekből 23,6 milliárd forint bevétel képződött. Ezek legjelentősebb elemei a vagyonszerzési illeték, az innovációs járulék és a cégautóadó. A családi otthonteremtő kedvezmény jótékony hatással bírt a hazai és ezen belül a megyei ingatlan piac forgalmára is, mely az illetékek előző évi 22 százalékos bővülését követően 2018-ban további 7,3 százalékkal 5,5 milliárd forintra emelkedett. Az innovációs járulék befizetése 5,1 százalékkal 3 milliárd forintra, a cégautóadó pedig 1,9 százalékkal közel 1 milliárd forintra növekedett. A tevékenységi különadókból befolyt 6,1 milliárd forint pedig összességében 17,6 százalékkal maradt el a bázistól, alapvetően az energiaellátók jövedelemadójának 75 százalékos csökkenése következtében.

(Lásd: 4. grafika)

2. TÁBLÁZAT

Teljesítménymutatók

Megnevezés	Megye			Megye/országos	
	2017	2018	Index 2018/2017	2017	2018
Nettó árbevétel, millió Ft	3 704 176	4 117 553	111,2%	4,0%	4,2%
Ébből: export, millió Ft	1 869 618	2 098 661	112,3%	5,7%	6,3%
belföldi értékesítés, millió Ft	1 834 558	2 018 892	110,0%	3,0%	3,1%
Export/nettó árbevétel	50,5%	51,0%			
Hozzáadott érték, millió Ft	934 196	991 158	106,1%	4,4%	4,3%
Adózott eredmény, millió Ft	333 863	340 192	101,9%	6,5%	5,4%
Amortizáció, millió Ft	153 145	161 702	105,6%	4,1%	4,2%
Hozam, millió Ft	487 009	501 894	103,1%	5,5%	5,0%
Adózott eredmény aránya	68,6%	67,8%			

A társas vállalkozások gazdasági teljesítménye

A KSH legfrissebb adatai alapján az egy lakosra eső hazai össztermék 2011-től – megyei és nemzetgazdasági szinten egyaránt – folyamatosan növekedett. 2017-ben a nemzetgazdasági szintű bruttó hazai össztermékhez a megye 4,87 százalékkal járult hozzá. Ez az arány évek óta alacsonyabb mind a megye lakosságszámának, mind pedig a foglalkoztatottak számának országos-hoz viszonyított arányánál (2017-ben az előbbi 6,62 százalék, utóbbi 6,06 százalék).

(Lásd: 5. grafika)

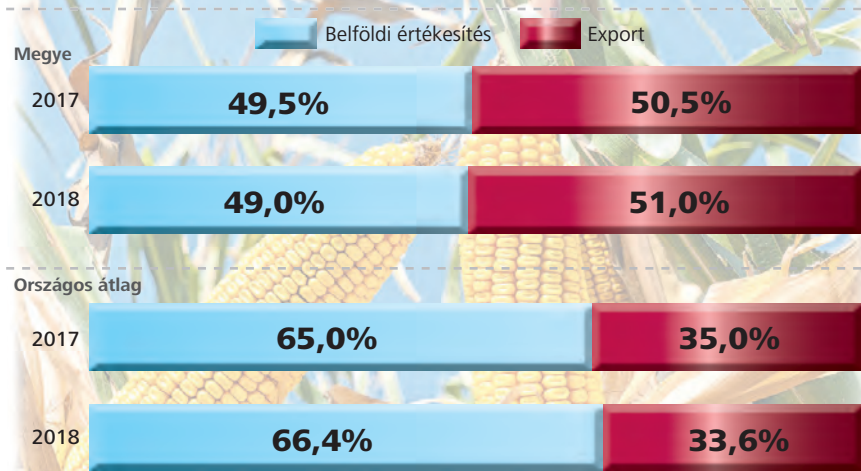
Borsod-Abaúj-Zemplén megye 2018. évi gazdasági folyamatait a gazdálkodó szervezetek legnépesebb táborát alkotó kettős könyvvitelt vezető, társaságiadó-alanyok – NAV-hoz benyújtott – társasági adóbevallásai alapján mutatjuk be. Figyelembe véve, hogy az eva-, kata-, kiva-alanyiság választása értékhatárhoz kötött, valamint, hogy az egyszeres könyvvitelt vezetők jelentős része nonprofit szervezet, melyek az árbevételüknek csak egy részét kötelesek feltüntetni a bevallásukban, így a gazdasági szempontból jelentős társaságok szerepelnek az elemzésünkben.

A bevallások összesítését a 2019. augusztus 31-ig beérkezett bevallások alapján végeztük, annak érdekében, hogy minél pontosabb képet kapjunk a társaságok 2018. évi gazdálkodásáról. Ezért a naptári évvel azonos üzleti évet választó adóalanyok mellett (továbbiakban: normál üzleti évesek), azoknak az eltérő üzleti éves adózóknak is a 1829-es számú társaságiadó-bevallását tudtuk figyelembe venni az összegzésnél, amelyek üzleti évüket 2019. március 31-ig zárták. A többi eltérő üzleti éves adózót a legutoljára benyújtott 2017. évi 1729-es bevallásukkal szerepeltetjük a tárgyidőszaki adatok között.

2016-tól az adózók a társaságiadó-bevallásukat nem csak a magyar számviteli törvény szabályai, hanem a nemzetközi számviteli standardok szerint is elkészíthetik.

6. GRAFIKA

Az export és a belföldi értékesítés aránya a nettó árbevételben

Grafika: Észak-Magyarország, Forrás: NAV

Tekintettel arra, hogy az IFRS-ek szerinti átfogó jövedelem-kimutatás és a pénzügyi helyzet kimutatása kategóriái nem minden esetben feleltethetők meg a magyar számviteli szabályokban foglalt eredménykimutatás és mérleg adataival, ezért csak az azonos, vagy nagy közelítéssel azonos bevallásadatokat összegeztük annak érdekében, hogy a megye gazdaságának egészéről képet alkossunk. A mélyebb elemzéshez a magyar és a nemzetközi szabályozáson alapuló bevallásokat külön-külön elemezzük.

Az elemzéshez 14 194 darab értékelhető adatot tartalmazó bevallás adatait használtuk fel. A bevallások száma 1,4 százalékkal kevesebb az egy évvel korábitól. A csökkenésben szerepet játszottak a már korábban is említett alternatív adózási módokra való áttérések, székhelyáthelyezés miatti illetékességváltások, illetve kényszer- és fiktív vállalkozások megszűnése.

A vállalkozások számának csökkenése ellenére 2018-ban a nettó árbevétel az előző évhez képest 413,4 milliárd forinttal 4117,6 milliárd forintra emelkedett (+11,2 százalék). Ezzel a nemzetgazdasági szintű bevételnek 4,2 százalékát termelték ki a megyei vállalkozások. Az

értékesítési irányokat tekintve a nettó árbevétel közel fele exportból, másik fele belföldi értékesítésből származott. Az exportnak ez a magas aránya (51 százalék) azt jelenti, hogy a megye gazdasága nyitott, a világgazdaságban zajló folyamatok rendkívüli mértékben befolyásolják a megyei teljesítményeket, amelyek jelenleg pozitívnak minősíthetők. Országos összesítésben a külföldi értékesítések részaránya a megyeinél alacsonyabb, 33,6 százalék.

(Lásd: 2. táblázat és 6. grafika)

A külföldre történt értékesítések 2018,9 milliárd forint export árbevétel eredményeztek, 12,3 százalékkal többet, mint egy évvel korábban. A bővülés eredményeként megyénk részesedése a nemzetgazdasági szintű exportból a bázisévhez képest egytizedével, 0,6 százalékponttal 6,3 százalékra emelkedett.

A belföldi fogyasztás élénkülésével a belföldi értékesítésből 2018,9 milliárd forint bevétel származott, 10,0 százalékkal több, mint az egy évvel ezelőtti érték. A magas növekedési ütem ellenére a nemzetgazdasági szintű teljesítményből a tavalyinál csak 0,1 százalékponttal sikerült magasabb részesedést, 3,1 százalékot elérni.

Országos összesítésben a bevallás darabszámának 10,4 százalékos csökkenése mellett a nettó árbevétel 6,1 százalékkal nőtt. A belföldi értékesítés 8,4 százalékos dinamikus növekedését az export mérsékelt, 1,9 százalékos növekedése tompította.

A megyei gazdasági teljesítményeket a nettó árbevételnél jobban kifejezi a társaságiadó-bevallások adataiból előállított, új értéket mérő hozzáadott érték, ami nem tartalmazza az anyag- és anyagjellegű költségek halmozódását.

A hozzáadottérték-mutató számításához a nettó árbevételből indulunk ki, melyet korrigálunk az aktivált saját teljesítményekkel (előjelétől függően növelve vagy csökkentve), csökkentünk az anyagjellegű ráfordításokkal, és növelünk a földbérleti díjjal. Ez a módszer a magyar számviteli szabályok alkalmazására épül. A nemzetközi számviteli standardokat alkalmazóknál nem állnak rendelkezésre ugyanezek az adatok, csak egy közelítő számítást tudunk végezni. Itt az értékesítés árbevételéből indulunk ki, amit növelünk a saját előállítású eszközök aktivált értékével és a saját termelésű készletek állományváltozásával, csökkentünk az anyagköltséggel, az eladott áruk beszerzési értékével, az igénybe vett szolgáltatások értékével és az eladott szolgáltatások költségével. Ennél a megközelítésnél a földbérleti díjjal külön nem kell számolni, mivel az része az igénybe vett szolgáltatások értékének.

A társas vállalkozások által 2018-ban előállított 991,2 milliárd forint új érték 6,1 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit, de még így is 2,2 százalékponttal elmaradt az országos 8,3 százalékos átlagos növekedéstől.

A társaságok működtetésénél, fejlődésénél meghatározó a saját források rendelkezésre állása, azok bővülése vagy szűkülése. Az árbevételben megtérülő tiszta forrás, vagyis az adózott eredmény és a tárgyi eszköz beruházások után több éven keresztül megtérülő amortizáció együttes összege mutatja a vállalkozások hozamát. A hozam növekedése forrásul szolgálhat a következő időszak

beszerzéseinek, beruházásainak. Visszaesése pedig a fejlesztések elmaradását eredményezheti, és megnehezíti a külső források, hitelek bevonását is, mivel a hitel felvételének egyik lényeges eleme a saját források, vagyontárgyak megfelelő rendelkezésre állása. Az adózott eredmény 2017. évi 87 százalékos ugrásszerű emelkedése után 2018-ban kis mértékben, 1,9 százalékkal tovább emelkedett. Az amortizációs ágon kép-

ződő forrás bővülése az előző évi 10,6 százalékos növekedés után, újabb 5,6 százalékkal emelkedett. Ezek összegeként kimutatott 501,9 milliárd forint hozam 3,1 százalékkal haladta meg az előző évi értéket. A növekedés ellenére a megyei vállalkozások hozamának aránya a nemzetgazdasági szinthez mérten nem érte el az egy évvel korábbit, 0,5 százalékpontos csökkenés után 5 százalékon állt meg.

A hozammutató évek közötti változását elsősorban az adózott eredmény, és csak másodsorban az amortizáció alakulása befolyásolja. Az utóbbi két évben az adózott eredmény közel azonos nagyságrendű, ezért a hozamhoz való hozzájárulása is hasonló arányú volt, 67–68 százalék között mozgott. Miközben országos átlagban 60 százalék körüli értéket képviselt az eredményági forrás az elmúlt két évben. Ez egyben azt is jelenti, hogy a megyében az amortizáció nyújtotta visszapótlási lehetőség kisebb súllyal jelenik meg a hozammutatóban, mint országosan.

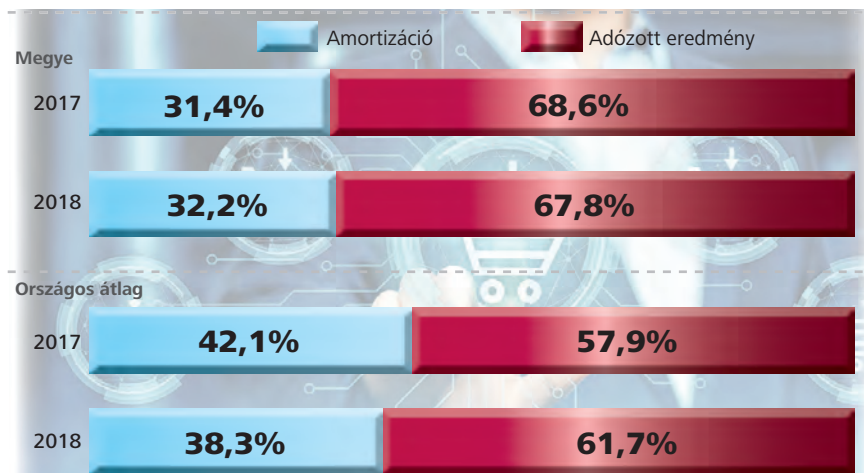
(Lásd: 7. grafika)

A kettős könyvvitelt vezető vállalkozások 2018-ban 4382,1 milliárd forint mérlegfőösszeggel rendelkeztek, ami 10,6 százalékkal nagyobb, mint a bázisévi. A források szerkezetét vizsgálva megállapítható, hogy a saját tőke 2091,3 milliárd forintos összege a 2017-es évhez viszonyítva 12,1 százalékkal emelkedett, és az aránya is 47,7 százalékra növekedett.

Országos összesítésben a saját tőkének a mérlegfőösszegen belüli aránya kisebb (36,5 százalék) a megyeinél, ami azt jelzi, hogy Borsod-Abaúj-Zemplénben a vállalkozások kevesebb idegen forrást (például hitelt) vesznek igénybe az országos átlagnál.

A vállalkozások jövedelmező képességét többféle mutatóval is vizsgálhatjuk. Ezek közül tulajdonosi szempontból az egyik legfontosabb a tőkearányos jövedelmezőség, hiszen ez kifejezi a befektetések megtérülését. 2018-ban ez a mutató kissé visszaesett az előző

7. GRAFIKA

Grafika: Észak-Magyarország, Forrás: NAV

évhez képest, 17,9 százalékról 16,3 százalékra, amit az okozott, hogy az adózott eredmény 2017. évi ugrásszerű növekedését 2018-ban már csak kis mértékben tudták túlszárnyalni a vállalkozások. Ezzel együtt a mutató értéke még így is meghaladta az országos átlagot.

Az eszközarányos jövedelmezőség számításánál már nemcsak a saját tőke részre, hanem teljes eszközállományra vetítjük az elért eredményt. Az előbb említett ok miatt ez a mutató is kissé csökkent az előző évhez képest, 8,4 százalékról 7,8 százalékra, de ebben az esetben is országos átlag feletti értéket mutatva. Ágazatok között természetesen jelentős eltéré-

sek mutatkoznak, mivel a nagy eszközigenyű iparágakban a megtérülés viszonylag hosszú.

Az árbevétel arányos jövedelmezőség mutatójával az értékesítésből származó bevétel nyereségtartalmát fejezhetjük ki. Megyei összesítésben a 2018-ban realizált árbevétel 8,3 százaléka maradt tiszta nyereségként a vállalkozásoknál, szemben a 2017. évi 9,0 százalékkal.

(Lásd: 3. táblázat)

A megye gazdasági helyzetének megítélése szempontjából rendkívül fontos, hogyan alakul a foglalkoztatás. A KSH által közzétett adatok alapján a foglalkoztatottak száma Borsod-Abaúj-Zemplén megyében elérte a 271 ezer főt, ami 0,5 százalékkal (1300 fővel) több az egy évvel korábbinál. Eközben országos átlagban 1,1 százalékos növekedést mértek. A foglalkoztatási arány, vagyis a foglalkoztatottak számának a 15–74 éves korosztályon belül aránya 0,9 százalékponttal 55,9 százalékra emelkedett. A munkanélküliségi ráta tovább csökkent a megyében, a múlt évi 5,7-ről 5,1 százalékra, míg országosan 4,2-ről 3,7 százalékra. Az alkalmazásban állók havi nettó jövedelme 13 százalékkal emelkedett, ami a belső fogyasztás bővülését eredményezte, és hozzájárult a gazdasági növekedéshez.

3. TÁBLÁZAT

Jövedelmezőségi mutatók

Megnevezés	Megye			Megye/országos	
	2017	2018	Index 2018/2017	2017	2018
Adózott eredmény, millió Ft	333 863	340 192	101,9%	6,5%	5,4%
Saját tőke, millió Ft	1 865 609	2 091 255	112,1%	3,8%	3,9%
Összes eszköz, millió Ft	3 960 748	4 382 140	110,6%	3,1%	3,0%
Értékesítés nettó árbevétele, millió Ft	3 704 176	4 117 553	111,2%	4,0%	4,2%
Saját tőke arányos jövedelmezőség	17,9%	16,3%			
Eszközarányos jövedelmezőség	8,4%	7,8%			
Árbevételarányos jövedelmezőség	9,0%	8,3%			

A társaságiadó-bevallások összesített adataiból is pozitív változások olvashatók ki. A bevallást beadók által foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma 98 625 fő volt a megyében. Ez 1457 fővel, 1,5 százalékkal több az előző évinél azzal együtt, hogy a bevallást beadók száma 1,4 százalékkal kevesebb a tavalyinál.

A személyi jellegű ráfordítások összege, vagyis az élőköltség egy év alatt 11,7 százalékkal emelkedett. A három alkotóelem, a bérköltség, a személyi jellegű egyéb kifizetések és a bérjárulékok 2018-ban 443,9 milliárd forintot képeztek. Ezek közül a bérköltség tette ki a legnagyobb hányadot (71,3 százalék). A bérköltség és a személyi jellegű ráfordítások 11,8 százalékkal növekedtek. A bérjárulékok pedig 3,3 százalékkal mérséklődtek, hiszen a szociális hozzájárulási adó mértéke a 2017. évi 22 százalékról 19,5 százalékra csökkent.

A megyei átlagos állományi létszám 4,3 százaléka, az összes személyi jellegű ráfordítás pedig 3,9 százaléka az országosnak. Az egy átlagos állo-

4. TÁBLÁZAT

Foglalkoztatási mutatók

Megnevezés	Megye			Megye/országos	
	2017	2018	Index 2018/2017	2017	2018
Összes átlagos állományi létszám, fő	97 168	98 625	101,5%	4,2%	4,3%
Személyi jellegű ráfordítások összesen, millió Ft	397 230	443 895	111,7%	3,8%	3,9%
Ebből bérköltség, millió Ft	283 323	316 750	111,8%	3,8%	3,9%
Átlagbér, ezer Ft/fő	2 916	3 212	110,1%	89,0%	88,8%
Átlagos személyi jellegű ráfordítás, ezer Ft/fő	4 088	4 501	110,1%	90,3%	90,7%

mányi létszámra jutó személyi jellegű ráfordítás megmutatja a társas vállalkozóknak, mint munkaadóknak az átlagos (fajlagos) élőköltségét. Ez a megyében a 2017. évi 4088 ezer forintról 4501 ezer forintra, 10,1 százalékkal emelkedett. A növekedés intenzitása évek óta meghaladja az országos növekedés mértékét, ennek ellenére a fajlagos élőköltség még 9,3 százalékkal alacsonyabb az országos átlagnál.

Ha a fajlagos élőköltség belől megvizsgáljuk a fajlagos bérköltség alakulását, akkor azt állapíthatjuk meg, hogy a társas vállalkozások

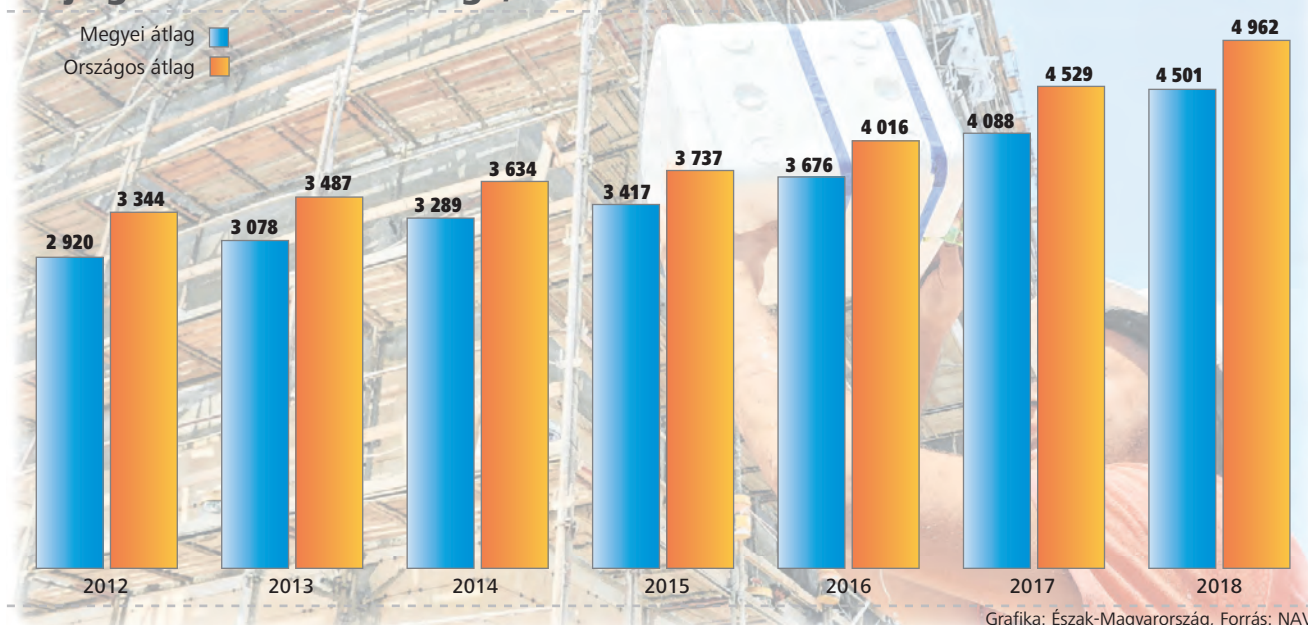
által foglalkoztatottak éves átlagbére 10,1 százalékkal emelkedett az előző évhez képest, így a 2017. évi 2916 ezer forinttal szemben 2018-ban 3212 ezer forint volt.

Ugyanekkor az országos átlag 10,4 százalékos emelkedés hatására elérte a 3617 ezer forintot. Mivel a megyei átlagbér növekedési üteme 0,3 százalékponttal elmaradt az országostól, ezért minimális mértékben, de nőtt a különbség a megyei és országos átlagbér között. Az országos átlagtól való elmaradás a megyében 2018-ban 11,2 százalék volt.

(Lásd: 4. táblázat és 8. grafika)

8. GRAFIKA

Fajlagos élőköltség, ezer Ft/fő/év

A nemzetközi számviteli standard alapján készült bevallások főbb jellemzői

Az új standardokra áttért vállalkozások száma 2016-ban országos összességében is elhanyagolható volt, megyénkben pedig egyetlen adózó sem élt ezzel a lehetőséggel. A 2018-as évről azonban 9 darab megyei vállalkozás már az IFRS-ek szerint számolt el. Darabszámukat tekintve a megyei vállalkozások 0,9 százalékát képezték. Az évek közötti változás értékelhetősége érdekében ennek a 9 vállalkozásnak az adatait vettük figyelembe a bázisidőszakban is.

A társas vállalkozások külön kezelt köre a mérlegfőösszeg és az értékesítés árbevétele alapján tíz százalékot meghaladó részesedéssel bírtak, a társasági adókötelezettség alapján viszont még ennél is nagyobb, 22,5 százalékos súlyt képviseltek a megyei összesített értékekből.

Az értékesítésből származó árbevételük a megyei átlagnál valamivel kisebb mértékben, 8 százalékkal gyarapodott. Árbevételük fele exportból származott, hasonlóan a megyei átlaghoz.

Az általuk foglalkoztatott létszám a megyei 1,5 százalékos növekedést jóval meghaladó mértékben, 4,5 százalékkal bővült, ami azt jelentette, hogy a 2017. évi 2981 fővel szemben 2018-ban már 3126 fő foglalkoztatottal rendelkeztek.

Jövedelmezőségi mutatóik jóval kedvezőbbek a megyei átlagnál. Az általuk

megtermelt árbevételnek a 11,5 százaléka maradt 2018-ban a tulajdonosoknál tiszta profitként, ami 3,2 százalékponttal magasabb a megyei átlagnál. A saját tőkére vetített adózott eredmény 22,5 százalékot elérő mutatója

pedig 6,2 százalékponttal múlta felül a megyei átlagot.

Az IFRS-ek pénzügyi helyzetének kimutatása alapján, eszköz oldalon a tárgyi eszközök (43,4 százalék), míg a forrás oldalon az eredménytartalék (35,7 százalék) képezte a legnagyobb arányt. Mérlegfőösszegük a két év összehasonlításában 30 százalékkal növekedett, amit főként a hosszú lejáratú kötelezettségek ugrásszerű emelkedése idézett elő.

(Lásd: 5. táblázat)

A magyar számviteli szabályok szerint készült bevallások fő jellemzői

A társaságiadó-bevallást benyújtó vállalkozások döntő hányada 2018-ban is a magyar számviteli törvény szabályai szerint állította össze beszámolóját és ezek alapján készítette el társaságiadó-

5. TÁBLÁZAT

IFRS szerinti beszámoló készítésére áttért vállalkozások kiemelt adatai

Megnevezés	IFRS-re áttért adózók			Megye összesen	
	2017	2018	Index 2018/2017	2017	2018
Vállalkozások száma, db	9	9	100,0%	14 401	14 194
Adózás előtti eredmény, millió Ft	96 247	62 061	64,5%	356 641	362 126
Társaságiadó-kötelezettség, millió Ft	7 200	5 323	73,9%	22 781	23 612
Értékesítés nettó árbevétele, millió Ft	470 213	507 695	108,0%	3 704 176	4 117 553
Jegyzett tőke, millió Ft	55 192	55 197	100,0%	417 915	411 216
Mérlegfőösszeg, millió Ft	369 858	481 619	130,2%	3 960 748	4 382 140
Átlagos állományi létszám, fő	2 981	3 126	104,9%	97 168	98 625

bevallását. A statisztikai célú összesítésben 14 185 darab bevallás adatai szerepelnek.

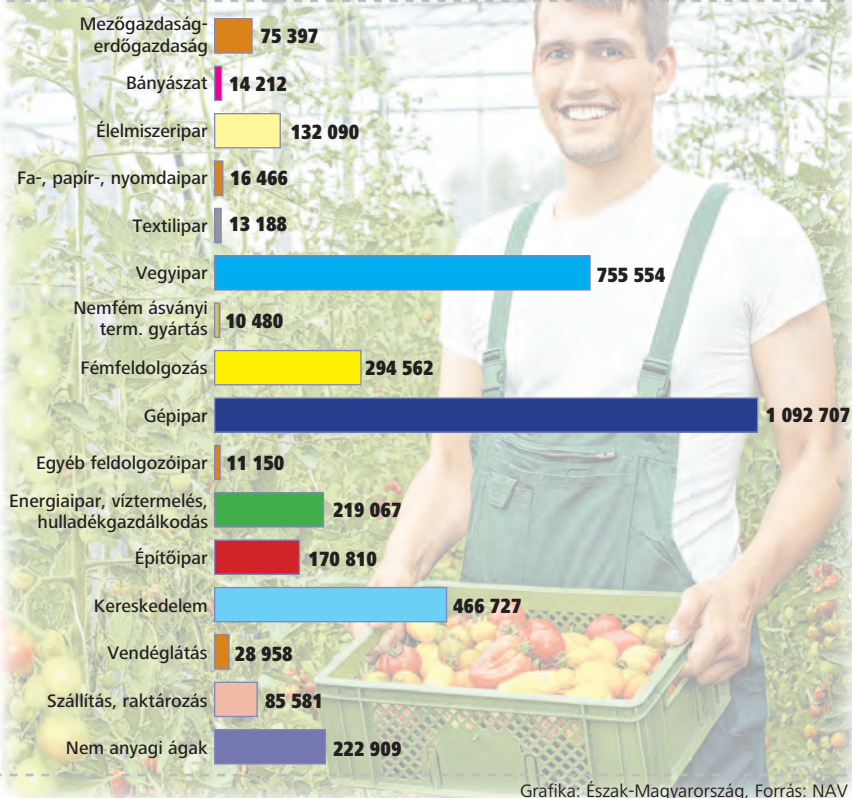
A vállalkozások főtevékenysége (TEÁOR kódja) alapján a gazdasági ágak korábbi években jellemző megoszlási arányai nem változtak. A legtöbb adózó nem anyagi jellegű szolgáltatást végzett (40,9 százalék), de jelentős volt a kereskedők (21,6 százalék) és az építőipari vállalkozók (11,2 százalék) aránya is.

A legtöbb szektorban csökkenést tapasztaltunk. A legnagyobb számban a kereskedelemben lettek kevesebben (-136), és 20 fölötti a csökkenés a mezőgazdaságban, az élelmiszeriparban és a vendéglátásban is. Gyarapodott viszont az adózók száma a nem anyagi jellegű szolgáltatást végzők körében, az energia, víztermelés, hulladékgazdálkodás, valamint az építőipar területén.

Az elmúlt évtizedben a szolgáltató szektor fejlődése is megfigyelhető, mely a változatos természeti adottságok és kulturális értékek kiaknázására törekszik. Mindezek ellenére a megye gazdasági életében továbbra is az ipari jelleg a meghatározó, döntő szerepet játszik a vegyipar, a gépipar és a fémfeldolgozás.

9. GRAFIKA

A nettó árbevétel ágazati megoszlása a megyében 2018-ban (millió forint)

6. TÁBLÁZAT

Teljesítménymutatók

Ágazatok	Nettó árbevétel		Export		Belföldi értékesítés		Hozzáadott érték	
	2018, millió Ft	Megoszlás	2018, millió Ft	Megoszlás	2018, millió Ft	Megoszlás	2018, millió Ft	Megoszlás
Mezőgazdaság-erdőgazdaság	75 397	2,1%	8 699	0,5%	66 698	3,8%	19 396	2,2%
Bányászat	14 212	0,4%	1 311	0,1%	12 901	0,7%	6 735	0,8%
Élelmiszeripar	132 090	3,7%	24 777	1,3%	107 313	6,1%	54 074	6,1%
Textilipar	13 188	0,4%	9 541	0,5%	3 647	0,2%	2 504	0,3%
Fa-, papír- és nyomdaipar	16 466	0,5%	2 826	0,2%	13 641	0,8%	5 652	0,6%
Vegyipar	755 554	20,9%	610 724	33,2%	144 830	8,2%	259 631	29,3%
Nemfém ásványi termék gyártása	10 480	0,3%	1 254	0,1%	9 226	0,5%	3 336	0,4%
Fémfeldolgozás	294 562	8,2%	176 323	9,6%	118 239	6,7%	89 388	10,1%
Gépipar	1 092 707	30,3%	947 876	51,5%	144 831	8,2%	151 517	17,1%
Egyéb feldolgozóipar	11 150	0,3%	2 038	0,1%	9 112	0,5%	5 046	0,6%
Energia-, vízterm., hulladékgazd.	219 067	6,1%	3 216	0,2%	215 851	12,2%	50 695	5,7%
Építőipar	170 810	4,7%	7 553	0,4%	163 258	9,2%	51 567	5,8%
Kereskedelem	466 727	12,9%	19 007	1,0%	447 720	25,3%	57 802	6,5%
Vendéglátás	28 958	0,8%	106	0,0%	28 852	1,6%	10 225	1,2%
Szállítás, raktározás	85 581	2,4%	13 140	0,7%	72 441	4,1%	26 218	3,0%
Nem anyagi ágak	222 909	6,2%	11 811	0,6%	211 098	11,9%	93 632	10,6%
Gazdasági ágazatok összesen	3 609 585	100,0%	1 840 202	100,0%	1 769 657	100,0%	887 417	100,0%
Kiemelt ágazatok összesen	2 142 823	59,4%	1 734 923	94,3%	407 900	23,0%	500 535	56,4%
Nem kiemelt ágazatok összesen	1 467 035	40,6%	105 279	5,7%	1 361 756	77,0%	386 882	43,6%

A korábbi gyakorlatnak megfelelően azokat az ágazatokat tekintjük meghatározóknak, amelyek – több mutató alapján is – 10 százalék feletti részesedéssel bírnak.

A 2018-ban a vállalkozások által megtermelt 3234,0 milliárd forint nettó árbevételhez 2018-ban is legnagyobb arányban a gépipar (30,3 százalék) járult hozzá, de jelentős a vegyipar (20,9 százalék) és a kereskedelem (12,9 százalék) aránya is. Ez a három ágazat együttesen közel kétharmadát adta a megyei teljesítménynek.

Majd minden ágazatban növekedés tapasztalható, kettőt kivéve, ahol minimális visszaesés történt, ez a mezőgazdaság (-0,8 % százalék) és a szállítás, raktározás (-1,2 százalék). E két területen a megyei átlagot meghaladó mértékű volt az értékadatos bevallást benyújtók számának csökkenése, ami magyarázza a visszaesést. Az egy bevallóra jutó fajlagos bevételek ezeknél az ágazatoknál is növekedtek.

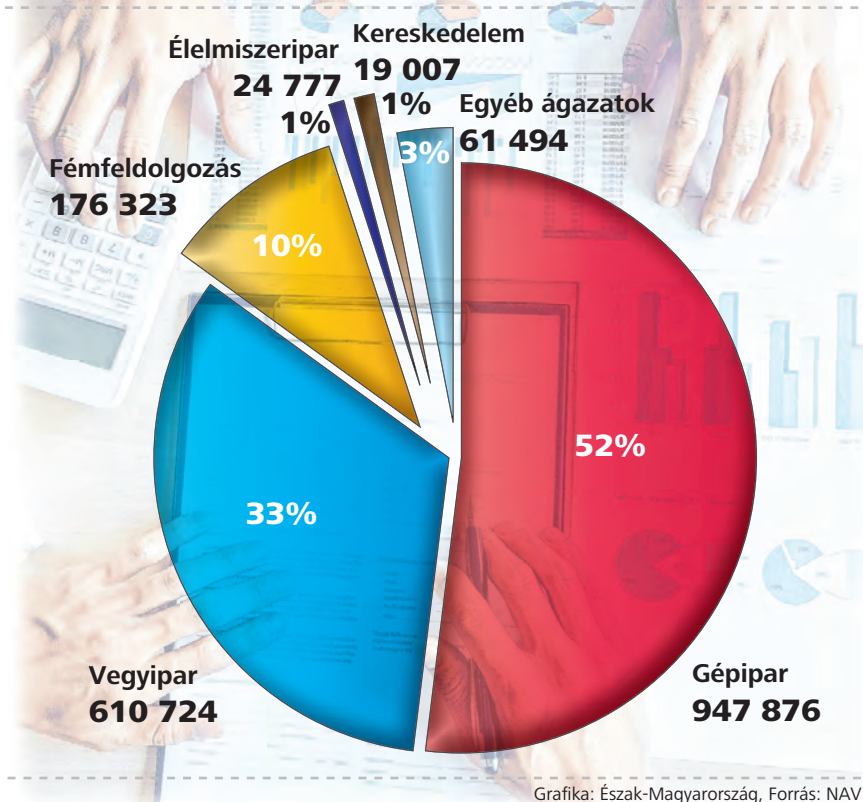
(Lásd: 6. táblázat és 9. grafika)

A lakásépítések és az ingatlanpiac fel-futásának köszönhetően a bevételek legnagyobb intenzitású növekedése a bányászatban (+40,2 százalék) és az építőiparban figyelhető meg (+30,2 százalék). Tekintettel arra, hogy ezek az ágazatok elsősorban a hazai piacon érdekeltek, ezért a nettó árbevétel döntő hányada a belföldi értékesítésből származott.

A belföldi értékesítésből származó 1 769,7 milliárd forint bevétel legnagyobb „szeletét” a kereskedelem birtokolta (25,3 százalék). Tíz százalék feletti részesedést ért el még az energia-, víztermelés, hulladékgazdálkodás (12,2 százalék) és a nem anyagi ágak (11,9 százalék). Az előző évinél kevesebb bevételt csupán a fa-, papír-, nyomdaipar (-5,1 százalék) és a szállítás, raktározás (-3,4 százalék) könyvelt el. Az előbbiben a belföldi piacon megszerzett bevételek kiesését pótolta a külföldi értékesítésből származó bevétel, így a két reláció bevétele együttesen minimális mértékben, de növekedett. Az utóbbiban pedig a bevallások számának csökkenése eredményezte a

10. GRAFIKA

A 2018. évi export ágazati megoszlása a megyében (millió forint, százalék)

belföldi értékesítés bevételeinek visszaesését. Az egy adózóra jutó bevétel azonban itt is növekedett.

Külföldi piacokon a vállalkozásoknak nagyon kicsi hányada érdekelt (a mintegy 14 ezer vállalkozás közül alig több mint 800, a vállalkozások 5 százaléka), ezért az exportot illetően még jellemzőbb volt az ágazati koncentráció. A gépipar önmagában produkálta a külpiaci értékesítés több mint felét, a vegyipar az egyharmadát és a fémfeldolgozás közel egytizedét. Ezek együtt tették ki az 1840,2 milliárd forintos teljesítmény 94,3 százalékát. Ezekon kívül az élelmiszeripar és a kereskedelem említhető meg, ahol a megyei

exportból való részesedés elérte az egy százalékot.

A vállalkozások versenyképességének egyik mérőszáma az exporthányad. Ez megmutatja az exportnak a nettó árbevétel belüli arányát, amely 2018-ban a megyében lényegében bázisszinten maradt (az előző évi 50,6 százalékról 51 százalékra változott), és jelentősen, 17,2 százalékponttal meghaladta az országos átlagot.

2018-ban a gépipar összes értékesítésének 86,7 százaléka exportból származott, ez megyei viszonylatban a legnagyobb, és hasonlóan magas, nyolctizedes arányt ért el a vegyipar

is. Az exportbevételek szempontjából meghatározó ágazatokon túl azonban ki kell emelnünk a textilipart, amely összes árbevételének közel háromnegyedét exportból érte el. Az ágazatok közül a legdinamikusabban a fa-, papír-, nyomdaiparban növekedett az exporthányad (12,0 százalékról 17,2 százalékra, azaz 5,2 százalékponttal). **(Lásd: 10. grafika)**

A vállalkozások által megtermelt 887,4 milliárd forint hozzáadott érték 11,8 százalékkal gyarapodott. A hozzáadott értéknél is a vegyipar, a gépipar és a fémfeldolgozás dominanciája a meghatározó. A legnagyobb arányú növekedést a bányászatba (+49,5 százalék) és az építőiparba (36,1 százalék) tartozók érték el. Emellett jelentős, 20 százalék feletti növekedés realizálódott a vendéglátás, a nemfém ásványi termék gyártása, a nem anyagi ágak, valamint a fa-, papír-, nyomdaipar területén is.

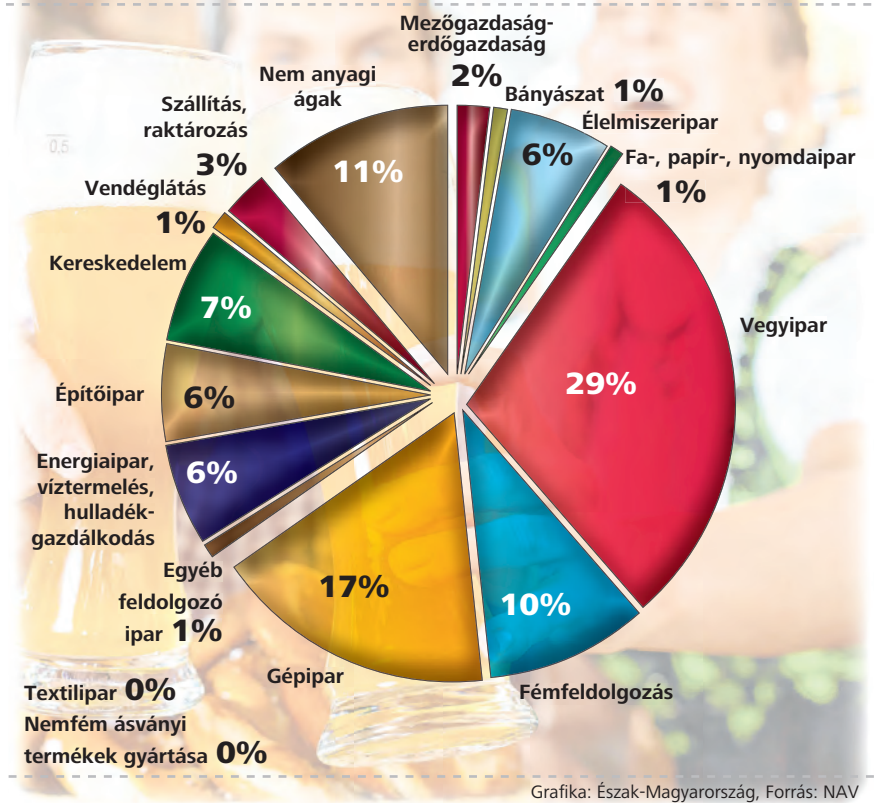
Az előző évhez képest csökkenés a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás (-4,2 százalék) és a szállítás, raktározás (-12,6 százalék) ágazatokban mutatkozott, ami ebben az esetben is a bevallási darabszám csökkenésének következménye, ugyanis az egy adózóra jutó fajlagos hozzáadott érték ezeknél az ágazatoknál is növekedett. **(Lásd: 11. grafika)**

A bevallásokban kimutatott üzleti tevékenység eredménye jelentősen, 22,6 százalékkal növekedett az elmúlt évhez képest, így megyei összesítésben elérte a 310,1 milliárd forintot. A pénzügyi eredmény viszont romlott, olyannyira, hogy az előző évi pozitívról negatív előjelűre váltott. A kettő egyenlegéből képződő adózás előtti eredmény visszafogottabban, 15,2 százalékkal emelkedett.

A vegyiparban képződött az összes kimutatott adózás előtti eredmény több mint fele, amihez a fémfeldolgozás és a gépipar együtt további 15 százalékot tett, így a három kiemelt ágazatnál jelentkezett az összes kimutatott eredmény héttizede, azzal együtt, hogy a gépipar adózás előtti eredményét a pénzügyi eredmény negatívuma még rontotta is.

11. GRAFIKA

A hozzáadott érték ágazati megoszlása a megyében 2018-ban

Az ágazatok közül egyedül a textilipar zárta negatív adózás előtti eredménnyel a 2018-as évet, azonban a veszteség összege kevesebb lett.

Az előző évhez képest legnagyobb javulást a vendéglátás és a bányászat mutatott, megháromszorozva előző évi eredményüket. Több mint másfélszeresére gyarapodott az építőipar, a nemfém ásványi termékek gyártása, és a fa-, papír-, nyomdaipar jövedelme.

Romlott a jövedelmezőség a mezőgazdaságban, a kereskedelemben és a nem anyagi ágakban. 2018-ban 9726 vállalkozás zárta nyereséggel az évet,

számuk 10 százalékkal növekedett, így arányuk elérte a 68 százalékot. A nulla eredményűek száma szintén 10 százalékkal gyarapodott, így a sokaságon belüli arányuk 6 százalékra emelkedett. A veszteségesek száma egynegyedével lett kevesebb.

A nyereségesek által kimutatott 48 milliárd forint jövedelem-növekedés azonban jóval meghaladta a veszteségesek által kimutatott -8,3 milliárd forintos eredményromlást. A kettő eredőjeként tehát összességében 39,7 milliárd forinttal javult a jövedelmezőség. A vállalkozások 300,1 milliárd forint adózás előtti eredménnyel zárták az évet.

A jövedelmezőség javulása növelte az osztalékfizetési hajlandóságot is. A tárgyévi adófizetési kötelezettség teljesítését követően a vállalkozásoknál maradó jövedelemből vagy az eredménytartalék terhére 20 százalékkal több osztalékot fizettek ki, mint az előző évben. A legtöbb osztalékot a nem anyagi ágakban fizették, az összes kifizetésnek a 31,5 százalékát, ezt követte a vegyipar 17,3 százalékkal. Tíz százaléknál felett részesedett a kereskedelem, az építőipar, és az energia-, víztermelés-, hulladékgazdálkodási ágazat.

A tulajdonosi köröket tekintve a 42,2 milliárd forint összes kifizetés 60 százaléka belföldi magánszemélyek, 34 százaléka belföldi társaságok, 6 százaléka pedig külföldi gazdasági szereplők részére történt.

A felosztott nyereség jogosultjai ágazatonként különbözőek, a nem anyagi ágakban, a kereskedelemben és az építőiparban, legnagyobb arányban a belföldi magánszemélyek, a vegyiparban a belföldi társaságok részesültek a kifizetésekből.

Ha az osztalék-kifizetés fajlagos összegét nézzük, akkor 2,9 millió forintot fizetett egy vállalkozás átlagosan. Az

adózott eredménye alapján nem meglepően, ennél az átlagnál nagyságrendekkel nagyobb összeg jutott a vegyiparba, de az energia-, víztermelés-, hulladékgazdálkodási ágazatban, és a bányászatban is magasan a megyei átlag feletti fajlagos érték adódott.

(Lásd: 7. táblázat)

A mintegy 14 ezer társas vállalkozás a bevallásokban 95 499 fő átlagos állományi létszámot szerepeltetett. A benyújtott társaságiadó-bevallások száma 1,4 százalékkal kevesebb volt, az általuk foglalkoztatottak száma mégis 1312 fővel, 1,4 százalékkal több, mint egy évvel korábban. Ez a munkaerőpiac megyei helyzetéről mindenképpen pozitív irányú elmozdulást tükröz.

A megye ipari jellegéből adódóan a legnagyobb foglalkoztató ágazat az ipar, ahol a megyei munkavállalók 44,9 százaléka 42 893 fő dolgozott, ebből a gépipar 14 789 főnek, a fémfeldolgozás 10 668 főnek, a vegyipar pedig 5848 főnek adott munkát. A lakossági szolgáltatásokkal foglalkozó nem anyagi ágak szintén jelentős szerepet töltenek be a foglalkoztatásban közel 20 százaléknyi munkaerőtömeg alkalmazásával. Jelentős foglalkoztató még a kereskedelem 12,5 százalékos részesedéssel.

Az átlagos állományi létszám az építőiparban 10,7 százalékkal bővült. Ezt a dinamikát egyik ágazat sem közelítette meg, az ipar területén összesen 2,2 százalékos növekedést regisztráltunk. A mezőgazdaságban, a kereskedelemben és a nem anyagi ágakban rendre csökkent a létszám.

A megyében kifizetett 303,7 milliárd forint bértömeg 11,9 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. A megyei átlagnál nagyobb bértömeg-kiáramlás a húzóágazatokon kívül az élelmiszeriparban, a nemfém ásványi termékek gyártása és az energia-, víztermelés-, hulladékgazdálkodás területén történt. Egyedül a textiliparban figyelhető meg a bérköltség visszaesése (-3,2 százalék), de az korántsem olyan mértékű, mint a bevallást beadók számának mérséklődése (-15,4 százalék), így az átlagbér az ágazatban is a megyei tendenciának megfelelően növekedett.

A foglalkoztatottak száma és a részükre kifizetett bérköltség hányadosából adódóan 2018-ban az éves átlagbér 3180 ezer forint/fő volt, 10,3 százalékkal több, mint egy évvel korábban. Mint ahogy az ágazatok jövedelmezősége között, úgy az ágazatokban kialakult átlagbérek között is lényeges különbségek vannak.

7. TÁBLÁZAT

Eredménymutatók

Ágazatok	Adózás előtti eredmény			Adózott eredmény		
	2017, millió Ft	2018, millió Ft	Index 2018/2017	2017, millió Ft	2018, millió Ft	Index 2018/2017
Mezőgazdaság-erdőgazdaság	8 299	5 852	70,5%	7 744	5 369	69,3%
Bányászat	1 079	3 355	311,0%	999	3 155	315,9%
Élelmiszeripar	-817	1 974	241,5%	-1 024	1 667	162,8%
Textilipar	-824	-794	96,4%	-837	-806	96,4%
Fa-, papír- és nyomdaipar	343	623	181,7%	284	543	191,7%
Vegyipar	149 863	165 579	110,5%	142 293	157 618	110,8%
Nemfém ásványi termék gyártása	330	599	181,4%	289	555	191,7%
Fémfeldolgozás	10 943	24 926	227,8%	10 099	23 445	232,2%
Gépipar	13 110	20 634	157,4%	12 240	19 604	160,2%
Egyéb feldolgozóipar	1 065	1 128	105,9%	978	1 034	105,8%
Energiaipar, víztermelés, hulladékgazd.	7 747	8 533	110,2%	6 728	7 406	110,1%
Építőipar	10 981	20 606	187,7%	10 270	19 335	188,3%
Kereskedelem	15 049	12 985	86,3%	13 759	11 639	84,6%
Vendéglátás	649	2 268	349,7%	552	2 083	377,1%
Szállítás, raktározás	4 893	5 520	112,8%	4 599	5 234	113,8
Nem anyagi ágak	37 684	26 278	69,7%	35 839	23 896	66,7%
Megeye összesen	260 394	300 065	115,2%	244 812	281 776	115,1%
Kiemelt gazdasági ágak	173 916	211 138	121,4%	164 632	200 667	121,9%
Nem kiemelt gazdasági ágak	86 478	88 927	102,8%	80 180	81 109	101,2%

A legjobban fizető ágazat hosszú évek óta a vegyipar, ahol 5024 ezer forint/fő az egy dolgozóra jutó átlagos bér, ami 1,6-szerese a megyei átlagnak és túlszárnyalja az országos átlagot is. Átlagosan 4 millió forint fölött fizetnek még a bányászatban és a gépiparban. Messze legalacsonyabb pedig a vendéglátásban, ahol mindössze 1970 ezer forint/fő az éves átlag, annak ellenére, hogy 5,5 százalékkal emelkedett 2017-hez képest.

Az építőiparban az előző évhez képest az átlagbérek egyáltalán nem emelkedtek. A megyei átlagtól jóval kisebb mértékben nőtt a fa-, papír-, nyomdaiparban és a kereskedelemben, így az itt dolgozók éves átlagos bére sem haladja meg a 2,4 millió forintot.

(Lásd: 8. táblázat)

A vállalkozások vagyoni helyzete 2018-ban összességében javult az előző évhez képest. A rendelkezésre álló összes forrás 8,6 százalékkal bővült, ezen belül a saját tőke +13,4 százalékkal növekedett, az egy éven belüli lejáratú kötelezettségek +7,7 százalékkal emelkedtek, az éven túli lejáratú kötelezettségek pedig -1,8 százalékkal mérséklődtek.

8. TÁBLÁZAT

Foglalkoztatási mutatók

Ágazatok	Bérlétszám		Személyi jellegű ráfordítások		Átlagos állományi létszám			Átlagbér	
	2017, millió Ft	2018, millió Ft	2017, millió Ft	2018, millió Ft	2017, fő	2018, fő	Változás, fő	2017, eFt/fő/év	2018, eFt/fő/év
Mezőgazdaság-erdőgazdaság	11 256	11 761	15 271	15 883	4 376	4 218	-158	2 572	2 788
Bányászat	1 436	1 484	1 968	2 091	384	352	-32	3 740	4 217
Élelmiszeripar	10 083	11 652	13 383	15 376	3 523	3 585	62	2 862	3 250
Textilipar	2 148	2 079	2 802	2 697	983	862	-121	2 185	2 412
Fa-, papír- és nyomdaipar	2 843	3 130	3 725	4 142	1 301	1 365	64	2 185	2 293
Vegyipar	25 990	29 381	38 442	43 031	5 693	5 848	155	4 565	5 024
Nemfém ásványi term.gyártás	1 360	1 661	1 799	2 186	603	653	50	2 256	2 544
Fémfeldolgozás	33 888	38 954	49 752	55 928	10 172	10 668	496	3 332	3 651
Gépipar	52 312	59 204	72 492	80 279	14 762	14 789	27	3 544	4 003
Egyéb feldolgozó ipar	2 392	2 584	3 094	3 525	687	719	32	3 482	3 594
Energiaip., vízterm., hulladékgazd.	15 473	17 436	21 416	23 702	4 245	4 404	159	3 645	3 959
Építőipar	16 170	17 913	22 343	25 638	6 946	7 687	741	2 328	2 330
Kereskedelem	25 715	26 804	33 921	36 470	12 070	11 925	-145	2 130	2 248
Vendéglátás	5 423	5 941	7 042	7 957	2 899	3 016	117	1 871	1 970
Szállítás, raktározás	19 428	21 306	30 325	32 774	6 967	6 847	-120	2 789	3 112
Nem anyagi ágak	45 553	52 368	59 617	69 547	18 576	18 561	-15	2 452	2 821
Megegyezően	271 472	303 659	377 393	421 226	94 187	95 499	1 312	2 882	3 180
Kiemelt gazdasági ágak	112 191	127 538	160 686	179 238	30 627	31 305	678	3 663	4 074
Nem kiemelt gazdasági ágak	159 281	176 121	216 707	241 988	63 560	64 194	634	2 506	2 744

A saját tőke az ágazatok háromnegyed részénél nőtt, míg a textiliparban, a kereskedelemben, szállításban és a nem anyagi ágakban csökkent. Jellemzően az adózott eredmény visszaesése állt a háttérben. Az így kieső forrást a nem anyagi ágakban hosszú lejáratú kötelezettséggel, míg a másik három ágazatban jórészt rövid lejáratú kötelezettséggel pótolták.

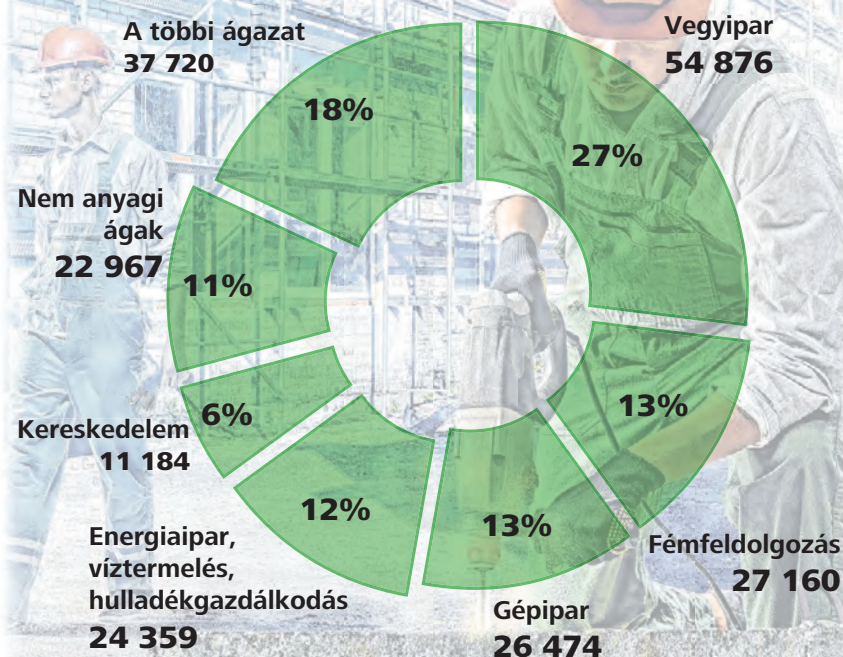
A vállalkozások tőkegyarapodásáról vagy éppen osztalékfizetési képességéről képet adó tőkearányos jövedelmezőség mutatója összességében alig változott, 15 százalék körül alakult mind a tárgy-, mind a bázisévben. Nem meglepő módon 2018-ban is a vegyipar állt az élen, a megyei átlag dupláját kitevő mutatóval (32,7 százalék), még azok után is, hogy az ágazatban végrehajtott közel 55 milliárd forint értékű tárgyévben üzembe helyezett beruházás miatt az indikátor 11,8 százalékponttal visszaesett a tavalyi évhez képest. Az építőipar és a bányászat prosperálása a beindult beruházások és lakásépítések miatt ebben a mutatóban is tetten érhető, a mutató növekedésén keresztül.

A megyei átlagnál jóval kisebb a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, a fa-, papír-, nyomdaipar, az energia-, víztermelés-, hulladékgazdálkodás és a nem anyagi ágak jövedelmezősége. A nemfém ásványi termékek gyártásánál nulla közeli, a textiliparban pedig egyedülként negatív értéket vett fel a mutató, mivel az ágazat összességében veszteséget termelt.

A munkaerő hatékonyságát többek között az egy átlagos állományi létszámra jutó hozzáadott értékkel fejezhetjük ki. Ez megyei átlagban 9292 ezer forint/fő volt 2018-ban, 10,2 százalékkal több, mint 2017-ben. A megyei átlag több mint 4,5 szerese, 44 397 ezer forint/fő érték mérhető a vegyiparban. Ezt a jövedelmezőséget meg sem közelíti a többi ágazat. Az előző évhez képest jelentős javulás következettében a bányászat lett a második legjövedelmezőbb ágazat a vizsgált mutató tekintetében. Megyei átlag feletti értéket produkált még az élelmiszeripar, a gépipar és az energia-, víztermelés-, hulladékgazdálkodás ágazat.

12. GRAFIKA

A megyében üzembe helyezett beruházások ágazatonként 2018-ban (összeg millió forintban, megoszlás százalékban)

Grafika: Észak-Magyarország, Forrás: NAV

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében (az IFRS-ek nélkül) a tárgyévi beruházások értéke 20 százalékkal haladta meg a bázisidőszaki értéket. A folyó (kimutatott) beruházások 84 százalékát a tárgyévben üzembe is helyezték, melyek együttes értéke elérte a 204,7 milliárd forintot.

A használatba vett beruházások egynegyedét önmagában a vegyipar hajtotta végre, de jelentős fejlesztések történtek a fémfeldolgozás, a gépipar, a kereskedelem, az energia-, víztermelés-, hulladékgazdálkodás ágazatokban és a nem anyagi ágak területén is. A felsorolt ágazatok mindegyikében az összes üzembe helyezett beruházás meghaladta a 10 milliárd forintot. A ki nem emelt 9 ágazatban együtt összesen 37,7 milliárd forintot tett ki az üzembe helyezések értéke, mellyel

a megyei teljesítmény 18 százalékát képviselték.

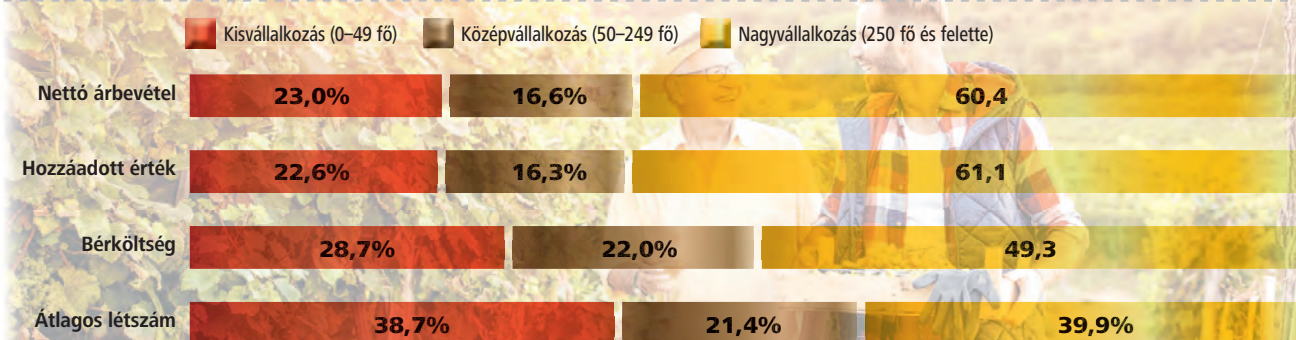
(Lásd: 12. grafika)

A vállalkozások méret nagyság szerinti besorolását a jogszabályban szereplő foglalkoztatott létszám, nettó árbevétel és mérlegfőösszeg határok figyelembe vételével határoztuk meg, de eltekintettünk a jegyzett tőke tulajdonosi szerkezetével kapcsolatos kitételektől. Ebből következően azokat a vállalkozásokat, amelyek nem minősültek kis- vagy középvállalkozásoknak, mi nagyvállalkozásoknak tekintettük.

A vizsgált adózói kör 98 százaléka (13 919 darab) kisvállalkozásnak minősült, mivel az átlagos állományi létszámuk nem érte el az 50 főt, ezen belül is a mikrovállalkozás a legnépesebb csoport, 12 970 adózót foglalt magába, 10 fő

13. GRAFIKA

A méretnagyság szerinti gazdasági mutatók a megyében 2018-ban

Grafika: Észak-Magyarország, Forrás: NAV

alatti munkavállalói létszámmal. Jóval kevesebb, 221 darab volt a középvállalkozásnak és mindössze 45 darab a nagyvállalkozásnak minősülő társaság.

A méretnagyság szerinti összetétel az elmúlt évhez képest alig változott. A bevallói darabszámban mutatkozó csökkenés a kisvállalkozások körében, azon belül is döntően a mikrovállalkozóknál történt. Négy vállalkozás pedig kategóriát váltott és kisvállalkozásból középvállalkozásba lépett át.

A befektetett tőke eloszlására továbbra is jellemző, hogy a kisvállalkozók népes csoportjának saját tőkéje együtt sem éri el – csak közelíti – a néhány nagyvállalkozását.

A tőkeeloszlás erősen meghatározta a gazdasági teljesítményeket. A nagyvállalkozások termelték ki a nettó árbevétel 60,4, a középvállalkozások a 16,6, míg a kisvállalkozások a 23 százalékát. A nagyvállalkozások a piaci forgalmuk háromnegyed részét külföldi partnerekkel bonyolították. A kisvállalkozásoknál éppen fordított a helyzet, értékesítésük 93 százaléka belföldre irányult. A középvállalkozások a „nagyokhoz” hasonlóan árbevételük héttizedét exportból érték el.

A hozzáadott érték vállalatcsoportok közötti megoszlása a nettó árbevétellel szinte egyező. Az egy fő állományi létszámra jutó hozzáadott érték a nagyvállalkozásoknál 14 237 ezer forintot, a középvállalkozásoknál 7055 ezer forintot, a kisvállalkozásoknál 5433 ezer forintot ért el átlagosan 2018-ban. Az eltelt időszakban a kisvállalkozásoknál emelkedett a legintenzívebben (+16,9 százalékkal).

Az adózás előtti eredményt vizsgálva a nagyvállalkozások szinte kivétel nélkül nyereséggel zárták az évet. A körükben kimutatott veszteség nagysága csupán egy százaléka a nyereségtömegüknek. Ennek köszönhetően a megyei összesítés szerinti 300,1 milliárd forint adózás előtti eredmény 70,9 százaléka náluk keletkezett. Ez igen jelentős arány, még a nettó árbevételből elért részesedésüket is mintegy 10 százalékkal

ponttal meghaladta. A kisvállalkozások jelentős hányada veszteséget mutatott ki bevallásában. Míg 2017-ben a megyei veszteségtömeg kétharmada náluk jelentkezett, addig 2018-ban már a háromnegyede. Ez a romlás egyértelműen a pénzügyi tevékenység eredményének romlása miatt következett be, mivel a rendes ügymenetben elért eredmény ebben a csoportban is számottevően emelkedett (+34,5 százalékkal).

Az üzleti eredmény javulását oly mértékben felemésztette a pénzügyi eredmény romlása, hogy adózás előtti eredményük összességében alig változott az egy évvel korábbi értékhez képest csupán 1,0 százalékkal növekedett. A középvállalkozások javuló eredménye ellenére jövedelmezőségük gyengébb, mint a másik két csoporté, mivel a nettó árbevételre vetített adózás előtti eredmény náluk a legkisebb, 5,1 százalék. A kisvállalkozásoknál ugyanez az érték 6,9 százalék, a nagyvállalkozásoknál pedig 9,7 százalék volt.

(Lásd: 9. táblázat és 13. grafika)

A kis és középvállalkozások (együtt: KKV) által igénybe vett társaságiadókedvezmények összetétele jelentősen eltér a nagyvállalkozásokétól. A nagyvállalkozások kedvezményeinek felét a fejlesztési kedvezmény tette ki, mely a vállalkozások értékét, jövedelmezőségét és hatékonyságát növeli.

MEGJEGYZÉS

A vállalkozások méretnagyság szerinti besorolása:

Mikrovállalkozás: létszám < 10 fő, árbevétel vagy mérlegfőösszeg < 2 millió euró

Kisvállalkozás: létszám < 50 fő, árbevétel vagy mérlegfőösszeg < 10 millió euró

Középvállalkozás: létszám < 250 fő, árbevétel < 50 millió euró; vagy a mérlegfőösszeg < 43 millió euró

Nagyvállalkozás: létszám > 250 fő, vagy a nettó árbevétel, vagy a mérlegfőösszeg az 50 millió eurót, illetve a 43 millió eurót meghaladja.

A kkv-szektorban inkább a támogatásokkal összefüggő kedvezmények igénybe vétele jellemző (látványcsapat sport, előadói, művészeti tevékenység támogatása), annak ellenére, hogy ez a cégek számára nem jár közvetlen értéket növelő gyakorlati előnnyel. Persze vannak kivételek, hiszen például a KKV-k kamatkedvezménye jelentős segítséget jelenthet. Ennek a kedvezménynek az aránya a kisvállalkozásoknál 45 százalék.

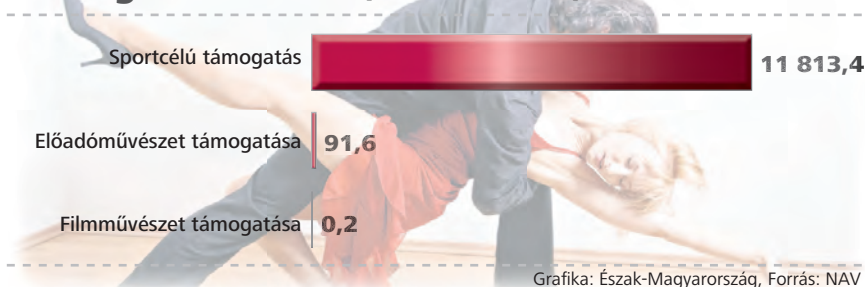
Az igénybe vett kedvezmények alakulására is hatással volt a támogatási rendszer átalakítása. Az év közbeni adófelajánlás lehetőségével elsősorban a nagyvállalkozások éltek, méghozzá jelentős összeggel. A 2018. évi adófelajánlasként a társaságiadó-előleg, adóelőleg-kiegészítés, valamint az éves elszámolás után összesen 11 905 millió forintot számoltak el a vállalkozások.

(Lásd: 14. grafika)

A 2018-ban kifizetett osztalék az elemzett adózói körben 42,2 milliárd forintot

14. GRAFIKA

Társaságiadó-felajánlásokra kiutalt összegek 2018-ban (millió forint)

Grafika: Észak-Magyarország, Forrás: NAV

tett ki, melynek 52,5 százalékát a kisvállalkozások fizették ki, a fennmaradó részen pedig közel fele-fele arányban a közepes és a nagyvállalkozások osztottak. A kisvállalkozások az általuk elért adózott eredmény mintegy negyztizedt osztalékként kifizették. A kifizetett összeg jelentősen, mintegy 40 százalékkal meghaladta az előző évi értéket. A másik két csoportnál a kifizetett osz-

talék adózott eredményhez viszonyított aránya jóval szerényebb volt, a középvállalkozásoknál 33 százalék, a nagyvállalkozásoknál pedig csupán 5 százalék.

A kis- és nagyvállalkozások között közel azonos arányban (40-40 százalék) osztott meg a foglalkoztatott létszám, a fennmaradó 20 százalék a közepes méretű vállalkozásoknál állt alkalmazásban. A kkv-szektor tehát továbbra is jelentős foglalkoztatónak számít. A kisvállalkozások 36 942 főnek adtak munkát, 0,7 százalékkal kevesebbnek ugyan, mint egy évvel korábban, de az adatszolgáltatók száma is csökkent 1,4 százalékkal. Ha a középvállalkozásokkal együtt vizsgáljuk a foglalkoztatást, akkor 0,3 százalékos növekedés mérhető. A nagyvállalkozásoknál figyelemre méltó az 1134 fős, 3,1 százalékos létszámnövekedés, melynek eredményeként ez a csoport 2018-ban már 38 090 főt foglalkoztatott.

Mindhárom kategóriában növekedtek a vállalkozások élők munkára fordításai. Ennek legnagyobb elemét alkotó bérköltség alapján számított átlagbér összességében 10,3 százalékkal emelkedett. A megyei átlagtól lemaradva, legszerényebb mértékben a kisvállalkozásoknál emelkedett, 5,1 százalékkal, így a korábbi években kialakult lemaradás a másik két csoporthoz viszonyítva tovább növekedett. Az itteni 2360 ezer forintos átlaggal szemben a középvállalkozások átlagosan 3258 ezer forint, a nagyvállalkozások 3933 ezer forint bért fizettek éves összességében egy munkavállalójuknak.

9. TÁBLÁZAT

Méretnagyság szerinti gazdasági mutatók

Megnevezés	Kis-vállalkozás	Közép-vállalkozás	Nagy-vállalkozás	Összesen
Adatszolgáltatók száma 2017-ben, db	14 130	217	45	14 392
Adatszolgáltatók száma 2018-ban, db	13 919	221	45	14 185
Index 2018/2017	98,5%	101,8%	100%	98,6%
Nettó árbevétel 2017-ben, millió Ft	752 104	539 335	1 942 525	3 233 963
Nettó árbevétel 2018-ban, millió Ft	829 445	599 904	2 180 509	3 609 858
Index 2018/2017	110,3%	111,2%	112,3%	111,6%
Adózás előtti eredmény 2017-ben, millió Ft	56 461	20 968	182 965	260 394
Adózás előtti eredmény 2018-ban, millió Ft	57 034	30 373	212 658	300 065
Index 2018/2017	101,0%	144,9%	116,2%	115,2%
Adózás előtti nyereség 2017-ben, millió Ft	78 215	28 217	187 138	293 569
Adózás előtti nyereség 2018-ban, millió Ft	88 516	37 882	215 171	341 568
Index 2018/2017	113,2%	134,3%	115,0%	116,3%
Adózás előtti veszteség 2017-ben, millió Ft	-21 753	-7 249	-4 173	-33 176
Adózás előtti veszteség 2018-ban, millió Ft	-31 481	-7 509	-2 513	-41 503
Index 2018/2017	144,7%	103,6%	60,2%	125,1%
Átlagos állományi létszám 2017-ben, fő	37 197	20 034	36 956	94 187
Átlagos állományi létszám 2018-ban, fő	36 942	20 467	38 090	95 499
Index 2018/2017	99,3%	102,2%	103,1%	101,4%
Bérköltség 2017-ben, millió Ft	83 477	59 614	128 381	271 472
Bérköltség 2018-ban, millió Ft	87 173	66 691	149 796	303 659
Index 2018/2017	104,4%	111,9%	116,7%	111,9%
Átlagbér 2017-ben, millió Ft	2 244	2 976	3 474	2 882
Átlagbér 2018-ban, millió Ft	2 360	3 258	3 933	3 180
Index 2018/2017	105,1%	109,5%	113,2%	110,3%
Hozzáadott érték 2017-ben, millió Ft	172 916	131 022	489 926	793 864
Hozzáadott érték 2018-ban, millió Ft	200 712	144 405	542 301	887 417
Index 2018/2017	116,1%	110,2%	110,7%	111,8%

A NAV elemzése a megye gazdaságáról

A kkv-szektorban kisebb eszközigenyű és alacsonyabb bért fizető vállalkozások működnek, ami egyben azt is jelenti, hogy a munkahelyteremtés itt lényegesen kisebb ráfordítással oldható meg.

A vállalkozások összes forrásának (saját+idegen) nagyjából a felét képviselő saját tőke állománya jellemzően bővült az elmúlt évhez képest, csupán annak üteméből adódtak eltérések. A kkv-szektorban 50 százalék körül, míg a nagyvállalkozásoknál valamivel alacsonyabb, 43 százalékos volt a saját források aránya, melyet igyekeztek hatékonyan felhasználni. Ezt támasztja alá a hozamnak a saját tőkére vetített aránya, mely a nagyvállalkozásoknál volt a legmagasabb, 32,9 százalék. A középvállalkozásoknál ugyan alacsonyabb arány számítható (20,5 százalék), de az előző évihez képest 1,8 százalékpontos javulás tapasztalható. A kisvállalkozásoknál viszont a megnövekedett veszteség miatt a hozamnak a saját tőkén belüli aránya egy százalékponttal visszaesett, így a 2017. évi 13 százalék után már csak 12 százalékot képezett.

Megyénk területe 16 járásra oszlik, melyek gazdasági teljesítményei jelentősen különböznek egymástól. A

megye fekvése, domborzati viszonyai, ásványkincsei, a rendelkezésre álló infrastruktúra és a munkaerő képzettsége is meghatározó egy-egy terület fejlődését illetően. A különböző szempontok együttes mérlegelése alapján a Miskolci, Tiszaújvárosi és a Kazincbarcikai járások fejlett gazdasággal rendelkeznek, míg a többi 13 járás gazdasága fejlődőnek tekinthető.

A gazdasági különbség a befektetett saját tőke eltérésén alapszik. Megyei összehasonlításban a három legfejlettebb járásban él a lakosság 50,5 százaléka, és tömörül a befektetett tőke (összes eszköz) 78,9 százaléka. Így az itt működő vállalkozások tőkeerősebbek, a külföldi tőke jelenléte meghatározó, és a fejlesztéshez szükséges saját források is jobban rendelkezésre állnak.

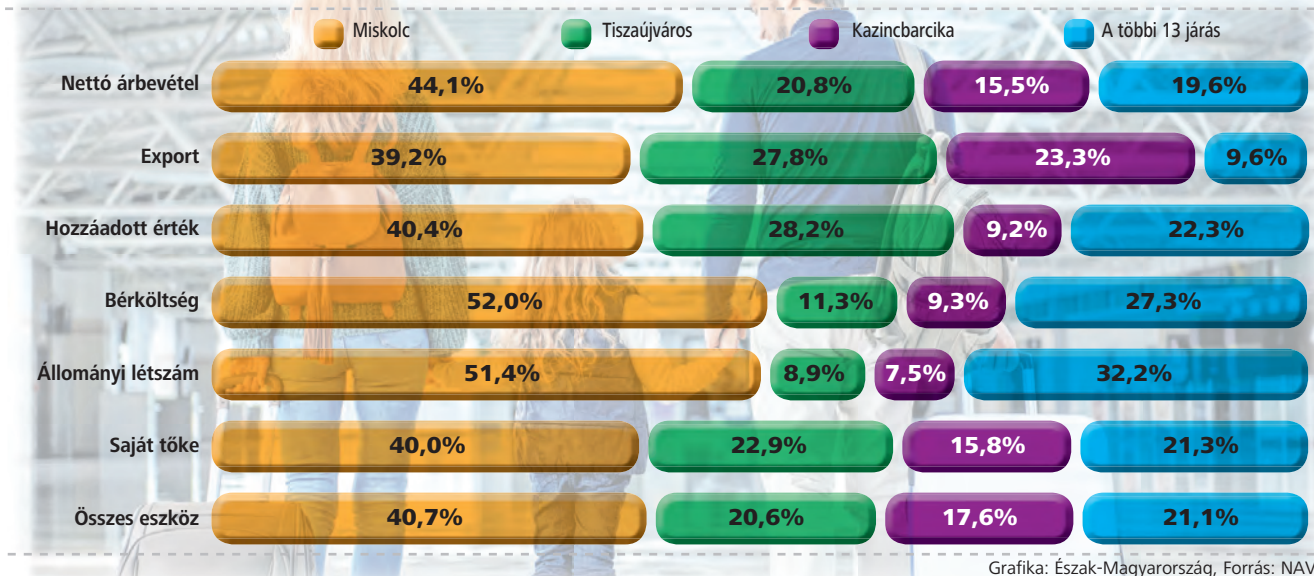
10. TÁBLÁZAT

Járások gazdasági mutatói

B.-A.-Z. megye járásai	Lakosság- szám	Vállalkozások száma	Saját tőke	Nettó árbevétel	Export	Hozzáadott érték	Foglalkozta- tottak	Átlagbér
	2018, fő	2018, db	2018, millió Ft	2018, millió Ft	2018, millió Ft	2018, millió Ft	2018, fő	2018, ezer Ft/fő
Miskolc	233 281	7 345	731 936	1 593 402	721 974	358 094	49 084	3 217
Kazincbarcika	61 036	898	420 028	750 358	512 247	250 196	8 479	4 055
Tiszaújváros	29 966	642	288 797	558 939	428 508	81 372	7 198	3 937
Kiemelték összesen	324 283	8 885	1 440 761	2 902 699	1 662 729	689 662	64 761	3 407
Ózd	50 730	579	33 035	93 933	33 329	19 982	2 883	2 414
Sátoraljaújhely	20 722	427	35 565	104 705	39 690	43 228	3 999	3 043
Mezőkövesd	40 024	728	109 531	140 190	63 507	39 198	5 233	3 378
Szerencs	38 250	782	45 006	77 565	2 113	16 149	3 250	2 429
Sárospatak	22 860	549	62 388	99 896	14 849	32 061	6 355	2 409
Sziksó	16 708	290	16 585	18 621	83	4 390	892	2 383
Encs	21 226	285	13 007	28 615	1 977	6 403	1 400	2 128
Edelény	32 522	527	26 865	49 307	6 140	13 873	2 498	3 054
Gönc	15 856	311	4 038	41 608	10 657	4 529	952	2 125
Cigánd	15 578	117	3 690	4 460	177	1 146	351	2 225
Putnok	17 612	201	7 999	8 671	750	2 504	649	2 257
Mezőcsát	13 807	166	12 459	13 517	1 422	4 845	1 070	2 218
Tokaj	12 269	347	20 846	26 071	2 779	9 447	1 206	3 025
Nem kiemelték összesen	318 164	5 309	391 014	707 159	177 473	197 755	30 738	2 701
Megye összesen	642 447	14 194	1 831 775	3 609 858	1 840 202	887 417	95 499	3 180

15. GRAFIKA

A megye fontosabb gazdasági mutatóinak megoszlása járásonként 2018-ban

A kiemelt járások együttesen a megye gazdasági teljesítményének döntő részét képviselik. A megyei összes nettó árbevételből 80,4 százalékkal, a hozzáadott értékből 77,7 százalékkal, az élőköltségből 75,2 százalékkal jelentek meg.

A megyeszékhely Miskolc és vonzáskörzetében működik a vállalkozások fele. A gazdasági ágak majd mindegyike jelentős arányban képviseltette magát. A gépipari és fémfeldolgozási vállalkozások több mint 50 százaléka tömörült a térségben, és hasonló arány jellemző a szolgáltató ágazatokra is (vendéglátás, szállítás, nem anyagi ágak). A terület csaknem minden gazdasági mutatója javult 2017-hez képest és a járások között az első helyen áll. A 2018. évi 3,2 milliós éves átlagbér 10,4 százalékkal haladta meg az előző évet.

Tiszaújváros és Kazincbarcika neve összeforrott a vegyiparral, ami hosszú évek óta folyamatosan biztosítja a térség megyei átlagot is meghaladó gazdasági növekedését. A hozzáadott

érték és az élőköltség-ráfordítás egy foglalkoztatottra jutó fajlagos értékei nemcsak a megyei, hanem az országos átlagot is meghaladták. Ennek a munkavállalók szempontjából fontos eredménye, hogy az éves átlagbér elérte a 4 millió forintot.

A nem kiemelt járások között is vannak jobb gazdasági eredményekkel rendelkezők. Mezőkövesd, Sátoraljaújhely, Edelény és Tokaj térsége ugyan a főbb paraméterek szempontjából (nettó árbevétel, összes eszköz, saját tőke, foglalkoztatott létszám, hozzáadott érték) a tizedrészt is alig haladják meg, azonban a nem kiemelt járások együttes adatainak több mint 60 százalékát képviselik. Az itt élő munkavállalók átlagbére a mezőkövesdi térségben 3,3 millió forint volt, mely még a miskolci járásét is meghaladta, a másik három járásban megyei átlag körül alakult (3,1 millió forint).

Sárospatak, Szerencs és Ózd térsége a befektetett saját tőke és ezen belül a külföldi tőke szempontjából még a „középmezőnybe” sorolható, viszont a

2,4 millió forint körül mozgó átlagbérek évi 500-600 ezer forinttal alacsonyabban a megyei átlagtól. Cigánd, Encs, Gönc, Mezőcsát, Putnok és Szikszó térsége pedig mind a lakosságszámot, mind a vállalkozások tőkeerejét és teljesítményét tekintve is a legkisebbek közé tartoztak. Az átlagbérek itt voltak a legalacsonyabbak, 2,1-2,3 millió forint körül szóródtak.

Ezen a ponton azonban hangsúlyoznunk kell, hogy a vállalkozások székhelye alapján Borsod-Abaúj-Zemplén megyei illetékességűek szerepelnek elemzésünkben. Ez azt jelenti, hogy nem a vállalkozások telephelye, működési helye a meghatározó az illetékesség szempontjából, hanem a bejelentett székhelye. Azok a vállalkozások, amelyek különböző tulajdonosi érdekek miatt – például az ország különböző helyein rendelkeznek telephellyel – nem feltétlenül a megyénkben bírnak illetékességgel, így a megyei összesített adatokban sem jelennek meg. A megye területi sajátosságait ennek fényében kell értékelni. (Lásd: 10. táblázat és 15. grafika)

TOP-on van megyénk

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei önkormányzat fő feladata a területfejlesztés koordinálása, amelyhez jelentős forrást biztosítottak a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében.

Mivel a befejezéséhez közeledik a program, arra kértük Bánné dr. Gál Boglárkát, a megyei közgyűlés elnökét, hogy tallózzunk az elért eredmények, megvalósult projektek közül.

– Nem Brüsszelben vagy Budapesten mondták meg, hogy a rendelkezésünkre bocsátott keretéből mit csináljunk, hanem széles körű társadalmasítást követően az önkormányzatok, a civil szervezetek, a cégek, különböző érdekképviseletek, mint a BOKIK és a VOSZ, a NAK véleményének a figyelembevételével kerültek kidolgozásra a keretek, meghatározva a különböző elvárásokat. Ezt követően minden egyes témacsoport pályázat keretében meg lett hirdetve – fogott a folyamat bemutatásába Bánné dr. Gál Boglárka.

– A beérkezett projektkezdeményezéseket kiértékeltek, majd a döntéseket követően megtörténtek a szerződéskötések. A tervek, engedélyek beszerzését követően megindulhatott a megvalósítás. A lakosok addig legfeljebb fórumokon és a sajtóban bemutatott látványtervekből értesülhettek arról, hogy milyen beruházások várhatóak településükön. Miután megkezdődött a kivitelezés saját szemükkel is nyomon követhették napról napra. A beruházások döntő többsége már el is készült, vagy a befejezéshez közeledik. Azért dolgozunk, hogy minden határidőre elkészüljön. Mivel közpénzről van szó a megvalósítással még nem ér véget a folyamat, hanem a felhasznált támogatással az utolsó forintig el kell számolniuk a nyerteseknek! Vannak, akik már eleget tettek a kötelességüknek.

– Az induláskor az volt a célunk, hogy a rendelkezésre álló keretet az utolsó forintig lehívjuk és felhasználjuk megyénk fejlesztésére. Az elmúlt öt évben ezen a téren szép eredményeket sikerült elérnünk.

Bánné dr. Gál Boglárka, a megyei közgyűlés elnöke

Fotó: Magánarchívum

– Nézzünk néhány konkrét példát mi minden épült a program támogatásával megyénkben! Sajószögeden azzal a kellemes problémával küzdött a község, hogy több a gyerek, kinőttek az óvodát. Ezért a TOP segítségével felújították a meglévő intézményt, és bővítették a férőhelyek számát. Rudabányán sikerült megvalósítani a városháza energetikai felújítását. Ez nem csak a szokásos nyílászárócsereket, az épület külső hőszigetelését, a tetőn elhelyezett napelemeket is jelentette. Az épület fűtését geotermikus energiával (földhő) biztosítják, nyáron pedig hűtésre használták a rendszert. Ugyanilyen felújítás vár a helyi művelődési házra. Hernádnémetiben kerékpársávot alakítottak ki, aminek köszönhetően javult a közlekedésbiztonság, és remélhetően egyre többen pattannak autó helyett a bicikli nyergébe, ezzel is csökkentve a közutak zsúfoltságát, a környezetszennyezést.

Az „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Sátoraljaújhelyen és Rudabányácskán” pályázat keretében az Esze Tamás Általános Iskola és tagiskolájának, valamint a Kosuth Lajos Művelődési Központ és a rudabányácskai orvosi rendelő épületének energetikai korszerűsítése való-

sult meg. Az épületek projektarányos akadálymentesítését is elvégezték. A Tiszaújváros–Kesznyéten közötti közúti híd rekonstrukciója is a program támogatásával valósult meg. A cserhádi dombvidéken fekvő Hegyemeg községben a TOP segítségével oldották meg a csapadékvíz-elvezetést. A beruházásnak köszönhetően jelentős mértékben csökkent a villámárvíz veszélye. A szirmabesenyői Egészségügyi Központra már ráért egy alapos felújítás, amelyet most a TOP segítségével sikerült megoldani.

– A megyei önkormányzat vezetésével a hivatalunk a megyei kormányhivatallal és a BORA 94 Kft.-vel konzorciumban valósítja meg a TOP által biztosított 2,3 milliárd forintos keretből a Megyei gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási paktumot. A meghatározott irányszámok teljesítésének terén időarányosan jól állunk.

– A TOP-források meghirdetését követően 1051 pályázat érkezett be 194,6 milliárd forint értékben. Ebből 566 pályázatra 103 milliárd támogatás került megítélésre. A legfrissebb összesítés szerint eddig 538 pályázatra 98,5 milliárd került kifizetésre – zárta a tájékoztatást a megyei közgyűlés elnöke. ÉM

SZÍNES LEHETŐSÉGEKKEL VÁRUNK, INDÍTSD VELÜNK A KARRIERED!

**SZAKMAI
GYAKORLAT**

**DUÁLIS
KÉPZÉS**

MISKOLCI EGYETEM
- vegyészmérnök BSc
- anyagszámítógéptudomány BSc és MSc
- gépészmérnök BSc és MSc
- közgazdász MSc
DEBRECENI EGYETEM
- vegyészmérnök BSc és MSc
PANNON EGYETEM
- vegyészmérnök MSc

**ÖSZTÖNDÍJ
PROGRAM**

**STEP
VERSENY**

**NEXT
GENERATION
PROGRAM**

**BOOST
GYAKORNOKI
PROGRAM**

MIÉRT VÁLASZD A BORSODCHEMET?

A PUR ALAPANYAGOK
VILÁGVEZETŐ GYÁRTÓJÁNAK,
A WANHUA CHEMICAL GROUP-NAK
A TAGVÁLLALATA VAGYUNK

2017-BEN ELYNYERTÜK
AZ ÉV FELELŐS
FOGLALKOZTATÓJA DÍJÁT

ÉVENTE 25-30 DIPLOMÁS
PÁLYAKEZDŐ CSATLAKOZIK
CÉGÜNKHÖZ

TÖBB MINT 2800-AN
A BORSODCHEM CSAPATÁT
ERŐSÍTIK

MENTORRAL ÉS INTENZÍV
BETANULÁSI PROGRAMMAL
VÁRUNK

ÉVENTE KÖZEL 100 FŐ RÉSZÉRE
BIZTOSÍTUNK ÚJ SZAKMÁT ÉS
BIZTOS ÁLLÁSLEHETŐSÉGET

Csatlakozz hozzánk:
KARRIER.BORSODCHEM.EU

Kövess minket:

WANHUA

BorsodChem
Chemistry for generations

A gazdasági elemzés módszere...

... valamint a NAV elemzéseinél használt gazdasági mutatók tartalma

Megyei gazdasági elemzéseink rendszerint egy állapotszerű és egy változást megjelenítő megközelítést alkalmaznak. Az előbbi esetben azt vizsgáljuk, hogy milyen szinten állunk, az utóbbiban azt, hogy merre tartunk. Viszonyítási alapként rendszerint az országos, régiós vagy megyei szintű mutatókat használjuk.

Az elért gazdaságszint bemutatására fajlagos (hatékonysági) mutatókat használunk. E mutatók leggyakoribb vetítési alapja a befektetett saját tőke, az alkalmazott élől munka (foglalkoztatott létszám) vagy a gazdaság teljesítményéből eltartandó lakónépesség száma. A megyei gazdaság belső szerkezetének bemutatására a megyei szint mellett ágazati, vállalkozói méretnagyság szerinti és kistérségenkénti elemzéseket is végzünk.

Elemzéseink információs háttere alapvetően a NAV adatbázisaira épül, amelyet kiegészítünk a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) kiadványaiban szereplő adatokkal.

Gazdasági elemzéseink során kiemelt szerepe van négy mutatónak:

– **Hozzáadott érték:** a gazdasági teljesítmények legkomplexebb mutatója. Anyag- és anyagjellegű költségek halmozódását nem tartalmazó, az adott vállalkozásnál, illetve az adott területi egységnél a hozzáadott új értéket jelezni meg, amely magában foglalja a korrigált üzleti eredményt, az amortizációt, a bér- és bérjellegű költségeket. Számítása történhet elemeiből (korrigált üzleti eredmény + amortizáció + bér- és bérjellegű költségek) vagy a nettó árbevételből kiindulva (nettó

árbevétel – anyag- és anyagjellegű költségek + földbérleti díj).

A hozzáadott érték mint a legkomplexebb mutató alkalmas a gazdasági növekedés irányának, mértékének – a belső összetételét vizsgálva pedig –, a növekedés jellegének bemutatására. A mutató növekedésén belül a tőkejövedelmek (nyereség + amortizáció) vagy az élől munka, illetve az ahhoz kötődő (bérköltség, szja, tb, egyéb bérjellegű) elemek a dominánsak.

A hozzáadott érték az egyes elemeiben tartalmazza a kiemelt adónemek adóalapjait meghatározó gazdasági mutatókat is. (A hozzáadott érték nyereségtartalma alapja a társasági adónak, a bérköltség az szja-nak és a tb-nek, míg maga a hozzáadott érték alapja az áfának). Ezért a hozzáadott érték-mutató alkalmas az adóalapokat meghatározó gazdasági folyamatok elemzésére is.

– **Nettó árbevétel:** az egyik legismertebb közgazdasági mutató. Az üzleti tevékenység során realizált bevételeket tartalmazza. Alkalmazásánál (például a gazdasági teljesítmények mérésénél és összehasonlításánál) problémát jelent, hogy a nettó árbevétel az anyag- és anyagjellegű költségek, továbbá az eladott áruk beszerzési (ELÁBÉ) és alvállalkozói teljesítmények értékének jelentős halmozódását tartalmazza.

A nettó árbevételben belül – nemzetgazdasági jelentősége miatt – külön figyeljük az exportértékesítés alakulását.

– **Eredménymutatók:**

Adózás előtti eredmény: a számviteli törvény szerinti eredmény, amely magában foglalja az üzleti, a pénzügyi és a rendkívüli eredményt.

Az üzleti tevékenység eredménye: az üzleti tevékenységgel összefüggő rendszeres és nem rendszeres (egyéb) tevékenység bevételeinek és ráfordításainak különbsége.

Korrigált üzleti tevékenység eredménye: az egyéb bevételek és ráfordítások egyenlegével (eredménytartalmával) módosított üzleti eredmény.

Pénzügyi tevékenység eredménye: a pénzügyi műveletek bevételeinek és ráfordításainak különbsége.

Szokásos vállalkozási eredmény: az üzleti és a pénzügyi tevékenység együttes eredménye.

Rendkívüli eredmény: a normál üzletmenettel össze nem függő rendkívüli gazdasági események eredményváltozást előidéző hatása. Az eredmény adókötelezettségének megállapítása a társaságiadó-törvény szerint történik.

Adózott eredmény = adózás előtti eredmény – társasági adó

Mérleg szerinti eredmény = adózott eredmény + osztalékra, részesedésre, kamatozó részvények kamatára igénybe vett eredménytartalék – jóváhagyott osztalék, részesedés, a kamatozó részvények kamata.

– **Hozam:** az adózott eredményt és az amortizációt tartalmazza, így az a vállalkozás eredményeként megtérülő saját forrás, tehát a vállalkozás önfinanszírozó képességének alakulását mutatja.

Egy adott gazdasági év minősítésénél, illetve egy gazdasági (trend) időszak meghatározásánál a fenti négy mutatót (csoportot) együttesen értékeljük. A mutatók egymással összefüggenek, de ez az összefüggés nem függvényszerű, a mutatók egymástól eltérő mértékben változhatnak.

IMPRESSZUM

Az Észak-Magyarország kiadványa

Kiadja a Mediaworks Hungary Zrt. Levélcím: 3501 Miskolc, Postafiók 178. www.eszak.hu Központ: 06 (80) 442-444 Telefax: 06 (46) 501-262

Felelős kiadó: Liszkay Gábor elnök-vezérigazgató **Főszerkesztő:** Uri Mariann **Értékesítési vezető:** Maros Éva

A kiadvány készítésében közreműködtek: a NAV Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Adó- és Vámigazgatósága, a BOKIK, valamint az Észak-Magyarország fotóirovata.

Dizájn: Uri Mariann **Hirdetés:** Udvariné Broda Krisztina, Csohány Csaba. **Nyomdai munkálatok:** Litográfia., Debrecen, Vágóhid u 3/A

A kiadvány fizetett hirdetések tartalmaz. A hirdetések/fizetett tartalmak mellett sorszám (hirdetéseken) a hirdetési sorszámot jelenti. „A Kiadó az elfogadott megrendelés alapján átadott hirdetések tartalmáért, azok valódiságáért, harmadik személyeknek okozott jogszérelmet felelősséget nem vállal, nem köteles olyan tényeket vagy körülményeket keresni, melyek jogellenes tevékenység folytatására utalnak, az ezzel kapcsolatos jogvitákból keletkező következményeket és hátrányokat a Megrendelőre hárítja. Ezenlelül a Kiadó nem tehető felelősé, és nem vállal felelősséget semmiféle kárért, közvetett, járulékos vagy másodlagos károkat, elmaradt nyereségből, jövedelem elmaradásából vagy használatkiesésből származó olyan károkat, amelyek a sajtótermékben megjelent hirdetésből fakadnak, ill. azzal kapcsolatosak, függetlenül attól, hogy az ilyen károk szerződéssel, hanyagsággal, polgári peres eljárással, jogszabályokkal vagy egyéb ügyekkel kapcsolatosak.” Felhívjuk kedves olvasónk figyelmét, hogy a jelen kiadványban kizárólag fizetett tartalmak jelennek meg, melyek valódiságát a szerkesztőség nem vizsgálja és tartalmáért felelősséget nem vállal. Ennek okán kérjük, legyen figyelemmel arra, hogy az egyes cikkek kereskedelmi céllal való elhelyezésükkel kapcsolatos véleményét.

Három TOP lista 150 szereplővel

A miskolci, tiszaujvárosi és kazincbarcikai járásból 70 került a legrangosabbak közé

Szokásunkhoz híven idén is összeállítottuk a legnagyobb vállalkozások rangsorát a nettó árbevétel, a hozzáadott érték és az átlagos állományi létszám alapján. Azoknak az adózóknak, amelyek kapcsolatos vállalkozásban állnak egymással, a korábbi évekhez hasonlóan lehetőséget biztosítottunk arra, hogy kérésükre bevállasadataik összevontan, „csoportként” szerepeljenek a rangsorban. Ezzel a lehetőséggel idén 4 társaság-csoport élt. A nemzetközi számviteli standardokra áttért 9 megyei adózó közül 5 helyet kapott a legrangosabbak között.

2018. évi teljesítményük alapján 19 új társaság került a legrangosabbak közé, amelyek az előző évi ranglistákon nem szerepeltek. A három TOP listán összesen 150 társaság, társaság-csoport kapott helyet, melyek közül 61

mindhárom gazdasági mutató alapján élvonalbeli.

2018-ban a 100 legnagyobb nettó árbevételt elért vállalkozás produkálta a megyei árbevétel háromnegyed

részét, 3137,7 milliárd forintot. A ranglistát záró társaság 3,2 milliárd forint árbevételhez jutott.

A legjelentősebb foglalkoztatók 2018-ban 47 893 főnek adtak munkát, így

11. TÁBLÁZAT

Teljesítménymutatók 2018-ban

Megnevezés	Megye	TOP 100	TOP 100 részaránya
Adatszolgáltatók száma	14 194	100	0,7%
TERMELÉSI TÉNYEZŐK			
Tárgyi eszközök, millió Ft	1 709 161	1 083 455	63,4%
Átlagos állományi létszám, fő	98 625	45 526	46,2%
Saját tőke, millió Ft	2 091 255	1 249 718	59,8%
Külföldi tőke, millió Ft	113 711	92 964	81,8%
TELJESÍTMÉNYSZÁMOK			
Nettó árbevétel, millió Ft	4 117 553	3 026 053	73,5%
Export árbevétel, millió Ft	2 098 661	2 000 575	95,3%
Export/nettó árbevétel	51,0%	66,1%	
Belföldi értékesítés, millió Ft	2 018 892	1 025 478	50,8%
Hozzáadott érték, millió Ft	991 158	726 242	73,3%

a megyei székhelyű vállalkozások átlagos állományi létszámának 48,6 százaléka náluk állt alkalmazásban. 2018-ban 41 társaság legalább 250 főnek adott munkát, közülük 12-nél az ezret is meghaladta a munkavállalók létszáma. A rangsort záró munkáltató 104 embert foglalkoztatott.

A jövedelemtermelő képessége alapján a 100 legnagyobb társaság 726,2 milliárd forint hozzáadott értéket állított elő. A megyei új érték 73,3 százaléka itt képződött. A 100. helyen szereplő társaság által termelt hozzáadott érték is elérte a 814 millió forintot.

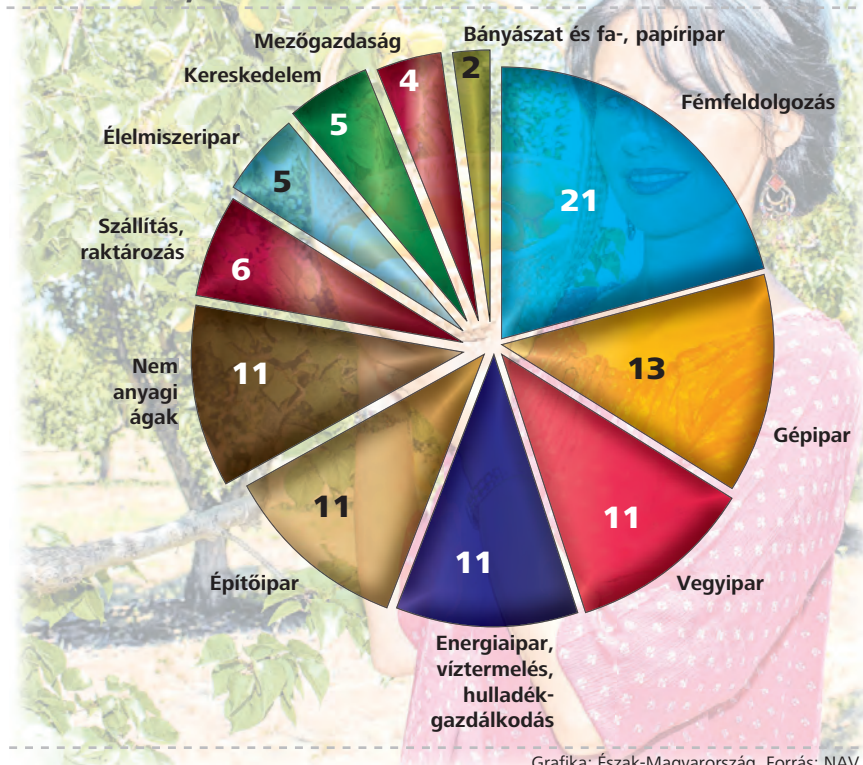
(Lásd: 11. táblázat és 16. grafika)

A hozzáadott érték fejezi ki legkomplexebben egy vállalkozás teljesítményét. Ezt az is alátámasztja, hogy a 100 legnagyobb nettó árbevétel elért társaság közül 73, a 100 legnagyobb foglalkoztató közül pedig 75 egyben a hozzáadott érték alapján is az élen állt. A továbbiakban a három gazdasági mutató közül ez utóbbiba tartozók gazdasági szerepét elemezzük.

A 100 kiemelkedő gazdasági teljesítményű társaság 3027 milliárd forint árbevételért ért el, 73,5 százalékkal hozzájárulva a megyei teljesítményhez. Árbevételük kétharmada exportból származott. Ezzel megyei szinten ők jártak az élen a külföldi piacon, hiszen a teljes megyei export 95 százaléka rajtuk keresztül bonyolódott. A megye

17. GRAFIKA

A 100 legnagyobb hozzáadott értéket előállító társaság ágazati megoszlása a megyében 2018-ban, darab

Grafika: Észak-Magyarország, Forrás: NAV

többi társasága főként a hazai igényeket elégítette ki, hiszen értékesítésük 90 százaléka belföldre irányult.

Ötvenmilliárd forint feletti árbevételt kilenc társaság ért el. Közülük kettő

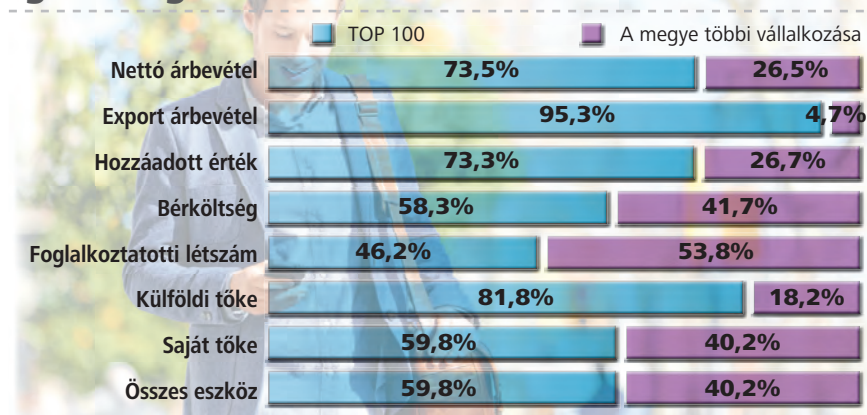
a vegyiparba, öt a gépiparba, 1-1 az energiaiparba, illetve a fémfeldolgozó iparba tartozott.

A termelési tényezőkből való részesedésüket alapvetően meghatározza, hogy a TOP 100-at alkotó vállalkozások elsődlegesen tőkeigényes tevékenységet végeznek, így ezek a társaságok rendelkeztek a befektetett saját tőke 60 százalékaival, amit erősítették a külföldi befektetők is, hiszen a megyében működő külföldi tőke nyolctizede ezeknél a vállalkozásoknál összpontosult.

Relatív alacsonyabb viszont az általuk foglalkoztatottak aránya a többi termelési tényezőből való részesedésükhöz képest, mivel az itt foglalkoztatott létszám a megyei munkaerő 46,2 százaléka. Az élők munkahelyének hatékonysága (66,5 millió forint/fő) azonban itt többszöröse a megye többi vállalkozása által elért egy foglalkoztatottra jutó nettó árbevétel értékénél (20,6 millió forint/fő).

16. GRAFIKA

A TOP 100 részesedése a megye kiemelt gazdasági mutatóiból 2018-ban

Grafika: Észak-Magyarország, Forrás: NAV

A 100 legnagyobb hozzáadott értéket előállító társaság jövedelmezősége jóval kedvezőbb a megye többi vállalkozásához képest. Ha az árbevétel-arányos jövedelmezőséget tekintjük, akkor a TOP 100 cégeinek 2018-ban a megtermelt árbevételből 10 százalék vált adózás előtti eredménnyé, míg a megye többi vállalkozásánál ez az arány csak körülbelül a fele, 5,4 százalék.

(Lásd: 12. táblázat)

Még nagyobb aránybeli eltérés mutatkozik akkor, ha a saját tőkére vetítjük az adózott eredményt, hiszen ennek a mutatónak az értéke a kiemelt csoportnál 22,9 százalék, a megye többi társaságánál mért 6,4 százalékkal szemben. Vagyis egységnyi befektetett saját tőkével a TOP 100 cégei három és félszer nagyobb profitot termelnek, mint a megye többi vállalkozása.

Az eredményesebb jövedelmezőség és élők munkahatékonyabb tette lehetővé az előnyösebb bérvizonyok kialakulását. A megye társas vállalkozói által elszámolt élők munkaköltsége 58,8 százaléka a kiemelt 100 legnagyobb társaságnál keletkezett. Az általuk foglalkoztatottak 46,2 százalékos részarányát jóval meghaladó élők munkára fordítás magasabb béreket eredményezett. Az itteni munkaerő 4053 ezer forint éves átlagbére 1,6-szerese a megye többi vállalkozásánál alkalmazásban állók 2490 ezer forintos átlagbéreinek. Ez az aránybeli különbség évek óta nem változott, ami egyben azt is jelenti, hogy a megye többi vállalkozása (jószerével a kisvállalkozói

12. TÁBLÁZAT

Jövedelmezőségi és megtérülési mutatók 2018-ban

Megnevezés	Megye	TOP 100	TOP 100 részaránya	
			2017	2018
JÖVEDELMEZŐSÉG				
Nettó árbevétel, millió Ft	4 117 553	3 026 053	73,7%	73,5%
Adózás előtti eredmény, millió Ft	362 126	303 628	81,1%	83,8%
Adózott eredmény, millió Ft	340 192	286 157	81,3%	84,1%
Saját tőke, millió Ft	2 091 255	1 249 718	54,3%	59,8%
Jövedelmezőségi szint: adózás előtti eredmény/nettó árbevétel	8,8%	10,0%		
Saját tőke arányos jövedelmezőség: adózott eredmény/saját tőke	16,3%	22,9%		
MEGTÉRÜLÉS				
Hozam, millió Ft	501 894	399 860	77,9%	79,7%
Ebből: adózott eredmény, millió Ft	340 192	286 157	81,3%	84,1%
amortizáció, millió Ft	161 702	113 703	70,5%	70,3%

réteg) is hasonló arányban növeli évről évre munkavállalói bérét, de a jóval hatékonyabb és jövedelmezőbb nagy- és középvállalkozói kör által fizetett bérekkel nem tudják felvenni a versenyt.

(Lásd: 13. táblázat)

A TOP 100 ágazati hova tartozása hasonlóan színes, mint a megye egészének nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlása. A megye ágazati sajátosságainak ismertetésekor kiemeltük a vegyipart, a gépipart és a fémfeldolgozást, mint húzóágazatokat. Természetesen nincs ez másként a TOP 100-nál sem. A megye gazdasági életére legnagyobb hatással bíró ágazatok 45 vállalkozással képviseltették magukat 2018-ban a legnagyobbak között.

Jelentős számban végeztek az élen továbbá az energia-, víztermelés-, hul-

ladékgazdálkodásba, az építőiparba és a nem anyagi ágakba tartozó cégek is, sőt a tavalyihoz képest ágazatonként 1-2 vállalkozással még többen is lettek.

(Lásd: 17. grafika)

A vállalkozások székhely szerint történt besorolása alapján a miskolci, tiszaujvárosi, kazincbarcikai járásból együttesen 70, míg a megye többi 13 járásából 30 vállalkozás került a legrangosabbak közé. Cigánd, Gönc, Putnok és Szikszó térségében nem működött olyan vállalkozás, amely a hozzáadott értéke alapján a TOP listába bekerült volna.

13. TÁBLÁZAT

Foglalkoztatási és beruházási mutatók 2018-ban

Megnevezés	Megye	TOP 100	TOP 100 részaránya
Átlagos állományi létszám, fő	98 625	45 526	46,2%
Béreköltség, millió Ft	316 750	184 519	58,3%
Élők munkaköltsége, millió Ft	443 895	260 918	58,8%
Átlagbér, ezer Ft/fő	3 212	4 053	
Fajlagos élők munkaköltsége, ezer Ft/fő	4 501	5 731	
Tárgyévben üzembe helyezett beruházás, millió Ft	0	0	
Tárgyévi beruházási érték, millió Ft	305 827	199 533	65,2%
Saját tőke, millió Ft	2 091 255	1 249 718	59,8%
Jegyzett tőke, millió Ft	411 216	272 435	66,3%
Külföldi tőke, millió Ft	113 711	92 964	81,8%
Külföldi tőke/jegyzett tőke	27,7%	34,1%	

A Leader in Mobility Safety

For over a century, Joyson Safety Systems has been pioneering mobility safety: We are committed to bringing life-saving technologies to customers worldwide.

Joyson Safety Systems is a leading global supplier of mobility safety systems such as airbags, seatbelts, steering wheels, electronic safety systems, interior trim and child restraints and supplies all major automotive manufacturers in the world as well as several tier one suppliers. As a global leader it designs, manufactures and sells today's and tomorrow's safety products to automotive and non-automotive markets worldwide.

Headquartered in Auburn Hills, Michigan, USA, Joyson Safety Systems is currently operating a global network of more than 90 locations in 25 countries. Its more than 50,000 employees are committed to turning innovative ideas into reality.

"We strive to provide safety systems solutions of the highest quality and reliability that allow our customers the design freedom and confidence to drive the next generation in mobility. We are driven by our goal of reducing the number of fatalities in road traffic accidents to zero. As a global leader in mobility safety, we design and manufacture today's and tomorrow's safety products for automotive and non-automotive markets worldwide." - Kersten Bachmann, Managing Director of Joyson Safety Systems Hungary Kft. highlighted. "The pioneering spirit is key to our success and has resulted in many first to market products, such as the first mass production airbag ever, first motorcycle airbag, Active Front Steering or the Driver Monitoring System. This is very awarding and motivates us in our efforts and commitment to further enhance mobility safety."

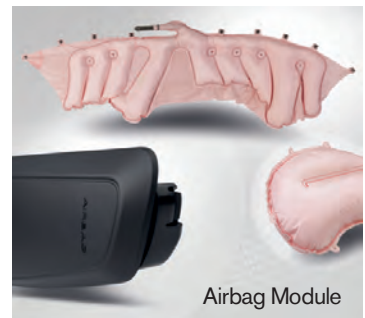
Driven by innovation, a commitment to quality and a customer-centric approach, Joyson Safety Systems is aiming to further expand its leading position in this market.

An important step toward realizing our goal has been the establishment of our Hungarian subsidiary in October, 2013. Joyson Safety Systems started the production of airbag technology at its brand new plant located in the Miskolc South Industrial Park in October 2014. The company's investment in this facility is EUR 68.3 million, with a 25 hectares big ground and up to 60,000 sqm built-in area.

Since the start of production, the plant has been rapidly growing and the company is currently employing over 2,000 people aims to be considered as an attractive employer in Miskolc and the region. The facility is equipped with cutting-edge technology for product development, testing, quality control and state-of-the-art customer service.

"The products from this plant play an important role in reducing accidents and contribute to enhancing the road traffic safety." – Mr. Bachmann emphasized.

One thing is certain. The future always starts in the present. And that's why we work on the design of tomorrow every single day, sharing a common vision for automotive safety.

Airbag Module

Motorized Seatbelt

Side Airbag

352039

Mostantól sokkal többet adunk!

Új, vezetékes szolgáltatásokat és Magyarország első 5G szolgáltatását nyújtjuk neked.

Ez a Vodafone Gigabit Net hálózata.

5G-képes készülékekkel és meghatározott tarifákkal, elsőként Budapest belvárosában elérhető szolgáltatás. Az aktuális hálózati lefedettség megtekinthető a www.vodafone.hu/halozatunkrol oldalon.

A jövő izgalmas.

Ready?

A jövő hívószavai, új technológiai hullám

Mesterséges intelligencia, 5G hálózatok, a dolgok internete (IoT) és Ipar 4.0

Húsz éve még csak ismerkedtünk az internettel, ma az élet minden területét behálózza a digitalizáció. Masterséges intelligencia, 5G hálózatok és Ipar 4.0 – ezek lettek a jövő hívószavai, melyeket az új technológiai hullám táplál.

Király István, a Vodafone Magyarország Vállalati szolgáltatások üzletágának vezérigazgató-helyettese szerint a digitális átalakulás lehetővé teszi a vállalkozások számára, hogy működésük stratégiaileg megalapozottabb és hatékonyabb legyen, és ezt egyre több piaci szereplő ismeri fel. Mind üzletileg, mind technológiai szempontból izgalmas időszak a mostani a magyar telekommunikációs piacon.

Melyek a legújabb trendek a piacon? Ki tudja-e használni a piaci szereplők a digitalizáció előnyeit?

Több piaci és kormányzati szereplő felismerte már a digitális megoldásokban rejlő lehetőségeket és azt, hogy a digitális átalakulással valójában a jövőbe fektetnek be. Országszerte számos ilyen projektünk van folyamatban, ráadásul már nem kizárólag a vállalati szektorban, hanem a kormányzati oldal is aktívan érdeklődik. Tavaly például a budapesti önkormányzatokkal együttműködésben a Vodafone okosparkolási megoldását telepítettük az 5. kerületében és Székesfehérváron, óriási előrelépést téve a városi parkolás korszerűsítése felé. A digitális transzformáció támogatása kiemelt terület a Vodafone-nál. Az utóbbi néhány évben a technológia robbanásszerű fejlődésével párhuzamosan jó néhány mérföldkövet hagytunk el, és továbbra is igyekszünk innovatívok maradni, fejleszteni a hálózatunkat és bővíteni a szolgáltatási körünket.

Melyek a közelmúlt legfontosabb fejlesztési irányai?

A Vodafone számára a hálózatfejlesztés és a digitális transzformáció támogatása kiemelt terület. Idén nyáron indítottuk el Magyarország első országos lefedettségű keskeny sávú IoT (NB IoT) hálózatát. A keskeny sávú IoT-megoldások még

Király István, a Vodafone Magyarország vezérigazgató-helyettese

Fotó: Magánarchívum

kevésbé ismertek, pedig az 5G hálózatokkal karöltve a jövőben hatalmas szerepük lesz. Az NB-IoT hálózat kis mennyiségű adatot tud nagy lefedettséggel továbbítani, így cellánként akár 10.000 eszközt is ki tud szolgálni. A kapacitás mellett egy másik előnye a technológiának a költséghatékonyság, elemmel akár 5 évig is működőképesek különösebb karbantartási igény nélkül. Ugyanilyen mérföldkő az is, hogy IoT-kapcsolatok terén átléptük az 500.000 kapcsolatot októberben, amivel továbbra is a legnagyobb IoT-szolgáltató vagyunk hazánkban, és ezt a vezető szerepet globálisan is évek óta őrzi a Vodafone-csoport. Idén májusban kapcsoltuk fel az első 5G bázisállomásunkat a ZalaZone teszt pályán Zalaegerszegen és a székházunk tetején, október közepén pedig Budapest belvárosában a kereskedelmi 5G szolgáltatásunkat is elérhetővé tettük ügyfeleink számára. Ezt elsőként tehetjük meg a magyar szolgáltatók közül, mert 2016-ban már vásároltunk 5G-képes frekvenciát. Az is nagyon fontos számunkra, hogy az 5G mindenki számára érhető és elérhető legyen, ne csak az elitet szolgálja, hanem mindenki a jelen technológiai forradalom nyertese legyen.

Miért ilyen fontos az 5G a Vodafone számára?

Az 5G hálózatok megjelenése alapjaiban változtatja meg a kommunikációt. Az 5G jelentőségét többek közt az adja, hogy ez a technológia lesz az IoT-eszközökben rejlő potenciál kiaknázásának kulcsa. Gép-gép közötti kommunikáció világában is óriási fejlődést hoz, az ipar, a mezőgazdaság, az egészségügy és a közlekedés lehetnek az első nyertesek. Lassan beérik az önműködő autózás, rengeteg lehetőséget hoz a rendkívül alacsony késleltetés és a nagyobb kapacitás. A 4G hálózat esetében például egy négyzetkilométeren belül százazres nagyságrendben ki tudjuk szolgálni az ügyfeleket, 5G esetében viszont akár egymillió eszköz is csatlakozhat egy időben egy négyzetkilométeres területen a hálózatra, ez pedig korábban elképzelhetetlen lehetőségeket biztosít számunkra. Az új generációs hálózattal lehetőségünk nyílik arra, hogy az eddig csak futurisztikus filmekből ismert okosvárosok a valóságban is az emberek kényelmét és biztonságát szolgálhassák.

Idén a telekommunikációs szektor és a Vodafone életében különösen meghatározó mozzgolódás zajlik, a UPC megvásárlásával új piaci szereplővé alakul a vállalat. Milyen változást fog hozni ez a folyamat?

Általános tendencia, hogy a magyar távközlési piacon az utóbbi években a korábbiakhoz képest jóval több a felvásárlás, változik a hagyományos piaci struktúra. A UPC Magyarország felvásárlásával a Vodafone konvergens szolgáltatóvá válik, ami azt jelenti, hogy a magyar fogyasztók számára teljes körű szolgáltatásokat fog tudni kínálni, beleértve a mobil-, vezetékes telefon és internet-, illetve televíziós szolgáltatást. A UPC által a Vodafone már 1,9 millió háztartást ér el, ami nagyjából a magyar háztartások 43 százalékát teszi ki. Ez hatalmas szelete a piacnak, ráadásul mobilszolgáltatóként is felzárkóztunk a második helyre árbevétel alapján. A Vodafone-UPC-egyesülés jelentősen meg fogja változtatni a piacot, kétségtelenül fokozza majd a versenyt, ez pedig előnyére válik a szektornak és az ügyfeleknek egyaránt.

A megyei TOP 100 – a hozzáadott érték alapján

Helyezés		Értékesítés nettó árbevétele (*), millió Ft	Exportértékesítés nettó árbevétele, millió Ft	Átlagos statisztikai állományi létszám, fő	Hozzáadott érték, millió forint
1	BORSODCHEM ZRT.	565 193	486 740	2 809	216 324
2	MOL PETROLKÉMIA ZRT.	448 500	253 420	971	85 061
3	JABIL CIRCUIT MAGYARORSZÁG SZERZŐDÉSES GYÁRTÓ KFT.	266 665	230 295	3 273	35 797
4	ROBERT BOSCH ENERGY AND BODY SYSTEMS KFT.	257 312	229 907	2 306	35 059
5	ROBERT BOSCH POWER TOOL ELEKTROMOS SZERSZÁMGYÁRTÓ KFT.	194 728	142 261	2 438	n.a.
6	ÉMÁSZ HÁLÓZATI KFT.	47 391	0	611	24 889
7	CONTINENTAL DOHÁNYIPARI ZRT.	34 014	8 558	417	22 480
8	STARTERS E-COMPONENTS GENERATORS AUTOMOTIVE HUNGARY KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
9	BORSODI SÖRGYÁR KFT.	40 888	1 802	423	n.a.
10	JOYSON SAFETY SYSTEMS HUNGARY KFT.	56 726	53 050	1 799	14 648
11	BIRLA CARBON HUNGARY KFT.	42 079	29 440	98	13 453
12	WABERER'S-SZEMEREY LOGISZTIKAI KFT.	42 885	5 037	1 513	12 632
13	MODINE HUNGÁRIA GÉPJÁRMŰTECHNIKAI KFT.	49 951	48 716	730	11 374
14	B + N REFERENCIA KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
15	ÓAM ÓZDI ACÉLMŰVEK KFT.	54 576	28 406	538	10 175
16	PREC-CAST ÖNTŐEI KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
17	UNIÓ-COOP SZÖVETKEZETI KERESKEDELMI ZRT.	32 014	n.a.	1 693	7 481
18	KISS CÉGCSOPORT	17 391	8 323	515	6 056
19	TAGHLEEF INDUSTRIES TERMELŐ ÉS KERESKEDELMI KFT.	27 748	22 472	204	5 311
20	ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI KÖZLEKEDÉSI KÖZPONT ZRT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
21	COLAS ÉSZAKKŐ Bányászati Kft.	8 974	10	155	4 460
22	KOVÁCS VEGYESIPARI KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	12 127	953	425	4 379
23	TECHNICAL SERVICES HUNGARIA JÁRMŰJAVÍTÓ KFT.	10 347	6 095	452	3 844
24	FRAMOCHÉM FRANCIA-MAGYAR FINOMKÉMIA KFT.	10 826	10 627	113	3 666
25	BC-ENERGIAKERESKEDŐ KFT.	60 179	3 094	12	3 464
26	SHINWA MAGYARORSZÁG PRECÍZIÓS KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
27	"D&D" DRÓTÁRU IPARI ÉS KERESKEDELMI ZRT.	17 653	14 658	161	2 914
28	EUROFOAM HUNGARY POLIURETÁN GYÁRTÓ KFT.	13 230	n.a.	271	2 910
29	FINASTRA HUNGARY KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
30	FRAISA HUNGÁRIA KFT.	6 210	4 824	158	2 686
31	ONGROPACK MŰANYAG FÓLIAGYÁRTÓ FELDOLGOZÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.	13 423	12 371	258	2 610
32	JABIL HUNGARY LP SZOLGÁLTATÓ KFT.	108 299	106 617	1	2 546
33	ÉSZAKERDŐ ERDŐGAZDASÁGI ZRT.	4 957	280	457	2 545
34	SICTA GYÁRTÓ, KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	9 235	8 796	552	2 381
35	LEAX HUNGARY IPARI ÉS KERESKEDELMI ZRT.	6 440	5 735	316	2 377
36	MIVÍZ MISKOLCI VÍZMŰ KFT.	4 533	0	338	2 349
37	PR-TELECOM TÁVKÖZLÉSI, KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ ZRT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
38	CERTA ZÁRGYÁRTÓ, PRÉSÖNTŐ ÉS SZERSZÁMKÉSZÍTŐ KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
39	SZERENCSI MEZŐGAZDASÁGI ZRT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
40	WEINBERG '93 ÉPÍTŐ KFT.	14 858	1 018	131	2 223
41	STAR-PLUS MŰANYAGIPARI KFT.	6 958	4 349	290	2 222
42	MENTO KÖRNYEZETKULTÚRA KFT.	9 303	0	45	2 141
43	BC-ERŐMŰ KFT.	16 252	0	3	2 105
44	SANMINA MAGYARORSZÁG KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
45	VERUM TEAM KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
46	MVK MISKOLC VÁROSI KÖZLEKEDÉSI ZRT.	4 523	0	762	1 940
47	ÉRV. ÉSZAKMAGYARORSZÁGI REGIONÁLIS VÍZMŰVEK ZRT.	9 624	0	1 146	1 940
48	TRANSMETALLBAU IPARI, SZERELŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	2 217	2 198	177	1 914
49	ÁR-TI FAMILIA SZOLGÁLTATÓ KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
50	ROSS MOULD NEMZETKÖZI ÖNTVÉNYGYÁRTÓ KFT.	5 079	4 785	272	1 848

(*) IFRS-es szerint elszámolónál az értékesítés árbevétele

A megyei TOP 100 – a hozzáadott érték alapján

Helyezés		Értékesítés nettó árbevétele ^(*) , millió Ft	Exportértékesítés nettó árbevétele, millió Ft	Átlagos statisztikai állományi létszám, fő	Hozzáadott érték, millió forint
51	MVM MIFÚ MISKOLC FŰTŐERŐMŰ KFT.	5 021	0	38	1 825
52	BPI GROUP HUNGARY KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
53	FUX IPARI, SZOLGÁLTATÓ ÉS KERESKEDELMI ZRT.	13 041	10 356	197	n.a.
54	KISS & TÁRSA VAS- ÉS FÉMIPARI KFT.	3 231	3 181	230	1 754
55	FK-RASZTER ÉPÍTŐ ZRT.	7 122	0	139	1 690
56	HÁMOR KOVÁCSOLÓ, MEGMUNKÁLÓ ÉS HŐKEZELŐ ZRT.	4 872	3 988	199	1 654
57	GREEN PLAN ENERGY KÖRNYEZETVÉDELMI KFT.	8 656	0	55	1 639
58	DIPA DIÓSGYŐRI PAPIRGYÁR ZRT.	3 304	1 288	154	n.a.
59	SUPERNOVA INTERTRANS KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
60	MISKOLC HOLDING ÖNKORMÁNYZATI VAGYONKEZELŐ ZRT.	3 967	n.a.	412	1 548
61	TVK-ERŐMŰ TERMELŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
62	ABAÚJ COOP CÉGCSOPORT	6 865	0	395	1 485
63	ELEKTROVIT KERESKEDELMI ÉS IPARI KFT.	2 238	1 385	114	1 418
64	TISZA AUTOMOTIVE KFT.	7 049	3 197	227	n.a.
65	ZERON BEFEKTETŐ ZRT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
66	EXPERT-FACTOR PÉNZÜGYI ZRT.	1 417	n.a.	n.a.	1 344
67	INNO-COMP IPARI ÉS KERESKEDELMI KFT.	21 234	17 872	103	1 326
68	ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI ÁRAMSZOLGÁLTATÓ NYRT.	2 913	2	66	1 319
69	FIREPLACE GYÁRTÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
70	MATYÓ AGRÁRTERMELŐ ZRT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
71	BORSODVÍZ ÖNKORMÁNYZATI KÖZÜZEMI SZOLGÁLTATÓ ZRT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
72	KISPATAK-2000 KERESKEDELMI KFT.	7 214	486	193	1 242
73	JURA-PLUSSZ TERMELŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	3 563	322	149	1 238
74	REFERENCIA MOSODÁK SZOLGÁLTATÓ ZRT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
75	ORSZAK-BORSOD SZAKIPARI ÉS ÉPÍTŐIPARI KIVITELEZŐ KFT.	1 884	0	110	1 165
76	EUROSTAHL KFT.	1 444	1 265	98	1 155
77	TISZATEXTEL MŰANYAG FELDOLGOZÓ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ KFT.	4 520	2 962	272	n.a.
78	ÉSZAK-KELET PRO-COOP NAGYKERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ ZRT.	29 374	28	261	1 119
79	TAKTATRANS NEMZETKÖZI FUVAROZÁSI ÉS KERESKEDELMI KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
80	REMAT HULLADÉKHASZNOSÍTÓ ZRT.	3 588	1 169	165	1 092
81	SZENTISTVÁNI MEZŐGAZDASÁGI ZRT. CSOPORT	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
82	UNITED CALL CENTERS TANÁCSADÓ KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	1 275	77	177	1 070
83	ÖKOIL ALAPANYAG ELŐÁLLÍTÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.	13 421	3 896	59	1 053
84	MÉDA-STAR IPARI, KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	1 943	0	88	1 010
85	GOBAL KERTRANSZ KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	1 342	26	52	988
86	IMO HUNGARIA MS IPARI SZERELŐ KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
87	DÉL-ALFÖLDI MUNKAERŐ-SZOLGÁLTATÓ SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
88	ABAÚJTEJ TEJFELVÁSÁRLÓ-FELDOLGOZÓ KÖZÖS VÁLLALAT	4 547	157	173	918
89	TRANSPONT HUNGÁRIA KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
90	HUNIKO KERESKEDELMI ÉS EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÓ KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
91	CORDYS HOLDING VAGYONKEZELŐ ZRT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
92	BOSS2006 HUNGÁRIA PRECÍZIÓSSZERSZÁMGYÁRTÓ KFT.	1 844	1 651	143	889
93	CS-KER TRANZIT ÉPÍTŐIPARI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
94	CSERI INTERTRANS NEMZETKÖZI FUVAROZÓ KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
95	FRANK-HUNGÁRIA TALAJMŰVELŐ KOPÓALKATRÉSZEKET GYÁRTÓ KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
96	REGIHU-HEJŐPAPI REGIONÁLIS HULLADÉKLERAKÓ KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
97	PERSONAL PARTNER NEMZETKÖZI MUNKAERŐKÖLCSÖNZŐ KFT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
98	TOOLSTYLE SZERSZÁM- ÉS ALKATRÉSZGYÁRTÓ KFT.	1 861	1 581	78	840
99	ANALÓG VETERÁN AUTÓ BT.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
100	OLP-TECH GYÁRTÓ SZERELŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	3 023	263	104	814

(*) IFRS-es szerint elszámolóknál az értékesítés árbevétele

Új GLE kombinált üzemanyag-fogyasztás: 9,4 – 6,1 l/100 km;
kombinált CO₂-kibocsátás: 214 – 161 g/km. A tájékoztatás nem teljes körű. A kép illusztráció.

Az új GLE. Erő minden pillanatban.

Az autó, aminek ereje és intelligenciája minden igényt kielégít. Korszakalkotó kommunikációs eszközei, az új, légrugózású, teljesen aktív E-Active Body Control futómű vagy a forradalmi, testreszabható MBUX infotainment-rendszer gondoskodik arról, hogy az új GLE újraértelmezze a városi terepjáró fogalmát.

Mercedes-Benz
The best or nothing.

352050

Mercedes-Benz Miskolc | 26-os út kivezető szakaszán

A megyei TOP 100 – a nettó árbevétel alapján

	Értékesítés nettó árbevétele, (*) millió Ft		Értékesítés nettó árbevétele, (*) millió Ft	
1	BORSODCHEM ZRT.	565 193	51 ALBIS PLASTIC KERESKEDELMI KFT.	n.a.
2	MOL PETROLKÉMIA ZRT.	448 500	52 KISPATAK-2000 KERESKEDELMI KFT.	7 214
3	JABIL CIRCUIT MAGYARORSZÁG SZERZŐDÉSES GYÁRTÓ KFT.	266 665	53 FK-RASZTER ÉPÍTŐ ZRT.	7 122
4	ROBERT BOSCH ENERGY AND BODY SYSTEMS KFT.	257 312	54 TISZA AUTOMOTIVE KFT.	7 049
5	ROBERT BOSCH POWER TOOL ELEKTROMOS SZERSZÁMGYÁRTÓ KFT.	194 728	55 STAR-PLUS MŰANYAGIPARI KFT.	6 958
6	STARTERS E-COMPONENTS GENERATORS AUTOMOTIVE HUNGARY KFT.	n.a.	56 ABAÚJ COOP CÉGCSOPORT	6 865
7	JABIL HUNGARY LP SZOLGÁLTATÓ KFT.	108 299	57 ZERON BEFETETŐ ZRT.	n.a.
8	BC-ENERGIAKERESKEDŐ KFT.	60 179	58 LEAX HUNGARY IPARI ÉS KERESKEDELMI ZRT.	6 440
9	JOYSON SAFETY SYSTEMS HUNGARY KFT.	56 726	59 BORSOD AGROKER	
10	ÓAM ÓZDI ACÉLMŰVEK KFT.	54 576	MEZŐGAZDASÁGI TERMELŐESZKÖZ KERESKEDELMI ZRT.	6 397
11	MODINE HUNGÁRIA GÉPJÁRMŰTECHNIKAI KFT.	49 951	60 FRAISA HUNGÁRIA KFT.	6 210
12	ÉMÁSZ HÁLÓZATI KFT.	47 391	61 MIHÓ MISKOLCI HŐSZOLGÁLTATÓ KFT.	6 107
13	WABERER'S-SZEMEREY LOGISZTIKAI KFT.	42 885	62 BORSODCHEM-KREMS CHEMIE FORMALIN KFT.	5 513
14	BIRLA CARBON HUNGARY KFT.	42 079	63 PR-TELECOM TÁVKÖZLÉSI, KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ ZRT.	n.a.
15	BORSODI SÖRGYÁR KFT.	40 888	64 SZERENCSI MEZŐGAZDASÁGI ZRT.	n.a.
16	CONTINENTAL DOHÁNYIPARI ZRT.	34 014	65 ROSS MOULD NEMZETKÖZI ÖNTVÉNYGYÁRTÓ KFT.	5 079
17	PREC-CAST ÖNTÖDEI KFT.	n.a.	66 CERTA ZÁRGYÁRTÓ, PRÉSÖNTŐ ÉS SZERSZÁMKÉSZÍTŐ KFT.	n.a.
18	UNIÓ-COOP SZÖVETKEZETI KERESKEDELMI ZRT.	32 014	67 MVM MIFŰ MISKOLC FŰTŐERŐMŰ KFT.	5 021
19	ÉSZAK-KELET PRO-COOP NAGYKERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ ZRT.	29 374	68 ÉSZAKERDŐ ERDŐGAZDASÁGI ZRT.	4 957
20	TAGHLEEF INDUSTRIES TERMELŐ ÉS KERESKEDELMI KFT.	27 748	69 HÁMOR KOVÁCSOLÓ, MEGMUNKÁLÓ ÉS HŐKEZELŐ ZRT.	4 872
21	B + N REFERENCIA KFT.	n.a.	70 SZENTISTVÁNI MEZŐGAZDASÁGI ZRT CSOPORT	n.a.
22	INNO-COMP IPARI ÉS KERESKEDELMI KFT.	21 234	71 BALOGH CÉGCSOPORT	4 773
23	"D&D" DRÓTÁRU IPARI ÉS KERESKEDELMI ZRT.	17 653	72 ABAÚJTEJ TEJFELVÁSÁRLÓ-FELDOLGOZÓ KÖZÖS VÁLLALAT	4 547
24	KISS CÉGCSOPORT	17 391	73 MIVÍZ MISKOLCI VÍZMŰ KFT.	4 533
25	ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI KÖZLEKEDÉSI KÖZPONT ZRT.	n.a.	74 MVK MISKOLC VÁROSI KÖZLEKEDÉSI ZRT.	4 523
26	"VIRIDIS-PHARMA" GYÓGYSZER-NAGYKERESKEDELMI KFT.	16 914	75 TISZATEXTEL MŰANYAG FELDOLGOZÓ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ KFT.	4 520
27	BC-ERŐMŰ KFT.	16 252	76 SZINVA NET INFORMATIKAI ZRT.	4 511
28	WEINBERG '93 ÉPÍTŐ KFT.	14 858	77 ÉSZAK ÜVÉRT KERESKEDELMI KFT.	n.a.
29	ONGROPACK MŰANYAG FÓLIAGYÁRTÓ FELDOLGOZÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.	13 423	78 FINASTRA HUNGARY KFT.	n.a.
30	ÖKOIL ALAPANYAG ELŐÁLLÍTÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.	13 421	79 MIGÉP ÉPÜLETGÉPÉSZETI SZAKKERESKEDÉS KFT.	4 113
31	EUROFOAM HUNGARY POLIURETÁN GYÁRTÓ KFT.	13 230	80 FIREPLACE GYÁRTÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.	n.a.
32	FUX IPARI, SZOLGÁLTATÓ ÉS KERESKEDELMI ZRT.	13 041	81 ENERGY HUNGARY ENERGETIKAI ZRT.	n.a.
33	NEXT UNIO MAGYARORSZÁG KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	n.a.	82 MISKOLC HOLDING ÖNKORMÁNYZATI VAGYONKEZELŐ ZRT.	3 967
34	BPI GROUP HUNGARY KFT.	n.a.	83 MEDIA MARKT MISKOLC KERESKEDELMI KFT.	n.a.
35	KOVÁCS VEGYESIPARI KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	12 127	84 MICOREX TH KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	3 885
36	KALDERA IPARI KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	12 049	85 HB PACK MŰANYAGFELDOLGOZÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.	3 828
37	FRAMOCHÉM FRANCIA-MAGYAR FINOMKÉMIA KFT.	10 826	86 SANMINA MAGYARORSZÁG KFT.	n.a.
38	TECHNICAL SERVICES HUNGARIA JÁRMŰJAVÍTÓ KFT.	10 347	87 D-GESZTOR ÉPÍTŐ ÉS ACÉLSZERKEZETGYÁRTÓ KFT.	3 634
39	SHINWA MAGYARORSZÁG PRECÍZIÓS KFT.	n.a.	88 SIAD HUNGARY GÁZOKAT FORGALMAZÓ ÉS TERMELŐ KFT.	3 600
40	MISKOLC AUTÓHÁZ KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	9 780	89 REMAT HULLADÉKHASZNOSÍTÓ ZRT.	3 588
41	LOW&BONAR HUNGARY KFT.	n.a.	90 JURA-PLUSZ TERMELŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	3 563
42	ÉRV. ÉSZAKMAGYARORSZÁGI REGIONÁLIS VÍZMŰVEK ZRT.	9 624	91 VINYL KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	3 539
43	MENTO KÖRNYEZETKULTÚRA KFT.	9 303	92 EMOGÁ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI GÁZ KERESKEDELMI KFT.	n.a.
44	SICTA GYÁRTÓ, KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	9 235	93 TAKTATRANS NEMZETKÖZI FUVAROZÁSI ÉS KERESKEDELMI KFT.	n.a.
45	COLAS ÉSZAKKŐ BÁNYÁSZATI KFT.	8 974	94 KARÁD AGRÁR KERESKEDELMI KFT.	n.a.
46	TVK-ERŐMŰ TERMELŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	n.a.	95 PEKA BAU 2000 ÉPÍTŐIPARI, INGATLANFORGALMAZÓ, KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	3 389
47	GREEN PLAN ENERGY KÖRNYEZETVÉDELMI KFT.	8 656	96 DIPA DIÓSGYÓRI PAPIRGYÁR ZRT.	3 304
48	RANDLI AGRÁR MEZŐGAZDASÁGI TERMELŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	n.a.	97 ROCK OIL KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	3 289
49	"ITALKERESKEDŐ-HÁZ" KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ ZRT.	8 358	98 BORSODVÍZ ÖNKORMÁNYZATI KÖZÜZEMI SZOLGÁLTATÓ ZRT.	n.a.
50	SUPERNOVA INTERTRANS KFT.	n.a.	99 KISS & TÁRSA VAS- ÉS FÉMIPARI KFT.	3 231
			100 WANHUA CHEMICAL (HUNGARY) HOLDING.CO KFT.	n.a.

(*) IFRS-es szerint elszámolónál az értékesítés árbevétele

WE MAKE A DIFFERENCE

A VILÁG LEGISMERTEBB MÁRKÁI RÉSZÉRE
BIZTOSÍTUNK CSÚCSTECHNOLÓGIÁJÚ
GYÁRTÁSI MEGOLDÁSOKAT

JABIL

INNOVATÍV EMBEREK
ÁTÜTŐ ÖTLETEK
VILÁGRASZÓLÓ HATÁS

NÖVEKEDÉSRE
ÉS SIKERRE
INSPIRÁL

 @jabiltiszaujvaros

 jabil.com

352133

A megyei TOP 100 – a foglalkoztatottak létszáma alapján

	Átlagos statisztikai állományi létszám, fő		Átlagos statisztikai állományi létszám, fő		
1	JABIL CIRCUIT MAGYARORSZÁG SZERZŐDÉSES GYÁRTÓ KFT.	3 273	51	KV ÉPÍTŐIPARI KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	195
2	ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI KÖZLEKEDÉSI KÖZPONT ZRT.	n.a.	52	KISPATAK-2000 KERESKEDELMI KFT.	193
3	B + N REFERENCIA KFT.	n.a.	53	CORDATE GAZDASÁGFEJLESZTŐ ÉS ELLÁTÓ KÖZPONT ZRT.	n.a.
4	BORSODCHEM ZRT.	2 809	54	MIHŐ MISKOLCI HŐSZOLGÁLTATÓ KFT.	185
5	ROBERT BOSCH POWER TOOL ELEKTROMOS SZERSZÁMGYÁRTÓ KFT.	2 438	55	ÁR-TI FAMILIA SZOLGÁLTATÓ KFT.	n.a.
6	ROBERT BOSCH ENERGY AND BODY SYSTEMS KFT.	2 306	56	TRANSMETALLBAU IPARI, SZERELŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	177
7	JOYSON SAFETY SYSTEMS HUNGARY KFT.	1 799	57	UNITED CALL CENTERS TANÁCSADÓ KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	177
8	UNIÓ-COOP SZÖVETKEZETI KERESKEDELMI ZRT.	1 693	58	FIREPLACE GYÁRTÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.	n.a.
9	STARTERS E-COMPONENTS GENERATORS AUTOMOTIVE HUNGARY KFT.	n.a.	59	ABAÚJTEJ TEJFELVÁSÁRLÓ-FELDOLGOZÓ KÖZÖS VÁLLALAT	173
10	WABERER'S-SZEMEREY LOGISZTIKAI KFT.	1 513	60	REMAT HULLADÉKHASZNOSÍTÓ ZRT.	165
11	PREC-CAST ÖNTÖDEI KFT.	n.a.	61	BARBEN CIPŐIPARI ÉS KERESKEDELMI KFT.	163
12	ÉRV. ÉSZAKMAGYARORSZÁGI REGIONÁLIS VÍZMŰVEK ZRT.	1 146	62	"D&D" DRÓTÁRU IPARI ÉS KERESKEDELMI ZRT.	161
13	MOL PETROLKÉMIA ZRT.	971	63	FRAISA HUNGÁRIA KFT.	158
14	MVK MISKOLC VÁROSI KÖZLEKEDÉSI ZRT.	762	64	NHSZ MISKOLC KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI KFT.	n.a.
15	MODINE HUNGÁRIA GÉPJÁRMŰTECHNIKAI KFT.	730	65	MISKOLCI FÜRDŐK KFT.	n.a.
16	SHINWA MAGYARORSZÁG PRECÍZIÓS KFT.	n.a.	66	COLAS ÉSZAKKŐ BÁNYÁSZATI KFT.	155
17	ÉMÁSZ HÁLÓZATI KFT.	611	67	DIPA DIÓSGYÓRI PAPIRGYÁR ZRT.	154
18	SICTA GYÁRTÓ, KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	552	68	UNIQUE TALENT KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	153
19	ÓAM ÓZDI ACÉLMŰVEK KFT.	538	69	JURA-PLUSZ TERMELŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	149
20	KISS CÉGCSOPORT	515	70	"ITALKERESKEDŐ-HÁZ" KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ ZRT.	148
21	BPI GROUP HUNGARY KFT.	n.a.	71	X-TÉ KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	n.a.
22	ÉSZAKERDŐ ERDŐGAZDASÁGI ZRT.	457	72	BOSS2006 HUNGÁRIA PRECÍZIÓSSZERSZÁMGYÁRTÓ KFT.	143
23	TECHNICAL SERVICES HUNGARIA JÁRMŰJAVÍTÓ KFT.	452	73	MIPRODUKT REKLÁM- ÉS NYOMDAIPARI SZOLGÁLTATÓ KFT.	142
24	KOVÁCS VEGYESIPARI KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	425	74	ZEMPLÉNI VÍZMŰ KFT.	141
25	BORSODI SÖRGYÁR KFT.	423	75	SEVER ÉS TÁRSA KIS- ÉS NAGYKERESKEDELMI KFT.	n.a.
26	CONTINENTAL DOHÁNYIPARI ZRT.	417	76	FK-RASZTER ÉPÍTŐ ZRT.	139
27	MISKOLC HOLDING ÖNKORMÁNYZATI VAGYONKEZELŐ ZRT.	412	77	SZENTISTVÁNI MEZŐGAZDASÁGI ZRT. CSOPORT	n.a.
28	CERTA ZÁRGYÁRTÓ, PRÉSÖNTŐ ÉS SZERSZÁMKÉSZÍTŐ KFT.	n.a.	78	SZERENCSI BONBON ÉDESIPARI TERMÉKGYÁRTÓ GYÜMÖLCSFELDOLGOZÓ ÉS FORGALMAZÓ KFT.	135
29	ABAÚJ COOP CÉGCSOPORT	395	79	MATYÓ AGRÁRTERMELŐ ZRT.	n.a.
30	SZERENCSI MEZŐGAZDASÁGI ZRT.	n.a.	80	WEINBERG '93 ÉPÍTŐ KFT.	131
31	MIVÍZ MISKOLCI VÍZMŰ KFT.	338	81	TISZA WORK HUMÁNSZOLGÁLTATÓ ÉS TANÁCSADÓ KFT.	129
32	REFERENCIA MOSODÁK SZOLGÁLTATÓ ZRT.	n.a.	82	LINDSTRÖM PRODEM HUNGARY KFT.	129
33	LEAX HUNGARY IPARI ÉS KERESKEDELMI ZRT.	316	83	POLIMER SZOLGÁLTATÓ KFT.	129
34	BORSODVÍZ ÖNKORMÁNYZATI KÖZÜZEMI SZOLGÁLTATÓ ZRT.	n.a.	84	DIÓSGYÓR FUTBALL CLUB KFT.	128
35	STAR-PLUS MŰANYAGIPARI KFT.	290	85	TRANSPONT HUNGÁRIA KFT.	n.a.
36	ROSS MOULD NEMZETKÖZI ÖNTVÉNYGYÁRTÓ KFT.	272	86	FRANK-HUNGÁRIA TALAJMŰVELŐ KOPÓALKATRÉSZEKET GYÁRTÓ KFT.	n.a.
37	TISZATEXTEL MŰANYAG FELDOLGOZÓ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ KFT.	272	87	CSERI INTERTRANS NEMZETKÖZI FUVARÓZÓ KFT.	n.a.
38	EUROFOAM HUNGARY POLIURETÁN GYÁRTÓ KFT.	271	88	IMO HUNGARIA MS IPARI SZERELŐ KFT.	n.a.
39	ÉSZAK-KELET PRO-COOP NAGYKERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ ZRT.	261	89	GRAF-ÁLLVÁNYZAT KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	115
40	ONGROUPACK MŰANYAG FÓLIAGYÁRTÓ FELDOLGOZÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.	258	90	"PATAKI RUHAIPARI" ZRT.	n.a.
41	VERUM TEAM KFT.	n.a.	91	ELEKTROVIT KERESKEDELMI ÉS IPARI KFT.	114
42	SANMINA MAGYARORSZÁG KFT.	n.a.	92	LITOPLÁN LITOGRAFIAI NYOMDAIPARI, KERESKEDELMI, SZOLGÁLTATÓ KFT.	114
43	FINASTRA HUNGARY KFT.	n.a.	93	FRAMOCHÉM FRANCIA-MAGYAR FINOMKÉMIA KFT.	113
44	KISS & TÁRSA VAS- ÉS FÉMIPARI KFT.	230	94	FOR YOU - 3 KERESKEDELMI KFT.	n.a.
45	TISZA AUTOMOTIVE KFT.	227	95	GRAND TOKAJ ZRT.	111
46	SUPERNOVA INTERTRANS KFT.	n.a.	96	ORSZAK-BORSOD SZAKIPARI ÉS ÉPÍTŐIPARI KIVITELEZŐ KFT.	110
47	TAGHLEEF INDUSTRIES TERMELŐ ÉS KERESKEDELMI KFT.	204	97	SZENDRŐ-GALVA FELÜLETKEZELŐ ÉS FÉMIPARI KFT.	n.a.
48	HÁMOR KOVÁCSOLÓ, MEGMUNKÁLÓ ÉS HŐKEZELŐ ZRT.	199	98	GEO MILK NÖVÉNYTERMESZTŐ SZARVASMARHATENYÉSZTŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	108
49	PR-TELECOM TÁVKÖZLÉSI, KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ ZRT.	n.a.	99	HOLLÓHÁZI PORCELÁNGYÁR KFT.	n.a.
50	FUX IPARI, SZOLGÁLTATÓ ÉS KERESKEDELMI ZRT.	197	100	OLP-TECH GYÁRTÓ SZERELŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	104

Kruppa László

VEZÉRIGAZGATÓ

BorsodChem Zrt.

2019 első felében a társaság – egy lassuló európai gazdasági környezetben – egészséges, stabil eredményt ért el. Az elmúlt két évben a cégünk számára rendkívül kedvező piaci körülmények kiváló alapot biztosítottak arra, hogy a már korábban elindított több százmillió eurós beruházási programunkat tovább folytassuk. Ennek köszönhetően a beruházási intenzitás rekord szintet ért el 2019 során, amely kiemelkedő teljesítmény a BorsodChem egész eddigi történetében.

Idén a társadalmi felelősségvállalás és a munkáltatói márkaépítés területén végzett munkánk eredményeként a vállalati egészségkultúra megteremtése, valamint családbarát vállalat pályázatainkat díjazásban részesítette a szakmai zsűri és a nagyközönség. Nagy örömmel fogadtuk, hogy elnyertük a Miskolci Egyetem Kiemelt Támogatója díjat is, amit a vegyészmérnök képzés beindításában játszott szerepünkkel, és az egyetem sportéletének támogatásával érdemeltünk ki.

2019 újabb cégtörténeti mérföldkő számunkra, ugyanis ebben az évben ünnepli a BorsodChem fennállásának 70. évfordulóját, melyet – a fenntarthatóság jegyében – kollégáink és a helyi közösségek bevonásával a telephelyünk környezetében 700 fa elültetésével kívánunk emlékeztetessé és maradandóvá tenni. Meggyőződésünk, hogy az elindított beruházások és a tulajdonos Wanhua támogatása biztos alapot jelentenek számunkra a következő 70 évre is, így bizakodva tekintünk a jövő elé!

Vuleta Zsolt

ÜGYVEZETŐ

Borsodi Sörgyár Kft.

Évi ötszázmillió korsó kiváló minőségű sör gyártása és regionális szinten is jelentős vállalattá válás. Ez a Borsodi Sörgyár célja az elkövetkezendő évekre.

A Borsodi Sörgyár az idei évben átvitt értelemben és szó szerint is átlépte a határait. A tavalyi évben elindított, összesen 12 millió euró értékű beruházás következő lépéseként idén júniusban átadtuk a bőcsi üzem új doboz-töltősorát, melynek köszönhetően nemcsak mintegy 700 ezer hektoliterrel nő a gyár kapacitása, de már a cseh és a horvát piacra is exportálunk Magyarországon gyártott dobozos söröket. Ahhoz, hogy a vállalat megfelelhessen az ambiciózus céljainak, kibővült munkaerőre is szükség van, ezért az elmúlt egy évben 10 százalékkal növeltük a sörgyár dolgozóinak számát. Az eredmények terén a Borsodi Sörgyárnál folytatódtak a tavaly elindult pozitív tendenciák, és bár a nyári szezonban az időjárás nem mindig kedvezett a sörgyártóknak, mégis lassú, de folyamatos bővülés tapasztalható.

A Borsodi Sörgyár fő célkitűzése nem változik jövőre sem, továbbra is minőségi és különleges sörökkel szolgálja ki a hazai és most már a nemzetközi fogyasztóit. Emellett továbbra is kiemelt szolgáltatásokkal támogatja partnerei munkáját, különös hangsúlyt fektetve a minőségi csapolt sör népszerűsítésére.

Füzi Csaba

VEZÉRIGAZGATÓ

Continental Dohányipari Zrt.

Ebben az évben is folytatódott a fejlődés az immár 128 éves történelmi dohánygyárban. Bár a mai dohányipari környezet és az egyébként hatásos dohányzás ellenes intézkedések attól visszatartják a magyar tulajdonosokat, hogy egy igazán versenyképes, modern, zöldmezős gyárat építsenek, a jelenlegi területen töretlenül folynak a beruházások. Az eredmények sem maradtak el 2019-ben sem. Eladásainkat itthon és az Unió területén tovább növeltük, elsősorban a természetes burkolású szivarkák előállításában, európai léptékben is jelentős kapacitást építettünk ki, amit tovább fejlesztettünk az idén.

Elkezdtük a második dohányexpandáló üzemünk építését külföldi partnerünkkel, ez a beruházás 2,6 milliárd forint értékű és 20 új munkahelyet teremt városunkban. Munkáltatóként a versenyszférában másodikak vagyunk a városban és a fiatal munkavállalók szívesen jönnek hozzánk. Munkavállalóink átlagéletkora az elmúlt öt évben jelentősen lecsökkent. Sok energiát fordítunk képzésre, amit ebben az évben pályázat is segít.

Legnagyobb kihívásunk idén az Unió termék nyomon követési rendeletének történő megfelelés volt. Úgy érezzük, a multinacionális cégekkel szemben a hozzánk hasonló kisebb cégek ennek – egyébként a szakmában vitatott – előnyeiből keveset élvezhetnek, viszont a magasabb fajlagos költségek és az erőforráshiány folyamatos versenyhátrányt jelent majd számunkra.

Pénzügyileg várhatóan kiváló évet zárunk, mind az árbevételünk, mind az eredményességünk tovább javul. Ennek pozitív hozadéka, hogy tulajdonosi támogatást élvez a következő nagyberuházásunk terve, amely a dohányyelőkészítésünk teljes megújítását célozza. Már dolgozunk ennek előkészítésén is, és reményeim szerint 2020-ban a kivitelezést is meg fogjuk kezdeni.

Dr. Marie-Theres Thiel

AZ IGAZGATÓSÁG ELNÖKE

ÉMÁSZ Nyrt.

Az ÉMÁSZ 2019-ben ünnepelte fennállásának 125. évfordulóját: 1894-ben gyulladtak fel a villanyvilágítás első fényei Észak-Magyarországon. Ez alkalomból nagyszabású ünnepséget és kiállítást szerveztünk Miskolcon, és adományként egy új okos oszlopot adtunk át a város részére.

A villamosenergia-felhasználás és a fogyasztók száma folyamatosan nő, terjednek a megújuló energiaforrások és az e-mobilitás, erre reagálva folytatjuk a villamosenergia-hálózat fejlesztését és modernizációját, az ellátásbiztonság garantálása és a szolgáltatásminőség javítása érdekében.

Gyöngyöshalászon új állomást adtunk át, több állomáson folytattuk a rekonstrukciós munkákat. Átadtuk a Bükk hegységben a kábelesítési projekt első ütemét, a Bükkszentkereszt-Répáshuta közötti szakasz esetében a szabadvezetékeket földkábelekkel váltottuk ki. A projekt keretében folytatódik a munka a Lillafüred-Ómassa és a Miskolc Mexikóvölgy-Bükkszentkereszt nyomvonalakon.

A hálózatüzemeltetés és ügyfélszolgálat területein is kiemelt jelentőségű a digitalizálás, ezért folytatjuk intelligens megoldások bevezetését a hálózati automatizálás és az ügyfélkapcsolatok terén, ilyen például az éves mérőóraolvasást kiváltó új funkció az EnergiApp okostelefon alkalmazásban.

Együttműködési megállapodást írtunk alá a Miskolci Szakképzési Centrummal, és átadtuk az új miskolci tanműhelyünket, ezzel újabb jelentős lépést tettünk a szakképzés megújításáért és a szakember-utánpótlás biztosításáért. 2019-ben is támogattuk a „TechCsajok” és a „Mi a pálya?” rendezvénysorozatokat, amelyek egyik állomása Miskolc volt. Ezek célja az érdeklődés felkeltése a diákokban a műszaki és informatikai pályák iránt.

Dr. Reich Lajos

ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ

Jabil Circuit Magyarország Kft.

A JABIL a magyarországi elektronikai gyártóipar vezető szereplőjeként a világ legnagyobb vállalatainak szállít különböző alkatrészeket. A szórakoztató elektronikától az ipari elektronikáig, az orvostechnikától a távközlésig, az autóiipartól a légiközlekedésen át számos iparág végtermékeiben megtalálhatóak a magyar szakemberek által készített egységek.

Izgalmas év áll mögöttünk, mely után minden esélyünk megvan arra, hogy még tovább lépjünk, hiszen a Tiszaújvárosban működő üzem több mint 54 ezer négyzetméteres gyártóterülettel és közel 4 ezer kollégával Észak-Magyarország legnagyobb foglalkoztatójaként folyamatosan fejlődik. Tavaly autóiipari szektorunk portfóliója bővült jelentős mértékben, gyáregységünk jelentős hozzájárulást adott és ad ahhoz, hogy a JABIL a Fortune Magazin TOP 500-as vállalati listáján a 140. helyen szerepelhetett.

A jövőt tekintve elmondhatjuk, hogy a verseny erős, hiszen egy rendkívül komplex és fénysebességgel fejlődő iparágban vagyunk jelen, amelynek kulcsszavai az 5G, az IoT vagy éppen az automatizáció és a robotizáció; ezzel együtt globális szinten a JABIL nem kevesebbre vállalkozik, mint hogy mi kínáljuk a technológiailag legfejlettebb és legmegbízhatóbb gyártási megoldásokat. Ehhez a tiszaújvárosi befektetések is elengedhetetlenek, hiszen Európában a legnagyobb, világszinten a tizedik legnagyobb gyára vagyunk anyavállalatunknak. A következő években szeretnénk az üzemet még hatékonyabbá tenni, a jövő kihívásaira proaktívan felkészülni, és befektetéseket eszközölni automatizációba és tehetséges új kollégákba, hogy néhány éven belül a globális hálózat legjobban működő egységévé váljunk.

Kersten Bachmann

ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ

Joyson Safety Systems Hungary Kft.

Cégünk pontosan öt évvel ezelőtt kezdte meg a gyártó tevékenységét a miskolci gyáregységben, azóta már több mint 24 millió légszákmodult gyártottunk.

A Joyson Safety Systems hisz abban, hogy az innováció sosem áll meg. Ez a mottó megmutatkozik a miskolci gyárunk kialakításában és fejlesztésében is: ma már elmondhatjuk, hogy a miskolci üzemünk fontos szerepet játszik cégcsoportunk hálózatában, mivel az egyik legnagyobb légszákgyártó egység. Másrészt nemcsak gyártóüzem, hanem számos más kompetenciával és adottsággal is rendelkezik, amelyek fontosak ügyfeleink számára. Büszkék vagyunk arra, hogy ebben a gyárban az új projekt gondolatától kezdve kiszolgálhatjuk ügyfeleinket a tervezésen és a prototípusokon át egészen a termékek gyártásáig és teszteléséig. Jelenleg az egyik fókusz területünk az Ipar 4.0 technológiák bevezetése és alkalmazása. Ezen új technológiák bevezetésével olyan további ismeretekkel rendelkezünk majd, amelyeket megoszthatunk egyetemi és szakképző iskolánk partnereivel. Büszkék vagyunk arra, hogy körülbelül 60 duális képzésben részt vevő diákunk és hallgatónk van, akik cégünknel megismerhetik a legújabb technológiákat.

Zsinkó Tibor

VEZÉRIGAZGATÓ

MOL Petrolkémia Zrt.

Nagy örömmre szolgál, hogy az idei évünk is rendkívül aktív telt, ami meghozta gyümölcsét. Szeptemberben letettük a Poliol komplexum alapkövét, így a beruházás megvalósítása egy újabb mérföldkőhöz érkezett. A poliol üzem elkészültével társaságunk lesz az egyetlen olyan cég a kelet-közép-európai régióban, amely a kőolaj kitermeléstől kezdve a poliéter polioloak gyártásáig integrált értéklánccal rendelkezik. 2019-ben legördült az első szintetikus-gumi bálánk is, ami a japán JSR és a MOL üzemében készült. Ezzel a két nemzetközi szintű beruházással emberek százainak teremtünk versenyképes munkahelyet.

Tudatosan, minden évben gondoskodunk az értékes munkaerő utánpótlásáról. 2019-ben indítottuk útjára az eddigi legnagyobb létszámmal, 50 fővel a középfokú vegyészmérnök, villanyszerelő és gépész duális képzésünket. A tanulók a 2018. évi beruházásnak köszönhetően korszerű vegyipari berendezéseken és megújult oktató- és laborterekben fejleszthetik készségeiket. Idén februárban egy újabb műveletet labort adtunk át ezzel a céllal. Hisszük, hogy képzéseinkkel és a rendelkezésünkre álló korszerű vegyipari berendezéseinkkel nagyban hozzájárulhatunk a jövő szakembereinek képzéséhez.

Érdeemes megemlítenünk az Olefin-1 üzem rekonstrukcióját, ami a tervek szerint 20 évvel hosszabbítja meg az élettartamát. A projekt részeként az üzem új fáklyákat is kapott, melyek a jelenleg elérhető leghatékonyabb technikával működnek.

Büszkék vagyunk arra, hogy a „Tiszaújváros jövőjéért” Alapítványon keresztül a tiszaújvárosi szociális, oktatási, egészségügyi fejlesztéseket szolgáló, a sport és szabadidős programokat támogató tevékenység elismeréseként Huszár Andor Díj kitüntetésben részesült vállalatunk az önkormányzat által.

DR. FRANK-STEPHAN KUPFER
GAZDASÁGI ÜGYVEZETŐ
IGAZGATÓ

ROLAND AHL
MŰSZAKI ÜGYVEZETŐ
IGAZGATÓ

Robert Bosch Energy and Body Systems Kft.

A Robert Bosch Energy and Body Systems Kft., a Bosch legnagyobb elektromos meghajtásokat gyártó autóiipari vállalata Európában. A miskolci telephely 2003 nyarán alakult, és mára több mint 2500 munkavállalót foglalkoztat. A járműipari alkatrészek és elektromos hajtások gyártásával foglalkozó vállalat termékei például a különféle klímaberendezések, az elektromos kormányrásegítő, a fékrásegítő motorok vagy a menetstabilizátor, utóbbi a hibrid és elektromos meghajtású járművek nélkülözhetetlen alkatrésze. A termékeket a világ legnevesebb autógyáraiba szállítják, eljutnak Európa összes országába, valamint Ázsiába és az Egyesült Államokba is. A vállalat működése során folyamatosan bővül a termékportfólió, állandósultak a fejlesztések, amelyek mind a felhasználók igényeit, mind a jövő kihívásait igyekeznek szem előtt tartani. A miskolci gyár 2019-ben kerek jubileumot ünnepelhetett: legördült gyártósorairól a 200 millióodik autóiipari termék, amely egy elektromechanikus fékrásegítő iBooster motor volt.

A vállalat nemcsak gépjárművekbe szállít elektromos meghajtáshoz nélkülözhetetlen komponenseket. Miskolcra történik a teljes eBike-rendszer kiszállítása a világ minden pontjára. A Miskolcon gyártott eBike-rendszereket, amely magában foglalja a meghajtási egységet, a kijelzőt, az akkumulátortól a kábeleket és minden elektromos meghajtáshoz szükséges felszerelést, világszerte már 70 kerékpármárkába építik be.

A folyamatosan növekvő volumenű termelés mellett a kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységek kapacitása is egyre bővül a gyárban. A Robert Bosch Energy and Body Systems Kft. működésének megkezdése óta nem csak a régió meghatározó szereplőjévé vált, hanem a jövőt alakító tényezővé is.

Fükő László

ÜGYVEZŐ IGAZGATÓ

Robert Bosch Power Tool Kft.

A Bosch és egyben Európa legnagyobb kéziszerszámgyára eredményes és sikeres évet tudhat maga mögött. A gyár fejlődése évek óta töretlen, jelenleg egy 13,9 milliárd forint összértékű beruházás keretében egy új, 20 ezer négyzetméteres gyártócsarnokot építünk, melynek várható átadása 2020-ban lesz. Ebben a barkácsolóknak és kertbarátoknak készülő vezeték nélküli elektromos szerszámokat, valamint a hozzájuk tartozó, továbbá az ipari felhasználásra készített akkumulátorokat fogjuk gyártani. Nagy büszkeség számunkra, hogy a miskolci telephely a Bosch elektromos kéziszerszámok üzletágának európai akkumulátor-gyártási kompetencia-központja is, ugyanis ilyen kompetencia-központok globálisan csak stratégiai jelentőségű telephelyeken találhatóak. 2019-ben elnyertük az „Üzleti Élet a Sokszínűségért” díjat.

Színvonalas, jövőbemutató projektekkal nézünk a 2020-as esztendő elé. Az eBike akkumulátor, a hobbi kéziszerszámok, az ipari famegmunkáló gépek gyártása mellett bővíteni fogjuk a kerti gépek portfólióját. Az új kihívások és az elismerések minden esetben a miskolci gyárban dolgozó kollégák áldozatos munkáját dicsérik. Szakmai felkészültségük, munkabíráskuk és lelkesedésük tette sikeressé a miskolci vállalatot.

Ezúton is köszönöm az összes kollégámnak, hogy részt vállalt a Robert Bosch Power Tool Kft. sikeressé tételében és annak megőrzésében.

SZABÓ-LUKOVSZKI BÉLA

MŰSZAKI ÜGYVEZŐ
IGAZGATÓ

UWE MANG
GAZDASÁGI ÜGYVEZŐ
IGAZGATÓ

Starters E-Components Generators Automotive Hungary Kft.

Önállóságának második évében az SEG Automotive folytatta a több mint 100 éves sikertörténetét, és új termékek széles skáláját mutatta és vezette be, melyek elősegítik az áttérést nagyobb hatásfokú belsőégésű motorokra, 48 voltos hibrid motorokra és teljesen elektromos hajtásokra. A globális autóiipari beszállító 14 országban rendelkezik telephellyel, jelen van a világ legfontosabb autóiipari piacain több mint 8000 munkavállalóból álló, kultúrákon átívelő csapatával. A magyar vállalat – a Starters E-Components Generators Automotive Hungary Kft. (S.E.G.A. Hungary Kft.) – a sikerhez szervesen hozzájárul – a miskolci telephely adja a globális gazdasági teljesítmény és a munkavállalók közel egynegyedét.

A miskolci gyárunkban nagy hatásfokú önindítókat és generátorokat gyártunk. 2019-ben nemcsak legyártottuk a 15 milliómódik generátorunkat, új termékeket is bevezettünk, valamint a továbbiakban is új mérnöki megoldásokat fejlesztünk ki a németországi központtal közösen. Ez a szenvedélyes elkötelezettségünk az innováció iránt vezetett el minket például a BRM-hez, mely kevés ráfordítással hagyományos autókat hibriddé alakít, és ez az egyedüli olyan 48V-os gép, melyet az EU ökoinnovációként ismer el.

Az SEG Automotive-ot és a miskolci helyi csapatot is az a célkitűzés vezérli, hogy járművek károsanyag-kibocsátásának jelentős csökkentése révén – mind a személyautók, mind a tehergépjárművek esetében -, nagymértékben hozzájáruljon a klímavédelemhez. Ezzel egyidejűleg felelősséget érzünk munkavállalóink és a régió iránt is. Így folytatjuk a már megkezdett társadalmi munkánkat is, örömmel támogatunk helyi szervezeteket, intézményeket és jó ügyeket.

Tóth László

VEZÉRIGAZGATÓ

UNIÓ COOP Zrt.

Az UNIÓ COOP Zrt. 2018-ban 33,138 milliárd forint nettó árbevételre realizált, ami 6,1 százalékkal haladta meg az előző évet.

A 2019-es gazdasági év nehezen indult, mert a jelentős mértékű bérköltség-növekedést a forgalmi növekedés dinamikája nem tudta ellensúlyozni. A forgalom fejlődését az elmúlt évben a salgótarjáni székhelyű Palóc Nagyker Kft.-től megvásárolt 7 üzlet felújításával és megnyitásával értük el. Jelenleg Bátorterenyén, Pétervásárán, Mátraterenyén egy-egy, míg Salgótarjában négy bolt fogadja a vásárlókat UNIÓ COOP színekben. Két boltban csak 2019-től tudtuk fogadni a vásárlókat, mivel számunkra is az egyik legnagyobb probléma a szakképzett, gyakorlott, megbízható munkaerő biztosítása.

Borsod megyében, Sajóecsegen 2019. október 10-én adtuk át a közel 400 m²-es Mini-COOP ABC-t. A vadonatúj üzletet több mint 128 millió forintos ráfordítással építettük meg, a kis község lakói helyben korszerű, széles áruválasztékot kínáló kereskedelmi létesítményben vásárolhatnak.

2018-ban tovább bővítettük a Lipóti Pékség termékeinek forgalmazását, jelenleg 4 miskolci, 4 salgótarjáni és 13 további település 1-1 üzletében forgalmazzuk a prémium minőségű sütőipari termékeket. A kedvező tapasztalatok alapján a további üzletekben tervezzük forgalmazni a Lipóti termékeket.

2018-ban a hálózatbővítések és fejlesztések eredményeként több mint 1 milliárd forintot költünk beruházásra.

2018-ban 1832 főt foglalkoztattunk, s ez évben, de várhatóan a következő években is a bolti dolgozók fluktuációjának növekedése nagy problémát okoz. A következő évben 133 üzlet működtetését úgy szeretnénk biztosítani, hogy színvonalas kiszolgálást nyújtsunk és továbbra is eredményesen gazdálkodjunk.

ÉSZAK

75 ÉVES
MAGYARORSZÁG

75 ÉVE

AZ OLVASÓK SZOLGÁLATÁBAN!

Köszönjük
az előfizetői
hűséget!

A megye napilapja

355715

Dolgozz Te is Európa legnagyobb önindító és generátor gyárában!

STARTERS
E-COMPONENTS
GENERATORS
AUTOMOTIVE

Nemzetközi cégcsoport, helyi szakértelem

Termelés és fejlesztés Miskolcon

in Instagram Facebook
@segahungary

www.seg-automotive.hu
353710

Fő tevékenysége a turbókompresszor-házak gravitációs öntése és megmunkálása.

A Sicta csoport első vállalatát 50 évvel ezelőtt alapították Franciaországban, amelyből a mai napra a cégcsoport a világ egyik vezető autóiipari beszállítójává vált a turbófeltöltő-gyártás területén. Termékei a világ legismertebb autómárkáiba épülnek be. Három országban van jelen: Magyarországon, Franciaországban és Kínában.

- A 2007-ben alakult, ma három hektáron elterülő, 12 ezer négyzetméteres gyártócsarnokkal rendelkező Sicta Kft. turbókompresszor házak öntésével foglalkozó, autóiipari beszállító cég, ezen a területen az egyik meghatározó Európában
- Egy éve az új, magyar vezetés új látásmódot is hozott a gyár életébe, melynek lényege, hogy Miskolc és környékének egyik nagyfoglalkoztatójaként, fontos számunkra, hogy közösséget kovácsoljunk.
- A munkavállalók képzése, fejlesztése is fontos számunkra, így idén több mint 160 munkatársuk vett részt valamilyen belső, szakmai vagy készségfejlesztő képzésen
- A környező 84 településről vannak munkatársaink és immár közel 540 főt alkalmazunk.
- A Sicta Kft. egyik alapító tagja volt annak a szakmai kezdeményezésnek, amely a Miskolci Egyetemen az öntész duális képzés elindítását, újraélesztését tűzte ki céljául, és akikkel azóta már a duális képzés keretében folyamatosan együtt is működünk.
- A középfokú képzésben is elkezdődött már a duális együttműködés a Bláthy Ottó Villamosipari Szakgimnáziummal. Ennek keretében gyárlátogatásra érkezhettek a fiatalok, a cég részt vett a Szakmák Éjszakáján, és négy tanuló most náluk szerzi meg a gyakorlati tudást ahhoz, hogy Erősáramú Elektrotechnikusok legyenek.

Elérhetőségeink: 3561 Felsőzsolca,
Szeles u.4 • +36 (46) 420-510
<https://www.facebook.com/SICTAKft>

elmű·émász

Intelligens e-mobilitási
megoldások
az ELMŰ-ÉMÁSZ-tól

Nő az ipar súlya a gazdaságban

Továbbra is kedvező folyamatok zajlanak Borsod-Abaúj-Zemplén megye gazdaságában, derül ki a legfrissebb éves statisztikai adatokból. Az egy főre jutó GDP összege alapján a megyék és Budapest rangsorában a középmezőnyben foglalunk helyet, de a bruttó hazai termék értéke még mindig elmarad az országosétól.

A KSH elemzéséből – amely a BOKIK felkérésére készült – kiderül, hogy a megye gazdaságában egyre inkább csökken a mezőgazdaság részesedése. Az ipar súlya – elsősorban a vegyiparnak és a járműiparnak köszönhetően – folyamatosan nő. Az építőipar pozitív kilátásait a beruházások volumenének országos összehasonlításban is kiemelkedő növekedése támasztja alá.

Vállalkozási környezet

2019 június végén 85 ezer Borsod-Abaúj-Zemplén megyei székhelyű regisztrált gazdasági szervezet szerepelt a nyilvántartásban, ebből 77 ezer vállalkozásként. Utóbbiak száma az egy évvel korábbihoz viszonyítva 1,5 százalékkal nőtt. A regisztrált vállalkozások 24 százalékát kitevő társas vállalkozásoké 2,6 százalékkal csökkent, az önálló vállalkozóké 2,9 százalékkal emelkedett. Az idei év első félévében 3,0 ezer szervezet alakult, és 2,2 ezer szervezet szűnt meg a megyében, 4,4, illetve 0,9 százalékkal több, mint az előző év azonos időszakában.

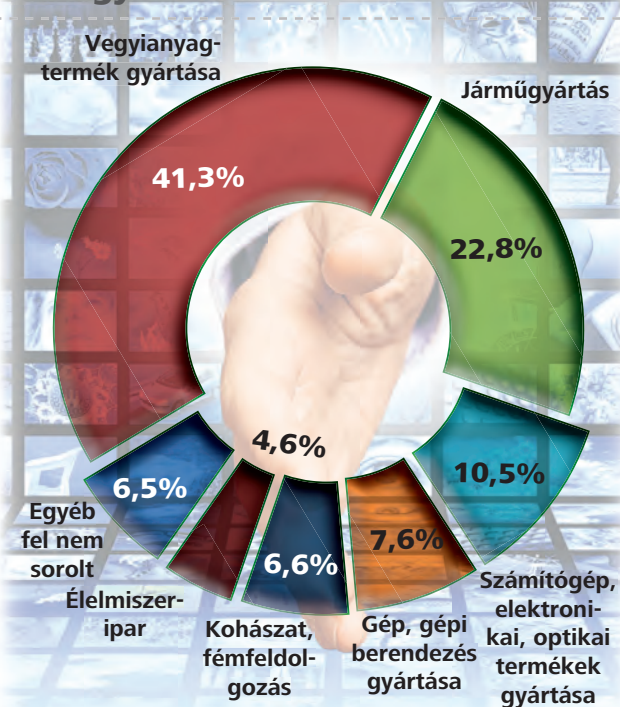
2017-ben Borsod-Abaúj-Zemplén megyei székhellyel 319 közvetlen külföldi tőkebefektetéssel rendelkező vállalkozás működött, ezek külföldi tőkéje 2017 végén együttesen 840 milliárd forintot tett ki. Fontos adat, hogy 2013 és 2017 között a vállalkozásszám csökkenő, a külföldi tőke összege növekvő tendenciát követett a megyében. A külföldi működő tőke növekedése szempontjából 2014 – az összegét (179 milliárd forint) és mértékét (67 százalék) tekintve is – kiugró évnak számított.

A közvetlen külfölditőke-befektetések egy lakosra jutó értéke 2017-ben 1 millió 295 ezer forint volt, az országos átlagnak kevéssel több mint fele, a megyék átlagának pedig valamivel kevesebb, mint kilenczede. Mindez összefügg a külfölditőke-befektetések elsősorban fővárosi (48 százalék) koncentrációjával.

Beruházási kedv

2018-ban Borsod-Abaúj-Zemplén megyében kiemelkedő mértékben nőtt a beruházási kedv: a megyei székhelyű szervezetek 337 milliárd forint értékű új beruházást valósítottak meg, összehasonlítva áron 56 százalékkal többet, mint 2017-ben, miközben országosan 23 százalékkal növekedett a volumen. A 2007–2013-as uniós költségvetési ciklus támogatásából finanszírozott beruházások befejeződése következtében 2016 folyamán a megyében 27, míg országosan 17 százalékkal esett vissza a beruházások volumene, viszont 2017-től, az újabb források rendelkezésre állásával jelentő-

Az ipari termelés megoszlása a megyében* 2018-ban

*Víz- és hulladékgazdálkodás nélkül, a 49 főnél többet foglalkoztató megyei székhelyű ipari vállalkozások adatai alapján.

Grafika: Észak-Magyarország, Forrás: KSH

sen élénkült. 2018-ban a beruházások értékének 67 százalékát adó feldolgozóipar összehasonlító áron kétszer annyit fordított új beruházásokra, mint egy évvel korábban, ahogy a gazdasági ágak többségének beruházásai is bővültek. 2019 I. félévében a megyei szervezetek beruházási volumene – az országos 16 százalékot meghaladóan – mintegy 77 százalékkal bővült az előző év azonos időszakához képest.

Az ipar teljesítménye

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei gazdasági bővülést nagymértékben az ipar teljesítményének emelkedése eredményezte. 2018-ban a megyei székhelyű gazdasági szervezetek által új beruházásokra fordított összeg háromnegyedét az iparban használták fel. A négy főnél többet foglalkoztató ipari vállalkozások megyei telephelyein a termelés volumene az elmúlt öt évben folyamatosan emelkedett. 2018-ban a termelési érték összehasonlító áron 1,2-szeresére nőtt 2013-hoz képest. 2018-ban az ipari vállalkozások megyei telephelyein 2853 milliárd forint ipari termelési értéket állítottak elő, az országos 8,9 százalékát. A termelés volumene az előző évhez képest az országos (3,4 százalékos) átlagot meghaladva, 4,6 százalékkal emelkedett. Az egy lakosra jutó ipari termelési érték 2018-ban 4,4 millió forintot ért el, ami 1,3-szerese az országos átlagnak.

A megyei székhelyű ipar teljesítményének több mint négytizede a vegyianyag-termék gyártásából származott, de a járműgyártás, valamint az elektronikai ipar is jelentősebb részarányt képviselt. 2018-ban ezek közül a járműipar termelésének volumene közel kétszerezettel emelkedett az előző évhez képest, amiben szervezeti változás is közrejátszott. A vegyianyag-termék kibocsátása 0,7 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit, a számítógép, elektronikai, optikai termékek előállítására viszont 6,9 százalékkal visszaesett.

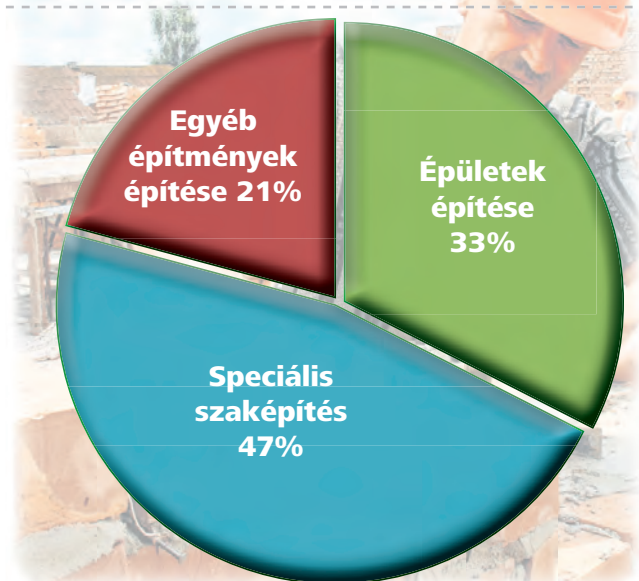
2018-ban az értékesítés bevételeinek 75 százaléka – az országos átlagnál 4,3 százalékponttal nagyobb részaránya – származott külföldről, de ennek ellenére a feldolgozóipar területeinek döntő többségénél a kivitel aránya alacsonyabb, mint országosan. A megye iparának meghatározó területei közül leginkább a járműipar és a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártása exportorientált.

A termelés lendülete idén megtorpant. 2019 I. félévében Borsod-Abaúj-Zemplén megye iparának teljesítménye elmaradt az egy évvel korábbitól. A megyei telephelyek 1432 milliárd forint értékű termelésének volumene az előző év azonos időszakához hasonlóan 2,3 százalékkal mérséklődött, szemben az országos 5,3 százalékos növekedéssel. A legalább 50 főt foglalkoztató megyei székhelyű ipari vállalkozások 1229 milliárd forintos kibocsátása összehasonlító áron 5,2 százalékkal csökkent (országosan 4,3 százalékkal emelkedett). Legjelentősebben a gép, gépi berendezés gyártása és az élelmiszeripar kibocsátása bővült 26, illetve 6,4 százalékkal. A járműgyártás teljesítménye kismértékben emelkedett.

Lendületben az építőipar

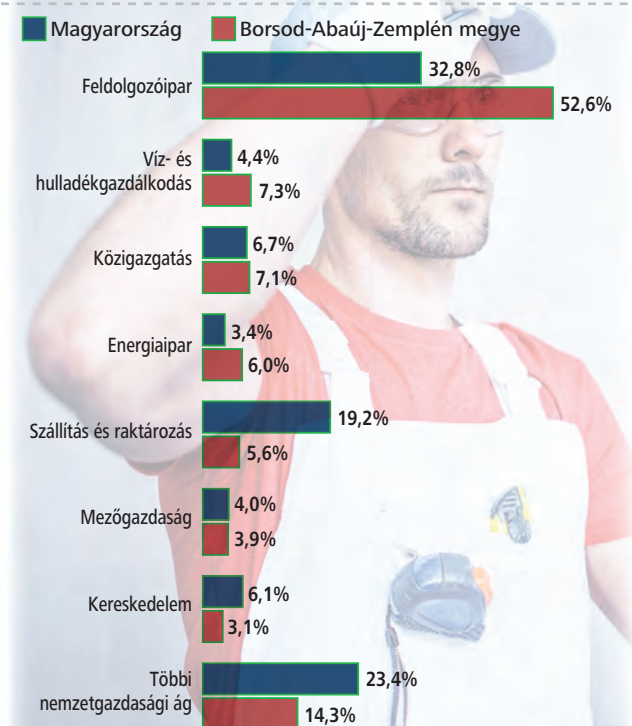
A megyei székhelyű, legalább 5 főt foglalkoztató építőipari vállalkozások termelési volumene 2013 óta hullámzóan ala-

Az építőipar termelési értékének megoszlása a megyében ágazatonként 2018-ban

Grafika: Észak-Magyarország, Forrás: KSH

A beruházások értékének megoszlása nemzetgazdasági ágak szerint 2013–2018* között

Grafika: Észak-Magyarország, Forrás: KSH

kult, a 2013-as mérsékeltebb növekedést 2014-ben erőteljes bővülés követte. A következő két évben csökkent, majd 2017-ben és 2018-ban ismét nőtt a teljesítmény. 2018-ban az ágazat 76 milliárd forintos termelési értéke összehasonlító áron 8,4 százalékkal haladta meg az előző évit. Az országos bővülésnél (26 százalék) a megyei kisebb volt. 2019 I. félévében tovább folytatódott a dinamikus bővülés az ágazatban: a 42 milliárd forintos termelési érték összehasonlító áron 33 százalékkal magasabb volt, mint az előző év azonos időszakában, ami közel azonos az országos bővülés mértékével. Az egyes ágazatok súlya 2017-hez képest alig változott, a megyei építőipari vállalkozások termelésének legnagyobb hányadát 2018-ban is a szaképítési munkát végző szervezetek adták. Az épületek építése ágazatban 6,3, a speciális szaképítésben 5,2 százalékkal bővült a termelés. Az egyéb építmények építése 18 százalékkal nőtt az előző évhez képest.

A szerződésállomány nagyságának alakulása az építőipar lendületének folytatódását jelzi. A vállalkozások 2018-ban 71 milliárd forint értékű munkára kötöttek új szerződéseket, ez összehasonlító áron 27 százalékkal több az egy évvel korábbinál.

2019 I. félévében is nőtt az új szerződéskötések száma: a 39 milliárd forintos érték másfélszer nagyobb az előző év azonos időszakához viszonyítva. A június végi 22 milliárd forint értékű szerződésállomány közel kétszerese volt az egy évvel korábbinak, ami döntően a szerződésállomány nyolctizedét kitevő épületek építése építményfőcsoportban bekövetkezett bővülésnek tudható be.

Turizmus

A megyébe látogatók 2018. július 31-én 259 kereskedelmi szálláshely 5,1 ezer szobája, valamint annak több mint 19 ezer férőhelye közül választhattak. A működő egységek számának emelkedése mellett – amely 2017 azonos időpontjához képest 5 új kereskedelmi szálláshely létesítését jelentette – 2018-ban mind a szobák, mind a férőhelyek száma kismértékben csökkent. A kereskedelmi szálláshelyek forgalma 2011 óta növekvő tendenciát mutat a vendégek és – 2015 kivételével – a vendégéjszakák számában is. A megye szálláshelyeit 2018-ban 489 ezer vendég, 1 millió 137 ezer éjszakára vette igénybe, ezáltal a vendégek száma az előző évihez képest 7,8 százalékkal, a vendégéjszakáké ezt meghaladóan, 8,7 százalékkal bővült.

A külföldi vendégek 93 százaléka az európai országok polgárai közül került ki. A földrajzi közelségből adódóan a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei vendégszám harmadát a lengyelek, hatodát a szlovákok adták. Jelentős küldő országnak számított még a hazánkkal szomszédos Ukrajna és Románia, továbbá Németország és Oroszország. A külföldi látogatók háromnegyede ebből a hat országból érkezett.

Az előzetes, 2019. január-júliusi vendégforgalmi adatok az előző év azonos időszakához képest a vendégszám esetében hasonlóan alakultak, a vendégéjszakák száma viszont 5,1 százalékkal csökkent. Ez összefügg a külföldi vendég-éjszakák számának a belföldinél nagyobb arányú csökkenésével.

Munkaerőpiac

A munkaerő-felmérés adatai alapján 2018-ban a megyében az aktív népesség elhanyagolható mértékű fogyása és a

foglalkoztatottság szintjének növekedése mellett csökkent a munkanélküliek száma az előző évhez viszonyítva. A megye 15–74 éves népességének 59 százaléka, 286 ezer fő volt gazdaságilag aktív. Az aktivitási arány 3,6 százalékponttal elmaradt az országos szinttől. A mutató alapján a megye öt év után is a sereghajtók között van a főváros és a megyék rangsorában, csupán Somogy és Tolna megye aktivitási aránya alacsonyabb nála. A gazdaságilag aktívak közül 271 ezer foglalkoztatott mellett 14,7 ezer munkanélkülit regisztráltak. 2018-ban a foglalkoztatottak száma nem változott érdemben az egy évvel korábbihoz viszonyítva, a munkanélkülieké pedig 16,4 ezerről 14,7 ezerre csökkent.

2019-ben tovább javult a megye munkaerőpiaci helyzete. A legfrissebb adatok szerint 2019 II. negyedévében a megye foglalkoztatási rátája 56,4, a munkanélküliségi rátája 4,9 százalék volt, előbbi az egy évvel korábbi azonos időszakhoz viszonyítva kismértékben, 2014 II. negyedévhez képest pedig 9,6 százalékponttal nőtt. A munkanélküliségi ráta, folyamatos csökkenést mutatva 7,3 százalékponttal esett vissza.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 2018-ban átlagosan 155 ezren álltak alkalmazásban, 1,6 százalékkal kevesebben, mint 2017-ben. 59 százalékuk fizikai állományú volt. Teljes munkaidőben 93 százalékuk dolgozott. A szellemi foglalkozásuk állományának bővülése (2,7 százalék) kisebb, a fizikai foglalkozásuk létszámának csökkenése (4,4 százalék) nagyobb mértékű volt, mint országosan. Az alkalmazottak 55 százalékát foglalkoztató versenyszférában 1,9 százalékkal nőtt a létszám, a költségvetési szerveknél viszont 6,6 százalékkal dolgoztak kevesebben az egy évvel korábbinál.

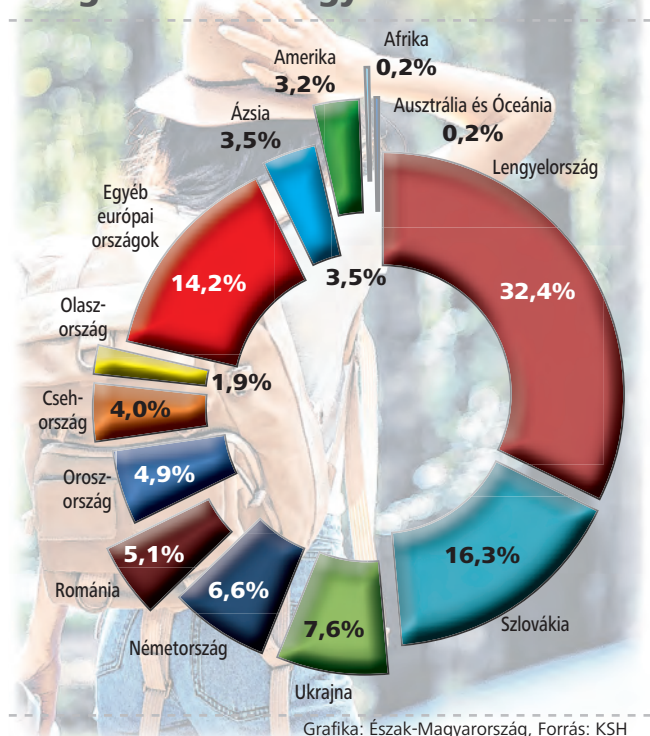
A közfoglalkoztatás szerepe a megyében is egyre kisebb. 2017-ben még átlagban 29 ezer főt, egy évvel később valamivel több mint 23 ezret, fél évvel később pedig még ennél is 6 ezer fővel kevesebbet foglalkoztattak ebben a formában.

Az alkalmazásban állók 28 százalékát az iparban, 65 százalékát a szolgáltatások területén foglalkoztatták. A nemzetgazdasági ágak közül a legtöbben, 39 ezren, a feldolgozóiparban helyezkedtek el. Az országoshoz viszonyítva is kiemelkedően magas a megyében az egészségügyi szolgáltatásban dolgozók hányada (22 százalék), ahol közel 34 ezer főt alkalmaztak, nagyobb hányadukat közfoglalkoztatottként. Fontos szerepet tölt be a foglalkoztatásban az oktatás 18 ezer és a közigazgatás 15 ezer fős létszámmal. A kereskedelemben is 10 ezer főnél többen dolgoztak, de a döntően fizikai állományúakat foglalkoztató szállítás és raktározás munkavállalóinak száma már nem érte el a 8 ezer főt. A közigazgatásban és az egészségügyi szolgáltatásban átlagot meghaladóan csökkent a létszám, ami utóbbi gazdasági ág esetében szorosan összefügg a közfoglalkoztatottként dolgozók egyre csökkenő számával.

2018-ban a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 261 ezer forintot, míg nettó átlagkeresetük 173 ezer forintot tett ki, ami egyaránt 13 százalékkal több az egy évvel korábbinál.

2019 I. félévében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 281 ezer, nettó átlagkeresete 187 ezer forint volt, mindkét esetben 11 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. A növekedés üteme nagyobb volt, mint országosan. A bruttó keresetek 78 ezer, a nettó keresetek pedig 52 ezer forinttal maradtak el az országos átlagtól.

A külföldi vendégek számának megoszlása a megyében 2018-ban

Megbízhatóság

Objektivitás

Pontosság

Minőség

Szolgáltatások

A Központi Statisztikai Hivatal a vállalkozásokat érintő statisztikákat és információkat hivatalos forrásból biztosítja, amellyel hozzájárul partnerei hosszú távú sikeréhez a gazdaság valamennyi területén.

Vegye igénybe szakértő kollégáink segítségét az alábbi kérdésekben!

■ **Egyedi igények szerinti adatösszeállítások a döntéshozatal támogatására:**

- gazdasági szervezetek regiszteréből,
- országos és területi, akár településszintű adatokból,
- Európai Uniós adatbázisokból.

■ **Egyedi megrendelésre készített elemzések**

■ **Statisztikai kiadványok:**

- gyorstájékoztatók 13 témakörben,
- évkönyvek, adattárak.

■ **Besorolási állásfoglalások és igazolások:**

- TEÁOR / TESZOR / ÖVJT,
- fogyasztóiár-index,
- statisztikai számjel.

Keresse Információs Szolgálatunkat!

Elérhetőség: 1024 Budapest, Keleti Károly utca 5-7.

Telefon: (+36-1) 345-6789

Web: ww.ksh.hu/kapcsolat

Látogasson el a KSH weboldalára, kövesse hivatalunk Facebook- és LinkedIn- oldalait!

A gazdaság teljesítménye stabil

Bihall Tamás: fontos, hogy a megyében bővítsük a TOP 100-as környezetet

Országos és megyei szinten is jól teljesít a hazai gazdaság, minden mutató folyamatos fejlődésről tanúskodik. A világgazdasági folyamatok elemzői azonban a nemzetközi szinten a növekedés lassulását prognosztizálják. Bihall Tamással, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnökével a lassulás várható hatásairól, a magyar gazdaság és a kamara előtt álló feladatokról beszélgettünk.

A világgazdaság ma már sokkal nagyobb hatást gyakorol az országok és az egyre szorosabb nemzetközi kapcsolatrendszerben működő gazdasági szereplők sorsára, mint a korábbi évtizedekben. Milyen világgazdasági hatásokkal, folyamatokkal kell szembe nézni jelenleg a magyar gazdaságnak?

Sok különböző, de egyszerre jelenlévő külső környezeti hatást kell számba venni, ha a világgazdaság mozgásait vizsgáljuk. A nagy nemzetközi tanácsadó és hitelminősítő cégek az utóbbi időszakban sorra jelzik, hogy a világgazdaság növekedése – az elmúlt hét éves felfelé ívelő szakasz után – lassul. Emellett ott van még a Brexit, az euróövezetben tapasztalt gazdasági gyengélkedések, a német ipar lassuló növekedése, ezen belül is az autóipar kedvezőtlen helyzete, hogy csak a hazai gazdaságot leginkább érintő tendenciákat nézzük. Kijelenthetjük azonban, hogy ebben a változó világgazdasági környezetben a magyar gazdaság teljesítménye stabil, a kamara által is támogatott kormányzati akcióterveknek köszönhetően a közgazdasági környezet kiszámítható, erős alapokat raktunk le, és jól teljesítettünk az elmúlt 8 évben. Az idei számok is erről tanúskodnak: a KSH adatai szerint 2019. január és augusztus között az ipari termelés az előző év azonos időszakához képest 5,6 százalékkal emelkedett hazánkban. Az összes értékesítés 63 százalékát adó külpiaci eladások volumene 6,2, a 37 százalékot képviselő hazai értékesítésé 6,4 százalékkal bővült.

Milyen állapotban találják az említett világgazdasági hatások Borsod-Abaúj-Zemplén megyét?

Az elmúlt években Borsod-Abaúj-Zemplén megye gazdasága fejlődött, növekedett, mára ott vagyunk az ország középmezőnyében. A jelenlegi helyzetünk tehát kedvező, és a mai tudásunk szerint 2020-ban is folytatódhat ez a pozitív tendencia. Kamaraként mi is mérünk, tapasztalunk megrendelői visszaeséseket az autóipar beszállítói frontján, de összességében azt gondolom, hogy a következő évben a megye továbbra is növekedési pályán lesz. Szinte nincs olyan tagvállalatunk, amely ne fejlesztésekről, piacbővítésekről számolna be. Az is jó hír, hogy ez nemcsak Miskolcra érvényes – bár elsősorban itt jellemző –, hanem Mezőkövesdre és Sátoraljaújhely, Sárospatak környékére is. Tiszaújváros, Kazincbarcika a vegyipar frontján hajt végre óriási fejlesztéseket, beruházásokat. Azt azonban látni kell,

hogy a jövőben minden energiánkat a vállalati versenyképesség javítására kell fordítani, és kiemelten fontos az is, hogy növeljük a megyében a közepes és nagyvállalatok számát, bővítsük a TOP 100-as környezetet. Ha a vezető 100 vállalat járásonkénti megoszlását vizsgáljuk, kiderül, vannak térségek – mint a cigándi, a putnoki és a szikszói járás – ahol nincsenek ebbe a körbe tartozó cégek (a HELL nem megyénkben bejegyzett székhelyű – a szerk.). Emellett hat olyan járásunk van, ahol öt alatt van a TOP 100-as cégek száma. Ezeknek a régióknak a fejlesztésére kiemelten oda kell figyelni. Tény, hogy azok a hazai vállalkozások lehetnek sikeresek a jövőben, amelyek a kutatási ráfordításaikat, a digitalizációs szintjüket, exportpiaci aktivitásukat képesek lesznek növelni. Ebben a munkában meghatározó szerep jut a Miskolci Egyetemnek, amely a régió tudományos központja, innovációs bázisa. A kamara országos támogató projektjei is ezeknek a céloknak az elérésében segítenek.

Melyek ezek a projektek, és hogyan kapcsolódhatnak hozzájuk a vállalkozások?

Ezek a programok szorosan összefüggenek a gazdaság elvárásaival. Ahogy már említettem, a vállalkozások számára kiemelten fontos a digitális világra való felkészülés – ezen az Ipar 4.0-át, a robotikát, a mesterséges intelligenciát és ezek összefüggő rendszerét kell érteni –, ami olyan feladat, amely a nagyvállalatok életében már napi szinten tetten érhető, de a KKV-k többségének erre készülni kell. Az Ipar 4.0-a kamarai menedzselésére a BOKIK égisze alatt létrehoztunk egy munkacsoportot, amelynek tagjai képesek arra – részben saját gyakorlatuk, részben felkészültségük okán –, hogy a folyamat élére álljanak, ehhez meghívtuk a Miskolci Egyetem és a Bay intézet egy-egy képviselőjét. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) országos lefedettségű programjai is ezeket a folyamatokat segítik, és tanácsadóként, koordinátorként megyei kollégáink is részt vesznek a munkában, ők adnak tájékoztatást a csatlakozási feltételekről. A közelmúltban indult Országos Vállalkozói Mentorprogram a beszállítóvá válást és a külpiaci szerepvállalást erősíti. De ide tartozik a Modern Vállalkozások Programja, amely a cégek digitális felkészülését támogatja, illetve harmadikként a munkahelyi képzéseket preferáló, támogató projekt. A cégek vezetőinek meg kell érteniük, hogy ezekben a területekbe munkát, energiát, pénzt, tehát erőforrásokat kell fektetni, hiszen csak így tud egy vállalkozás felkészülni, egyre hatékonyabban helytállni a versenyben.

A gazdaság versenyképességét egyre komolyabban befolyásolhatja megénkben is a munkaerőhiány. A kamara tapasztalatai szerint milyen módszerekkel igyekeznek ezt a hatást kivédeni, enyhíteni a cégek?

Az MKIK Gazdaság és Vállalkozáskutató Intézete (GVI) a közelmúltban végzett átfogó kutatást ebben a témában. E szerint a munkaerő megtartása érdekében a vállalkozások döntő többsége tett már lépéseket. Legnagyobb arányban (86 százalék) béremelést vezettek be, 55 százalékuk a munkakörülmények, munkaeszközök fejlesztésével igyekezett vonzóbbá válni dolgozói számára. A vállalkozások 41 százaléka továbbképzések biztosításával, 36 százaléka pedig atipikus foglalkoztatási formák bevezetésével törekedett munkavállalói megtartására. De természetesen a cégek lehetőségei is meghatározzák, hogy milyen mértékben tudnak ilyen intézkedéseket bevezetni. A probléma megoldása érdekében legkevésbé a 20–49 fős, a nem exportáló, illetve a tisztán hazai tulajdonú vállalkozások tettek lépéseket. Ezzel szemben leginkább a 250 fő feletti, a döntően exportáló, az ipar, illetve az egyéb gazdasági szolgáltatások területén tevékenykedő, valamint a külföldi (rész)tulajdonban álló cégek vezették be a vizsgált intézkedéseket a munkaerő megtartása érdekében. A jó módszereket a kamara igyekszik összegyűjteni. Működik a BOKIK HR-klubja, amelynek a feladata, hogy a cégek számára bemutassa a jó példákat, hiszen valamennyiünknek – még a versenytársaknak is – az az érdeke, hogy a megye gazdasága erősödjön.

Beszéltünk a digitalizációról, a robotizációról. A munkaerőhiány mérséklésének egyik lehetősége éppen a**folyamatok automatizálása...**

Az automatizálható feladatok közé a szakirodalom elsősorban az úgynevezett rutin manuális feladatokat sorolja, azokat, amelyek egyszerű, jól leírható és emiatt könnyen leprogramozható részfolyamatokból állnak. Ilyenek például az adminisztráció, az online technológiákkal kiváltható értékesítés, vagy az ügyfélszolgálati feladatok. A potenciálisan automatizálható körbe sorolják a nehéz vagy egészségre káros fizikai munkákat, a nem automatizálhatók közé pedig azokat, amelyek bár manuálisak, de összetettek, kézügyességet igényelnek. Ugyanide tartoznak a kreativitást igénylő munkák is, így többek között az oktatás vagy az eredeti ötleteket kívánó kutatás-fejlesztés. Egy friss kamarai felmérés azonban azt mutatja, hogy cégeink közel 40 százaléknál – a magas automatizálási potenciál ellenére – az utóbbi három évben nem volt innovációs jellegű ráfordítás, ezek a vállalkozások sajnos döntően a kkv-körbe tartoznak. Az automatizáció és a digitalizáció kapcsán is a 250 fő feletti, az exportáló, a külföldi tulajdonban lévő és az ipari cégek járnak elől. Éppen ezek miatt a hiányosságok miatt ért egyet a kamara azzal az októberben bejelentett döntéssel, hogy az állam 32 milliárd forinttal megemeli az innováció támogatását a jövő évi költségvetésben. Meggyőződésem, hogy a jövőben a kamara, a felsőoktatás, a vállalatok és a kormány együttműködésére még nagyobb szükség lesz annak érdekében, hogy a K+F ráfordítás terén – első lépésben – elérjünk az uniós átlagot.

A kamara számára melyek voltak az idei év legfontosabb történései, és milyen programok várhatók még idén?

Az eddig taglalt feladatokhoz kapcsolódóan rengeteg programot, rendezvényt, üzleti találkozót, piacfeltáró utat szerveztünk ebben az évben. Ezek mellett nagy odafigyeléssel végeztük a képzés-oktatás feladatait, amihez nemcsak a duális képzés tartozik, hanem a mesterképzés és a gyakorlati oktatói képzés is, továbbá a pályaorientációval kapcsolatos tevékenységünk. Fontos megemlíteni a Széchenyi Kárya Programot, amely továbbra is a kamara egyik sikertörténete, mint ahogy az autóiipari klaszterünk is egyedülálló munkát végez az ágazat cégeinek összefogásával. Partneri együttműködésben vagyunk a települési önkormányzatokkal, a kormányhivatallal, munkaadói szervezetekkel, a már említett Miskolci Egyetemmel és a Bay intézettel. A mindennapi feladatok végzése mellett – talán nem túlzás ezt állítani – az év legjelentősebb eseménye a BOKIK felújított miskolci székházának birtokba vétele volt. Több mint két éves munka végére tett pontot az október 7-i ünnepélyes székházavató. Büszkék vagyunk arra, hogy ezt a nagyszabású beruházást önerőből, tagvállalataink támogatásával valósítottuk meg. A célunk, hogy a vállalkozók otthon érezzék magukat ebben az épületben, igénybe vegyék tárgyalásaik helyszínéül, és úgy gondoljanak az épületre, hogy ez valóban a gazdaság háza. Az év végéhez közeledve hagyományos eseményünk a kamara napja, amelyen most köztestületünk alapításának 25. évfordulóját is ünnepeljük. Fontos dátum ez a mi életünkben, és igazán tartalmas évvel sikerült emlékeztetessé tenni.

Képzések, támogatások, jó gyakorlatok

A gazdaság fejlődése, versenyképessége szempontjából nélkülözhetetlen a képzés és a munkaerőpiac közötti egyre nagyobb összhang megteremtése, hiszen ez a foglalkoztatás növelésének, a munkaerőhiány csökkentésének, a munkaerő megtartásának egyik módja. Összeállításunkban a kamara, a kormányhivatal és két megyei nagyvállalat képzési tevékenységét mutatjuk be, jó gyakorlatokat, lehetőségeket, amelyek segíthetik a mindennapi munkát.

A regisztrált álláskeresők mintegy fele nem rendelkezik szakképzettséggel, így különös jelentősége van a tanuláshoz és a képzésnek, ezért tekintjük meghatározónak ezt a támogatási eszközt – derül ki a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal tájékoztatójából.

Kormányhivatal: sokoldalú képzési kínálat

A Kormányhivatal lehetőséget biztosít egyrészt a munkát keresők foglalkoztatási helyzetét javító szakmák elsajátításához, másrészt a munkaviszonyban állók munkahelymegtartásához, illetve a munkáltatónál bekövetkezett strukturális változásokhoz történő alkalmazkodáshoz.

A járási hivatalok foglalkoztatási osztályain nyilvántartott álláskeresők számára évente több száz képzést indítanak. Ezek egy része a konkrét munkáltatói igények kielégítését szolgálják, ahol a munkáltató speciális elvárásaihoz igazított tananyag is elsajátítható. Lehetőséget biztosítanak a munkaadók számára a képzésben résztvevők kiválasztására, és a gyakorlati oktatás helyszínének biztosítására. A vállalkozások munkaerőigényének kielégítése érdekében a hiányszakmákban történő szakmaszerzés támogatására törekednek. Tavaly közel 300 tanfolyam indult a járási hivatalok foglalkoztatási osztályainak szervezésében, melyeken több mint 4000-en kaptak lehetőséget új szakma megszerzésére. A tanfolyam teljes díját közpénzből finanszírozzák, sőt hozzájárulnak a képzés ideje alatt a megélhetés költségeihez.

A belföldi vállalatok munkavállalói a munkaviszony keretén belül újabb szakmai ismereteket sajátíthatnak el, melyek révén magasabb színvonalon tudják elvégezni feladataikat, így segítik őket mun-

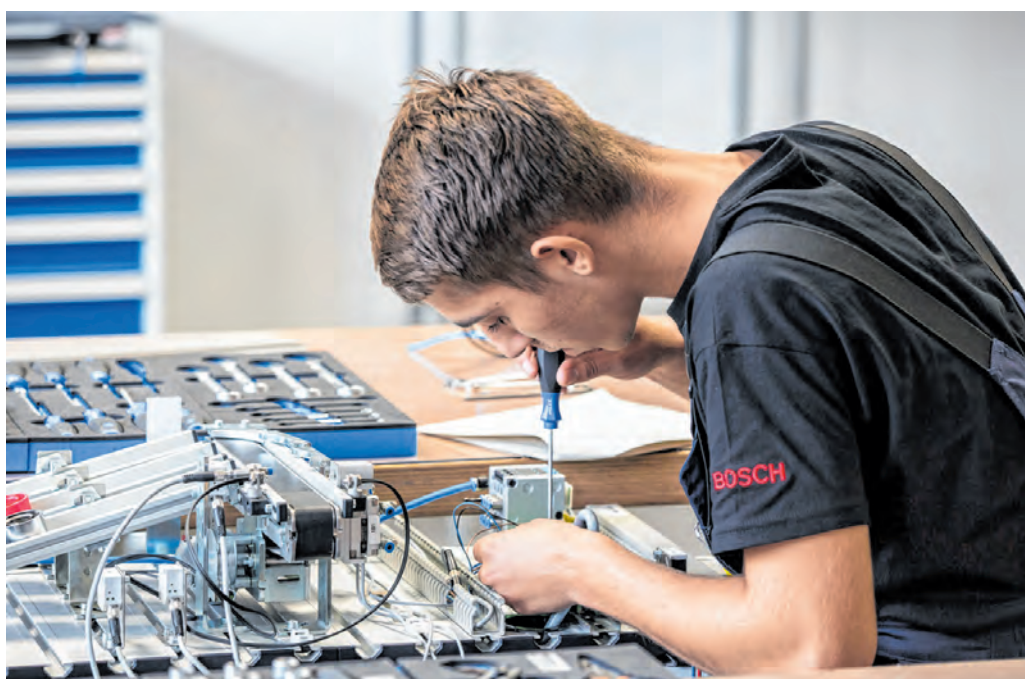
kahelyük megtartásában. Képzési támogatást igényelhet az a vállalkozás, amely munkavállalóinak rendszeres foglalkoztatását képzés nélkül nem tudja megoldani. Kérelmet nyújthat be a tevékenységének bővítését tervező cég is annak érdekében, hogy alkalmazottai új képzettséget szerezzenek. Most indul az a munkaerőpiaci program, amely olyan vállalkozások számára érhető el, ahol a strukturális vagy technológiai váltás miatt szükségessé váló tudásbővítés megszerzéséhez nyújthatnak segítséget a már alkalmazásban lévő munkatársak képzésével. Ezen kívül a nyilvántartott álláskereső felvétele esetén, annak hatékonyabb betanítása érdekében lehetőség van a mentori feladatokat ellátó munkatárs bérének támogatására is.

2018-ban az ipar, kereskedelem és a szociális szféra területén 23 cég 249 munkavállalóját segítették új szakképzettség megszerzéséhez. A széles támogatási paletta következtében idén ezek a számok várhatóan bővülni fognak.

Bosch: képzési konzorcium a stabil munkaerőért

A Robert Bosch Energy and Body Systems Kft. és Robert Bosch Power Tool Kft. oktatási központjának számos közös célkitűzése van. Fontos törekvése, hogy a munkaerőpiac adta lehetőségeknek megfelelően rendelkezzen egy olyan, fizikai munkatársakra irányuló képzési stratégiával, amely képzési támogatást nyújt a gyártási területek részére, utánpótlás programokkal biztosítja a képzett szakembereket és a saját munkatársak részére szakmai karrierutakat kínál – tájékoztatott Sándor Csaba képzési csoportvezető.

A miskolci Bosch gyárak vezetői kiemelt figyelmet fordítanak a munkavállalók fejlesztésére és képzésére. Évről

évre egyedi képzési programokat dolgoznak ki, vezetnek be. Kiemelten fontosnak tartják a fizikai munkaerő betanítását, belső továbbképzését, átképzését és a szakemberek és technikus munkatársak utánpótlását. A vállalat 2012 óta részt vesz a duális szakképzésben két helyi partneriskolával együttműködve. A Bosch gyáráknál tanuló diákok, mint végzett szakemberek, technikusok karbantartási, fejlesztési, tesztelési, minőségbiztosítási és üzemviteli területeken tudnak elhelyezkedni. Minden évben 20-30 diák kaphat azonnali munkalehetőséget a vállalat szakmai osztályain a képzések elvégzése után.

Az oktatási központban minden új fizikai munkatársuk megfordul, hiszen a belépést követő első két nap a kötelező bevezető képzések időszaka, mely egy teszt teljesítésével zárul. A saját munkatársak fejlődésére a vállalat saját programokat dolgozott ki, mint például az operátor+, gyártási sorvezető, auditor utánpótlás program, melyben a tanulni vágyó, motivált, lojális munkatársaikat szólítják meg. Ezen képzések elvégzése segíti a munkatársakat a pozícióváltásban is.

Az országban mára egyedülállónak veszi részt a cég a Vállalati Képző Központok rendszerének kialakítására és működtetésére kiírt GINOP 6.1.8-17 pályázatban. A konstrukció a hazai innovatív iparfejlesztés megvalósítását és ezzel együtt az Ipar 4.0 megoldások alkalmazását is segíti. A pályázat kiemelt törekvése, hogy segítse azon munkavállalók képzését, akik a munkaerőpiacon nehéz helyzetben vannak. Ezen program keretein belül megszerezte a Bosch a felnőttképzési tevékenység folytatásához szükséges engedélyt és elindult a Kormányhivatal együttműködésével átképző programjuk, ahol az álláskeresőknek biztosítanak egy szakma elsajátítására lehetőséget, majd ez követően pedig munkalehetőséget ajánlanak a Bosch vállalatainál.

Joyson Safety Systems: élethosszig tartó tanulás

Öt évvel ezelőtt épült a Joyson Safety Systems Kft. miskolci gyára, amely alapítása óta átesett egy névváltozáson, egyúttal a város egyik legnagyobb foglalkoztatójává nőtte ki magát több mint 2200 munkavállalóval. Dr. Szekeres Áron, a vállalat HR menedzserje foglalta össze, mit jelent egy ekkora szervezet számára az „élethosszig tartó tanulás” szellemisége.

„Működésünk középpontjában a kezdetektől fogva a munkavállalóink és azok családjai állnak, ezért rendkívül fontos számunkra, hogy kollégáink részére lehetőséget biztosítsunk a szakmai továbbfejlődésre, a jövő nemzedéke számára pedig a legjobb szaktudást és a legszínvonalasabb felsőfokú képzést adjuk. Büszkék vagyunk arra, hogy az elmúlt 5 évben a város életének szerves részévé váltunk. Idén szeptemberben megújítottuk stratégiai együttműködésünket a Miskolci Egyetemmel, jelenleg számos területen és több karon folyik aktív munka az egyetem oktatóival és diákjaival. Jelenleg közel 30 duális hallgató tanul nálunk és mintegy 50 gyakornokot foglalkoztatunk. Mindemellett fontosak számunkra az önkéntes szakmai diákszervezetek is, ilyen a Formula Student Racing csapata, akikben a jövő járműmérnökeiket látjuk. A Miskolci Szakképzési Centrummal és partner iskoláinkkal jelenleg is dolgozunk az együttműködésünk megújításán és a város fiataljai számára egy átláthatóbb, eredményesebb pályaelemző program kidolgozásán. 2020-ban az új szakképzési rendszer jelentős változásokat hoz magával, ugyanakkor számos lehetőséget is tartalmaz, ezekkel mindenképpen foglalkoznunk kell. Jelenleg 34 duális szakképzésben résztvevő tanuló van, akik részére idén egy új, modern tanműhely kialakításába kezdünk. Mindemellett fontos számunkra a „játszva tanulás” élménye, így a First Lego League szellemisége és az induló csapatok szakmai támogatása. Az iskolapadból kikerülve a Joyson Safety Systemsnél bárki megtalálhatja a lehetőséget a további szakmai fejlődésre belső programjaink keretében. Az „Operátor karrier út program” keretében biztosítjuk a továbbtanulás lehetőségét, ha valaki munka mellett vállalja az ezzel járó extra erőfeszítéseket. A „Műszakvezetői fejlesztő programunk” egy 9 hónapos intenzív képzés, amelyben tavaly 30, idén újabb 20 kollégánk vesz részt. A „Tehetség Bank programunk” egyik csoportja a középvezetőink továbbképzésére és vezető-utánpótlásra, másik csoportja a legtehetségesebb szakembereink még intenzívebb szakmai képzésére fókuszál. Mindkét csoportban 11 fő kezdte meg idén a több hónapos továbbképzést.

Az elmúlt öt év alatt egy „újszülött” vállalatból „felnőtté” váltunk. Magabiztos szakértelemmel, a legmagasabb szintű minőségi követelményeknek megfelelő biztonsági rendszereket gyártunk az autóipar számára, amely nem lenne lehetséges magasan képzett, kiváló kollégáink nélkül.”

BOKIK: A PÁLYAORIENTÁCIÓTÓL A TANULÓSZERZŐDÉSIG

A duális szakképzésben kiemelkedő szerepe van a gazdaságnak, és a cél, hogy a szakképzés igazodjon a gazdaság igényeihez. Ebben a munkában kiemelkedő szerep jut a kamarának, gyakorlatilag ott van minden fázisban a pályaelemzőtől a szintvizsgán, a mesterképzésen át a gyakorlati oktatók képzéséig. Rövid összefoglalónkban a BOKIK szakképzés terén végzett munkájának legfontosabb adatait vesszük sorra.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara jelenleg 3700 darab tanulószerződést tart nyilván, a tanulószerződéssel rendelkező képzőhelyek száma meghaladja a 600-at, 2019-ben a szintvizsgázott tanuló létszám 1400 fő volt. Idén három szakmában indult mesterképzés, 10 pincér, 18 szakács és 12 gázfogyasztóberendezés

és csőhálózat-szerelő vett részt a tanfolyam elméleti és gyakorlati oktatásain, és valamennyien részt vesznek a mestervizsgán. A kamarai gyakorlati oktatók hatósági képzését és vizsgáját ebben az évben 280 szakember részére szervezte meg a BOKIK, emellett 510 gyakorlati képzőhely ellenőrzését végezték el a munkatársak. A pályaelemző tevékenységgel elért általános iskolások száma mintegy háromezer, az országos szakmai versenyek (Szakma Kiváló Tanulója Verseny, Országos Szakmai Tanulmányi Verseny) megyei elődöntőiben pedig 280 diák mérte össze tudását. A Szakma Sztár Fesztivál országos döntőjébe nyolcan kerültek be megyénkből, és két arany, egy ezüst, két bronzérmert szereztek a fiatal szakemberek. A BOKIK minden tanév végén hagyományos rendezvényen köszönti a szakképző intézmények kiváló diákjait, az idei ünnepségen közel 100 tanuló részesült elismerésben.

BMW 8

GRAN COUPÉ

BAYERISCHE MOTOREN WERKE

 Miskolc Motors

Miskolc, a 26-os út kivezető szakaszánál
Tel.: (+36 46) 504 504
www.miskolcmotors.hu

BMW 8 Gran Coupé átlagfogyasztás: 8,4–11,6 l/100km; CO₂-kibocsátás: 185–265 g/km.

352026

A kamara európai és hazai gyökerei

Idén november 29-én ünnepli alapításának 25. évfordulóját a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara. A gazdasági kamarák története azonban Európában 420, Magyarországon több mint 200, Miskolcon 140 éve kezdődött. Ezeknek az évszázadoknak a kamarai krónikáját foglaltuk össze Marseille-től napjainkig.

Az 1800-as évek közepétől a hazai iparosodás, a kereskedelem fejlődése és a polgárosodás kikövetelte olyan szervezetek megalakítását, amelyek a gazdaság érdekeit képviselik. Így alakultak meg Magyarországon is olyan gazdasági kamarák, melyek Európa számos országában már sikerrel képviselték a gazdaság szereplőit.

A marseille-i az első

Feladatuk az volt, ahogy azt akkoriban megfogalmazták: „a kereskedelem és az ipar érdekeit képviselni a törvényhozással, a kormánnyal és a hatósággal szemben, a kereskedelem és ipar állásáról statisztikai kimutatásokat és időszaki jelentéseket szerkeszteni, s a kereskedelem és ipar fejlődésének útjában álló akadályok elhárításában közreműködni”. Európában az első kamara 1599-ben, Marseille-ben alakult. A nevét tulajdonképpen arról a kis helyiségről – franciául chambre, magyarul kamra, kamara – kapt, amelyet a város közigazgatása biztosított az iparosok és kereskedők ügyesbajos dolgainak megbeszélésére.

Fiume, a hazai kezdet

Magyarország területén az első kamarát 1811-ben alapították Fiumében. Igazi elterjedésük azonban az 1850-es években kezdődött, működésüket az 1850. március 18-án kelt királyi pátenis szabályozta. Az első magyar kamarai törvény 1868-ban jelent meg és 1934-ig volt érvényben. Ez a törvény már kötelező tagsággal kiterjedt a magyar állam minden kereskedőjére, iparosára, kereskedelmi és iparvállalatára. Az egymástól függetlenül működő kamarák 1871 decemberében megtartott első gyűlésükön döntöttek országos együttműködésükről és meghatározták a kamarák fejlődési irányát. A magyar kereskedelmi és iparkamarák több mint 200 esztendő történetét meghatározták a 19. és 20. század történelmi, politikai eseményei. 1920-ban a trianoni szerződésben megszabott országhatárokon belül a korábbi 20 helyett mindössze 7 iparkamarai kerületet lehetett kialakítani hazánkban. 1945-ben újjáalakultak a gazdasági kamarák, de a Magyar Köztársaság 1948. évi, a Magyar Kereskedelmi Kamaráról szóló rendeletét követően 1949-től lényegében befagyott a kamarai élet. A kamara 1968-ban névleg újjá alakult, mint a nagy állami külkereskedelmi cégek szervezete, de csak a '80-as évek reformfolyamatait támogatták ki a lehetőségeit.

140 éve Miskolcon

Miskolcon 1879. december 14-én alakult meg a Kereskedelmi és Iparkamara. Az épületét az Erzsébet téren 1896.

november 29-én adták át, amelyet a miskolci kereskedők és iparosok adományából építettek a helyi mesteremberek. Az épület ma az Akadémiai Bizottság székháza. Ezt a napot akkor a kamara napjává nyilvánították. Több mint száz évvel később, 1994-ben a BOKIK, alakuló ülését a szervezők – a hajdani dátumról mit sem tudva – éppen november 29-ére tették és ez a nap lett ismét a kamara napja.

Az Antall-kormány történelmi érdeme, hogy kidolgozta a kereskedelmi és iparkamarákra vonatkozó új keretszabályozást. 1994 márciusában hirdették ki az új kamarai törvényt, melyet a parlament ellenszavazat nélkül fogadott el. Ez lett a hazai gazdasági kamarák rendszerének második jogtörténeti átfogó szabályozása, amely egyben a közép-kelet-európai térség egyik legkomplexebb kamarai rendszerét hozta létre.

A BOKIK negyedszázada

Az elmúlt 25 esztendő is sok újat hozott a köztestület életében. Egyik ilyen volt, hogy 2000. október 31-el megszűnt a kötelező tagság. Ezek után önkéntes kamarai tagokkal működött a köztestület 2012. január elsejéig, amikor az MKIK és a második Orbán-kormány között létrejött megállapodás részeként életbe lépett a kötelező kamarai regisztráció intézménye. A BOKIK vállalkozói elfogadottságára jellemző, hogy az önkéntes kamarai tagság bevezetését követően is több mint háromezer tagja maradt. Jelenleg pedig a közel kétezer önkéntes tag mellett több mint 35 ezer regisztrált vállalkozást tart nyilván.

A Szentpáli hagyomány

A BOKIK szellemiségének része a hagyományok ápolása, ennek egyik bizonyossága, hogy 1997 májusában a miskolci székház falán felavatták dr. Szentpáli István emléktábláját (képünkön), aki 1890-től 1902-ig a kamara titkára volt. Szentpáli István szerepe Miskolc számára korszakos jelentőségű. Munkájára nyugat-európai ízlés, széles látókörű tudás és modern városvezetési program volt jellemző. Neki köszönhető, hogy 1907-ben Miskolc törvényhatósági jogú város lett. Ő vezette be Miskolcot a XX. századba.

szinvanet

- Hardver és szoftver forgalmazás
- Rendszerintegráció és üzemeltetés
- IT Biztonsági megoldások
- Alkalmazásfejlesztés és -integráció
- Informatikai tanácsadás, oktatás
- Egyedi megoldások, saját termékek

Professzionális
informatikai
megoldások

Szinva Net Informatikai Zrt.

www.szinvanet.hu

353684

★ ★ ★ ★ ★
A NAV adatai alapján 2018-ban a HSA Kft.

**A legnagyobb arányú
foglalkoztatás bővítő cég**

Hajdú-Biharban

Kelet-Magyarország HR-szakértőjeként a HSA Group minden igényt kielégítő, komplex megoldást nyújt kis- és közép-vállalkozások, valamint multinacionális cégek munkaerő-igényére, szervezetfejlesztéssel kapcsolatos kihívásaira. 2000 óta sikeresen működő cégcsoportunk tagjai a felnőtt-, diák- és nyugdíjas-foglalkoztatás valamennyi aspektusára specializálódtak.

Nálunk minden HR-kérdésre megtalálja a választ egy helyen.

A HSA Group tagjai:

Korrekt. Munka. Erő.

Mindenkinek szüksége
van munkaerőre.
Önnek is.

352111

☎ HSA Group A HR definíciója. | www.hsagroup.hu | info@hsagroup.hu

A cél, hogy a gazdaság háza legyen

A BOKIK negyedszázados történetének meghatározó beruházása volt a miskolci székház felújítása. Az idén július 15-én átadott és október 7-én felavatott épületre nemcsak a kamara büszke, de a város is, hiszen a belváros meghatározó ingatlana kapott új, modern külsőt. Dudás Tibornéval, a BOKIK titkárával az építkezés két évének legfontosabb mozzanatait eleveztük fel, és tájékoztatott arról is, milyen új szolgáltatásokkal áll a vállalkozók rendelkezésére a gazdaság háza?

Két évig volt „albérletben” a BOKIK egy Vologda utcai irodaházban, ez idő alatt zökkenőmentesen folyt a munka, amihez jött a székházfelújítás. Nehéz menet volt?

Nem volt egyszerű, jó hogy túl vagyunk rajta, és most, a megújult épület „belakása” után teljes figyelmünkkel a szakmai munkára koncentrálhatunk.

Arra kérem, röviden foglalja össze a felújítás menetének legfontosabb dátumait...

Az 1979-ben épült ház minden szempontból megérett a felújításra, és az előzetes felmérések után a kamara elnöksége 2017. március 13-án döntött a munkálatok elindításáról. Kamaránk 52. Küldöttgyűlése még ugyanebben az évben, március 30-án egyhangúlag elfogadta székház felújításának megkezdését. Ezek után Puskás Péter Ybl-díjas építésmérnök vezetésével a Műépítész Kft. elkészítette a terveket, majd a közbeszerzés kiírása jött és 2018. június 12-én aláírtuk a szerződést a kivitelező FK Raszter Kft.-vel. A munkálatok július 9-én indultak és egy évvel később, 2019. július 15-én befejeződtek.

Mennyibe került a székház megújítása?

A beruházás költsége 538 millió forint volt, ami a 3000 négyzetméteres épület esetében négyzetméterenként kevesebb mint 180 ezer forintos fajlagos költséget jelent. Szeretném hangsúlyozni, hogy önerős projektről van szó, és ehhez a teljesítményhez szükség volt az elmúlt 25 év

takarékos gazdálkodására, a tagvállalataink aktivitására. A célunk, hogy ez valóban a gazdaság háza legyen, 21. századi színvonalú szolgáltatásokkal.

Milyen szolgáltatásokra gondol?

Mindenekelőtt az épület kínálta új lehetőségeket ajánljuk fel a vállalkozásoknak. Gondolok itt a különböző méretű tárgyalóinkra, a konferencia termünkre, amely 200 fő befogadására alkalmas, de igény szerint leválasztható két kisebb részre is. Ezekben a terekben egyebek mellett üzleti tárgyalások, tanfolyamok, szakmai tanácskozások, találkozók is bonyolíthatók. Ajánlani tudjuk például azoknak a cégeknek, amelyek a megye távolabbi pontjain működnek, és partnereiket – időt és kilométereket spórolva – szívesen fogadnák Miskolcon egy jól felszerelt, a konkrét igény szerint kialakított tárgyalóban. Ezekről a lehetőségekről a www.bokik.hu honlapunkon található részletes információt az érdeklődők. Az épületet bérlők számára is hasznosítjuk, a földszinti portálon egy ingatlaniroda, egy halláscentrum és egy virágbolt kapott helyet, az első emeletet egy számítástechnikai cég bérlé, a másodikon a kamara irodái található, a harmadik emeleten a már említett tárgyalók és bérbé adott irodáink vannak, a negyedik pedig a konferenciaterem szintje. A Dr. Szentpáli Istvánról elnevezett teremben megtalálhatók a kamara egykori titkárának személyes bútorai, tárgyai is.

A kamarában végzett 25 éves tevékenységéért, a titkárként és gazdasági vezetőként végzett munkájáért, valamint a székházfelújítás levezényléséért az október 7-i avatóünnepségen MKIK Elnöki Aranyérem kitüntetésben részesült..

Valódi meglepetés volt számomra az elismerés, mert a kollégáim titokban tartották, tényleg csak ott, a helyszínen tudtam meg. Megtisztelő és megható érzés volt, hogy elismerték a munkámat, de a következő gondolatom a kollégáimnak járó köszönet volt, hiszen fontos, hogy ezt az aranyérmet együtt „hoztuk” össze.

COLAS

ÉSZAKKÓ

Az építőipar alapja **Útépítés** **Vasútépítés** **Vízépítés** **Újrahasznosítás** **Agrárium**

354531

www.eszakko.hu | eszakko@colas.hu | +36 1 883 1200

Miskolc egyik meghatározó multinacionális munkaadója

Cégünk, az 1983-ban alapított ROSS Mould International amerikai magántulajdonban lévő cégcsoport tagjaként üvegipari formaszerszámok tervezésével és gyártásával foglalkozik.

A kezdetben csak gépi forgácsolással foglalkozó cég mára már saját forgácsolózüemeit ellátó jelentős öntödei kapacitásokkal is rendelkezik. Cégünk központja az egyesült államokbeli Washingtonban, Pennsylvania államban található. A régió egyik első külföldi befektetőjeként 1997-ben települtünk Miskolcra, mára pedig közel 300 fő munkatár-

sunk foglalkoztatásával Miskolc város egyik meghatározó multinacionális munkaadói lettünk. A következő néhány év során végrehajtott beruházások által jelentős kapacitásnövekedést tervezünk. A ROSS International cégcsoport gyártási volumen tekintetében a piacvezető második, négy kontinensen lévő gyártókapacitásunk jelenléte okán pedig az ágazat egyetlen globális gyártója. Köszönhetően munkatársaink kiváló szakmai felkészültségének és tapasztalatának, vevőink – az USA-tól Japánig – egyaránt elégedettek a miskolci gyár által szállított termékek minőségével és a munkatársaink által nyújtott mérnöki szolgáltatásainkkal.

Akiket keresünk

A termelést támogató adminisztrációt illetően termelésütemezés, logisztika és beszerzés területekre várjuk az angol nyelvet beszélő érdeklődők jelentkezését. Gépészmérnöki végzettséggel rendelkezők részére a tervezés, 3D modellezés, gyártásfejlesztés és automatizálás, valamint CNC-programozás területein

kínálunk álláslehetőséget. Azon hallgatók számára, akik diplomájuk megszerzése előtt állnak, cégünk ösztöndíjprogramot, gyakorlati képzést, valamint a diplomamunka témaválasztásához, műszaki kutatáshoz kínál közreműködést és támogatást.

A termelésben, CNC-gépi forgácsoló gyakorlatlall rendelkező és kezdő gépkezelőket, valamint nagyobb tapasztalattal rendelkező CNC-gépbeállítókat keresünk. Leendő munkatársainkat barátságos munkakörnyezet, képzések és hosszú távú karrierlehetőség, illetve a közeljövőben tervezett kapacitásnövelő beruházásokból eredő kihívások, külföldi tanulmányutak, valamint versenyképes juttatások várják.

ROSS
INTERNATIONAL
WHERE EXCELLENCE TAKES SHAPE

ROSS Mould Interntional Kft.
3527 Miskolc, Besenyői út 10.
Tel.: +36-46-500-400
www.rossint.com

353658

Götz István az év borászati vállalkozója

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 2019. november 9-én immár tizenkettedik alkalommal rendezték meg a Prima Gálát a Miskolci Nemzeti Színházban. A Prima díj keretein belül adták át a B.-A.-Z. megye Év Vállalkozója elismeréseket. Idén Götz István, a Götz pincészet alapítója és tulajdonosa volt az a vállalkozó, aki tevékenységével, szakmai munkájával, innovációjával kiérdemelte a díjat.

Milyen indíttatásból lett borász? Hogyan került a bortermelők világába?

Tokaj-Hegyalján születtem, pontosan Sárospatakon, ahol már több évszázados hagyománya van a szőlőtermelésnek és a borkészítésnek. A szüleimnek köszönhetően a szőlő és a bor szeretete, csodálata és a munka tisztelete meghatározó szerepet játszik az életemben. Hercegkúton élek a feleségemmel, amely egy kis sváb település Sárospatak mellett. Nagy büszkeséggel tölt el, hogy gyermekeim is továbbviszik a családi tradíciót, és ők is ezen a csodálatos helyen élnek családjikkal. Az elődeink Németország dél-nyugati részéről, a Fekete-erdő környékéről települtek be a Rákóczi-szabadságharc alatt elnéptelenedett zempléni területekre. Itt hamar megtanulták a szőlőművelést és borkészítést, keresett vincelléreké váltak. Tanulmányaimat a sátoraljaújhelyi Mezőgazdasági Szakközépiskolában kezdtem, majd agrármérnöki diplomát szereztem.

Mondhatni, beleszeretett a szakmába. Eszébe sem jutott más területen próbálkozni?

Első saját ültetvényemet 23 évesen telepítettem, amely megpecsételte sorsomat és borász lett belőlem is. Ma már több mint 17 hektáron gazdálkodom családom segítségével. Területeink összesen hat dűlőben helyezkednek el Tolcsva, Sáradsadány és Sárospatak határában, déli, délnyugati fekvésű, első osztályú kataszterbe tartozó dűlőkben. Ültetvényeinken az összes Tokaj-Hegyalján termelhető szőlőfajta megtalálható, úgymint a Furmint, a Hárslevelű, a Sárgamuskotály, a Zéta, a Kövérszőlő és a Kabar. Ezek kiváló lehetőséget adnak arra, hogy az összes típusú tokaji bort elkészítsük. Legjelentősebb területünk a Sárospatak határában található, 9 hektáros egybefüggő Szegfű-dűlő, amely a legszebb szőlőterületünk. Több évtizedes szakmai tapasztalat alapján nagy gondot fordítunk a szőlőművelésre, terméskorlátozással, késői szüreteléssel garantáljuk boraink állandó kiváló minőségét. A borászat sikereit az évek során felhalmozott bölcsességnek, tapasztalatoknak, alaposágnak és szerető családom közelségének, feleségem, Ildikó lelkiismeretes munkájának, valamint Ildikó lányom és István fiam fiatalos lendületének tulajdonítom. A borász szakmát és a marketingfeladatokat is ők viszik tovább a gazdaságban.

A hercegkúti pincesorok 2002 óta a világörökség részét képezik. Mekkora felelősséget jelent itt tevékenykedni?

A legelső saját pincémet az 1990-es évek elején örököltem, amely többéves munkálatok során nyerte el mai, körülbelül 100 méteres hosszát, és ma már érlelőpinceként funkcionál. A Gombos-hegyi pincesoron található hangulatosan kialakított pincékben egyszerre 200 fő is helyet foglalhat. Saját palackozó és címkéző gépsorunkkal dolgozunk. A Götz Pincészet eredményei hazai és nemzetközi szinten is figyelemre méltóak. Pincészetünk meghatározó egyedi színtöltja a borvidéknek.

Beszélne egy kicsit a borairól is? Mi a titka a kiváló Tokaj-jinak?

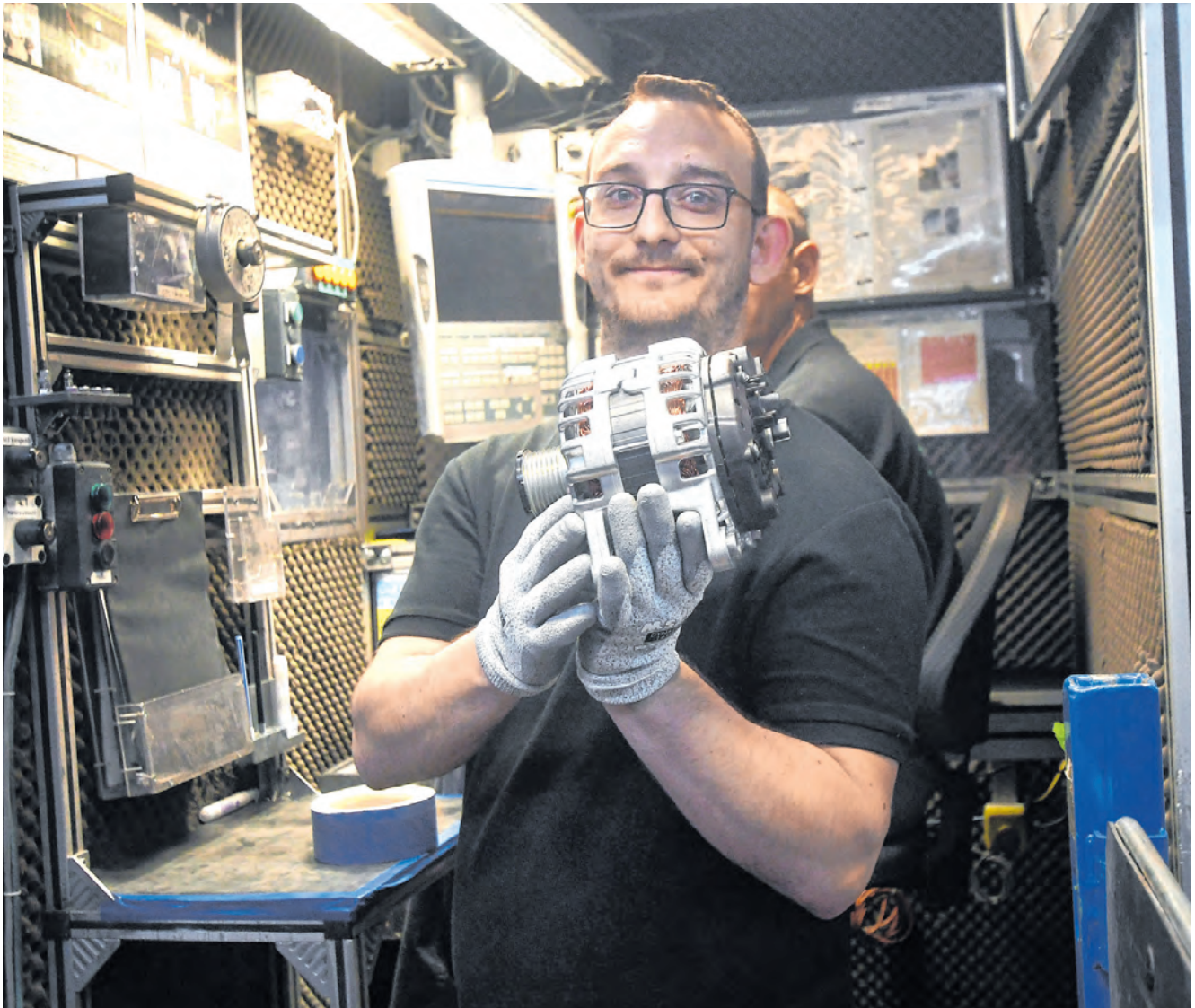
Mivel a bor minőségét alapvetően meghatározza a szőlő minősége, így boraink sikere a kiválóan megtermelt alapanyagának, valamint a legkorszerűbb technikával történő kíméletes, csak a saját területünkön megtermelt szőlő feldolgozásának köszönhető. Az előállított borainkat 1999-től saját palackozásban hozzuk forgalomba. A sokszínű termékpaletta a legszélesebb fogyasztóközönség számára teszi elérhetővé a kiváló minőségű tokaji borokat. Friss, reduktív borkínálatunk között szerepel a furmint, a sárgamuskotály, a késői szüretelésű borok, míg hagyományos fahordós érlelést kap a szamorodni és az aszú.

Mit jelent önnek, hogy az idén ön lett az év borászati vállalkozója?

Nagyon nagy megtiszteltetésként élem meg ezt a díjat, fontos számomra, hiszen hosszú éveken át tartó munkámat értékeltek, ez eddigi életutam jutalma.

Milyen célok és fejlesztések szerepelnek a terveik között?

Mivel e díj további munkára kötelez, el kell mondanom, hogy optimista vagyok, hiszen sok tervem van, és a díj is része annak, hogy a jövőben is sikeres és kitartó legyek. Szállást ma még nem kínálunk, de a hosszú távú terveink között szerepel egy saját panzió kialakítása. Borászati fejlesztéseink folyamatosak, a tradíciót ötvözzük a modern technológiával. A borturizmusra nagy hangsúlyt fektetünk, ezért mind a boraink minősége terén, mind a vendéglátás során a magas minőségre törekszünk, mindenből a legtöbbet próbáljuk kihozni.

Industry is the biggest employer

Most people work in the machine building, metalworking and chemical industries

The number of active taxable persons increased by 1.2 percent in our county in 2018, reaching close to 81 thousand by the end of the year. There has been a structural change in business patterns for years. The number of business companies decreased while the number of sole proprietors continued to increase. The number of taxable individuals has stagnated.

There were 25,616 operating companies in our records, 2.1 percent less than a year earlier, which

means that the number of companies terminated (1,332) exceeded the number of newcomers (1,015). The tightening of company regulations and its consistent application, as well as the continuous elimination of forced and fictitious enterprises contributed to the decrease of the number of business organizations, and in particular of partnerships. As a result, the share of business organizations in operating taxpayers has decreased from 36 percent (six years ago) to 31.6 percent.

The largest group of business organizations (68.5%) was made up

of profit-oriented corporate enterprises (mostly legal entities), a quarter (26.1%) of non-profit organizations (foundations, sports and other associations, condominiums, non-profit companies), 5.5% budgetary authority and other enterprise.

In the national aggregate, the number of business organizations increased by 0.6 percent in 2018, as the number of other business organizations increased, as the number of corporate enterprises in this approach also declined 1.1 percent compared to the end of last year.

In parallel with the introduction of simplified taxation, the impact of a reduction in the tax administration burden is mainly reflected in an increase in the number of one-man businesses. The introduction of a tax on small businesses (hereinafter referred to as "kata") in 2013 and the favorable changes in the regulation have given new and increasing impetus to individuals to start businesses. According to our records, at the end of 2018, 23,134 people were self-employed, an increase of 6.4 per cent compared to the previous year. As a result, their share within working taxpayers reached 28.6 per cent, an increase of 3.6 percentage points over six years.

(See *Graphics 2 on the next pages*)

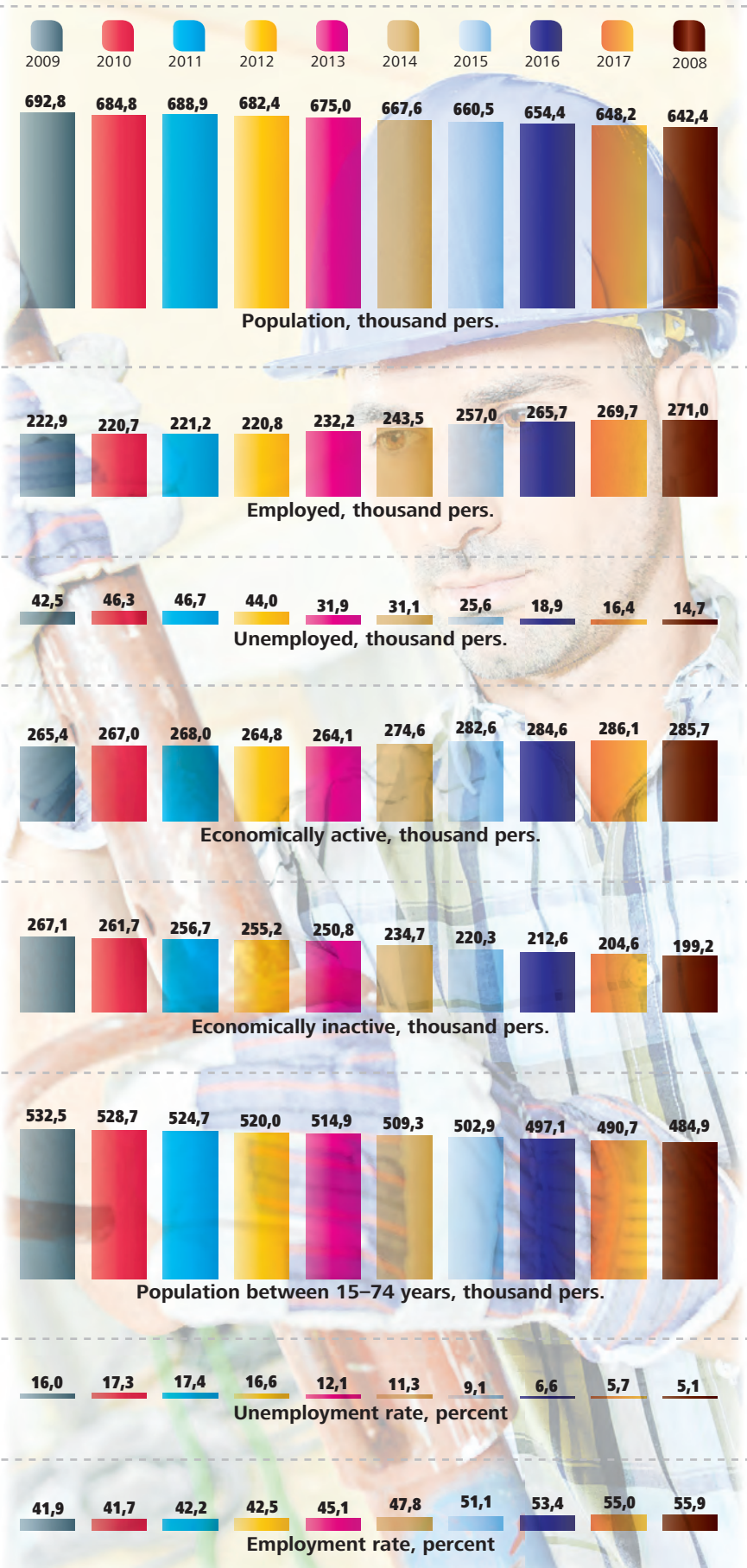
Most groups trained by the type of work experience an expansion. The highest growth was recorded for those employed in full-time, 13.1 per cent. There was a much more modest 2.0 per cent increase in the number of self-employed workers working after being retired, with only 0.7 per cent increase in the number of part-time entrepreneurs.

These headcount changes did not significantly affect the internal ratios. Year after year, those working in full-time and those who work for 36 hours a week have an approximately 40-40 per cent share. These two groups take lead swapping each other year after year. In 2018, most were working in full-time. The proportion of retirees is around 13 per cent. Those exercising activities in other legal relationships together accounted for only 3.8 per cent of self-employed persons (full-time students in educational institutions, self-employed persons working less than 36 hours a week, or one-man businesses being also shareholders in corporate enterprises).

Private persons with tax number, who are typically farmers, landlords, accommodation providers, or freelancers, are not considered entrepreneurs, but are registered as taxable persons for their tax-related activities.

GRAPHICS 1.

Employment indicators in Borsod-Abaúj-Zemplén county

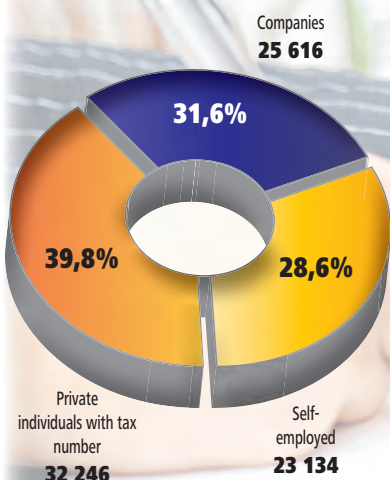

GRAPHICS 2.

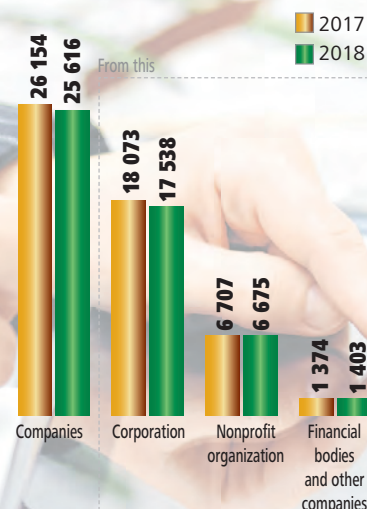
The players of the economy in Borsod-Abaúj-Zemplén county

Number of active taxpayer in 2018

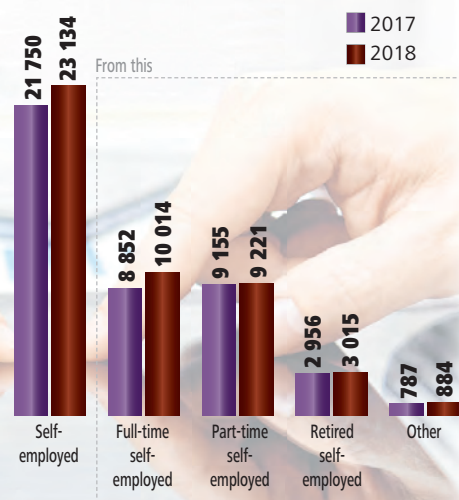
80 996 pieces, pers.

Number of enterprises in B.-A.-Z. county, pieces

Number of private entrepreneurs

Graphics: Észak-Magyarország, source: NAV

Under current legislation, self-employed persons and business organizations can report their income from economic activities in various ways. Business organizations most often settle accounts pursuant to the rules of the Corporate Tax Act and sole proprietorships to the

Personal Income Tax Act. In addition, the itemized tax on small businesses and the application of small business tax regulations (hereinafter referred to as "kiva") are gaining ground since 2013. The former can be used by both one-man businesses and corporate enterprises, while the latter can only be chosen by corporate enterprises. With the introduction of these two new types of tax, legislators have offered a simpler accounting option for micro and small businesses. However, the simplified business tax (EVA) introduced in 2003 and last available in 2018 is in decline.

(See Graphics 3)

The itemized tax on small-taxing businesses is the most popular among sole proprietors, and as a result, 45,8 percent (10,595) at the end of 2018 were already subject to kata, which represents a tripling of taxpayer choosing this type of tax compared to 2013. Meanwhile, the proportion of Eva subjects was steadily declining, at the end of 2018 it was 0.6 percent

(150 people). With kata getting more and more dominant, the proportion of PIT subjects also decreases year by year, at the end of 2018 just over five tenths of sole proprietors (12,539 persons) belonged to this group.

Initially, alternatives to micro and small businesses have been used by relatively few business organizations, despite the fact that, as of 2017, medium-sized enterprises have been able to opt for the kiva. By the end of 2018, 892 taxpayers and 871 taxpayers in our county had opted for the choice of kata and 871 taxpayers for kiva. Their numbers have risen sharply over the past two years, but they are still not significant. Only 3.4 per cent of business organizations are subject to kata and 3.5 per cent to kiva. Corporate taxpayers still make up the most populous camp, accounting for 80.3 percent (19,743). The remaining approximately 13 percent (3,697 units) belong to the budgetary authorities and the non-profit organizations, which mainly have single bookkeeping.

COMMENTS

Indicators included in KSH editions:

Gross Domestic Product (GDP): difference of output (production value) of sectors and of value of products, services used during production (current productive consumption) When calculating gross added value output is evaluated at basic price and current productive consumption at market cost-price.

Unemployment rate: number of unemployed persons in percentage of population between 15-74 years being active on January 1. of current year.

Employment rate: rate of employed persons of population between 15-74 years.

Activity rate: total number of employed and unemployed as a percentage of population between 15-74 years.

Evolution of the tax system and tax revenues

For years, fiscal policy has focused on stimulating the economy. Consumption growth was driven by high employment and wage increases. The emphasis shifted from income taxes to consumption taxes. This concept also included a 2.5 percentage point reduction in social contribution tax and a 1 percentage point reduction in small business tax. Economic growth also had a positive impact on tax revenues.

Corporate and sole proprietorships, budgetary institutions, other businesses and individuals with registered office in Borsod-Abaúj-Zemplén County paid by HUF 28.7 billion (increase in 2018: 7.1%) more in taxes, contributions, duties and custom duties, a total of HUF 432.9 billion. As in the previous year, this accounted for 3 percent of national revenues.

The amount of subsidies managed by NAV was HUF 19.2 billion, HUF 4.3 billion more than in the previous year. One of its largest items is the social policy fare subsidy of HUF 8.2 billion and

TABLE 1.
Tax revenues in Borsod-Abaúj-Zemplén county

Denomination	2017, million HUF	2018, million HUF	Index 2018/2017
Personal income tax	66 907	75 814	113,3%
Social contr. + contributions + health contr. + vocational training contribution	183 076	193 620	105,8%
Tao+eva+kata+kiva	23 271	15 090	64,8%
Net domestic VAT	74 489	84 455	113,4%
VAT-payment	157 314	183 784	116,8%
VAT-refund	-82 825	-99 329	119,9%
Customs and excise revenue	33 583	40 337	120,1%
Duties and other taxes	22 874	23 592	103,1%
Total revenues managed by NAV	404 200	432 908	107,1%
Allocated grants	-14 883	-19 172	128,8%
Balance of tax revenues and grants managed by NAV	389 317	413 736	106,3%

the individual subsidy of state-priority investments by HUF 10.9 billion.

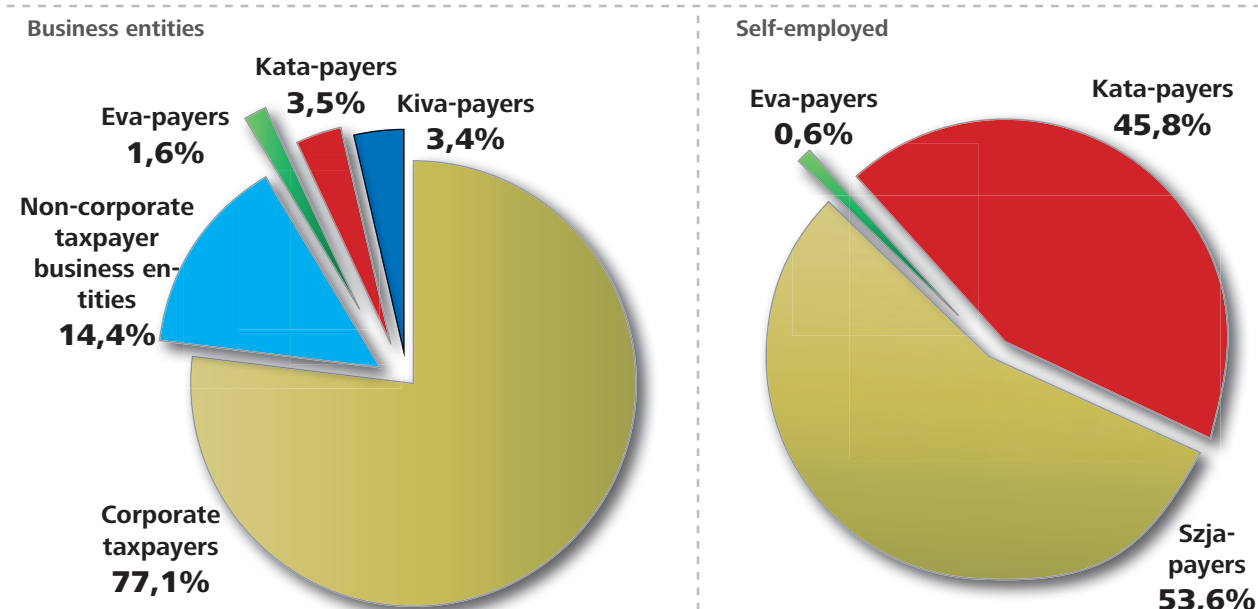
(See Table 1)

With the growth of domestic consumption, both sales and purchases were significantly higher than in the previous year. In 2018, taxpayers paid HUF 183.8 billion in value added tax (VAT), and based on their claims for return payment by NAV in the returns, NAV paid them HUF 99.3 billion, resulting in a domestic VAT balance of HUF 84.4 billion. Payments

to NAV increased by 16.8 percent and payments by NAV by 19.9 percent compared to the base period. As a result, the ratio of net VAT within tax revenues increased by 1.1 percentage points to 19.5 per cent. The change in the outbound bank transfers by NAV during the current year was influenced by the change in the legal regulations for the expedited VAT outbound bank transfers by NAV to trusted taxpayers, which resulted in a significant amount of bank transfers to taxpayers at the beginning of the year.

GRAPHICS 3.

Distribution of economic operators according to the accounting method of entrepreneurial income in 2018

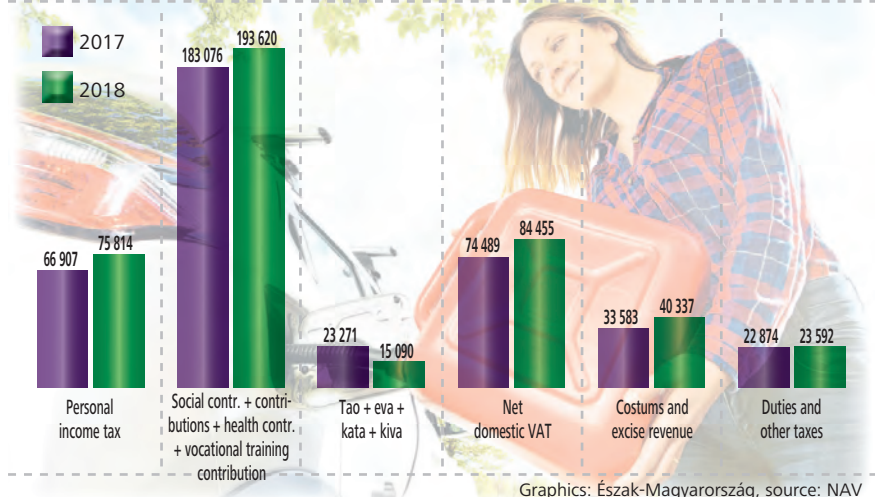
Graphics: Észak-Magyarország, source: NAV

Thanks to the mechanical and chemical industries, we continued to witness intense foreign trade, although some of the companies dominating the mechanical engineering industry had cross-border sales lagging behind the base period. Domestic turnover also increased in all sectors. Mostly in the construction, hospitality and metalworking sectors.

The largest share of county tax revenues came from employment-related tax and contribution revenues. Wages increased in the business sector due to wage agreements made by the interest reconciliation forum and in the public sector due to wage increases in different career models. In addition, non-regular benefits increased dynamically, resulting in a 16.0 percent increase in personal income tax (PIT) revenues. As a result, the personal income tax paid increased to HUF 82 billion. Due to the increase in various personal income tax allowances, based on the previous year's tax settlement, individuals reclaimed by 14% more, HUF 6.2 billion. Income growth was higher than the growth in amounts paid back by NAV to taxpayers, so the HUF 75.8 billion balance of tax

GRAPHICS 4.

Change in revenues from key tax types in the county (million HUF)

was 13.3 percent higher than a year earlier.

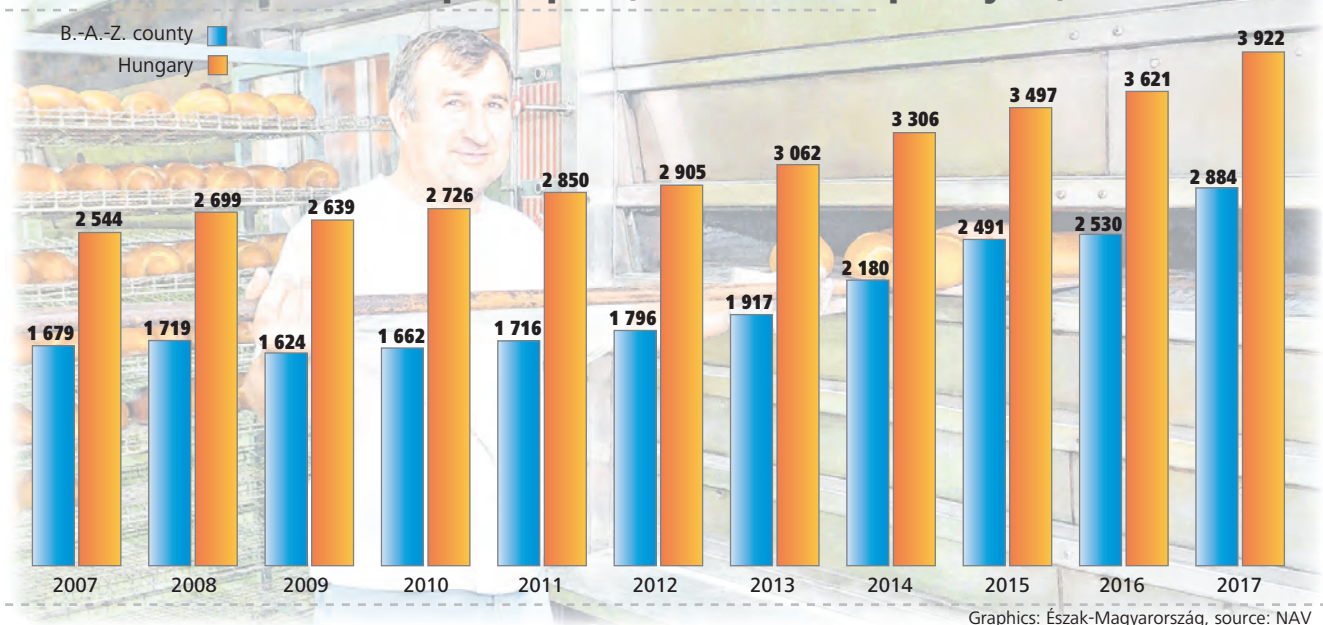
As a result of wage increases, the social contribution tax base and the contribution base have developed favorably in both the private and the public sector. Thus, despite the fact

that the rate of social contribution tax has fallen from 22 to 19.5 percent, tax revenue has increased by 5.6 percent overall.

Along with the social contribution tax rate, the health care contribution rate also decreased in 2018. As a result of

GRAPHICS 5.

Gross Domestic Product per capita (thousand HUF/pers./year)

the significant increase in the amount of cafeteria benefits that can be flexibly used by employers to retain or acquire employees, county health care revenue reached HUF 6 billion, up 4.2 percent from 2017.

Corporate income tax payments were received in the amount of HUF 23.7 billion, 5.5 per cent less than in the previous year. As a result of the donations made to a certain portion of the corporate income tax paid and paid to the beneficiaries, the net balance of the tax fell to HUF 8.1 billion. The biggest winners of the donation for the beneficial purpose in 2018 were spectacle sports. Performing arts and cinema received less than 1 percent of the total amount offered.

The favorable changes in the tax types requiring simpler tax administration in 2017 continued to be felt in 2018 as well. The kata revenue threshold was doubled, resulting in an increase of 45 percent in the number of taxpayers in 2017 and a further close to 30 percent in 2018. The headcount increase also generated an increase in tax revenues as it increased from HUF 3.6 billion in 2017 to HUF 4.6 billion (27%). The widening of the eligibility criteria for small business tax (kiva) in 2017 and changes in the definition of the tax base have also "seduced" many from the scope of corporate tax. Many have responded promptly to changes in the tax environment, but some taxpayers have been "waiting" for a year and switched to small business tax from the beginning of 2018. The

expanding circle of taxpayers resulted in increasing tax revenues. After HUF 0.7 billion in 2017, the tax revenue was 60% higher in 2018, amounting to HUF 1.2 billion.

Central government revenue increased by HUF 40.3 billion in customs and excise duties, this is by 20.1 per cent more than last year. The county expansion exceeding the national growth rate of 9.3 per cent was caused by a change in the statutory accounting system for tobacco taxes, which resulted in a reallocation between counties. More than half of

the revenue came from payments on excise goods (tobacco, fuel, natural gas, coal, and other products), one-quarter on import and tobacco VAT and one-fifth on so-called "green taxes" such as environmental product tax, public health product tax and environmental pollution charge.

Other taxes and duties generated revenues in the amount of HUF 23.6 billion. The most important elements of these are the tax levied on the purchase of real property, the innovation contribution and the company car tax. The family home allowance also had a positive effect on the turnover of the real estate market in Hungary and within the county, which increased by 7.3 percent to HUF 5.5 billion in 2018, following the 22 percent increase in duties last year. The payment of the innovation contribution increased by 5.1 per cent to HUF 3 billion and the corporate car tax by 1.9 per cent to nearly HUF 1 billion. The HUF 6.1 billion from special activity taxes was 17.6 per cent lower than in the previous year, mainly due to the 75 per cent decrease in the income tax of energy suppliers.

(See Graphic 4)

TABLE 2.
Indicators of performance

Denomination	County			County/ national economy	
	2017	2018	Index 2018/2017	2017	2018
Net sales revenue, million HUF	3 704 176	4 117 553	111,2%	4,0%	4,2%
From this: Export, million HUF	1 869 618	2 098 661	112,3%	5,7%	6,3%
Domestic sales, million HUF	1 834 558	2 018 892	110,0%	3,0%	3,1%
Export/Net sales revenue	50,5%	51,0%			
Added value, million HUF	934 196	991 158	106,1%	4,4%	4,3%
Profit after tax, million HUF	333 863	340 192	101,9%	6,5%	5,4%
Amortization, million HUF	153 145	161 702	105,6%	4,1%	4,2%
Income, million HUF	487 009	501 894	103,1%	5,5%	5,0%
Profit after tax ratio	68,6%	67,8%			

Economic performance of corporate enterprises

According to the latest data of the HCSO, the gross *domestic* product per capita has been steadily increasing since 2011, both at county and national level. In 2017, the county contributed 4.87 percent to the gross domestic product of the national economy. This ratio has been lower for years than the proportion of the county's population and the number of employed people in the country (in 2017, the former 6.62 percent and the latter 6.06 percent).

(See *Graphics 5*)

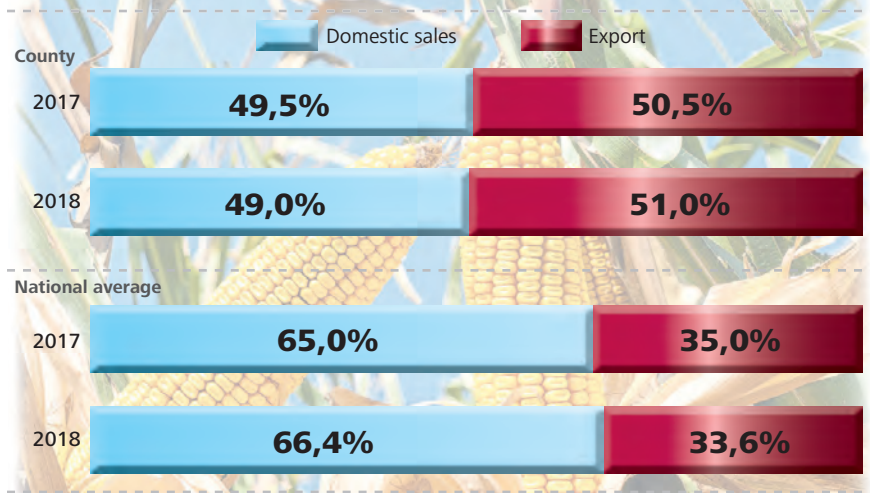
We present the economic processes of Borsod-Abaúj-Zemplén County in 2018 on the basis of corporate tax returns submitted to NAV by the leading taxpayers subject to corporate income tax with double-entry bookkeeping that form the most populous camp of business organizations. Considering that the choice of *eva*, *kata*, *kiva* is subject to a limit value, and that the vast majority of single bookkeeping individuals/entities are nonprofit organizations that are required to report only a portion of their revenue, so economically significant companies are included in our analysis.

The returns were aggregated on the basis of the returns received by August 31, 2019, in order to obtain a more accurate picture of the companies' business in 2018. Therefore, in addition to taxpayers choosing the same business year as the calendar year (hereinafter referred to as "normal business years"), we were able to take into consideration in the summary the corporate tax returns No. 1829 of taxpayers for the different business years that closed their business year until March 31, 2019. The other different annual business taxpayers are included in the current period figures with their most recent 1729 filings.

From 2016, taxpayers have the possibility to prepare their corporate tax returns in accordance with not only the rules of the Hungarian Accounting Act but also international accounting standards.

GRAPHICS 6.

The ratio of exports to domestic sales within net sales

Graphics: Észak-Magyarország, source: NAV

Given that the categories of comprehensive income statement and statement of financial position under IFRSs may not always be consistent with the income statement and balance sheet information required by Hungarian accounting rules, we have only combined the same or approximated tax returns in order to get a picture of the county economy as a whole. For a more in-depth analysis, tax returns based on Hungarian and international regulations are analyzed separately.

For the analysis, we used data from 14,194 tax returns. The number of returns is 1.4 percent lower than a year earlier. Changes to the previously mentioned alternative taxation methods, changes of jurisdiction due to the transfer of headquarters, and the termination of forced and fictitious enterprises have played a role in the decrease.

Despite the decline in the number of businesses, net sales increased by HUF 413.4 billion to HUF 4 117.6 billion in

2018 (+ 11.2%). Thus county enterprises generated 4.2 percent of the national-level income. In terms of sales, almost half of net sales came from exports and the other half from domestic sales. *This high proportion of exports (51%) means that the county's economy is open and processes in the global economy have a profound effect on county performance, which can now be considered positive. In the national aggregate, the share of sales on foreign markets is lower than that of the county, 33.6 percent.*

(See *Table 2 and Graphics 6*)

Sales abroad generated HUF 2,098.7 billion in export sales, up 12.3 percent year-on-year. As a result of the expansion, the county's share in national-level exports increased by one tenth, year-on-year, by 0.6 percentage points to 6.3 percent.

With domestic consumption picking up, domestic sales generated HUF 2 018.9 billion in revenue, 10.0 percent more than a year ago. In spite of the high growth rate, a share only 0.1 percentage points higher than last year was achieved, 3.1 percent.

Nationally, net sales increased by 6.1 percent, with a 10.4 percent decline in tax returns. The 8.4 percent increase in domestic sales was mitigated by a moderate 1.9 percent increase in exports.

The added value (without the cumulation of material costs and material-type costs) measuring new value produced from the corporate tax returns expresses the economic performance of the county better than net sales.

To calculate the value added, we start from the net sales, adjusted by the capitalized own performance (increased or decreased depending on the sign), reduced by material expenses and increased by the rent for the land. This method is based on the application of Hungarian accounting rules. The same data is not available for those applying International Accounting Standards, but we can only make an approximate calculation. Here we start from the sales revenue, which is increased by the capitalized value of self-manufactured assets and the change in inventories of self-produced inventories, reduced by the cost of materials, cost of goods sold, value of services used and cost of services sold. Under this approach, land lease is not listed separately as it is part of the value of the services used.

The HUF 991.2 billion new value generated by corporate enterprises in 2018 was 6.1 per cent higher than a year earlier, but still 2.2 per cent below the national average growth of 8.3 per cent.

In terms of the operation and development of companies the availability, increase or reduction of own resources is of key importance. The net return on sales, that is, the combined amount of after-tax profits and depreciation over several years on investments in tangible assets, represents the yield of businesses. The increase in yields may serve as a source of purchases and investments for the next period. Its downturn may lead to a lack of development and make it more difficult to attract

external funds and loans, as one of the essential elements of borrowing is the adequate availability of own resources and assets.

After a surge of 87 percent in 2017, after-tax profit increased slightly in 2018, by 1.9 percent. The expansion of liabilities in depreciation increased by 5.6

percent after a 10.6 percent increase in the previous year. As a sum of these, the yield of HUF 501.9 billion was 3.1 per cent higher than in the previous year. Despite the growth, the rate of return of county enterprises was below the level of the national economy one year earlier, after falling by 0.5 percentage points, it stood at 5 percent.

Analysis of NAV about the economy of the county

The change in the yield indicator between years is primarily influenced by the after-tax profit and only secondarily by the development of depreciation. In the last two years, after-tax profit has been of the same order of magnitude, therefore its contribution to the profit has been similar, ranging from 67 to 68 percent. In the meantime the national average of liabilities in the profit and loss line was about 60 per cent over the past two years. This also means that in the county, the replacement rate provided by depreciation is less important in the rate of return than nationally.

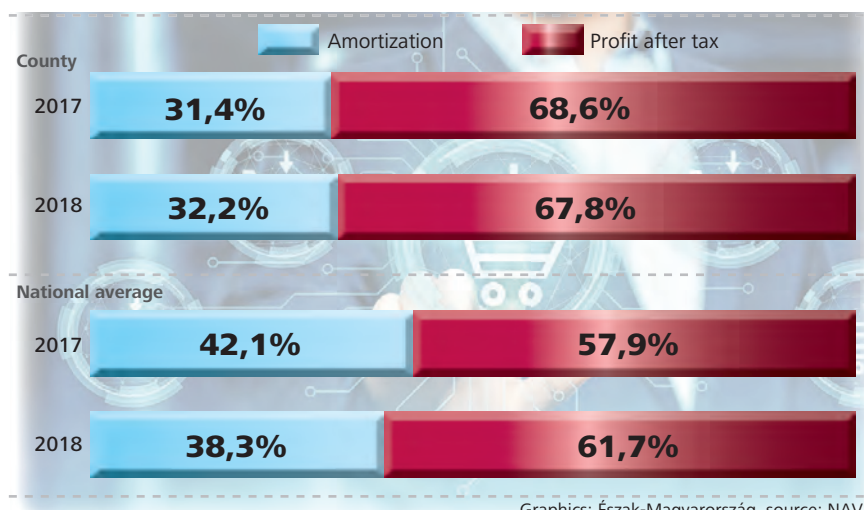
(See *Graphics 7*)

Companies with double-entry bookkeeping had a balance sheet total of HUF 4,382.1 billion in 2018, which is 10.6 percent higher than in the base year. Examining the structure of liabilities, the amount of equity (HUF 2,091.3 billion) increased by 12.1 percent compared to 2017, and its ratio increased to 47.7 percent.

In the national aggregate, the equity ratio within the balance sheet total is lower (36.5%) than in the county, which indicates that in Borsod-Abaúj-Zemplén enterprises use less third party funds (e.g. loans) than the national average.

There are several indicators that can be used to measure the profitability of businesses. Of these, one of the most important from the shareholders' point of view is return on capital, as it expresses the return on their investment. In 2018, this indicator

GRAPHICS 7.

Graphics: Észak-Magyarország, source: NAV

dropped slightly from 17.9 percent in the previous year to 16.3 percent, due to the fact that in 2018 the surge in the 2017 after-tax profit was only slightly exceeded by businesses. Nevertheless, the value of the indicator was still above the national average.

When calculating the return on assets, we calculate the profit not only on the equity but on the total assets. Due to the above-mentioned reason, this indicator also slightly decreased from 8.4% to 7.8% compared to the previous year, but it was still above the national average. There are, of course, significant differences between sectors, as in high asset-intensive

industries, returns are relatively long. The revenue-to-sales ratio is a measure of the return on sales revenue. In county totals, 8.3 percent of sales revenue in 2018 remained a net profit for businesses, compared to 9.0 percent in 2017.

(See *Table 3*)

The way in which employment develops is crucial for judging the county's economic situation.

According to the data published by the HCSO, the number of employed persons in Borsod-Abaúj-Zemplén county reached 271,000, which is 0.5 per cent (1,300 persons) more than a year earlier. Meanwhile, the national average was up 1.1 percent. The employment rate, that is, the proportion of the employed in the 15-74 age group, increased by 0.9 percentage points to 55.9 percent. The unemployment rate continued to fall, from 5.7 percent last year to 5.1 percent in the county, and from 4.2 percent to 3.7 percent nationwide. Employees' monthly net income increased by 13 percent, which led to an increase in domestic consumption and contributed to economic growth.

TABLE 3.
Indicators of profitability

Denomination	County			County/ national economy	
	2017	2018	Index 2018/2017	2017	2018
Profit after tax, million HUF	333 863	340 192	101,9%	6,5%	5,4%
Own capital, million HUF	1 865 609	2 091 255	112,1%	3,8%	3,9%
Total assets, million HUF	3 960 748	4 382 140	110,6%	3,1%	3,0%
Net sales revenue, million HUF	3 704 176	4 117 553	111,2%	4,0%	4,2%
Proportional return on equity	17,9%	16,3%			
Return on assets	8,4%	7,8%			
Profitability	9,0%	8,3%			

Positive changes can also be seen in the overall corporate tax returns. The average number of employees in the county was 98,625. That's 1,457 people, 1.5 percent more than last year, while the number of those submitting a tax return dropped by 1.4 percent compared to last year.

Personnel expenses, or labor costs, increased 11.7 percent over the year. In 2018, the three components, wage costs, other personal payments and wage contributions, amounted to HUF 443.9 billion. Of these, wage costs accounted for the largest share (71.3%). Wages and salaries and personnel expenses increased by 11.8 percent. And wages and salaries declined by 3.3 percent, as the rate of social contribution tax fell from 22 percent in 2017 to 19.5 percent.

The county's average headcount is 4.3% and total personnel expenditures of the county are 3.9% of the national figures.

The average personnel cost per average headcount shows the average

TABLE 4.
Indicators of employment

Denomination	County			County/ national economy	
	2017	2018	Index 2018/2017	2017	2018
Total average number of employees, pers.	97 168	98 625	101,5%	4,2%	4,3%
Total expenditure on staff, million HUF	397 230	443 895	111,7%	3,8%	3,9%
From this wage costs, million HUF	283 323	316 750	111,8%	3,8%	3,9%
Average wage, thousand HUF/pers.	2 916	3 212	110,1%	89,0%	88,8%
Average expenditure on staff, thousand HUF/pers.	4 088	4 501	110,1%	90,3%	90,7%

(unit) cost of labor for corporate entrepreneurs as employers. This increased by 10.1 percent from HUF 4,088 thousand in 2017 to HUF 4 501 thousand in the county. The growth rate has been above the national growth rate for years, yet the cost of labor is still 9.3 percent lower than the national average.

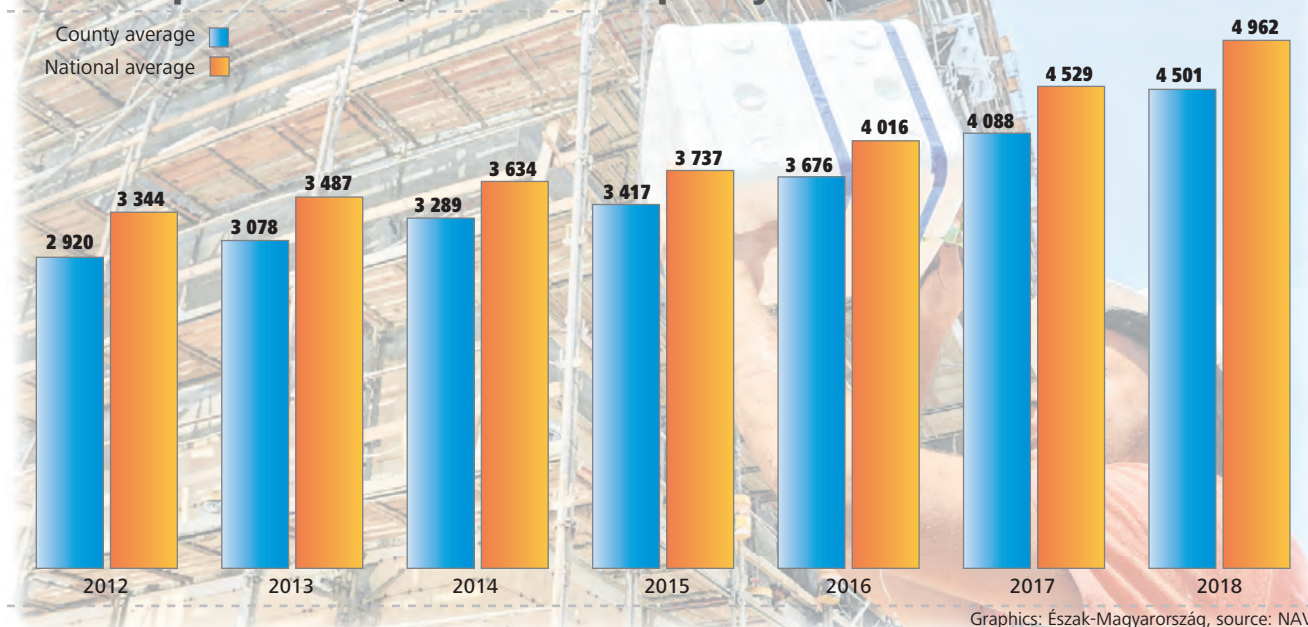
If we look at the wages cost within the labor cost, we can see that the average annual wage of employees in corporate enterprises increased by 10.1 percent compared to the previous year,

which is HUF 3 212 thousand in 2018 compared to HUF 2 916 thousand in 2017. At the same time, the national average reached HUF 3,617 thousand as a result of a 10.4 percent increase. As the growth rate of the county average wage was 0.3 percentage points lower than the national one, the difference between the county and the national average wage increased slightly, however. The county lagged behind the national average in 2018 by 11.2 percent.

(See Table 4 and Graphics 8)

GRAPHICS 8.

Cost of specific labor (thousand HUF/pers./year)

Main features of tax returns prepared pursuant to the International Accounting Standards

In 2016, the number of businesses that shifted to the new standards was also negligible in the national aggregate, and no taxpayer in our county made use of this opportunity. However, as of 2018, 9 county companies have already settled accounts pursuant to IFRS. They accounted for 0.9 percent of the county's enterprises. In order to evaluate the change between the years, the data of these 9 companies were taken into consideration also in the base period.

The group of corporate enterprises handled separately had a share of more than 10 percent based on the balance sheet total and sales, while they accounted for an even greater 22.5 percent of the county's aggregate values based on corporate tax liability.

Their sales revenue increased slightly less than the county average, by 8 percent. Half of their sales came from exports, similar to the county average.

Their headcount increased by 4.5 percent, far exceeding the county's 1.5 percent growth rate, meaning that in 2018, compared to 2 981 employees in 2017, they had 3 126 employees.

Their profitability indicators are much better than the county average. In 2018, 11.5 percent of the revenue they generated remained pure pro-

fit for owners, 3.2 percentage points higher than the county average. The after-tax profit on equity was 22.5 percent, above the county average by 6.2 percentage points.

According to the IFRS Financial Statement, on the assets side tangible assets (43.4%) and cumulative reserves (35.7%) on the liabilities side were the highest. Their balance sheet total increased by 30 percent year-on-year, mainly as a result of the surge in long-term liabilities.

(See Table 5)

TABLE 5.

Highlights of companies that shifted to IFRS reporting

Denomination	Taxpayers that shifted to IFRS			County	
	2017	2018	Index 2018/2017	2017	2018
Number of businesses, piece	9	9	100,0%	14 401	14 194
Profit before taxes, million HUF	96 247	62 061	64,5%	356 641	362 126
Corporate tax liabilities, million HUF	7 200	5 323	73,9%	22 781	23 612
Net sales revenue, million HUF	470 213	507 695	108,0%	3 704 176	4 117 553
Subscribed capital, million HUF	55 192	55 197	100,0%	417 915	411 216
Balance sheet total, million HUF	369 858	481 619	130,2%	3 960 748	4 382 140
Average number of employees, pers.	2 981	3 126	104,9%	97 168	98 625

Main features of tax returns prepared in accordance with Hungarian accounting rules

In 2018, the majority of companies filing corporate tax returns prepared their accounts in accordance with the rules of the Hungarian Accounting Act and prepared their corporate tax returns on the basis of these. The statistical summary contains 14,185 tax returns.

Based on the core activity of enterprises (TEÁOR code), the distribution ratios of the economic sectors typical in previous years did not change. Most taxpayers provided non-material type services (40.9%), but the proportion of merchants (21.6%) and construction contractors (11.2%) was also significant.

Most sectors experienced a decline. The largest numbers were in trade (-136), with over 20% drop in agriculture, food and hospitality.

However, the number of taxpayers offering non-material services has increased in the fields of energy, water production, waste management and construction.

The service sector has also evolved over the past decade, seeking to exploit the diverse natural assets and cultural values. Nonetheless, the industrial, chemical, mechanical and metal processing industries continue to play a decisive role in the economic life of the county.

GRAPHICS 9.

Distribution of net sales revenue in the county in 2018 (million HUF)

TABLE 6.

Indicators of performance

Branches	Net sales revenue		Export		Domestic sales		Added value	
	2018, million HUF	Distribution	2018, million HUF	Distribution	2018, million HUF	Distribution	2018, million HUF	Distribution
Agriculture-forestry	75 397	2,1%	8 699	0,5%	66 698	3,8%	19 396	2,2%
Mining	14 212	0,4%	1 311	0,1%	12 901	0,7%	6 735	0,8%
Food industry	132 090	3,7%	24 777	1,3%	107 313	6,1%	54 074	6,1%
Textile industry	13 188	0,4%	9 541	0,5%	3 647	0,2%	2 504	0,3%
Wood, paper and printing industry	16 466	0,5%	2 826	0,2%	13 641	0,8%	5 652	0,6%
Chemical industry	755 554	20,9%	610 724	33,2%	144 830	8,2%	259 631	29,3%
Non-metallic mineral products	10 480	0,3%	1 254	0,1%	9 226	0,5%	3 336	0,4%
Metal processing	294 562	8,2%	176 323	9,6%	118 239	6,7%	89 388	10,1%
Engineering industry	1 092 707	30,3%	947 876	51,5%	144 831	8,2%	151 517	17,1%
Other processing industries	1 092 707	30,3%	947 876	51,5%	144 831	8,2%	151 517	17,1%
Energy, water prod., waste man.	219 067	6,1%	3 216	0,2%	215 851	12,2%	50 695	5,7%
Building industry	170 810	4,7%	7 553	0,4%	163 258	9,2%	51 567	5,8%
Trade	466 727	12,9%	19 007	1,0%	447 720	25,3%	57 802	6,5%
Catering	28 958	0,8%	106	0,0%	28 852	1,6%	10 225	1,2%
Transport, storage	85 581	2,4%	13 140	0,7%	72 441	4,1%	26 218	3,0%
Non-material sectors	222 909	6,2%	11 811	0,6%	211 098	11,9%	93 632	10,6%
Economic branches total	3 609 585	100,0%	1 840 202	100,0%	1 769 657	100,0%	887 417	100,0%
Favoured branches total	2 142 823	59,4%	1 734 923	94,3%	407 900	23,0%	500 535	56,4%
Not favoured branches total	1 467 035	40,6%	105 279	5,7%	1 361 756	77,0%	386 882	43,6%

In line with previous practice, sectors with a share of more than 10 percent, also based on several indicators, are considered to be decisive.

In 2018, the engineering industry (30.3%) contributed the most to the net sales of HUF 3,234.0 billion generated by enterprises, but the contribution of the chemical industry (20.9%) and trade (12.9%) is also significant. Together, these three sectors accounted for nearly two-thirds of county performance.

Then there was growth in almost all sectors, except agriculture (-0.8%) and transportation and warehousing (-1.2%), where there was a minimal decline. In these two areas, the decline in the number of value-added tax returns was above the county average, which explains the decline. Specific revenues per tax return also increased in these sectors.

(See Table 6 and Graphics 9)

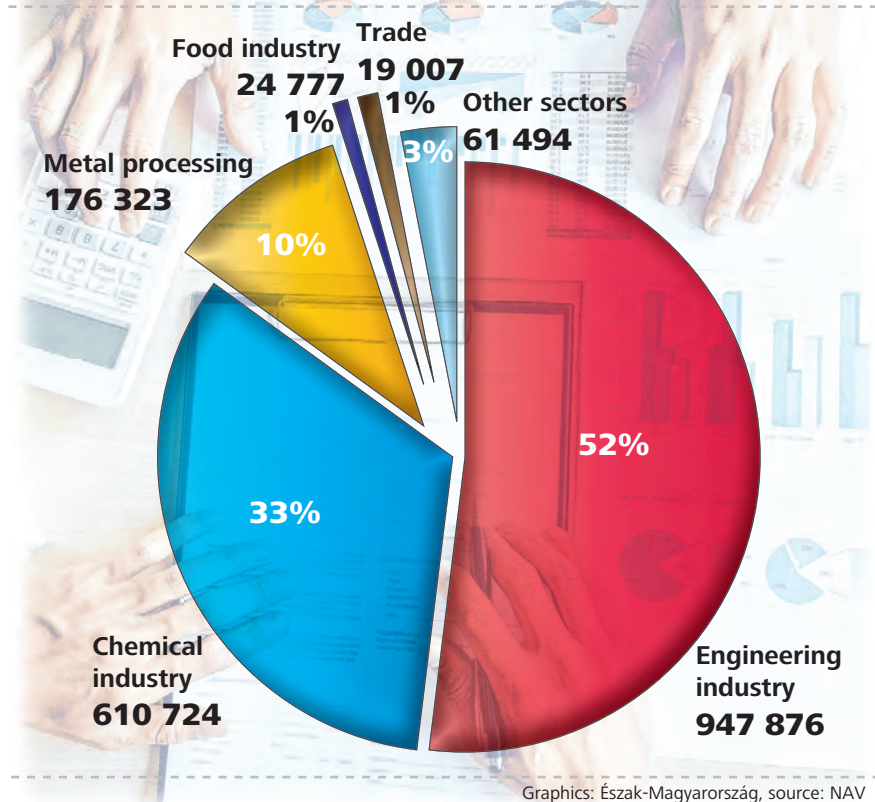
Thanks to the boom in housing construction and the real estate market, the strongest revenue growth was observed in mining (+ 40.2%) and construction (+ 30.2%). Given that these sectors are primarily interested in the domestic market, the vast majority of net sales came from domestic sales.

The largest „slice” of domestic sales of HUF 1,769.7 billion was held by trade (25.3%). Energy, water production, waste management (12.2%) and non-material sectors (11.9%) also accounted for over ten percent. Only the wood, paper, printing (-5.1%) and transportation, warehousing (-3.4%) had lower sales than in the previous year. In the former, the loss of revenues on the domestic market was offset by revenue from foreign sales, so the combined income of the two relations increased to a minimal extent. In the latter, the decline in the number of returns resulted in a fall in domestic sales. However, income per taxpayer has also increased here.

A very small proportion of enterprises are interested in foreign markets (just over 800 of the 14,000 enterprises,

GRAPHICS 10.

Distribution of export in the county in 2018 (million HUF, percent)

Graphics: Észak-Magyarország, source: NAV

5% of the enterprises), which is why the sectoral concentration of exports was even more characteristic. The mechanical engineering industry alone generated more than half of the foreign sales, the chemical industry one third and the metal processing industry nearly one tenth. Together, they accounted for 94.3 percent of the HUF 1,840.2 billion. In addition, the food industry and commerce, where the share of the county's exports reached one percent, can also be mentioned.

One measure of the competitiveness of enterprises is the export share. This shows the share of exports within

net sales, which remained virtually unchanged in the county in 2018 (it changed from 50.6 percent last year to 51 percent), significantly above the national average by 17.2 percentage points.

In 2018, 86.7 percent of the total sales of the mechanical engineering industry were from exports, the largest in the county, and the chemical industry also reached a similarly high eight-tenths. However, beyond the sectors that are decisive in terms of export revenues, we need to highlight the textile industry, which realized almost three quarters of its total sales from

export. Among the sectors, the share of exports increased most dynamically in the wood, paper and printing industry (from 12.0 per cent to 17.2 per cent by 5.2 percentage points).

(See Graphics 10)

The value added generated by enterprises increased by 11.8 per cent to HUF 887.4 billion. The added value is also dominated by the chemical, mechanical and metalworking industries.

The highest growth rates were recorded in mining (+49.5%) and construction (36.1%). In addition, significant growth of over 20 percent has been realized in the areas of hospitality, non-metallic mineral product manufacturing, non-material branches and the wood paper and printing industry.

Compared to the previous year, the decrease was observed in the agriculture, forestry (-4.2%) and transportation, warehousing (-12.6%) sectors, which in this case is also due to the decrease in the number of tax returns, as the specific added value per taxpayer also increased in these sectors.

(See Graphics 11)

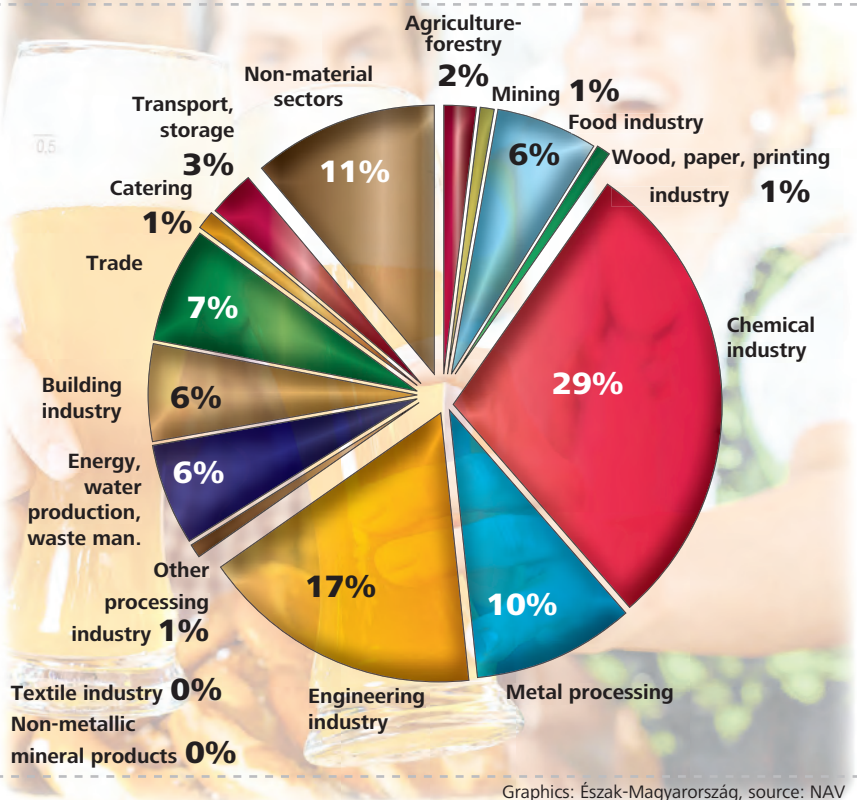
The result of the business reported in the returns increased significantly, by 22.6 percent, to HUF 310.1 billion in county totals. Financial performance, on the other hand, declined to the point where it changed from last year's positive to negative. The profit before tax from the balance of the two increased more modestly, by 15.2 percent.

The chemical industry accounted for more than half of the profit before tax, with the metalworking and engineering together accounting for an additional 15 percent, resulting in a seven-tenth of the total profit before tax for the three key industries, together with the fact that the pre-tax profit of the mechanical engineering was even weakened by the negative financial result.

Of the sectors, only textile industry

GRAPHICS 11.

Distribution of added value in the county in 2018

closed 2018 with a negative pre-tax profit, however the amount of the loss was less.

Catering and mining showed the largest improvement over the previous year, tripling their previous year's result. Construction industry, construction of non-metallic mineral products, and wood, paper and printing industry increased their revenue by more than 1.5 times.

Profitability in agriculture, trade and non-material sectors deteriorated.

9726 companies made a profit in 2018,

their number increased by 10 percent reaching 68 percent. The companies with a profit of zero score also increased by 10 percent, increasing their proportion within the multitude to 6 percent. The number of losers fell by a quarter.

However, the HUF 48 billion increase in profit reported by the profitable companies far exceeded the deterioration of the loss of HUF -8.3 billion reported by the loss-making company. As a result, profitability improved by a total of HUF 39.7 billion. Enterprises closed the year with a pre-tax profit of HUF 300.1 billion.

Analysis of NAV about the economy of the county

Improvement in profitability also increased willingness to pay dividends. After the tax liability for the current year was paid, 20 percent more dividends were paid out of the income from companies or from the cumulative reserves than in the previous year. Most dividends were paid in non-financial sectors, 31.5 percent of total payments, followed by the chemical industry with 17.3 percent. Trade, construction, and energy, water, waste management sectors accounted for over ten percent.

In terms of ownership, 60% of the total payments of HUF 42.2 billion were made to domestic private individuals, 34% to domestic companies and 6% to foreign economic operators.

The recipients of distributed profits vary from sector to sector, in the non-financial corporations, trade and construction, the largest share of payments was made to domestic private individuals and in the chemical industry it was made to domestic companies.

When looking at the specific amount of dividend payments, a company paid

HUF 2.9 million on average. Based on the after-tax profit, not surprisingly, the chemical industry received an order of magnitude higher than the average, but in the energy, water, waste, and mining sectors the specific value was high above the county average. **(See Table 7)**

About 14,000 partnerships reported 95,499 staff on average. The number of filed corporate tax returns was 1.4 per cent lower, yet the number of employees employed by them was 1,312, 1.4 percent higher than a year earlier. This certainly reflects a positive shift in the labor market situation in the county.

Due to the industrial nature of the county, industry is the largest employment sector, with 44.9% of the county's employees employed 42,893 people of whom mechanical engineering employed 14,789, metal processing 10,668 and the chemical industry 5,848 people. Non-financial retail services also play a significant role in employment, employing nearly 20% of the workforce. Trade is still a major employer with a 12.5 percent share.

The average number of employees in the construction industry increased by 10.7 percent. None of these sectors approached this dynamics, with an overall growth of 2.2 percent in the industry. In agriculture, trade and non-material sectors, the number of employees has fallen steadily.

The wages and salaries paid out in the county was HUF 303.7 billion, 11.9 percent higher than a year earlier. In addition to the leading sectors, the efflux of wages and salaries was higher than the county average in the food industry, in the production of non-metallic mineral products, and in energy, water and waste management. Labour cost decreased (-3,2%) only in the textile industry but not as much as the decline in the number of tax filers (-15.4%), so the average wage in the sector increased in line with the county trend.

Due to the ratio of the number of employees and the wage cost paid to them the average annual wage in 2018 was HUF 3,180 thousand/person, 10.3 percent more than a year earlier. As in the profitability of the sectors, there are significant differences in average wages in the sectors.

TABLE 7.
Indicators of profit

Branches	Profit before tax			Profit after tax		
	2017, million HUF	2018, million HUF	Index 2018/2017	2017, million HUF	2018, million HUF	Index 2018/2017
Agriculture-forestry	8 299	5 852	70,5%	7 744	5 369	69,3%
Mining	1 079	3 355	311,0%	999	3 155	315,9%
Food industry	-817	1 974	241,5%	-1 024	1 667	162,8%
Textile industry	-824	-794	96,4%	-837	-806	96,4%
Wood, paper and printing industry	343	623	181,7%	284	543	191,7%
Chemical industry	149 863	165 579	110,5%	142 293	157 618	110,8%
Non-metallic mineral products	330	599	181,4%	289	555	191,7%
Metal processing	10 943	24 926	227,8%	10 099	23 445	232,2%
Engineering industry	13 110	20 634	157,4%	12 240	19 604	160,2%
Other processing industries	1 065	1 128	105,9%	978	1 034	105,8%
Energy, water prod., waste management	7 747	8 533	110,2%	6 728	7 406	110,1%
Building industry	10 981	20 606	187,7%	10 270	19 335	188,3%
Trade	15 049	12 985	86,3%	13 759	11 639	84,6%
Catering	649	2 268	349,7%	552	2 083	377,1%
Transport, storage	4 893	5 520	112,8%	4 599	5 234	113,8%
Non-material sectors	37 684	26 278	69,7%	35 839	23 896	66,7%
Economic branches total	260 394	300 065	115,2%	244 812	281 776	115,1%
Favoured branches total	173 916	211 138	121,4%	164 632	200 667	121,9%
Not favoured branches total	86 478	88 927	102,8%	80 180	81 109	101,2%

Analysis of NAV about the economy of the county

The chemical industry is the highest paying sector for many years, where the average wage per employee is HUF 5,024 thousand, which is 1.6 times the county average and it is above the national average. On average, more than HUF 4 million is paid in mining and mechanical engineering. It is by far the lowest in the catering industry, where the annual average is only HUF 1,970 thousand/person, despite a 5.5 per cent increase compared to 2017.

Average wages in the construction industry did not rise at all compared to the previous year. It has grown at a much lower rate than the county average in the wood, paper and printing industry and trade, so the average annual wage of the employees here does not exceed HUF 2.4 million.

(See Table 8)

Overall, the financial position of businesses improved in 2018 compared to the previous year. Total liabilities increased by 8.6 per cent, within which equity increased by + 13.4 per cent, liabilities with a maturity of up to one year increased by + 7.7 per cent and liabilities with a maturity of over one year decreased by -1.8 per cent.

TABLE 8.

Indicators of employment

Branches	Wage costs		Expenditure on staff		Average number of employees			Average wage	
	2017, million HUF	2018, million HUF	2017, million HUF	2018, million HUF	2017, pers.	2018, pers.	Change, pers.	2017, T HUF/pers./year	2018, T HUF/pers./year
Agriculture-forestry	11 256	11 761	15 271	15 883	4 376	4 218	-158	2 572	2 788
Mining	1 436	1 484	1 968	2 091	384	352	-32	3 740	4 217
Food industry	10 083	11 652	13 383	15 376	3 523	3 585	62	2 862	3 250
Textile industry	2 148	2 079	2 802	2 697	983	862	-121	2 185	2 412
Wood, paper and printing industry	2 843	3 130	3 725	4 142	1 301	1 365	64	2 185	2 293
Chemical industry	25 990	29 381	38 442	43 031	5 693	5 848	155	4 565	5 024
Non-metallic mineral products	1 360	1 661	1 799	2 186	603	653	50	2 256	2 544
Metal processing	33 888	38 954	49 752	55 928	10 172	10 668	496	3 332	3 651
Engineering industry	52 312	59 204	72 492	80 279	14 762	14 789	27	3 544	4 003
Other processing industries	2 392	2 584	3 094	3 525	687	719	32	3 482	3 594
Energy, water prod., waste man.	15 473	17 436	21 416	23 702	4 245	4 404	159	3 645	3 959
Building industry	16 170	17 913	22 343	25 638	6 946	7 687	741	2 328	2 330
Trade	25 715	26 804	33 921	36 470	12 070	11 925	-145	2 130	2 248
Catering	5 423	5 941	7 042	7 957	2 899	3 016	117	1 871	1 970
Transport, storage	19 428	21 306	30 325	32 774	6 967	6 847	-120	2 789	3 112
Non-material sectors	45 553	52 368	59 617	69 547	18 576	18 561	-15	2 452	2 821
Economic branches total	271 472	303 659	377 393	421 226	94 187	95 499	1 312	2 882	3 180
Favoured branches total	112 191	127 538	160 686	179 238	30 627	31 305	678	3 663	4 074
Not favoured branches total	159 281	176 121	216 707	241 988	63 560	64 194	634	2 506	2 744

Equity increased in three quarters of the sectors, while it decreased in textiles, trade, transport and non-material sectors. The decline in after-tax profit was typically in the background. The funds thus lost were replaced by long-term liabilities in the non-material sectors, while most in the other three sectors by short-term liabilities.

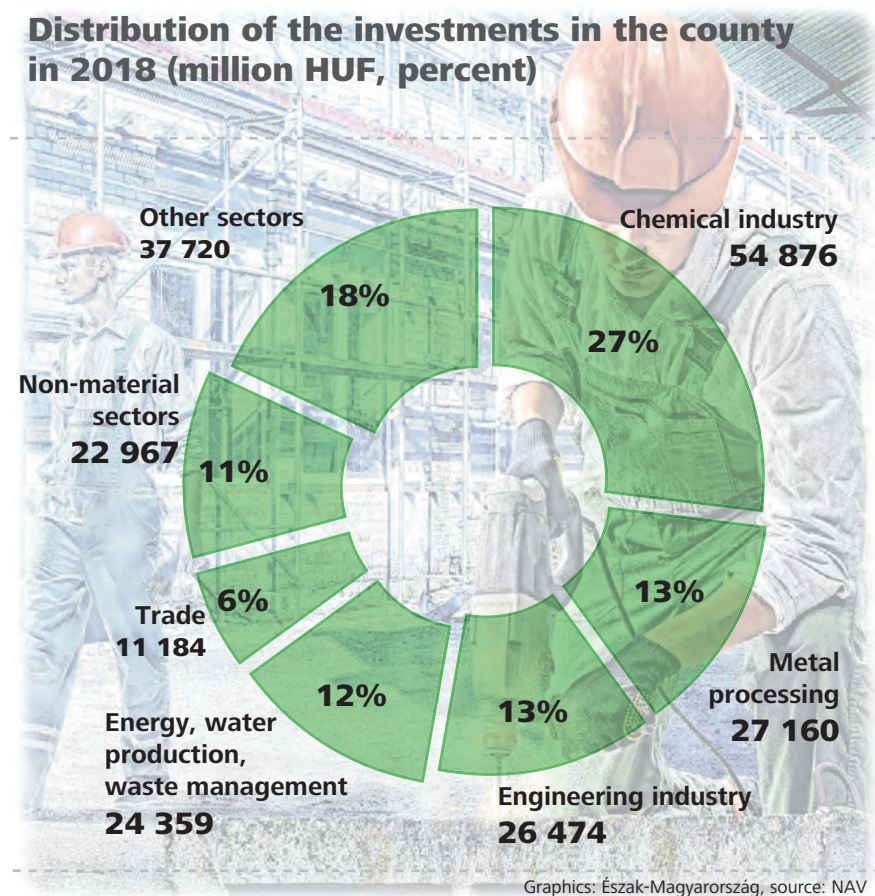
Overall, the return on equity ratio, which reflects the growth of companies' equity or their ability to pay dividends, remained slightly unchanged at around 15 percent in both the year under review and the base year. Not surprisingly, the chemical industry continued to be at the forefront in 2018, with a doubling of the county average (32.7%), even though the industry dropped by 11.8 percentage points compared to the last year because of the investment projects (HUF 55 billion) commissioned in the year under review. The prosperity of the construction and mining industries is also reflected in this indicator due to the investment and housing construction in progress through the growth of the indicator.

The profitability of agriculture, food, wood, paper, printing, energy, water, waste and non-material sectors is much lower than the county average. The production of non-metallic mineral products was close to zero and the textile industry alone was negative, as the sector as a whole produced losses.

The efficiency of the workforce can be expressed, inter alia, by the value added per average headcount. The county average was HUF 9,292 thousand per capita in 2018, 10.2 percent more than in 2017. More than 4.5 times the county average, the value of the chemical industry is HUF 44,397 thousand per capita. This profitability is not even approached by other sectors. Due to the significant improvement compared to the previous year, mining became the second most profitable sector in terms of the indicator examined. Food industry, mechanical engineering and energy, water production and waste management were also above the county average.

GRAPHICS 12.

Distribution of the investments in the county in 2018 (million HUF, percent)

Graphics: Észak-Magyarország, source: NAV

BIn Borsod-Abaúj-Zemplén County (excluding IFRS), the value of investments in the current year was 20 percent higher than in the base period. 84 per cent of current investments were put into operation during the reporting year, totaling to HUF 204.7 billion.

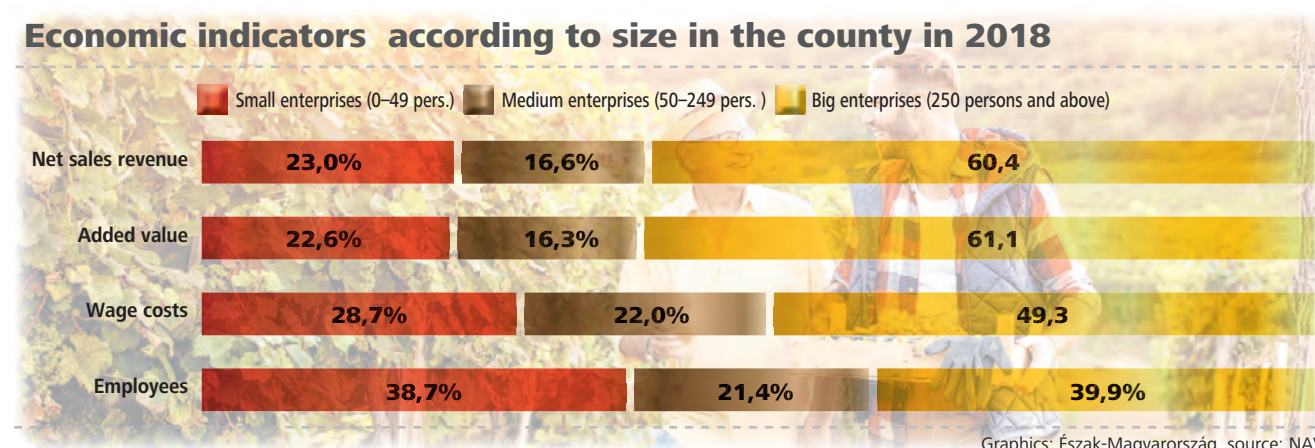
One quarter of the investments made were made by the chemical industry alone, but there have also been significant developments in the metal processing, mechanical engineering, trade, power, water, waste and non-material sectors. In each of the listed sectors, the total installed investments exceeded HUF 10 billion. In total, the value of investments commissioned totaled to HUF 37.7 billion in the nine

sectors not highlighted, representing 18 percent of the county performance. (See Graphics 12)

The size class of the companies was determined by taking into account the limits of the number of employees, the net sales and the balance sheet total according to the statutory regulations, but we did not take into consideration the conditions related to the ownership structure of the subscribed capital. As a result, businesses that did not qualify as small or medium-sized were considered large.

98% (13,919) of the taxpayers surveyed were small businesses, as their average headcount was less than 50, including micro-enterprises, the largest group,

GRAPHICS 13.

with 12,970 taxpayers with less than 10 employees. Far fewer, just 221 were medium-sized companies and only 45 large companies.

The size composition has hardly changed compared to last year. Decrease in the number of declarants has occurred among small businesses, especially within micro-enterprises. Four companies switched categories and moved from small to medium-sized businesses.

The distribution of invested capital continues to be characterized by the fact that the equity of a large group of small entrepreneurs does not reach -

it is just close to - that of some large companies.

The distribution of capital strongly determined economic performance. Large companies generated 60.4% of net sales, medium-sized enterprises 16.6% and small enterprises 23%. Large companies accounted for three quarters of their market turnover with foreign partners. The reverse is true for small businesses, with 93% of their sales going to domestic markets. Medium-sized companies, like the „big ones”, realized seven tenths of their sales from export.

The distribution of value added between groups of companies is almost the same as net sales. Value added per person employed reached HUF 14,237,000 in the case of large enterprises, HUF 7,555,000 in the case of medium-sized enterprises and HUF 5,433,000 in the case of small enterprises. In the past period, it increased the most in small businesses (+ 16.9 percent).

Looking at the pre-tax profit, large companies almost without exception closed the year with a profit. The amount of loss they listed is only one percent of their profit weight. As a result, 70.9 percent of the pre-tax profit of HUF 300.1 billion, according to county totals, was generated by them. This is a very significant proportion,

even exceeding their share of net sales by around 10 percentage points. A significant proportion of small businesses reported losses. While two-thirds of the county's loss weight was reported by them in 2017, three-fourths in 2018. This deterioration was clearly due to the deterioration in financial performance, as profit in the ordinary course of business in this group also increased significantly (+34.5 percent).

The improvement in operating profit was so overwhelmed by the deterioration in financial performance that their overall pre-tax profit was barely up from a year-on-year increase of only 1.0 percent. Despite improving profits for medium-sized companies, their profitability is weaker than that of the other two groups, as they have the lowest pre-tax profit on net sales of 5.1 percent. The same figure was 6.9 percent for small businesses and 9.7 percent for large businesses. **(See Table 9 and Graphics 13)**

Small and medium-sized enterprises (together): The composition of corporate tax relief for SMEs is significantly different from that of large companies. Half of the allowances for large companies were made up of development benefits, which increase the value, profitability and efficiency of businesses.

COMMENTS

Classification of enterprises according to their size:

Micro-enterprises: staff < 10 persons, sales revenue or balance total < 2 million EUR

Small enterprises: staff < 50 persons, sales revenue or balance total < 10 million EUR

Medium enterprises: staff < 250 persons, sales revenue < 50 million EUR or balance total < 43 million EUR

Large enterprises: staff > 250 persons or net sales revenue or balance total exceeds 50 million EUR or 43 million EUR.

The SME sector is more likely to benefit from allowances related to subsidies (support of spectacle sports, performances, artistic activities), despite the fact that this is of no practical added value for companies. Of course there are exceptions, for example, an interest rate cut for SMEs can be a big help. The proportion of this allowance for small businesses is 45 percent.

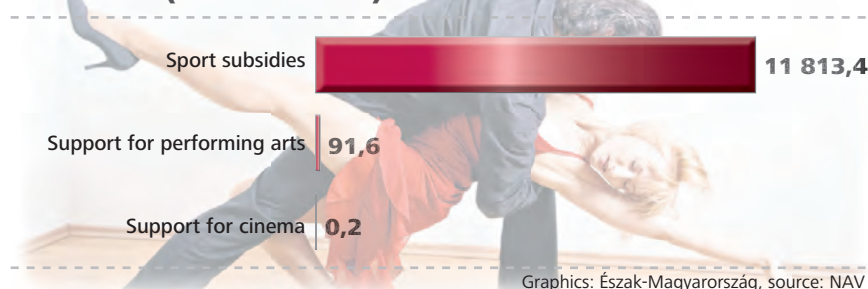
The changes in the subsidy system also influenced the development of the allowances used. The opportunity to offer taxes during the year was used primarily by large companies, with a significant amount. As a tax offer for 2018, the companies allocated a total of HUF 11,905 million after the corporate tax advance, tax advance supplement and the annual accounting.

(See *Graphics 14*)

Dividends paid in 2018 amounted to HUF 42.2 billion, 52.5 percent of which was paid by small businesses, while the remainder was paid by medium and

GRAPHICS 14.

Amounts allocated for corporate tax offerings in 2018 (million HUF)

Graphics: Észak-Magyarország, source: NAV

large companies. Small businesses paid out about four-tenths of their after-tax profits as dividends. The amount paid out was significantly, by about 40 percent higher compared to the previous year. The proportion of dividends paid to after-tax profits was much lower in the other two groups, 33 percent for

medium-sized companies and only 5 percent for large companies.

The share of employees was nearly the same (40-40%) among small and large enterprises, while the remaining 20% was employed by medium-sized enterprises. The SME sector is therefore still a major employer. Small businesses employed 36,942 people, 0.7 percent less than a year earlier, but the number of data providers dropped also by 1.4 percent. If we look at employment with medium-sized businesses, we see a 0.3 percent increase. In the case of large companies, the number of employees increased by 1,134 people, or 3.1 percent, and as a result, this group had 38,090 employees in 2018.

The labor costs of enterprises increased in all three categories. The average wage, calculated on the basis of the highest wage cost, increased by 10.3 percent. It lagged behind the county average, with the smallest increase in small businesses, by 5.1 percent, so the gap created in the previous years continued to increase compared to the other two groups. Compared to the local average of HUF 2,360,000, medium-sized enterprises paid an average of HUF 3,258,000, while large enterprises paid an average wage of HUF 3,933,000 per employee.

In the SME sector, there are companies with lower asset requirements and paying lower wages, which also means

TABLE 9.

Economic indicators according to size

Denomination	Small enterprise	Medium enterprise	Big enterprise	Total
Number of data suppliers in 2017	14 130	217	45	14 392
Number of data suppliers in 2018	13 919	221	45	14 185
Index 2018/2017	98,5%	101,8%	100%	98,6%
Net sales revenue in 2017, million HUF	752 104	539 335	1 942 525	3 233 963
Net sales revenue in 2018, million HUF	829 445	599 904	2 180 509	3 609 858
Index 2018/2017	110,3%	111,2%	112,3%	111,6%
Profit before tax in 2017, million HUF	56 461	20 968	182 965	260 394
Profit before tax in 2018, million HUF	57 034	30 373	212 658	300 065
Index 2018/2017	101,0%	144,9%	116,2%	115,2%
Pre-tax profit in 2017, million HUF	78 215	28 217	187 138	293 569
Pre-tax profit in 2018, million HUF	88 516	37 882	215 171	341 568
Index 2018/2017	113,2%	134,3%	115,0%	116,3%
Loss before tax in 2017, million HUF	-21 753	-7 249	-4 173	-33 176
Loss before tax in 2018, million HUF	-31 481	-7 509	-2 513	-41 503
Index 2018/2017	144,7%	103,6%	60,2%	125,1%
Average number of employees in 2017, pers.	37 197	20 034	36 956	94 187
Average number of employees in 2018, pers.	36 942	20 467	38 090	95 499
Index 2018/2017	99,3%	102,2%	103,1%	101,4%
Wage costs in 2017, million HUF	83 477	59 614	128 381	271 472
Wage costs in 2018, million HUF	87 173	66 691	149 796	303 659
Index 2018/2017	104,4%	111,9%	116,7%	111,9%
Average wage in 2017, million HUF	2 244	2 976	3 474	2 882
Average wage in 2018, million HUF	2 360	3 258	3 933	3 180
Index 2018/2017	105,1%	109,5%	113,2%	110,3%
Added value in 2017, million HUF	172 916	131 022	489 926	793 864
Added value in 2018, million HUF	200 712	144 405	542 301	887 417
Index 2018/2017	116,1%	110,2%	110,7%	111,8%

that job creation can be achieved here at significantly lower costs.

The equity capital, which represents approximately half of the total liabilities of businesses (own + external), has typically increased compared to last year, there are only differences due to its timing. In the SME sector, the proportion of own funds was around 50%, while that of large companies was slightly lower, 43%, which they tried to use efficiently. This is supported by the rate of return on equity, which was the highest at large companies, 32.9 percent. Smaller companies have a lower rate (20.5%), but there is a 1.8 percentage point improvement compared to the previous year. In the case of small businesses, however, due to increased losses, the return on equity ratio fell by one percentage point, to only 12% after 13% in 2017.

The county is divided into 16 districts, whose economic performance differs significantly. The county's location, terrain, mineral resources, the available infrastructure and the qualifications of the workforce are also determining for the development of each area. Considering the various aspects together, the districts of Miskolc, Tiszaújváros

and Kazincbarcika have developed economies, while the other 13 districts are considered to be developing.

The economic difference is based on the difference in invested equity. In county comparison, 50.5 percent of the population lives in the three most

developed districts, and 78.9 percent of the invested capital (total assets) is concentrated. Thus, the companies operating here are better equipped with capital, foreign capital is decisive and the availability of own resources needed for the development is also better.

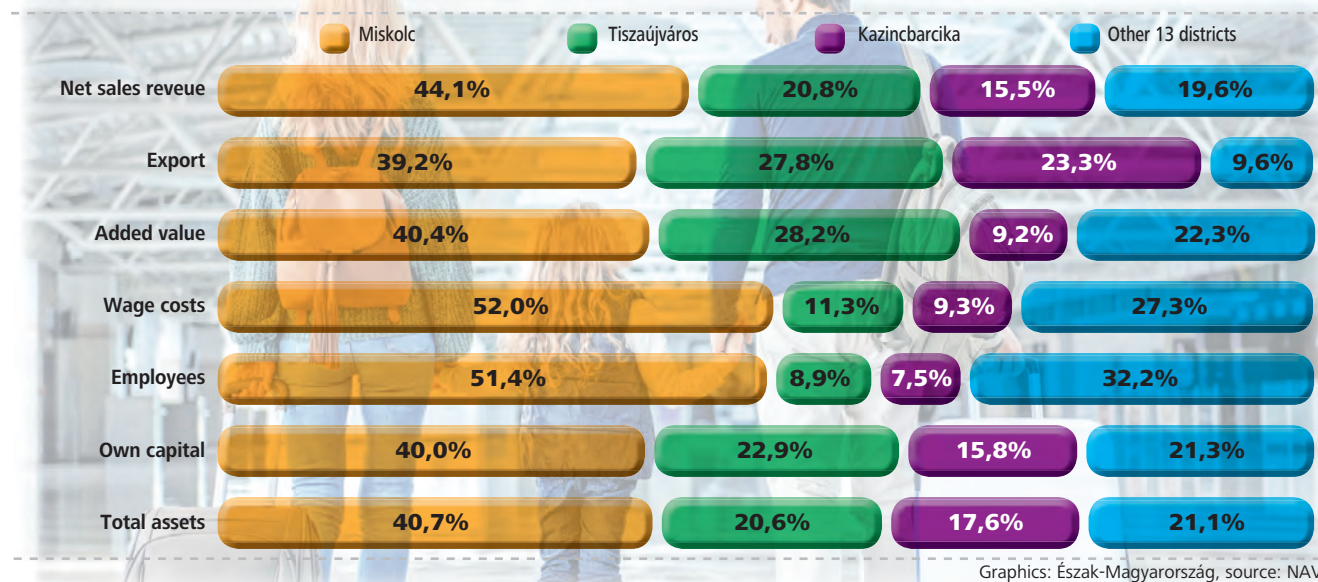
TABLE 10.

Economic indicators of districts

Districts B.-A.-Z. County	Population	Number of businesses	Own capital	Net sales revenue	Export	Added value	Employed	Average wage
	2018, pers.	2018, pieces	2018, million HUF	2018, million HUF	2018, million HUF	2018, million HUF	2018, pers.	2018, T HUF/pers.
Miskolc	233 281	7 345	731 936	1 593 402	721 974	358 094	49 084	3 217
Kazincbarcika	61 036	898	420 028	750 358	512 247	250 196	8 479	4 055
Tiszaújváros	29 966	642	288 797	558 939	428 508	81 372	7 198	3 937
Favoured total	324 283	8 885	1 440 761	2 902 699	1 662 729	689 662	64 761	3 407
Ózd	50 730	579	33 035	93 933	33 329	19 982	2 883	2 414
Sátoraljaújhely	20 722	427	35 565	104 705	39 690	43 228	3 999	3 043
Mezőkövesd	40 024	728	109 531	140 190	63 507	39 198	5 233	3 378
Szerencs	38 250	782	45 006	77 565	2 113	16 149	3 250	2 429
Sárospatak	22 860	549	62 388	99 896	14 849	32 061	6 355	2 409
Szikszó	16 708	290	16 585	18 621	83	4 390	892	2 383
Encs	21 226	285	13 007	28 615	1 977	6 403	1 400	2 128
Edelény	32 522	527	26 865	49 307	6 140	13 873	2 498	3 054
Gönc	15 856	311	4 038	41 608	10 657	4 529	952	2 125
Cigánd	15 578	117	3 690	4 460	177	1 146	351	2 225
Putnok	17 612	201	7 999	8 671	750	2 504	649	2 257
Mezőcsát	13 807	166	12 459	13 517	1 422	4 845	1 070	2 218
Tokaj	12 269	347	20 846	26 071	2 779	9 447	1 206	3 025
Not favoured total	318 164	5 309	391 014	707 159	177 473	197 755	30 738	2 701
County total	642 447	14 194	1 831 775	3 609 858	1 840 202	887 417	95 499	3 180

GRAPHICS 15.

Economic indicators according to district in the county in 2018

The key districts together represent a major part of the county's economic performance. They accounted for 80.4 percent of the county's total net turnover, 77.7 percent of value added and 75.2 percent of labour costs.

Half of the enterprises operate in the county seat of Miskolc and its catchment area. Almost all branches of the economy were represented in significant proportions. More than 50% of the mechanical engineering and metalworking companies are concentrated in the area, and the same is true for the service sectors (catering, transport, non-material industries). Almost all economic indicators in the area have improved compared to 2017 and ranked first in the districts. In 2018, the average annual wage of HUF 3.2 million was 10.4 percent higher than in the previous year.

The names of Tiszaújváros and Kazincbarcika are united with the chemical industry, which for many years has continuously ensured the economic growth of the region beyond the county

average. The unit values of value added and labour input per employee exceeded not only the county but also the national average. An important result for the employees is that the average annual wage reached HUF 4 million.

Among not highlighted districts, there are also districts with better economic results. Although the regions of Mezőkövesd, Sátoraljaújhely, Edelény and Tokaj are no more than slightly a tenth regarding key parameters (net sales, total assets, equity, number of employees, value added), they represent more than 60% of the overall data of not highlighted districts. The average wage of the employees living here was HUF 3.3 million in the Mezőkövesd region, which even exceeded the Miskolc region, in the other three districts it was around the county average (HUF 3.1 million).

The regions of Sárospatak, Szerencs and Ózd are still in the "middle-rank" regarding invested equity and foreign capital, but average wages around HUF

2.4 million are HUF 500-600 thousand lower than the county average.

The regions of Cigánd, Encs, Gönc, Mezőcsát, Putnok and Szikszó were among the smallest both in terms of population size and capital and performance of enterprises. Average wages were the lowest here, ranging from HUF 2.1-2.3 million.

At this point, however, it should be emphasized that companies are included in our analysis based on the registered offices of companies in Borsod-Abaúj-Zemplén county. This means that it is not the premises or the places of the companies that is decisive from the point of competence of the authority, but the registered offices. Enterprises which due to different ownership interests - for example, premises in different parts of the country - may not be listed in the county from the point of competence of the authority do not appear in the county's aggregated data. The territorial characteristics of the county should be assessed in this light.

(See Table 10 and Graphics 15)

**The Power of Business,
The Business of Power**

Ten Pao – Fejlődés, fejlesztés, növekedés

A hongkongi alapítású Ten Pao-csoport 40 éves tapasztalatával az egyik legjelentősebb kapcsolóüzemű tápegység, valamint intelligens töltő és vezérlő gyártója.

A világ számos részére szállított termékeink között megtalálhatóak az USB-töltők, vezeték nélküli töltők, adapterek, nyitott keretű tápegységek, LED-vezérlők és tápegységek, amelyeket olyan fogyasztási cikkekhez használnak mint például az okostelefonok, audiorendszerek, laptopok, háztartási elektromos eszközök vagy elektromos cigarettek. Az intelligens töltők és vezérlők magukba foglalják az olyan vezeték nélküli töltőket, intelligens töltőket és intelligens vezérlőket, amelyeket elektromos kézi szerszámokhoz használnak. Vevőik között olyan piacvezető vállalatok vannak, mint pl. a Bosch, az Oppo, a Google, a Makita, Metabo vagy a Philips.

A cégcsoport számára kiemelten fontos az innováció, ezért cégcsoporton belül jelentős a kutatás-fejlesztési szegmens. A Ten Pao-csoport számos szabadalommal rendelkezik, és saját fejlesztésű terméket is gyárt és forgalmaz.

A Ten Pao-csoport 2017-ben alapította meg első, Ázsián kívüli gyártó- és logisztikai telephelyét Magyarországon, Miskolcon a cégcsoport európai partnereinek a kiszolgálása és támogatása céljából. A miskolci gyár fő profilja kapcsolóüzemű tápegység-

gek, töltők, valamint szerelt, nyomtatott áramkört lapok gyártása nagy teljesítményű automata gyártóberendezésekkel.

Az elmúlt 2 év folyamatos beruházásai és fejlesztései után a 2019-es év nagyon mozgalmas és izgalmas a Ten Pao Electronics Hungary Kft. számára, ez év elejétől a magasabb hozzáadott értékkel bír, úgynevezett SMT-technológián alapuló szerelt, nyomtatott áramkört lap gyártása is elindult miskolci üzemünkben, mely gyártástechnológia további kapacitásbővítése is megvalósul az év végéig.

A dinamikus növekedés eredményeként a gyár létszáma is jelentősen növekedett az elmúlt 2 évben, a teljes állományi létszám mára már meghaladja a 120 főt, és ez a létszám az év végéig közel a duplájára növekedhet; és 2020 végére elérheti akár a 300 főt.

Jelenlegi gyártócsarnokunkat is kinőttük, ezért a nyár folyamán a cég megkezdte épületbővítését is egy új, kétszintes modern üzemszarnok és irodaépület építésével, mely a jövő év elején készül el, és szintén a további kapacitás- és gyártóképeség-bővítést szolgálja.

A piaci és vevői elvárások teljesítése érdekében a Ten Pao-csoport kiemelt figyelmet szentel az innovatív termékek fejlesztésének és a haladó gyár-

tástechnológiák alkalmazásának, a gyártásban alkalmazott automatizálási és digitalizálási szint folyamatos emelésének.

A tervezett növekedés keretében a gyár megkezdte a helyi kutatás-fejlesztési (R&D) képesség és a kutatás-fejlesztési szervezet kialakítását is, mely innovációt elősegítő terület szintén dinamikus növekedés előtt áll a következő években, mely terület kialakításának következő lépéseként frissen végzett villamos- és mechanikai mérnököket keresünk fejlesztőmérnöki pozíciókba.

Emellett folyamatosan keresünk munkatársakat mind fizikai, mind szellemi munkakörökbe; amennyiben többen szeretne megtudni cégünkről vagy felkeltettük érdeklődését, kérjük, lépjenek velünk kapcsolatba az alábbi elérhetőségek egyikén vagy látogassanak el honlapunkra.

KAPCSOLAT:

Email: hungary@tenpao.com
Tel: 70/684-8199

Ten Pao Electronics Hungary Kft.
3508 Miskolc, Bogács u. 4.
www.tenpao.com
member of TEN PAO GROUP HOLDINGS LIMITED

352501

SÁROSPATAK

GENERÁL KIVITELEZÉS

ACÉLSZERKEZET-GYÁRTÁS

FORGÁCSOLÁS

FELÜLETKEZELÉS

VILÁGSZÍNVONALÚ GÉP- ÉS ESZKÖZPARK

PROFESSZIONÁLIS MUNKAKÖRNYEZET

SZÍVÜGYÜNK BORSOD MEGYE

BUILD Together!

www.weinberg.hu

354726

Fejlődő gazdaság – fejlődő város

Tiszaújváros önkormányzata elkötelezett a helyi gazdaságfejlesztés iránt, és támogatja a jelenleg is működő, valamint a jövőben idetelepülő vállalkozásokat.

– Önkormányzatunk időben felismerte, hogy az ipari termelés bővítésének és megújulásának elősegítése révén biztosíthatja az itt és a városkörnyéken élők életminőségének javítását, a város népességmegtartó erejének és költségvetési forrásainak növelését, a városfejlesztési elképzelések megvalósítását – mondja Fülöp György polgármester. – Legfontosabb feladatunk az volt, hogy elősegítsük az új vegyipari beruházások (butadiénüzem, műgumigyár, polioliüzem) megvalósulását, a már működő területek fejlesztését, illetve hogy hosszú távon kiszámítható és vonzó gazdasági környezetet alakítsunk ki. Adópolitikánk alapvetése az, hogy a helyi gazdaság növekedé-

Fülöp György, Tiszaújváros polgármestere

Fotó: Magánarchívum

si pályára állítása és a város biztonságos működése közötti egyensúly megteremtéséhez az az adómérték a megfelelő eszköz, amely az elvonások ellenére nem veszélyezteti a város fejlődését és egyidejűleg kedvező befek-

tetési környezetet biztosít a vállalkozások számára.

Döntéseink eredményeképpen a helyi iparüzési adó mértéke öt év alatt 25%-kal, az építményadó általános mértéke pedig 50 Ft/m²-rel, 900 Ft/m²-re csökkent, továbbá 2016-óta az új épületek, önálló épületrészek esetében 3 évig terjedő, határozott idejű kedvezményes adómértéket vezettünk be. Gazdaságfejlesztési stratégiánknak és adópolitikánknak köszönhetően az említett vegyipari fejlesztésekkel párhuzamosan jelentősen megnőtt a befektetői érdeklődés a Tiszaújvárosi Ipari Park iránt is. A korábbi alapelvek folytatásaként a jövőben – a törvényi feltételek mentén, illetve a pénzügyi korlátok figyelembevételével – olyan adókedvezmény bevezetését tervezzük, mely célzott preferenciát nyújt minden beruházó vállalkozás számára.

354610 SZPONSZORÁLT TARTALOM

ABAÚJ COOP Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.

coop
a jó szomszéd!

Az Abaúj Coop cégcsoport közel 100 élelmiszer-kiskereskedelmi egységgel várja vásárlóit B.-A.-Z. megye 77 településén, valamint egy üzemanyagtöltő állomással Tolcsván. Üzleteinkben megtalálhatóak a saját pékségeinkben készített pékáruk mellett több száz magyar gyártó termékei is.

ABAÚJ COOP Zrt. • Cím: 3860 Encs, Petőfi u. 71-73.
Telefon: +36 46 385 855
E-mail: titkarsag@abaujcoop.hu

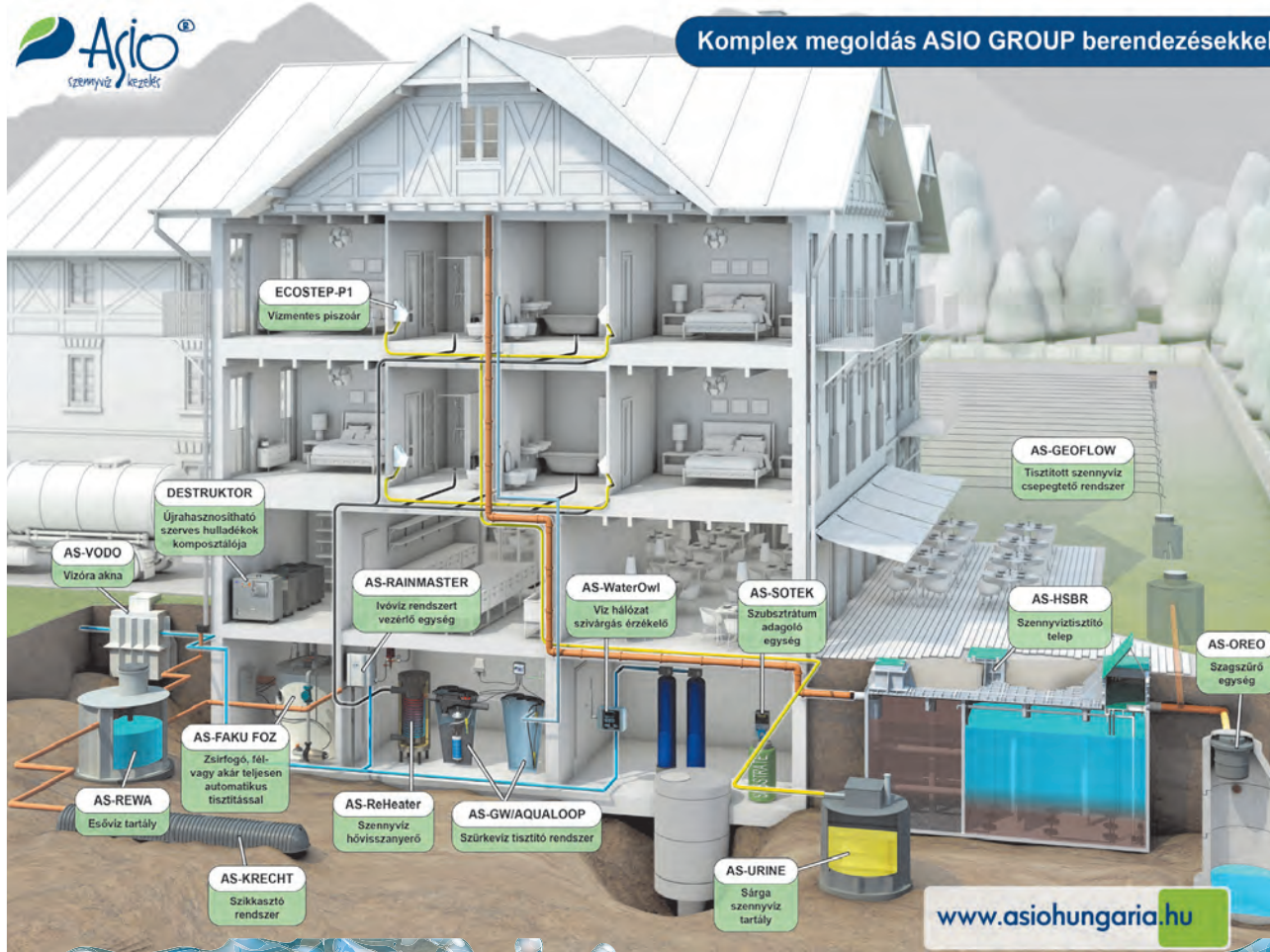

AZ EREDETI NÓGRÁDI ROPOGÓS SÓS PÁLCIKA FORGALMAZÓJA ÉS GYÁRTÓJA

20 ÉVE EGYÜTT KÖSZÖNJÜK!

Komplex megoldás ASIO GROUP berendezésekkel

Mindenünk
a **VIZ**. A víz
a mindenünk.

355966

www.asiohungaria.hu

ASIO Hungária Kft.

1162 Budapest, János utca 90/A

Tel: +36 1 720 50 52 • E-mail: info@asiohungaria.hu

Three TOP lists with 150 companies

70 companies ranking highest from the districts of Miskolc, Tiszaújváros and Kazincbarcika

As usual, we ranked the largest companies again this year based on net turnover, added value and average headcount. For the taxpayers that are linked enterprises, we made it possible, just like in previous years, to list their tax return data as consolidated figures "as a group" as requested by them. 4 company groups made use of this possibility. Of the 9 county taxpayers who converted to international accounting standards, 5 were ranked among the most prestigious.

Based on their performance in 2018, 19 new companies were ranked among the most prestigious companies, which were not included in the previous year's rankings. A total of 150 companies and company groups were included in the three TOP lists, of which 61 are cutting

edge based on all three economic indicators.

In 2018, the top 100 companies with highest net turnover generated three quarters of the county's revenue, HUF

3137.7 billion. Even the last company on the list realized turnover exceeding 3,2 million HUF.

The most significant employers employed 47 893 people in 2018,

TABLE 11.
Indicators of performance in 2018

Denomination	County	TOP 100	Share of TOP 100
Number of data suppliers	14 194	100	0,7%
FACTORS OF PRODUCTION			
Physical assets, million HUF	1 709 161	1 083 455	63,4%
Average number of employees, pers.	98 625	45 526	46,2%
Own capital, million HUF	2 091 255	1 249 718	59,8%
Foreign capital, million HUF	113 711	92 964	81,8%
INDICATORS OF PERFORMANCE			
Net sales revenue, million HUF	4 117 553	3 026 053	73,5%
Export, million HUF	2 098 661	2 000 575	95,3%
Export/net sales revenue	51,0%	66,1%	
Domestic sales, million HUF	2 018 892	1 025 478	50,8%
Added value, million HUF	991 158	726 242	73,3%

in this way they employ 48,6% of the average headcount employed by companies with registered offices in the county. In 2018, 41 companies employed at least 250 people, 12 of whom had more than one thousand employees. The last employer in the ranking employed 104 people.

Based on its revenue generating ability, the 100 largest companies produced HUF 726.2 billion of added value. 73.3 percent of the county's new value was created here. The added value created by the 100th company also reached HUF 814 million.

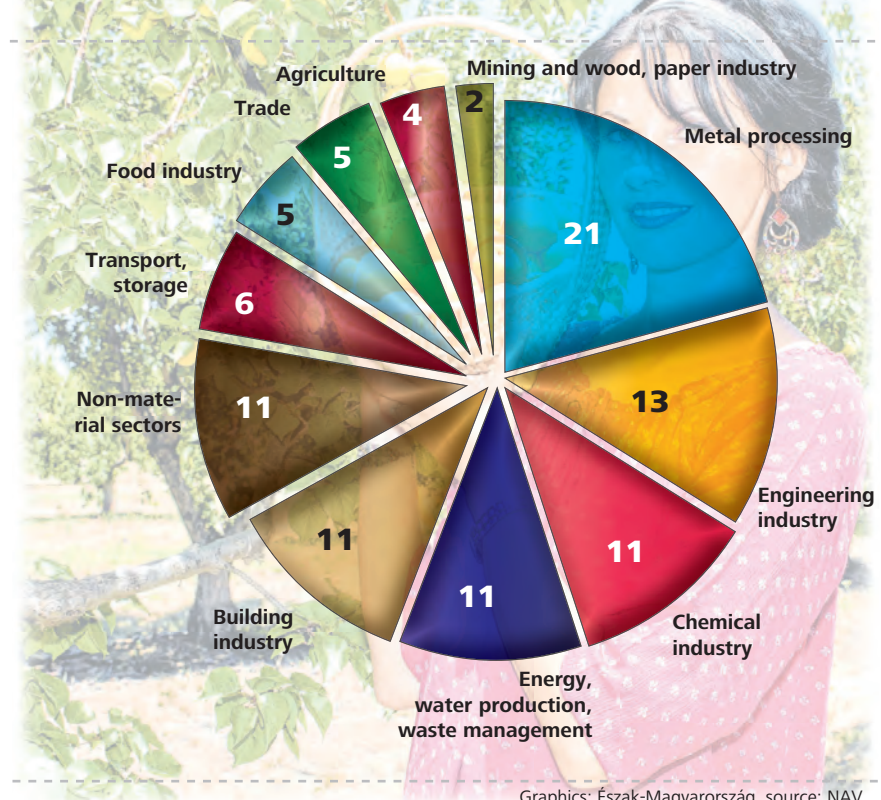
(See Table 11 and Graphics 16)

Added value is the most complex expression of a business' performance. This is also supported by the fact that 73 of the 100 largest net revenue companies and 75 of the 100 largest employers were also at the forefront in terms of added value. Hereinafter the economic role of the 100 biggest enterprises based on added value is analysed.

The 100 companies with outstanding economic performance achieved turnover of HUF 3,027 billion, contributing 73.5 percent to county performance. Two thirds of their sales came from exports. At the county level, they were at the forefront of the foreign market, as 95 percent of all county exports were made through them. The other companies in

GRAPHICS 17.

Sectoral breakdown of the 100 largest companies generating added value in 2018 (piece)

Graphics: Észak-Magyarország, source: NAV

the county met mainly the domestic needs, since 90% of their sales were domestic.

Nine companies realized sales exceeding HUF fifty billion this year.

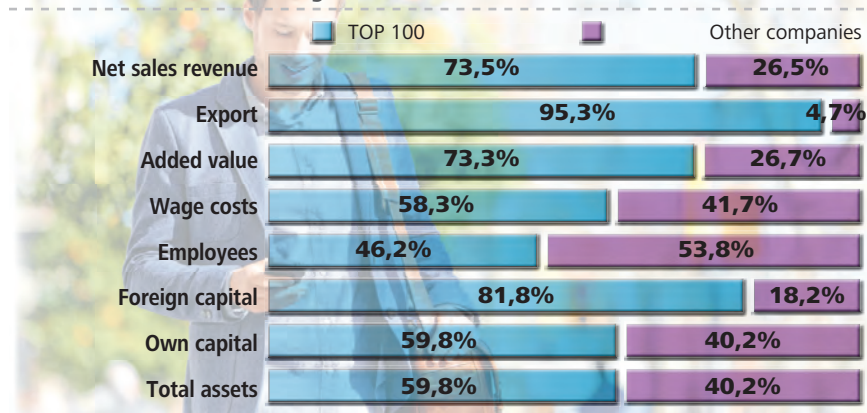
Two of them belonged to the chemical industry, five to the machinery industry, one to the energy industry and one to the metalworking industry.

The share of TOP 100 companies in production fundamentally results from the fact that they primarily engage in capital-intensive activities, and in this way these companies have almost 60% of the invested capital, which is also strengthened by foreign investors, as eight-tenths of the foreign capital in the county is in the hands of these companies.

The ratio of those employed by them is relatively low, compared to their share in other production factors, as the headcount employed by them is 46.2% of those employed in the county. However, the efficiency of labour (66.5 million HUF/person) is several times higher than the value of net sales per employee (20.6 million HUF/person) of the other businesses in the county.

GRAPHICS 16.

Share of circle TOP 100 in main economic indicators of the county 2018

Graphics: Észak-Magyarország, source: NAV

The profitability of the 100 companies producing the highest added value is much higher than that of other companies in the county. Viewing the profitability of a return on sales, the TOP100 companies turned 10 percent of sales revenue into pre-tax profit in 2018, while the rate for other businesses in the county was only about half, 5.4 percent.

(See Table 12)

The ratio is even larger if we apply the after-tax profit to equity, as the value of this ratio is 22.9 percent for the key group and 6.4 percent for other companies in the county. Thus, with a unit of invested equity, the TOP100 companies make three and a half times more profits than other companies in the county.

The efficiency of profitability and labour allowed more favourable wages. 58,8% of the county's labour costs were accounted for by the top 100 largest companies. Labour costs well above the 46.2 percent share of those employed resulted in higher wages. The annual average wage of this workforce is HUF 4 053 thousand, which is 1.6 times higher than the average annual wage of HUF 2 490 those employed by other companies in the county. This proportional difference has not changed for years, which also means that other businesses in the county (practically the small-sized enterprises) are increasing their wages year by year, but they cannot compete

TABLE 12.
Indicators of profitability and return in 2018

Denomination	County	TOP 100	Share of TOP 100	
			2017	2018
PROFITABILITY				
Net sales revenue, million HUF	4 117 553	3 026 053	73,7%	73,5%
Profit before tax, million HUF	362 126	303 628	81,1%	83,8%
Profit after tax, million HUF	340 192	286 157	81,3%	84,1%
Own capital, million HUF	2 091 255	1 249 718	54,3%	59,8%
Regular entrepreneurial:				
profit before tax/net sales revenue	8,8%	10,0%		
Proportional return on equity:				
profit before tax/own capital	16,3%	22,9%		
RETURN				
Income, million HUF	501 894	399 860	77,9%	79,7%
From this: Profit after tax, million HUF	340 192	286 157	81,3%	84,1%
Amortization, million HUF	161 702	113 703	70,5%	70,3%

with the wages of the more efficient and profitable large and medium-sized enterprises.

(See Table 13)

The sector affiliation of the TOP 100 is as colourful as that of the county at section level as a whole. In describing the sector specifics of the county, we have underlined the chemical, mechanical and metal processing industries as leading industries. Of course, this is no different in the TOP100. 45 companies - sectors that have the greatest impact on the county's economic life - were represented among the largest in 2018.

A significant number of companies in the energy, water, waste, construction and non-material sectors were also in the forefront, and even compared to

last year they are increased by 1-2 companies per sector.

(See Graphics 17)

Based on the ranking by the registered offices of companies, 70 in the district of Miskolc, Tiszaújváros and Kazincbarcika and 30 of the other 13 districts of the county are ranked among the most prestigious. There was no company operating in the region of Cigánd, Gönc, Putnok and Szikszó that could have been ranked on the current TOP list on the basis of its added value.

TABLE 13.
Indicators of employment and investment in 2018

Denomination	County	TOP 100	Share of TOP 100
Average number of employees, pers.	98 625	45 526	46,2%
Wage costs, million HUF	316 750	184 519	58,3%
Cost of live labor, million HUF	443 895	260 918	58,8%
Average wage, thousand HUF/pers.	3 212	4 053	
Cost of specific labor, thousand HUF/pers.	4 501	5 731	
Investment commissioned in the year concerned, million HUF			
	0	0	
Investment value for the year, million HUF	305 827	199 533	65,2%
Own capital, million HUF	2 091 255	1 249 718	59,8%
Subscribed capital, million HUF	411 216	272 435	66,3%
Foreign capital, million HUF	113 711	92 964	81,8%
Foreign capital/Subscribed capital	27,7%	34,1%	

A Fraisa Hungária Kft. svájci tulajdonban lévő leányvállalat, amely keményfém- és gyorsacél-alapanyagból gyártott hengeres szárú forgácsolószerszámok előállításával és újraélesztésével foglalkozik. Vállalatunk folyamatosan törekszik a legfejlettebb gyártási technológiák és az azt kiszolgáló legmodernebb infrastruktúra alkalmazására, melyek segítségével hatékonyan el tudjuk készíteni a legmagasabb elvárásoknak is megfelelő forgácsolószerszámokat.

Fontos kiemelni, hogy a svájci anyavállalat és a Fraisa Hungária Kft. vezetősége elsősorban nem a svájci viszonyokhoz képest olcsóbb munkaerőben látja a sárospataki telephelyben a potenciált, hanem egy olyan modern technológiával rendelkező és jól szervezett csapatban, ahol nemcsak a kiváló minőségben gyártott termékeket tartják értékesnek, hanem az azokat előállító munkatársakat is, ahol a kollégák egyéni sikerei teszik a céget is sikeressé.

Mindemellett nagy hangsúlyt fektet vállalatunk a társadalmi szerepvállalásra, amelyhez a kiemelkedő gazdasági teljesítmény megteremtí a lehetőséget, hogy megtalálja az utat a helyi közösség megfelelő módú támogatásához. Helyi tanintézmények mellett több, fiatalokat sportra ösztönző egyesületet, alapítványt is támogat a vállalat Sárospatakon és vonzáskörzetében.

A 20 éve működő magyarországi leányvállalat jelenleg 164 főt foglalkoztat.

www.fraisa.com

„KIS” Szerelő és Kereskedő Kft.

Egyedi vegyipari berendezések, alkatrészek, eszközök, rendszerek:

- Tervezése
- Gyártása
- Megvalósítása
- Karbantartása

Főbb kapacitások:

- Vízugaras vágás
(6x3m 140 mm vastagságig 3D fejjel)
- Hegesztés (kézi, orbitális, robot technológia)
- Lemezhengerítés
(25 mm vastagságig, 4,5 m átmérőig)
- 5 tengelyes CNC megmunkálás
- Szemcseszórás, festés (16x4,5x4,5 m-ig)
- Erősáramú és irányítástechnikai szerelés

www.kiskft.hu

Elérhetőségek:

„KIS” Szerelő és Kereskedő Kft.

H-3792 Sajóbábony, Gyártelep

Tel.: +36-46/549-010

E-mail: kiskft@kiskft.hu

MEGBÍZHATÓSÁG, SZAKMAI ALKALMASSÁG, KÖLCSÖNÖS BIZALOM – ez jövőképünk három pillére.

MEGBÍZHATÓSÁG

ALKALMASSÁG

ELÉGEDETTSÉG

MEGBÍZHATÓSÁG

Teljes mértékben a kölcsönös együttgondolkodás és feladatmegoldás irányába kötelezzük el magunkat.

ALKALMASSÁG

A vagyonvédelem bármely területén képesek vagyunk Megbízóink érdekeit képviselni a hatályos jogszabályok szerint.

KÖLCSÖNÖS ELÉGEDETTSÉG

Megbízóink elégedettségéhez színvonalas szolgáltatásainkon túl hozzájárul a feladatok pontos dokumentálása és ellenőrzése, valamint az igényekre történő gyors reagálás.

SZOLGÁLTATÁSAINK

- Élőerős őrzés-védelem
- Pénz- és értékszállítás
- Rendezvénybiztosítás
- Távfelügyeleti szolgáltatások
- Elektronikus biztonsági rendszerek
- Magánnyomozás
- Járműfelügyelet
- Épületüzemeltetés
- Tűz-, munka- és környezetvédelem
- Porta, recepció, telefonszolgálat
- Takarítás, parkgondozás, hőeltakarítás és síkosságmentesítés

Cégünk a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara tagja.
Az őrzés-védelmi, valamint a pénz- és értékszállítási tevékenységre az ALLIANZ
Hungária Biztosító Zrt.-nél rendelkezünk teljes körű felelősségbiztosítással
(200 M Ft/év, illetve 20 M Ft/kár).

SALVAGUARDIA

Salvanguardia Holding Zrt.
3526 Miskolc, Álmos utca 5/A.
Tel.: +36 20/400-8502, +36 20/400-8500, +36 46/508-534
Fax: +36 46/508-533
E-mail: svgrt@svgrt.hu • Web: www.salvanguardia.hu

354546

M-kereskedésként erősít a Miskolc Motors

Tíz év szünet után tavaly nyílt újra BMW márkakereskedés Miskolcon. Az első év az „építkezés” éve volt, hogy stabil legyen a működésük – vallja Sándor Attila, a Miskolc Motors ügyvezető igazgatója.

– A nyitás óta eltelt idő alatt stabilizálni tudtuk a márkakereskedés működését, ami nagy kihívás volt. A bevezetési szakaszban vagyunk még, hiszen korábban tíz évig nem volt képviselője a márkának a régióban. Az ügyfeleknek meg kell ismerniük minket, ami egy hosszabb folyamat lesz. Tisztában voltunk azzal, hogy ez 2-3 éves feladat, amit az elmúlt egy év is megerősített – árulta el Sándor Attila. – Ettől függetlenül azt gondolom, hogy mindazt az elvárást, amit a BMW támasztott irányunkban, mind az ügyfeleink elvárását egy prémiummárka esetében, teljesíteni tudtuk és tudjuk. Nyilván nem vagyunk még a teljesítésünk csúcán, de amit az első évre terveztünk, azt hozta a kereskedés és a szerviz is.

Hozzátette: sok munka vár még rájuk, hogy a végső célt, amit terveztek mind ügyfélállományban, ügyfél-elégedettségben, mind gépkocsiállományban és ismertségben elérjék.

– Fontos számunkra, hogy a BMW Magyarország is elismerően nyilatkozik az elvégzett munkánkkal kapcsolatban. Tisztában van azzal a feladattal, amit vállaltunk, és elismeri az erőfeszítéseinket, amiket azért tettünk, hogy elindulhassunk – hangsúlyozta.

Mint mondta, a beruházás koordinálása, a működés felépítése és a márkakereskedés bevezetése elsősorban menedzserjellegű vezetői feladatokat igényelt, amit Szabó Gergely teljes megelégedett-

ségünkre teljesített is, amit ezúton is szeretnék megköszönni neki. A folytatás azonban kereskedői-értékesítési szemléletet igényel, ezért a márkakereskedés vezetését novembertől Molnár Róbert vette át. Hogy miért bízták a folytatást Molnár Róbertre, azt magyarázza a Porsche Hungáriánál végzett munkája.

– Tizennégy éven keresztül dolgoztam a márkakereskedésekkel, az ő munkájukat segítettem egyfajta támogatói szerepben. Egyszerre kellett az importőrminőségi és -mennyiségi, valamint a vevői elvárásokra felkészítenem a kereskedéseket, nem számon kérve őket, hanem közös munkával elérve. Mindig az volt a lényeg, hogy win-win helyzet alakuljon ki, hiszen ha a kereskedő jól érezte magát, akkor mi is jól éreztük magunkat. Az elmúlt évek alatt megszerzett tapasztalatokat és szakmaiságot igyekszem most a Miskolc Motorsnál hasznosítani – összegezte Molnár Róbert.

Az újdonsült vezető elmondta, elsődleges, hogy a cégnév és a kereskedés ismertsége folyamatosan javuljon. Ezen keresztül

igyekeznek az ügyfelek bizalmát még inkább megnyerni.

– Összetett feladat egyik oldalról az értékesítést és a szervizt, a másik oldalról a használt autó értékesítését úgy összefogni és kezelni, hogy ha bárki a régióban azt mondja, hogy BMW, akkor a Miskolc Motors legyen az első, ami beugrik neki, és mi legyünk az elsők, ahová eljön az ügyfél. A következő feladat, hogy olyan kiszolgálással találkozzon nálunk, hogy ne menjen tovább, és hosszú távon az ügyfelünk legyen – hangsúlyozta. – Ezt segíti, hogy a márkaszervizünk is hozza azokat a magas követelményeket, amelyek a márka és az importőr támaszt elének, ami a kiváló szakembergárdának köszönhető.

Mint Sándor Attila elárulta, sokat várnak a BMW-gyártótól, ami ha megépül Debrecenben – a Győrben és Kecskeméten készülő prémiumautókhöz hasonlóan –, segíti majd a márka ismertségét és növelni fogja az eladási darabszámokat. Ugyancsak tovább növelheti az eredményességüket, hogy míg az induláskor BMW, MINI és elektromos, azaz I-kereskedés voltak, immár elmondhatják magukról, hogy M-kereskedés lettek. Ezzel pedig maximálisan ki tudják szolgálni azon ügyfelek igényeit, akik nagy teljesítményű prémiumautókra vágnak. Nem beszélve arról, hogy a nagycsaládos programokban is részt tudnak venni, ami jól mutatja, hogy mennyire széles a BMW-választék.

Miskolc Motors

A MISKOLC AUTÓ CSOPORT TAGJA

Minden információ értékes és fontos

Beszélgetés dr. Barkóczy Péterrel, a Fux Zrt. fejlesztési igazgatójával

Szakértelem, innováció, folyamatos tanulás, problémák iránti érzékenység, nyíltság – elsősorban ezek jellemzik a miskolci székhelyű társaságot. A Fux Zrt. Magyarországon kívül Európában, sőt már az egész világon a jegyzett cégek táborát erősíti. A fejlesztési igazgató szavaiból kirajzolódik az a sajátos filozófiájuk, melynek segítségével évek óta egyre jobban állják a „harcot” az iparágban.

Hogyan tudnak lépést tartani a konkurenciával?

Ebben a harcban jelentős szerepe van az innovációnak, az innovatív gondolkodásnak. Természetesen mindig szükséges valami új: például ötlet és termék. Ezzel tud a cég folyamatosan megjelenni a szakmai fórumokon. Azonban fontos a nyíltság is és a szakmai problémák iránti érzékenység. Folyamatosan tanulunk a fejlesztés mellett. Az iparágunk erősen konzervatív, az újdonságokat minden felhasználó érdeklődéssel hallgatja, azonban az alkalmazásba vétel hosszú folyamat. Ennek oka a villamosenergia-ellátás biztonsága. Azonban fontos dolog, és a konkurenciaharcban lényeges fegyverzet, ha a felhasználó vagy az építő cég szakmai konzultációs partnert lát a gyártóban. Az innovációból következő szakértelem az, ami a konkurencia elé helyezi a vállalatunkat.

Mi kell ahhoz, hogy éllovasok legyenek a vezetékgyártásban?

Mindenekelőtt az előző kérdésben említett szakértelem és nyitottság, ami fontos. Persze ez önmagában nem elegendő. Még a kísérletező hajlam, az új lehetőségek kutatása is elengedhetetlen. Ehhez persze figyelni kell a szakmai közösséget, tanulni kell az újat nemcsak a szűken vett szakmai, hanem minden más kapcsolódó területen is. Persze az ötletet megvalósítani, kísérletezni csak kiváló gépeken, kiváló gárdával lehet. Ehhez pedig pénz kell. Ebben az évben például két nagy teljesítményű gyártóberendezést vásároltunk és állítottunk üzembe, de emellett mindenképpen ki kell emelni a tudásbázis fontosságát is. Szoros kapcsolatot ápolunk a Miskolci Egyetem Műszaki Anyagtudományi, Gépészmérnöki és Informatikai Karával, ahol a kollégák folyamatosan segítik munkánkat. Néha ez direkt részvétel a fejlesztéseinkben, néha egy szakmai előadás, amelyen valami újat tanulunk. Ezek elengedhetetlenek ahhoz, hogy egy gyártócég az élvonalban maradjon.

A Fux Zrt.-nél hányan foglalkoznak termékfejlesztéssel?

A vállaltunk méretét, kvv-jellegét tekintve erre a kérdésre nem egyszerű választ adni. Alapjában véve ketten, közvetlen kollégámmal, Nemcsik Györggyel járjuk a fejünket, de az ötletelésben, az inicializálásban tulajdonosunk, dr. Barkóczy István folyamatosan részt vesz. Nem alkotunk külön osztályt vagy csoportot a vállalati szervezetben, mindenkinek van más napi feladata is. Azonban amikor az ötlet

a megvalósítás fázisába ér, akkor a fejlesztéssel foglalkozók köre kibővül, hiszen a műszaki irányítás, a gépkezelők, a karbantartás, a vizsgálólaboratórium mind bekapcsolódik a munkába. Ilyenkor izzik a levegő a Fux csarnokaiban, és végül izgalommal várjuk a vizsgálati eredményeket, hogy újra melléfogtunk-e, vagy valami felhasználható sült ki ebből a bizonyos izzásból. Szeretjük a sikert, de azért sokat tanulunk a hibákból. Ehhez szükséges, hogy az új utáni kíváncsiság, az innováció lengje be a teljes vállalati atmoszférát.

Szabadalmaikat hogyan tudják megóvni attól, hogy a piacon lévő más cégek ne másolják le?

Nem tudjuk megóvni, ez ugyanis szinte lehetetlen vállalkozás lenne. A fenti kérdésekből és válaszokból látszik, hogy ebbe nem is célszerű nekünk energiát fektetnünk. Az a fontos, hogy a vevőink és a szakmai szereplők előtt időnként megjelenjünk valami ötlettel, újdonsággal, hogy folyamatosan lássák a cégünkben a szakértőt, akihez mindenféle kérdéssel lehet fordulni. Ez már megalapozza az üzleti oldalt, és hasznosabb ebbe ölni az erőforrásokat, mint a jogi védelemben. Ez persze a ágazatunk sajátossága, ahogy az előző kérdéseknél említettem.

Mi történik akkor, ha újításaikat meg akarják vásárolni?

Európában a piaci szereplők nagyon jól ismerik egymást. Tudják erősségeiket, gyengeségeiket, és ugyancsak ismerik fő partnereiket. Ebben a körben nem vásárolunk egymástól technológiát, ötletet, hiszen mindenkinek ez jelentheti aktuálisan az előnyt. A távolban, ahol már nem ütköznek az érdekeink, történt már megkeresés technológiánk megvásárlására. Ilyenkor a legjobb számunkra know-how formában áruba bocsátani fejlesztésünket. Mivel gyártók vagyunk, nem a fejlesztés az elsődleges feladatunk, az ilyen események ritkák.

Érdekeltek-e abban, hogy állandóan többre és jobbra törekedjenek?

A konkurenciaharc rendkívül erős. Úgy kell fogalmaznom, hogy véges számú projektre véges számú résztvevő pályázik. Ráadásul az Európán kívüli gyártók is pályáznak adott építésekre. Elemi érdekünk, hogy a cég piaci helyzetét biztosítsuk és erősítsük. Ennek egyik eszköze a fejlesztés. Ez a helyzet bőséges motivációt biztosít. Természetesen emellett tulajdonosunk minden eszközt, lehetőséget biztosít a fejlesztésekhez, a fejlődéshez.

Állásajánlattal megkeresték-e már önöket a konkurens cégek?

A szakmai közösségünk másik jellemzője, hogy a villamoshálózatok méretéhez képest kevés embert foglalkoztatunk. Mindenki ismer mindenkit Európában és részben azon kívül is. Rendezvényeken, találkozókön mi vagyunk maga a Fux. Így ismertek meg, így tartanak számon minket. Mindig nagy port kavaró hír, ha egy kolléga munkahelyet vált. Emiatt a konkurenciában nem merül fel, ahogy bennünk sem, hogy egymás szakembereit csábítsuk. Akár a termék oldaláról, ebből a szempontból is konzervatív az üzletág.

Évente hány nagy kiállításra, börzére, vásárra járnak?

Eszteendőnként két hazai és két külföldi eseményt terveztünk, de aztán az ajánlások és a meghívások okán mindig több helyre, alkalomra utazunk. Rendkívül jó alkalmak ezek, hogy találkozzunk a beszállítóinkkal és vevőinkkel, és elszakadva a napi ügyektől jobban tájékozódjunk az ellátási láncot is érintő fejlesztésekről, ötletekről. Tagjai vagyunk a hazai és a nemzetközi szervezeteknek, így a rendezvényeiken is részt veszünk. Ezekben az alkalomokban a szektor problémáit, kihívásait és az ezekre adható válaszokat látjuk. Minden utunk hasznos alkalom a fejlődés, a fejlesztés és az innováció szempontjából. Annyira lényegesnek tartjuk, hogy időnként magunk is szervezzünk kisebb szakmai rendezvényeket, konferenciákat. Szeretjük, ha a felhasználók szerveznek hozzánk gyárlátogatást, a szakmai szervezetek pedig kihelyezett üléseket. Ilyenkor a megoldandó problémákért nem kell utaznunk, hiszen ezek jönnek hozzánk. Minden információ értékes és fontos lehet, mint korábban említettem, ennek következtében folyamatosan tanulunk, hogy folyamatosan fejlődjünk.

Partnerek vagyunk üzleti céljai elérésében

Kérjen vállalkozására szabott
hitelajánlatot az OTP Business
tanácsadóitól bankfiókjainkban!

Szövetségben a minőséggel

Kétszeresen is volt oka ünnepelni az elmúlt egy évben a Balogh Autóháznak, ugyanis tavaly volt 20 éve, hogy megnyitották a Nissan márkakereskedést, idén pedig egy vadonatúj szalonba költözött a márka a Toyotával és a Lexuszal közösen. Szalonavató helyett azonban – rendhagyó módon – játékonysági programokkal ünnepelték, hogy birtokba vették új birodalmukat.

– A cégvezetés döntése volt ez, amit megszondáztunk az ügyfeleink és partnereink, valamint a barátaink körében. Az ötlet nagy tetszést aratott, így elkezdtük keresni a támogatási lehetőséget. A választásunk a GYEK-re és egy miskolci óvodára esett, előbbinél egy alapítványi kezdeményezéshez csatlakoztunk, utóbbinál pedig egy kültéri játszóteret alakítunk ki jelenleg is. Emellett egy családnak is segítettünk a nedves egészségtelen házukat lakhatóvá tenni. Mindez már jóval túlmutat egy megnyitónak a büdzséjén és az abba fektetett munkán, de egyrészt minden pillanatát élveztük, másrészt jól tenni és gyerekeknek segíteni minden pénzt és fáradságot megér – tudtuk meg Balogh Attila ügyvezetőtől.

Az új szalont április közepén vették birtokba. Mint elárulta, ez egy régi vállalásuk volt, amit még 2014-ben tettek a bátyjával, akivel közösen irányították a családi vállalkozást. István tragikus halála miatt azonban már nem élhette meg, hogy lássa, amikor a márkához méltó környezetbe költözik a cég.

– Mivel a szlogenünk nem változott – szövetségben a minőséggel –, így a legfontosabb az volt a beruházás esetében, hogy mind műszakilag, mind szervezetenként a tőlünk megszokott minőségben menjenek a dolgok, illetve az üzlet se lássa a kárát. Legalább ilyen fontos szempont volt, hogy a város kapujában egy olyan épületet valósítsunk meg, amire büszkék lehetünk, hiszen mi ennek a városnak a szülöttei vagyunk, és ez a telephely immár a mi zászlóshajónk – hangsúlyozta Balogh Attila.

Hozzátette: úgy gondolja, a tervezőnek sikerült megvalósítani azokat a célokat, amiket közösen álmodtak meg. Ennek jegyében minden irányból olyan „arcát mutatja”, ami méltó az egyre szépülő Miskolcra. Ráadásul, ha szembe állunk vele, akkor egy M-betűt formáz, ezzel is utalva a városra. Ehhez jöttek az egyedi tervek alapján engedélyezett logók, ugyanis a hagyományos elhelyezés nem illett volna az épületre.

– Bár esetünkben a külcsín is fontos szempont volt, a lényeg, ami kívülről nem látszik, hogy egy 21. századi ökoépület méltó azokhoz a márkákhoz, amiket képviselünk – magyarázta az ügyvezető. – Mind a Nissan, mind a Toyota arra kötelez minket, hogy az autóinkhoz hasonlóan ez a ház se legyen környezetszennyező. Ennek érdekében már az építkezés során ügyeltünk arra, hogy minimális környezeti lábnyomot hagyjunk, az üzemeltetésnél pedig ez a legfontosabb szempont. Az autóinkhoz hasonlóan a ház tele van hibrid megoldásokkal, ilyen többek között a

fűtési rendszere, aminek köszönhetően több alternatív fűtést tudunk benne megvalósítani, amit évszaknak megfelelően alkalmazunk. A költözést követően sorra kaptuk az elismerést, előbb a kollégáktól, majd az ügyfelektől.

Mint mondja, a szakma jövőjét az fogja meghatározni, hogyan változik az autózás. A legfőbb mozgatórugó a CO2-kibocsátás és az ahhoz kapcsolódó adózási rendszer beépülése az árakba. A jogalkotó célja az, hogy a legkisebb CO2-lábnyomot hagyja az autó üzem közben, vásárlóinknak pedig az a fontos, hogy amit vesznek, értékálló legyen.

– E tekintetben a Nissan és a Toyota bejárta útjai megnyugtattak minket, hiszen a Nissan a 4. generációs villanyautót gyártja, a Toyotánál pedig több mint 22 éves a hibridvonal. Ezekhez igazodva immár négy éve működtetjük a villanyautó-szervizünket, részt veszünk a tűzoltóság képzési programjaiban, a felnőttképzésben, és egy iskola is jönni fog pályaelemzési látogatásra, mert nálunk találják meg a legmodernebb, legérdekesebb dolgokat, amit egy fiatal, szakmaválasztás előtt állónak tudnia kell az autók világáról – összegezte Balogh Attila.

TÉNYEK: SZÁMOKBAN

Az ingatlan nagysága: 7 ezer m²

Az épület nagysága: 1800 m²

Szervizállások száma: 11

Parkolók száma: 153

Nem „gépi hangokkal” kell „beszélgetni”

Cégünkél az autó átadásával kezdődik a munka, nem ott ér végett, hisz többéves bérleti ciklus alatt egymás mellett dolgozunk – mondja Soós Tibor, a Zenit-Auto Rent Kft. ügyvezetője.

Mit érdemes tudni a Zenit-Auto Rent Kft-ről?

Cégünk 22 éve működik ugyanazon a telephelyen, képzett, ügyfélközpontú kollégákkal. Fő profilunk a gépjárművek rövid és hosszabb távú bérbeadása, tartós bérlete.

Kiknek jó ez a szolgáltatás?

Tulajdonképpen mindenki szembesült már azzal, hogy autóra van szükség, amire sok esetben csak egy feladat, munka elvégzéséig van szükség. Cégünk flottájában a személyautók mellett kistehergépkocsik, mikrobuszok, pick-upok is megtalálhatók, így nemcsak cégek, de magánszemélyek

is választják az autóbérlést nyaraláshoz, költözéshez, rendezvényekhez.

Sokszor az ember úgy kipróbálna több autót, hogy dönteni tudjon, mit választ. Hogyan tudnak ebben segíteni?

Cégünk márkafüggetlen, így az ügyfeleinknek nemcsak egy gyártó termékeit ajánljuk ki, hanem megkeressük a legmegfelelőbb ár-érték arányú autót.

Ilyenkor tapasztalt kollégáink a napi bérletes flottánkból is több alternatívát tudnak kipróbálásra adni, ami megkönnyíti a választást. Utána egy tartós bérleti konstrukciót készítünk az ügyfél igényei szerint. A teljes üzemeltetési költség kiszámításánál pedig azonos kategóriákban teljes képet látva tudjuk a legkedvezőbbet kiválasztani.

Miért a Zenit?

Mert mi egy szolgáltató csapat vagyunk, nem csak értékesítünk, itt az ügyfél nem „doboz” termékek közt választ. Partnereinknek személyes kapcsolattartója van, nem „géphangokkal” kell „beszélgetni”. Cégünkél az autó átadásával kezdődik a munka, nem ott ér végett, hisz többéves bérleti ciklus alatt egymás mellett dolgozunk. Az autók ügynézését hagyják meg nekünk, azt az időt inkább saját tevékenységük fokozására fordítják ügyfeleink.

354940 SZPONSZORÁLT TARTALOM

DIPA DIÓSGYŐRI PAPÍRGYÁR ZRT.

A DIPA Diósgyőri Papírgyár Zrt. Magyarország egyetlen biztonsági alappapírokat gyártó üzemé és egyben hazánk legrégebbi olyan társasága, amely ugyanazon a telephelyen ugyanazzal a tevékenységi körrel foglalkozik. A Papírgyár idén ünnepli fennállásának 237. évfordulóját. A Társaság 2019-ben elnyerte az Érték és Minőség Nagydíj kitüntető címet, mely azon gazdasági szervezetek által

előállított áruk, szolgáltatások elismerése és díjazása, melyek a nemzetközi piacon is versenyképes, kiemelkedő minőségű, magas hozzáadott szellemi értéket képviselnek.

A DIPA Diósgyőri Papírgyár Zrt. tevékenysége fennállása során bizonyítottan elkötelezett a minőség iránt és kiemelt fontosságot tulajdonít a széleskörűen jó minőségűnek elismert áruk előállítására.

Számos, meglévő tanúsítványának körét bővíti az idén októberben elnyert CWA 15374 tanúsítvány is.

A Társaság stratégiai célja az export értékesítés növelése, a meglévő kapcsolatrendszer erősítése, továbbá az európai és az Európán kívüli export piacon való megjelenés, speciális pozíció betöltése a biztonsági papírgyártás területén.

**Hagyomány,
biztonság, érték!**

Cím: 3535 Miskolc, Hegyalja u. 203/1.
Tel.: +36 46/530-890
E-mail: info@dipa.hu
Honlap: www.dipa.hu

353898

SZEMÉLYRE SZABOTT
MEZŐGAZDASÁGI MEGOLDÁSOK

„A Borsod Agroker Zrt. újra reneszánszát éli”

A társaság közel 60 éve szolgálja ki az Észak-Magyarország régió mezőgazdasági termelőit. Székhelye és tevékenysége a kezdetektől fogva állandó, központja Mályiban van. A vállalat az utóbbi 4 évben komoly fejlődésen ment keresztül.

Működési területén gyors akvizíciókkal azonnal megragadta a kínáló üzleti lehetőségeket. Az elmúlt 4 évben megvalósított fejlesztéseknek köszönhetően már 6 telephelyen (Mályi, Alsószolca, Hejőkürt, Hernádkércs, Füzesabony, Detk) 70 000 tonna feletti tárolókapacitással áll a térség gazdálkodóinak rendelkezésére. Valamennyi telephelyen biztosít tisztítási és szárítási szolgáltatást. 2018-ban már közel 15 000 hektárnyi területen integrált legfőképpen Borsod-

Abaúj-Zemplén és Heves megyékben. Az integrációban jelenleg mintegy 2 Mrd Ft összegű finanszírozást biztosít a termelők részére áruhitel formájában. Integrátori konstrukcióinak célja, hogy a gazdákat mezőgazdasági termelésük megkezdésekor kedvező árú inputanyagokkal (vetőmaggal, műtrágyával, növényvédő szerrel) lássa el, a termeltetési ciklus végén, a termények betakarítását követően pedig azonnali és garantált felvásárlási lehetőséget biztosítson számukra a fent említett telephelyeken. Agrárkereskedőként a felmerülő igényeikre személyre szabott, rugalmas megoldásokat biztosít, melynek köszönhetően dinamikusan fejlődött a cég gépkereskedelmi üzletága is.

Az „Agroker” barátként tekint termelőire. A részvénytársaság motivációját és elkötelezettségét partnereik eredményéből meríti. Büszke az általuk elért sikerekre, legyen szó emelkedő termésátlagokról vagy megvalósított fejlesztésekről.

A cégcsoport „tágabban értelmezve” 2019-től - egy üzletrészvásárlást követően - 1400 hektáron foglalkozik szántóföldi növénytermesztéssel a Hernád völgyében, mellyel teljesült a társaság elnö-

kének és vezérigazgatójának egyik kiemelt stratégiai célja.

Az „Agroker” folyamatosan fejlesztette munkatársait is az elmúlt években, hiszen ők azok, akik a fenti milliárdos összegű akvizíciókat kihasználva megsokszorozták a Társaság kereskedelmi volumeneit és árbevételét. A Borsod Agroker Zrt. árbevétele 2019-ben - szignifikáns eredménynövekedés mellett - már biztosan meghaladja a 7 Mrd Ft összeget. Az eredményes gazdálkodásnak köszönhetően a csoport társadalmi felelősségvállalását is tovább tudja erősíteni főként a rászoruló beteg gyermekek, a megyei sportélet illetve a kultúra támogatásával.

LUSKAI ZSOLT VEZÉRIGAZGATÓ

352820

Ongropack

www.ongropack.hu

VÉDJE VAGYONÁT!

Teljes körű biztonságtechnika

TERVEZÉS

KIVITELEZÉS

TÁVFELÜGYELET

- riasztó-, videómegfigyelő és tűzjelző rendszerek tervezése, kivitelezése
- 24 órás távfelügyelet

MAP
Csoport

3561 Felsőzsolca
Szent István út 30.
Tel.: +36 46 509-235
Mobil: +36 30 280-6499
info@map-group.hu
www.map-group.hu

353772

TAKARÉKBANK

PARTNEREK
VAGYUNK
VÁLLALKOZÁSA
FEJLESZTÉSÉBEN

TakarékHitel Plusz
beruházási hitel
vállalkozásoknak

www.takarekbank.hu

Igényeljen TakaréHitel Pluszt
vállalkozása fejlesztésére!

A tájékoztatás nem teljes körű és nem minősül a Ptk. 6:64§-a szerinti ajánlatnak, nem jelent a Bank részéről szerződéskötési kötelezettséget. A termék igénybe vételének részletes feltételei megtalálhatók a vonatkozó dokumentumokban: Vállalkozások számára nyújtott hiteltermékek Általános Szerződési Feltételei, Hirdetmény – Vállalkozói Hitel és Garancia Ügyletek.

352860

Az Észak-Kelet Pro-Coop Zrt. a Coop-csoport tagjaként három raktárból négy megyében 443 Coop üzletet lát el naponta friss és száraz élelmiszerrel, vegyi áruval. Folyamatos fejlesztésekkel tart lépést a piaci igények változásaival.

353666

3527 Miskolc, Fonoda u. 11-13.
Tel.: 46/501-070
Email: eszakelet@coopmiskolc.hu
Honlap: www.eszakeletcoop.hu

coop
Észak-Kelet Pro-Coop Zrt.

dynea®

354064

MAZDA SZABÓ

KAZINCBARCIKA - MISKOLC

CX-30

MEGÉRKEZETT

Új Mazda CX-30. Kombinált átlagfogyasztás: 4,4 - 6 l/100km • CO₂ kibocsátás: 105 - 137 g/km.
A feltüntetett adatok NEDC-re konvertált WLTP adatok az (EU) 1151/2017; (EU) 2007/715 rendeletek értelmében.

WWW.MAZDASZABO.HU

353433

MACROKLINIKA MISKOLC

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB MAGÁN-
EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÓJA.

27 SZAKRENDELÉS, KÜLÖN GYEREKGYÓGYÁSZATI RÉSZLEG,
CT, MR, ULTRAHANG, RÖNTGEN VÁRAKOZÁS, SORBANÁLLÁS NÉLKÜL!

SZÉP KÁRTYÁVAL IS FIZETHET!
EGYEDI BABAMOZI

+36 70 500 1818

MISKOLC, ARANY JÁNOS TÉR 1. (MACROPOLIS)

352873

Az OPTEN ingyenes Cégtár Mobil céginformációs alkalmazása

A Magyarországon
jelenleg működő
közel 520 000 cég
valamennyi adata a
zsebében.

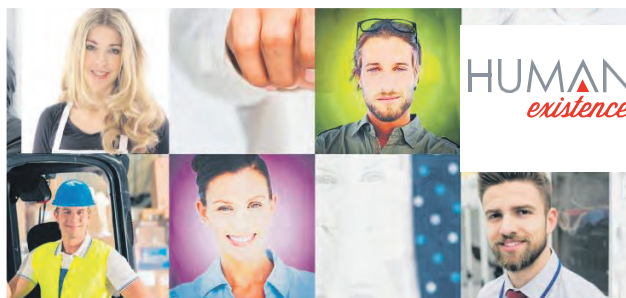
Ez a Cégtár Mobil.
www.opten.hu

Előfizetünk a mobil alkalmazást is használhatják saját jelszavukkal, míg az ingyenes cégeket tartalmazó Cégtár Light bárki számára elérhető!

352121

A miskolci Human Existence Személyzeti Szolgáltató Kft. irodája az alábbi szolgáltatásokkal várja az érdeklődőket:

- munkaerő kölcsönzés
- munkaerő közvetítés, fejedvadászat
- személyzeti tanácsadás

Állásajánlatainkkal a lehető legszélesebb álláskeresési réteget próbáljuk megszólítani, betanított és szakmunkák ugyanúgy megtalálhatók ajánlataink között, mint a felsőfokú végzettséget igénylő pozíciók (mérnöki, gazdasági területeken).

A munkaadók számára átfogó szolgáltatási palettáinkkal segítünk megtalálni az igényeknek megfelelő munkaerőt, legyen szó akár betanított munkásról, vagy magasan kvalifikált szakemberről. Folyamatosan bővülő adatbázisunkkal, és kiterjedt kapcsolatrendszerünkkel kutatjuk fel a legalkalmasabb jelöltet, akikre garanciát is vállalunk.

Aktuális állásajánlataink:

- Édesipari betanított munka (csomagoló) - Miskolc
- Targoncavezető - Miskolc
- Melegüzemi betanított munka (gépkezelő) - Ózd
- Szervíztechnikus - Budapest

Keressen bizalommal, akár munkahelyre, akár munkaerőre van szüksége!
Human Existence Kft.

354956

Miskolc, Arany János tér 1. (Macropolis-ház üzletsora, Commerzbank mellett)
<https://www.facebook.com/www.humanexistence.hu/> • 70/440-3578
www.humanexistence.hu • ugyfelszolgalat@humanexistence.hu • 46/505-468

HUN-Therm
Consulting Kft.

SALAMANDER
INDUSTRIE W/ PRODUKTE

A NYÍLÁSZÁRÓK OTTHONA!

**VÁSÁROLJA
MEG MINŐSÉGI
NYÍLÁSZÁRÓIT
MAGYAR
GYÁRTÓTÓL!**

TELEPHELYÜNK:

H-3561. Felsőzsolca, Ipari Park, Turul u. 1.

E-mail: megrendeles@huntherm.hu • Telefon: + (36-46) 503-670 • www.huntherm.hu

KERESSE BEMUTATÓTERMEINKET ÉS PARTNEREINKET ORSZÁGSZERTE:

Miskolc, Auchan Miskolc Dél üzletsor, Pesti út 9. - miskolc@huntherm.hu • Szeged, Pulcz u. 33. -

szeged@huntherm.hu • Veszprém, Kádártai út 33. - veszprem@huntherm.hu

Vecsés, Műtermo Kft., Bajcsy-Zsilinszky u. 2788/12. - info@mutermo.hu

354536

www.egerelitemed.com

Eger
Med *Elite*

ORVOS- ESZTÉTIKAI LÉZERKÖZPONT

- ✓ Szemhéjkorrekció
- ✓ Pigmentfoltok, erek, körömgomba kezelése
- ✓ Tetováláseltávolítás
- ✓ Bőrmegújítás lézerrel
- ✓ Ránctalanítás botox, hialuronsav felhasználásával vagy szálbehúzásos módszerrel

ŐSZI AKCIÓS CLEARLIFT BŐRFIATALÍTÓ LÉZERKEZELÉSEK!

355720

Eger, Mátyás király út 37/a Tel.: +36 30/173-2201

HOTEL ATLANTIS
MEDICAL WELLNESS & CONFERENCE
HAJDÚSZOBOSZLÓ
★★★★

- 97 szoba
- Családi és jakuzzi lakosztályok
- 900m² wellnessrészleg
- 5 medence
- Szaunavilág
- Fitnessterem
- Wellness- és gyógykezelések
- Gyermek- és családbarát szolgáltatások
- A'la Carte különleges és svédasztalos szolgáltatások
- Konferenciaszolgáltatások

Szállás, félpanzió, wellnesshasználat – 13 900 Ft/fő/éj-től

4200 Hajdúszoboszló, Damjanich u. 10.
+36 (52) 899-930 | +36 (52) 899-931 | info@hotelatlantis.hu

www.hotelatlantis.hu

354742

Versenyképesség és

biztos foglalkoztatás

2,6 milliárdos dohánygyári beruházás

Ebben az évben is tovább folytatódott az elmúlt 15 évben látható fejlődés az immár 128 éves történelmi dohánygyárban.

Bár a mai dohányipari környezet és az egyébként hatásos dohányzásellenes intézkedések attól visszatartják a magyar tulajdonosokat, hogy egy igazán versenyképes modern zöldmezős gyárat építsenek, a jelenlegi kicsit szűkös területen töretlenül folynak a beruházások. Az eredmények sem maradtak el 2019-ben sem – jelentette ki Fízi Csaba, Continental Dohányipari Zrt. vezérigazgatója. Eladásainkat itthon és az Unió területén tovább növeltük, elsősorban a természetes burkolású szivarkák előállításában; európai léptékben is jelentős kapacitást építettünk ki, amit tovább fejlesztettünk az idén. A Continental Dohányipari Zrt. az egyetlen 100%-

ban magyar családi tulajdonban lévő dohánytermékgyártó, amely jogelődjével együtt több mint 20 éve állja az egyébként négy nagy multinacionális cég által uralt hazai és nemzetközi piaci versenyt.

A Continental Dohányipari Zrt. a Continental Dohányipari Csoport tagja, amely a teljes dohányvertikumban jelen van, hiszen ez volt az elmúlt 20 év túlélési stratégiájának az egyik legfontosabb eleme. Elkezdjük a második dohány-expandáló üzemünk építését meglévő külföldi partnerünkkel, ez a beruházás 2,6 milliárd forint értékű és 20 új munkahelyet teremt városunkban. Munkáltatóként a versenyszférában másodikok vagyunk Sátoraljaújhelyen, és a fiatal munkavállalók szívesen jönnek hozzánk. Munkavállalóink átlagéletkora az elmúlt öt évben nagyon jelentősen lecsökkent. Sok energiát fordítunk képzésre, amit ebben az évben GINOP-pályázati forrás is segít – érvelt Fízi Csaba. **ÉM**

Continental Dohányipari Zrt.

3980 Sátoraljaújhely, Dohány u. 1-3.

Tel.: +36/47 523-163

E-mail: factory@continentaltobacco.com www.continentaltobacco.com

KELETI SZOMSZÉDOK

KÖZÉRDEKŰ NYUGDÍJAS SZÖVETKEZET

Szükség van a nyugdíjas értékre a munkaerőpiacon.

Amennyiben nyugdíjas munkaerőre van szüksége, keresse irodánkat az alábbi elérhetőségeken.

Találkozunk személyesen irodánkban:

3530 Miskolc, Széchenyi u. 26. 1. em.

Tel: 06 30 731 8643

miskolc@keletiszomszedok.hu | www.szomszedok.eu

Miskolc és környéki álláslehetőségeket kínálunk különböző területeken. Személyzeti szolgáltatóként célunk, hogy segítsük a helyi vállalatok és leendő munkavállalóik egymásra találását.

Főbb tevékenységi köreink:

- ▶ Munkaerő-kölcsönzés,
- ▶ Munkaerő-közvetítés,
- ▶ Munkaügyi szolgáltatások (kiszervezett bérszámfejtés, cafeteriaszolgáltatások),
- ▶ Rehabilitációs foglalkoztatás,
- ▶ Tréning (pl. vezetői, csapatépítő),
- ▶ Diákfoglalkoztatás.

Tevékenységeinkről részletesebben honlapunkon tájékozódhat:

www.myhrteam.hu

Amennyiben egyedi munkaerő-megoldásokra lenne szüksége, kérjük, vegye fel velünk a kapcsolatot, szívesen segítünk munkaerőpiaci kérdésekben!

Elérhetőségeink:

3530 Miskolc, Széchenyi u. 54. fsz/3.

+36 46 612 212

info@myhrteam.hu

Utazz velünk!

Az utazás élmény lesz indulástól érkezésig!

Egy és több napos körutazásokkal, városnézéssel, céges utakkal, táboroztatással, nyaralásokkal, illetve egyéni utazásszervezéssel állunk az utazni vágyók rendelkezésére.

Folyamatosan keresse belföldi és külföldi útjainkat a www.szabobuszberles.hu vagy a szabo-busz facebook oldalán. Telefon: 0670/619 7281, email: etiriskft@gmail.com Buszbérlés: 0670/434-1195

www.szabobuszberles.hu

Arts Optikák Miskolcon

Tényleg felismerhető a cukorbetegség is a szemvizsgálat során?

Miskolcon nyitott igazán impozáns üzleteket a Trend Optika csoport Arts Optika néven a Miskolc Plazában és a Szinvaparkban. Hála a lokálpatrióta üzletpolitikának szeptembertől nem csak Budapesten lehet olyan korszerű szűrésen részt venni, ahol a jelenleg legmodernebb technológiával diagnosztizálnak.

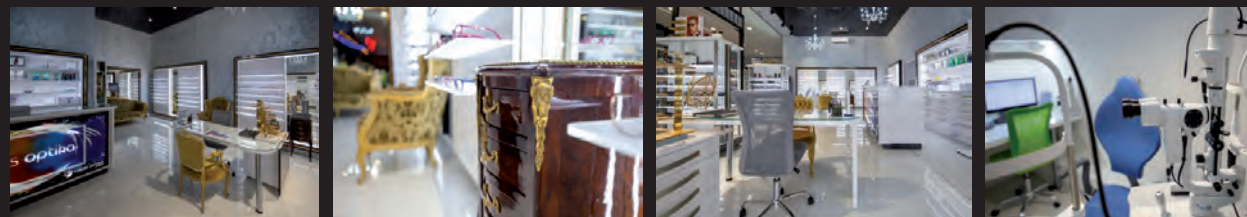
A szembetegségek mellett olyan egészségügyi problémák is kimutathatók, mint a magas vérnyomás vagy a cukorbetegség. A Magyar Diabetés Társaság ezért is ajánlja ezen vizsgálatot. A műszerezettség tekintetében elfogultság nélkül mondható, hogy egyedülálló az a fel-

szereltség, ami az Arts Optika vizsgálójában fogadja a pácienseket.

Már-már az újtechnológiát idézi az a műszaki megoldás, ami például képes a legmodernebb hullámfront-technológián alapuló refraktométerrel szűrni. Ez nemcsak a szem fénytörési hibáját állapítja meg, hanem kilenc különböző méreést végez csupán 90 másodperc alatt. A készülék elemzi a szemet és a szaruhártyát, majd 3D-s térképen rajzolja ki a formáját. Kiszámolja, hogy közel- vagy távollátó a szem, fennáll-e szemtengelyferdülés. A szem fénytörését szűk (nappali) és tág (éjszakai) pupillánál is méri,

szűri a szürke hályogot, a szemnyomás mértéke alapján a zöld hályogot. De megoldást kínálhat a színtévesztőknek is ez a diagnosztika. Mert ma már, hála a korszerű lencséknek, képesek a színtévesztők is élvezni a „normális” látás élményét. Méri a szaruhártya vastagságát, a szem elülső csamokának mélységét, a kontaktlencse-illesztéshez szükséges adatokat, és azt is megtudhatjuk, hogy milyen látásjavulás történik majd a korrekció után.

A vizsgálatok a hét minden napján elérhetőek a plázában található Arts Optika mellett Miskolcon a Szinvaparkban, és Tiszaújvárosban a Trend Optikában.

**MISKOLC
PLAZA**
SHOPPING CENTER

Miskolc Plaza (1. emelet)

Nyitva: Hétfő-Szombat: 9-20,

Vasárnap: 10-18

Telefon: 46/303-428, 30/568-4403

SZINVAPARK

Szinvapark Bevásárlóközpont (1. emelet)

Nyitva: Hétfő-Péntek: 9-18,

Szombat: 9-14

Telefon: 46/320-116, 30/568-4322

BIONIKA FOGÁSZATI IMPLANTÁTUMGYÁRTÁS

A korszerű fogpótlás stabil pillére

A BIONIKA Medline Kft. a fogászati és traumatológiai implantátumok fejlesztésével, gyártásával és forgalmazásával foglalkozik 30 éve.

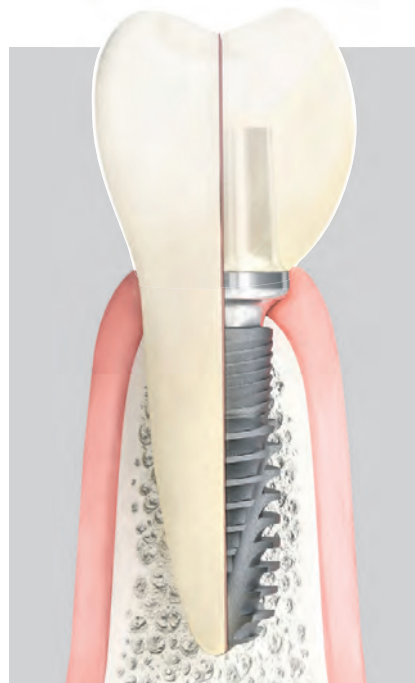
1989. február 1-jén alapítottuk meg családi cégünket a BIONIKA-t mely márkanév olyan tudományos gondolkodást jelöl a biológia, a technika és az elektronika határmezsgyéjén, amely ötvözi e három területet a kutató-fejlesztő munkánk során.

A **minőség és megbízhatóság** nálunk alapelv. Klinikai tapasztalataink azt mutatják, hogy a szupertiszta felületű fogászati implantátumaink bentmaradási aránya szinte 100%-osra tehető és komplikációmentes a gyógyulási fázis. **Termékeinket orvosok és mérnökök szoros együttműködésével fejlesztjük**, mely által biztosítani tudjuk azok folyamatos világszínvonalú minőségét és gyakorlati használhatóságát egyaránt. Stabil, elkötelezett fiatal csapattal a hátunk mögött felkészülten várjuk és fogadjuk a kihívásokat.

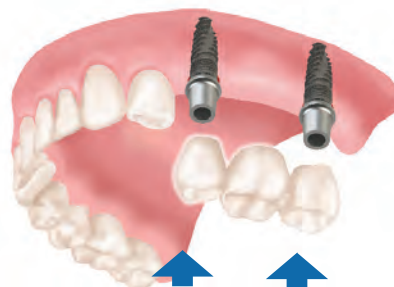
Ifj. Hajdú József
ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ
MSc gépészmérnök, PhD

Hajdú József
ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ
okl. gépészmérnök, gazdasági mérnök,
egészségügyi szakközgazdász

Visszakaptam a régi mosolyom!
Elmesélem hogyan, hívjon!

- Visszakaptam az étkezés örömét
- Ismét felszabadultan nevetetek
- A beszédem újra érthető
- Nincs szükségem fogsorragasztóra
- Egy teljes életre szóló megoldás

Az új fogpótlása olyan természetes érzést nyújt majd, mintha a saját fogát kapta volna vissza, fájdalom nélkül

Klubtagoknak **20%** kedvezmény a **BIONIKA** implantátumokra!

Klub-találkozó pácienseknek: +36 (20) 386 05 88

AZ ÚJ MAN TGE

NEM ISMERI A LEHETETLENT!

Ez nem csak egy kishaszonjármű, ez egy MAN!

Már Magyarországon is elérhető!

További információért forduljon hozzánk bizalommal!

MAN Kamion és Busz Kereskedelmi Kft.
Henzel Ádám, TGE értékesítési vezető
Mobil: +36 20 391 8581
E-mail: adam.henzel@man.eu

Buzás Gyula, TGE értékesítő (Kelet-Mo.)
Mobil: +36 20 275 5830
E-mail: gyula.buzas@man.eu

Turcsán Zsolt, TGE értékesítő
(Nyugat-Mo.)
Mobil: +36 20 275 2570
E-mail: zsolt.turcsan@man.eu

www.van.hu

355952

Hétköznapi arany napok

november-decemberben

5 nap /
4 éjszaka

Érvényesség:
2019.09.01 – 12.20.
Kivéve péntek,
szombat éjszaka és
a kiemelt ünnepi
időszakok

A csomag tartalma:

- Szállás, svédasztalos reggelivel
- Félpanziós ellátással /vacsonna/
- Személyenként 1-1 alkalom masszázsfotel-kezelés, 20 perces gyögmasszázs
- Külső-belső gyógyvizes medence /100% gyógyvízzel feltöltve/, úszómedence, gyerekmedence, szauna, sókamra, infrakabin, konditerem korlátlan használata
- Igény esetén fürdőköntös
- Napi egy kancsó lúgosított egészségvíz fogyasztása szobánként
- Wifi az egész szállodában, parkolás

Hajnal szárny: 43 000 Ft/fő/4éj

Kikelet szárny: 45 000 Ft/fő/4éj

355991

www.hajnalhotel.hu • E-mail: info@hajnalhotel.hu

Telefon: 49/505-190 • Fax: 49/505-199

Hajnali frissesség ősztl....

A csomag tartalma:

- Szállás, svédasztalos reggelivel
- Félpanziós ellátással
- Külső-belső gyógyvizes medence /100% gyógyvízzel feltöltve/, úszómedence, gyerekmedence, szauna, sókamra, infrakabin, konditerem korlátlan használata,
- Igény esetén fürdőköntös
- Napi egy kancsó lúgosított egészségvíz fogyasztása szobánként
- Wifi az egész szállodában, parkolás

355993

Hajnal szárny: 10 000 Ft/fő/1 éj

Kikelet szárny: 11 000 Ft/fő/1 éj

Hétfőig, péntek, szombat éj felárral

2 500 Ft/fő/1 éj

Érvényesség: 2019.09.01. – 12.22.,

2020.01.02. – 05.31.,

minimum 2 éjszaka foglalható

Nem foglalható: államig elismert ünnepnapokon.

Hajnal Hotel

3400 Mezőkövesd, Zsóry-fürdő, Hajnal u. 2.

www.hajnalhotel.hu • E-mail: info@hajnalhotel.hu

Telefon: 06-30/539-4173, 49/505-190 • Fax: 49/505-199

Borsodi szitu,
**AMIKOR NEM CSAK SÖRT
TUDUNK FŐZNI.**

Hanem 600 adag ételt is, amit 2019 szeptemberében kollégáink a Magyar Élelmiszerbank Egyesület segítségével juttattak el a rászoruló családoknak.

FOGYASZD FELELŐSSÉGGEL!

Az élet
habos
oldala

355163

